

รูปแบบรายการวิดีโอเพื่อส่งเสริมความรับผิดชอบ
ของนักเรียนประถมศึกษา

THE VIDEO PROGRAM TO ENCOURAGE THE RESPONSIBILITY
OF PRATHOMSUKSA STUDENTS

รัชก ธีระแก้ว

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา
คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
ปีการศึกษา 2555
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

รูปแบบรายการวิดิทัศน์เพื่อส่งเสริมความรับผิดชอบ
ของนักเรียนประถมศึกษา

รัชนก ธีระแก้ว

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา
คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

ปีการศึกษา 2555

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

หัวข้อวิทยานิพนธ์

รูปแบบรายการวิดีโอทัศน์เพื่อส่งเสริมความรับผิดชอบของนักเรียน
ประถมศึกษา

The Video Program to Encourage the Responsibility of
Prathomsuksa Students

ชื่อ - นามสกุล

นางสาวรัชนก ธีระแก้ว

สาขาวิชา

เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา

รองศาสตราจารย์เกียรติศักดิ์ พันธุ์ลำเจียก, ค.ศ.

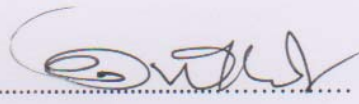
ปีการศึกษา

2555

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

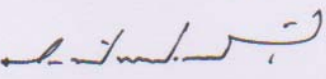

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุกัญญา แสงเดือน, ศษ.ค.)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์เกียรติศักดิ์ พันธุ์ลำเจียก, ค.ศ.)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ฤทธิชัย อ่อนมิ่ง, กศ.ค.)

..... กรรมการ
(อาจารย์เยาวลักษณ์ พิพัฒน์จำเริญกุล, ศษ.ค.)

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี อนุมัติวิทยานิพนธ์
ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโท

..... คณบดีคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
(รองศาสตราจารย์ประเสริฐ ปิ่นปฐมรัฐ, Ph.D.)

วันที่ 19 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2556

หัวข้อวิทยานิพนธ์	รูปแบบรายการวิดิทัศน์เพื่อส่งเสริมความรับผิดชอบของนักเรียนประถมศึกษา
ชื่อ - นามสกุล	นางสาวรัชชก ธีระแก้ว
สาขาวิชา	เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์เกียรติศักดิ์ พันธุ์ลำเจียก, ค.ศ.
ปีการศึกษา	2555

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อพัฒนารูปแบบรายการวิดิทัศน์เพื่อส่งเสริมความรับผิดชอบของนักเรียนประถมศึกษา 2) เพื่อหาประสิทธิภาพของรูปแบบรายการวิดิทัศน์เพื่อส่งเสริมความรับผิดชอบของนักเรียนประถมศึกษา 3) เพื่อเปรียบเทียบความรับผิดชอบของนักเรียนประถมศึกษา ก่อนและหลังเรียนด้วยรูปแบบรายการวิดิทัศน์

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักเรียนประถมศึกษา ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2554 โรงเรียนสวนอักษร จังหวัดปทุมธานี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานีเขต 2 จำนวน 45 คน โดยวิธีการสุ่มแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ รูปแบบรายการวิดิทัศน์เพื่อส่งเสริมความรับผิดชอบของนักเรียนประถมศึกษา แบบทดสอบความรับผิดชอบของนักเรียนประถมศึกษา แบบประเมินคุณภาพสื่อวิดิทัศน์โดยผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาและด้านวิดิทัศน์ การวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน E_1 / E_2 และการทดสอบค่าที

ผลการวิจัยพบว่า 1) รูปแบบรายการวิดิทัศน์เพื่อส่งเสริมความรับผิดชอบของนักเรียนประถมศึกษา ด้านเนื้อหา มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับดี และด้านวิดิทัศน์ มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับดี 2) รูปแบบรายการวิดิทัศน์เพื่อส่งเสริมความรับผิดชอบของนักเรียนประถมศึกษา มีประสิทธิภาพ เท่ากับ 73.43 / 86.22 เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ที่ 75/75 3) ความรับผิดชอบของนักเรียนระดับประถมศึกษา หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: รูปแบบรายการวิดิทัศน์ ความรับผิดชอบ

Thesis Title	The Video Program to Encourage the Responsibility of Prathomsuksa Students
Name – Surname	Miss Ratchanok Teerakaew
Program	Educational Technology and Communications
Thesis Advisor	Associate Professor Kiatisak Punlumjeuk, Ph.d.
Academic Year	2012

ABSTRACT

The objectives of this research were: 1) to develop the video program to encourage the responsibility of Prathomsuksa students 2) to find for an efficiency of the video program to encourage the responsibility of prathomsuksa students and 3) to compare the responsibility of prathomsuksa students pre-test and post-test studying with video.

Sample of this research is 45 prathomsuksa students , in first semester, academic year 2011 of Suan Aksom School, Pathumthani province, Pathumthani Primary Education Service Office area 2, sorted by purposive sampling method. The research instruments were 1) the video program to encourage the responsibility of prathomsuksa students 2) the responsibility of prathomsuksa students test and 3) video program quality evaluation form for content and media's specialist. The data analyses are average , standard deviation , E_1 / E_2 , and t-test.

The research shows that: 1) the video program to encourage the responsibility of prathomsuksa students in content and media aspects are averagedly resulted good 2) the efficiency of the video program to encourage the responsibility of prathomsuksa students is equal to 73.43/86.22 as per the standard at 75/75 and 3) the responsibility of prathomsuksa students after studying with video program is increased significantly statistically at level .05.

Keywords: video program , responsibility

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เล่มนี้ สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดีก็ด้วยความอนุเคราะห์ การดูแล และเอาใจใส่จาก รองศาสตราจารย์ ดร.เกียรติศักดิ์ พันธุ์ลำเจียก อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ซึ่งคอยให้คำปรึกษา แนะนำและให้ข้อคิดเห็นต่างๆ ด้วยดีตลอดมา จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุกัญญา แสงเดือน ประธานกรรมการสอบ วิทยานิพนธ์ ดร.เยาวลักษณ์ พิพัฒน์จำริญกุล กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ฤทธิชัย อ่อนมิ่ง กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ที่ได้กรุณาตรวจสอบ ชี้แนะแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ให้ วิทยานิพนธ์เล่มนี้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญทุกท่าน ที่ให้ความอนุเคราะห์ช่วยตรวจสอบเครื่องมือและ ประเมินรูปแบบรายการวิดิทัศน์ที่ใช้ในการจัดทำวิทยานิพนธ์ อันเป็นผลให้วิทยานิพนธ์มีความ ชัดเจน ครบถ้วนพร้อมทั้งให้คำแนะนำและให้ข้อคิดเห็นต่าง ๆ เป็นอย่างดี รวมทั้ง ครูสาธิต รอดอยู่ ที่ช่วยเหลือเพื่อประสานงานการจัดทำวิดิทัศน์ในงานวิจัย

ขอกราบขอบพระคุณ คุณแม่วรรณา และคุณพ่อวิเชียร ถิระแก้ว ผู้ให้ชีวิตที่ดีทางการศึกษา ที่ให้การสนับสนุนในทุกๆ ด้าน และเป็นกำลังใจให้แก่ผู้วิจัยด้วยดีเสมอมา สำหรับคุณค่าและประโยชน์ อันใดที่พึงมีจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอบนุชาพระคุณบุพการี ครู อาจารย์ และผู้มีพระคุณ ทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทความรู้และอบรมสั่งสอนผู้วิจัยมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน

รัชนก ถิระแก้ว

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ง
กิตติกรรมประกาศ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ช
บทที่	
1 บทนำ.....	1
1.1 วัตถุประสงค์การวิจัย.....	4
1.2 สมมติฐานการวิจัย.....	4
1.3 ขอบเขตของการวิจัย.....	5
1.4 นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
1.5 กรอบแนวคิด.....	7
1.6 ประโยชน์ที่ได้รับ.....	8
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
2.1 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณธรรมและจริยธรรม.....	10
2.2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์.....	18
2.3 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความรับผิดชอบ.....	28
2.4 การพัฒนาการใช้วิดิทัศน์เพื่อการเรียนการสอน.....	36
2.5 หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551.....	58
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	67
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	67
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	69
3.3 การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ.....	70
3.4 การหาประสิทธิภาพของรูปแบบรายการวิดิทัศน์.....	73
3.5 การสร้างและหาคุณภาพแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	74
3.6 แบบแผนและวิธีการดำเนินการทดลอง.....	77
3.7 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	78

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	83
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปราย และข้อเสนอแนะ.....	96
บรรณานุกรม.....	110
ภาคผนวก.....	118
ภาคผนวก ก รายนามผู้เชี่ยวชาญ.....	119
ภาคผนวก ข หนังสือเชิญผู้เชี่ยวชาญ.....	121
ภาคผนวก ค เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	130
ภาคผนวก ง ตารางการวิเคราะห์ IOC ของแบบสอบถามแบบประเมินสื่อ และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรูปแบบรายการ วิดิทัศน์เพื่อส่งเสริมความรับผิดชอบของนักเรียนระดับ ประถมศึกษา.....	177
ภาคผนวก จ ตารางการเปรียบเทียบคะแนนจากแบบทดสอบก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียน.....	214
ภาคผนวก ฉ แบบประเมิน.....	223
ภาคผนวก ช ผลการวิเคราะห์หาค่าความยาก (p) ค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียน ด้วยรูปแบบรายการวิดิทัศน์เพื่อส่งเสริมความรับผิดชอบ ของนักเรียนระดับประถมศึกษา.....	237
ภาคผนวก ซ หาประสิทธิภาพแบบทดสอบรูปแบบรายการวิดิทัศน์ เพื่อส่งเสริมความรับผิดชอบของนักเรียนระดับประถมศึกษา ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง.....	246
ภาคผนวก ฌ การหาประสิทธิภาพของรูปแบบรายการวิดิทัศน์ เพื่อส่งเสริม ความรับผิดชอบของนักเรียนประถมศึกษา ในชั้นการทดลอง ภาคสนาม.....	251
ประวัติผู้เขียน.....	

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	วิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยจากแบบสอบถามองค์ประกอบ คุณลักษณะ ความรับผิดชอบ.....	84
2	วิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยจากแบบสอบถามด้านการสร้างวิดิทัศน์	89
3	วิเคราะห์คุณภาพของวิดิทัศน์ด้านเนื้อหา.....	92
4	วิเคราะห์คุณภาพของวิดิทัศน์ด้านการตรวจสอบเครื่องมือ.....	93
5	วิเคราะห์หาประสิทธิภาพของรูปแบบรายการวิดิทัศน์เพื่อส่งเสริมความ รับผิดชอบของนักเรียนระดับประถมศึกษา.....	94
6	วิเคราะห์ความรับผิดชอบของนักเรียนระดับประถมศึกษาก่อนเรียนและ หลังเรียนด้วยรูปแบบวิดิทัศน์.....	95
7	วิเคราะห์ค่าความสอดคล้องของข้อคำถามในแบบสอบถามความคิดเห็น เกี่ยวกับการสร้างรูปแบบรายการวิดิทัศน์เพื่อส่งเสริมความรับผิดชอบของ นักเรียนระดับประถมศึกษา.....	178
8	วิเคราะห์ค่าความสอดคล้องของข้อคำถามในแบบสอบถามความคิดเห็น เกี่ยวกับความรับผิดชอบของนักเรียนระดับประถมศึกษา.....	181
9	วิเคราะห์ค่าความสอดคล้องของในแบบประเมินคุณภาพสื่อวิดิทัศน์ด้าน เนื้อหา.....	187
10	วิเคราะห์ค่าความสอดคล้องของในแบบประเมินคุณภาพสื่อวิดิทัศน์ ด้านการตรวจสอบเครื่องมือ.....	188
11	วิเคราะห์ค่าความสอดคล้องของข้อคำถามในทดสอบก่อนเรียนและ หลังเรียน.....	189
12	วิเคราะห์ค่าความสอดคล้องของข้อคำถามในแบบทดสอบระหว่างเรียน ตอนที่ 1.....	197
13	วิเคราะห์ค่าความสอดคล้องของข้อคำถามในแบบทดสอบระหว่างเรียน ตอนที่ 2.....	202
14	วิเคราะห์ค่าความสอดคล้องของข้อคำถามในแบบทดสอบระหว่างเรียน ตอนที่ 3.....	208

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
15	เปรียบเทียบคะแนนทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนจาก แบบทดสอบ เรื่องรูปแบบรายการวิดิทัศน์เพื่อส่งเสริมความรับผิดชอบของ นักเรียนระดับประถมศึกษา.....	215
16	เปรียบเทียบคะแนนทดสอบระหว่างเรียนและทดสอบหลังเรียน จาก แบบทดสอบ ตอนที่ 1.....	217
17	เปรียบเทียบคะแนนทดสอบระหว่างเรียนและทดสอบหลังเรียน จาก แบบทดสอบ ตอนที่ 2.....	219
18	เปรียบเทียบคะแนนทดสอบระหว่างเรียนและทดสอบหลังเรียน จาก แบบทดสอบ ตอนที่ 3.....	221
19	วิเคราะห์การประเมินแบบสอบถามความคิดเห็นด้านองค์ประกอบ คุณลักษณะความรับผิดชอบ.....	224
20	วิเคราะห์การประเมินแบบสอบถามความคิดเห็นด้านการสร้างวิดิทัศน์ ความรับผิดชอบ.....	228
21	วิเคราะห์การประเมินคุณภาพสื่อวิดิทัศน์ ด้านเนื้อหา.....	231
22	วิเคราะห์การประเมินคุณภาพสื่อวิดิทัศน์ด้านการตรวจสอบเครื่องมือ.....	232
23	วิเคราะห์หาค่าความยาก (p) ค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบ ก่อนเรียนและหลังเรียน.....	238
24	วิเคราะห์หาค่าความยาก (p) ค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบ ระหว่างเรียน ตอนที่ 1.....	240
25	วิเคราะห์หาค่าความยาก (p) ค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบ ระหว่างเรียน ตอนที่ 2.....	242
26	วิเคราะห์หาค่าความยาก (p) ค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบ ระหว่างเรียน ตอนที่ 3.....	244
27	วิเคราะห์หาประสิทธิภาพของรูปแบบรายการวิดิทัศน์เพื่อส่งเสริมความ รับผิดชอบของนักเรียนระดับประถมศึกษาแบบเดี่ยว (One to One).....	247
28	วิเคราะห์หาประสิทธิภาพของรูปแบบรายการวิดิทัศน์เพื่อส่งเสริมความ รับผิดชอบของนักเรียนระดับประถมศึกษา แบบกลุ่มเล็ก (Small Group)...	248

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
29	วิเคราะห์หาประสิทธิภาพของรูปแบบรายการวิดิทัศน์เพื่อส่งเสริมความ รับผิดชอบของนักเรียนระดับประถมศึกษาแบบกลุ่มใหญ่ (Large Group).....	249
30	วิเคราะห์หาประสิทธิภาพของรูปแบบรายการวิดิทัศน์เพื่อส่งเสริมความ รับผิดชอบของนักเรียนระดับประถมศึกษาในชั้นการทดลองภาคสนาม ก่อนเรียนและหลังเรียน.....	252
31	วิเคราะห์หาประสิทธิภาพของรูปแบบรายการวิดิทัศน์เพื่อส่งเสริมความ รับผิดชอบของนักเรียนระดับประถมศึกษาในชั้นการทดลองภาคสนาม ระหว่างเรียน ตอนที่ 1.....	254
32	วิเคราะห์หาประสิทธิภาพของรูปแบบรายการวิดิทัศน์เพื่อส่งเสริมความ รับผิดชอบของนักเรียนระดับประถมศึกษาในชั้นการทดลองภาคสนาม ระหว่างเรียน ตอนที่ 2.....	256
33	วิเคราะห์หาประสิทธิภาพของรูปแบบรายการวิดิทัศน์เพื่อส่งเสริมความ รับผิดชอบของนักเรียนระดับประถมศึกษาในชั้นการทดลองภาคสนาม ระหว่างเรียน ตอนที่ 3.....	258

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ประชากรภายในชาติเป็นส่วนประกอบหนึ่งที่มีความสำคัญที่จะช่วยให้ประเทศชาติเจริญก้าวหน้าต่อไป นั่นก็ย่อมหมายถึงประชากรที่มีประสิทธิภาพ คุณภาพ ทั้งทางด้านการศึกษาศักดิ์ เศรษฐกิจ วัฒนธรรม และการประกอบอาชีพ หรืออาจจะรวมทั้งทางด้านร่างกายและสติปัญญา สิ่งทั้งหลายเหล่านี้ล้วนมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน และเป็นสิ่งที่จำเป็นที่จะต้องอาศัยการได้รับการพัฒนาจากนักการศึกษา ซึ่งนักการศึกษาเป็นบุคคลที่มีความสำคัญและมีบทบาทหน้าที่โดยตรงที่จะเป็นผู้พัฒนาประชากรในประเทศให้มีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น จากสถานการณ์ในปัจจุบันนี้ได้มีการพัฒนาสิ่งต่างๆให้ก้าวล้ำทันสมัยมากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นเทคโนโลยีสารสนเทศต่างๆ ตลอดจนรวมไปถึงการปฏิรูปการศึกษา เพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน มนุษยชาติจะต้องช่วยกันพัฒนาสิ่งต่างๆเพื่อให้ทันต่อกระแสการเปลี่ยนแปลงนี้ การพัฒนาที่มีความสำคัญและมีความจำเป็นอย่างยิ่งก็คือ การพัฒนาคน การพัฒนาคนเป็นหัวใจในการพัฒนา เพราะคนเป็นทั้งผู้กำหนดทิศทางและดำเนินการพัฒนา อีกทั้งยังเป็นผู้ได้รับผลโดยตรงจากการพัฒนานั้น (สิปปนนท์ เกตุทัต, 2538:24) ดังนั้นการศึกษาในทุกระดับชั้นจึงเป็นสิ่งสำคัญยิ่งที่ทุกฝ่ายจะต้องร่วมมือกันพัฒนาอย่างจริงจัง เพื่อให้เด็กและเยาวชนไทย ตลอดจนคนไทยทุกคนได้รับการพัฒนาศักยภาพของตนอย่างเต็มที่ ปัจจุบันโลกเป็นยุคแห่งโลกาภิวัตน์หรือโลกไร้พรมแดน สภาพการเปลี่ยนแปลงสังคมโลกเริ่มเข้ามามีอิทธิพลสูงจากเทคโนโลยีซึ่งส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมไทยโดยเฉพาะเด็กซึ่งเป็นวัยเริ่มต้นของชีวิตและถ้าเราพัฒนาเด็กไปในทางที่ถูกต้องนั้น ก็อาจถือได้ว่าเราวางรากฐานของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ได้อย่างถูกต้องทางและถูกต้อง และในการพัฒนาเด็กนั้นควรคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล และจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน การศึกษา เป็นเครื่องมือสำหรับการเตรียมคนให้มีความพร้อมที่จะอยู่ในสังคมร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพการศึกษาจึงเป็นภารกิจที่สำคัญในการพัฒนาประเทศ (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2539:11-14)

ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ให้คำนิยามการศึกษาว่า “ เป็นกระบวนการเรียนรู้เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคม โดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึก การอบรม การสืบสานวัฒนธรรม การสร้างสรรค์ จรรโลงความก้าวหน้าทางวิชาการ และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต” และในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ยังระบุว่าการจัดการศึกษามี 3 รูปแบบ คือการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย เมื่อพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติเปิดโอกาสให้กับคนไทยทุกคน เลือกที่จะศึกษาหาความรู้ในวิถีทางของแต่ละบุคคล จึงมีความจำเป็นในการสร้างสื่อ เพื่อการศึกษาโดยให้เป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ เพื่อประชาชนจะได้รับการศึกษาโดยใช้กระบวนการอย่างหลากหลาย ให้เหมาะสมกับบุคลิกภาพของผู้เรียนตามสภาพและความต้องการของท้องถิ่น สังคม รวมทั้งประเทศชาติ (วิชัย ประสิทธิ์วุฒิเวชช์, 2542:17) ปัจจุบันการศึกษาเป็นสิ่งสำคัญและสื่อการศึกษาก็เป็นสิ่งที่มีความนิยมแพร่หลายและนำมาใช้ในการเรียนการสอนมากมาย เพราะสื่อการศึกษานั้นเปรียบเสมือนบทเรียนชิ้นหนึ่งที่สามารถสนองตอบความต้องการของผู้เรียนได้เป็นอย่างดี สื่อการศึกษาแต่ละชนิดนั้นสามารถสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับตัวบทเรียนได้เป็นอย่างดี ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง จากจุดเด่นของสื่อการศึกษานี้เอง ผู้วิจัยจึงได้ศึกษารูปแบบรายการวีดิทัศน์เพื่อส่งเสริมความรับผิดชอบของนักเรียนประถมศึกษาขึ้นมา เพื่อนำมาใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาให้เป็นสื่อการเรียนรู้สำหรับผู้เรียน และให้ผู้เรียนเกิดพื้นฐานความรู้ทางด้านการสร้างจิตสำนึกด้านความรับผิดชอบต่อสังคมมากยิ่งขึ้นอีกด้วย ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนมีจิตสำนึกความรับผิดชอบต่อ ความกระตือรือร้น มีความสนใจในการเรียนรู้ เกิดแรงจูงใจ อยากรู้อยากเห็นและใช้ความคิดในตนเองและจินตนาการได้อย่างเต็มที่ ซึ่งรูปแบบรายการวีดิทัศน์เพื่อส่งเสริมความรับผิดชอบของนักเรียนประถมศึกษานี้เองสามารถนำมาออกแบบและศึกษาเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง และเป็นการเพิ่มเติมในบางส่วนของเนื้อหาที่ขาดหายไปจากการเรียนในเวลาปกติ และเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการช่วยสนองตอบความแตกต่างทางด้านความสามารถระหว่างบุคคล และกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดสามัญสำนึกด้านความรับผิดชอบต่อสังคมมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้ จากการที่ผู้วิจัยได้ศึกษา ค้นคว้าหาข้อมูลงานวิจัยต่างๆแล้ว การเรียนโดยใช้วิธีการสอนแบบสื่อวีดิทัศน์นี้เอง จะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้มากขึ้น กล่าวคือ กล่าวแสดงออก กล่าวรับผิดชอบ และเป็นคนที่ไม่เห็นแก่ตัว ก็จะแสดงให้เห็นว่า รูปแบบรายการวีดิทัศน์เพื่อส่งเสริมความรับผิดชอบของนักเรียนประถมศึกษา นั้นเป็นสื่อการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล สามารถใช้งานได้จริง จึงทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้ และเกิดความอยากรู้อยากเห็นที่สูงยิ่งขึ้น อีกทั้งรูปแบบรายการวีดิทัศน์เพื่อส่งเสริมความรับผิดชอบของนักเรียนประถมศึกษานี้ ยังจะเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ศึกษาด้วยตนเองตามศักยภาพ ตามความต้องการและตามสะดวกของตัวผู้เรียนอีกด้วย

ความรับผิดชอบจึงนับว่าเป็นสิ่งที่สำคัญอย่างยิ่งที่จะต้องปลูกฝังตั้งแต่เด็กๆ โดยจะต้องเน้นให้เด็กตระหนักรู้ถึงคุณค่าของความรับผิดชอบ ความสำคัญของความรับผิดชอบ และมีความตั้งใจที่จะปฏิบัติความรับผิดชอบด้วยความเต็มใจและตั้งใจ มีความรับผิดชอบทั้งความคิด คำพูดการกระทำ ตระหนักถึงบทบาทหน้าที่ของตนเอง ตลอดจนถึงประโยชน์โดยรวม และผู้ที่มีความรับผิดชอบควรจะต้องเป็นผู้ที่มีสำนึกรับรู้ด้วยตัวเอง ไม่โทษผู้อื่นสิ่งอื่นที่อยู่รอบตัวเรา รู้คุณค่าค้นหาศักยภาพจากตัวเอง มีสิ่งใดผิดพลาดเกิดขึ้น ให้เริ่มต้นปรับปรุงแก้ไขจากตัวเอง ไม่ป้องกันตัวเองโดยโทษสิ่งอื่นรอบตัว และการปลูกฝังความรับผิดชอบควรปลูกฝังตั้งแต่วัยเด็กมาเรื่อยๆจนกระทั่งโตเป็นผู้ใหญ่ จนบ่มเพาะให้เป็นส่วนหนึ่งของบุคลิกภาพอันพึงประสงค์ของบุคคล อาทิเช่น ฝึกให้เด็กรับผิดชอบในการทำงานบ้านช่วยเหลือพ่อแม่ รับผิดชอบต่อการเรียน สิ่งเหล่านี้จะส่งผลให้เด็กมีการพัฒนาความรับผิดชอบยิ่งขึ้นไป ความรับผิดชอบจึงเป็นคุณธรรมหนึ่งที่ต้องปลูกฝังให้เกิดกับทุกคน (กรมการศาสนา, 2525: 2) วิธีการปลูกฝังความรับผิดชอบในเด็กประถมศึกษานี้อาจจะกระทำได้หลายเทคนิค และวิธีที่ครูสามารถเลือกใช้ได้เป็นวิธีง่ายๆและนิยมใช้กันอย่างแพร่หลาย คือการใช้ภาพและเสียง โต้ตอบกับผู้เรียน ด้วยวิธีการนี้เองผู้วิจัยจึงได้ศึกษารูปแบบรายการวีดิทัศน์เพื่อส่งเสริมความรับผิดชอบของนักเรียนประถมศึกษาขึ้นมา เพื่อโต้ตอบกับผู้เรียน และทำให้ผู้เรียนเกิดความกระตือรือร้นที่อยากเรียน อยากรู้ และเกิดความสนุกสนานในการเรียนรู้ แล้วยังสามารถสอดแทรกความคิด คุณธรรม จริยธรรมอันดีงามเข้าสู่จิตใจของผู้เรียนได้ นอกจากนี้เนื้อหาของสื่อวีดิทัศน์นี้ยังปลูกฝังให้ผู้เรียนมีจิตสำนึกด้านความรับผิดชอบ พร้อมๆกับการศึกษาเรื่องราวในสื่อวีดิทัศน์ในด้านความรับผิดชอบ ความรับผิดชอบนี้มีความสำคัญต่อสังคมและประเทศชาติ เพราะเป็นองค์ประกอบที่ทำให้มนุษย์ไม่เบียดเบียนกัน หรือทำลายซึ่งกันและกัน และส่งเสริมให้มนุษย์มีจิตใจที่ดีงาม มีความรัก เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ซึ่งกันและกัน ช่วยเหลือกัน มีเมตตาต่อกันและกัน ปฏิบัติในสิ่งที่ดี และเป็นประโยชน์ สามารถใช้ชีวิตร่วมกันได้อย่างมีความสุข การปลูกฝังความรับผิดชอบจึงเป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างมากในการสร้างมนุษย์ให้เป็นคนดีที่พึงประสงค์ ถ้าสังคมใดมีความรับผิดชอบ จะทำให้สังคมนั้นพัฒนาไปได้อย่างรวดเร็ว ตรงกันข้ามกับสังคมที่ขาดความรับผิดชอบจะส่งผลให้สังคมนั้นคือการพัฒนา สังคมมนุษย์อยู่รวมกันแบบไม่มีความสุขและแก่งแย่งชิงดี ซึ่งคนกันอยู่ตลอดเวลา ความรับผิดชอบนี้เองจึงมีความสำคัญที่จะเริ่มพัฒนาในผู้เรียนที่อยู่ในระดับประถมศึกษา เพราะเชื่อว่าการพัฒนาความรับผิดชอบในผู้เรียนที่อายุระหว่าง 7 - 12 ปี มีผลกระทบระยะยาวต่อคุณภาพชีวิต เพราะเป็นช่วงที่ระบบประสาทและสมองของเด็กอายุระหว่าง 7 - 12 ปี กำลังสร้างโครงสร้างที่มีการเติบโตในอัตราที่สูงที่สุด ดังนั้นสิ่งแวดล้อมรอบๆตัวเด็ก หรือแม้กระทั่งการอบรมบ่มเพาะ เพื่อปลูกฝังสร้างเสริมพัฒนาการจึงเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่ง เพราะเป็นพื้นฐานที่สำคัญ

ต่อการสร้างบุคลิกภาพ อุปนิสัย และการเจริญเติบโตของสมองที่ส่งผลทางด้านสติปัญญาและความสามารถของเด็กอย่างถาวร

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงมุ่งศึกษารูปแบบรายการวิดีโอทัศน์เพื่อส่งเสริมความรับผิดชอบของนักเรียนประถมศึกษา เพื่อเป็นส่วนหนึ่งในการสร้างจิตสำนึกด้านความรับผิดชอบต่อให้กับผู้เรียน ซึ่งผู้เรียนสามารถศึกษาสื่อวิดีโอทัศน์ด้วยตนเอง ผ่านแบบทดสอบตามสถานการณ์ต่างๆ และสามารถนำผลที่ได้จากการเลือกตอบของผู้เรียนมาเป็นค่าประเมินจิตสำนึกด้านความรับผิดชอบ ซึ่งน่าจะทำได้ผลการประเมินใกล้เคียงกับความเป็นจริง เนื่องจากผู้เรียนเป็นผู้ทำแบบทดสอบด้วยตนเอง โดยมีพ่อ แม่ ผู้ปกครอง หรือครูเป็นผู้ชี้แจงและให้คำแนะนำกับผู้เรียน

1.1 วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนารูปแบบรายการวิดีโอทัศน์เพื่อส่งเสริมความรับผิดชอบของนักเรียนประถมศึกษา
2. เพื่อหาประสิทธิภาพของรูปแบบรายการวิดีโอทัศน์เพื่อส่งเสริมความรับผิดชอบของนักเรียนประถมศึกษา
3. เพื่อเปรียบเทียบความรับผิดชอบของนักเรียนประถมศึกษา ก่อนและหลังเรียนด้วยรูปแบบรายการวิดีโอทัศน์

1.2 สมมติฐานการวิจัย

1. รูปแบบรายการวิดีโอทัศน์เพื่อส่งเสริมความรับผิดชอบของนักเรียนประถมศึกษา อยู่ในระดับดี
2. รายการวิดีโอทัศน์เพื่อส่งเสริมความรับผิดชอบของนักเรียนประถมศึกษา ที่พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพอยู่ในเกณฑ์ 75/75
3. ความรับผิดชอบของนักเรียนประถมศึกษาหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนจากรายการวิดีโอทัศน์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

1.3 ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย เป็นนักเรียนชายหญิง ระดับชั้นประถมศึกษา ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2554 โรงเรียนสวนอักษร จังหวัดปทุมธานี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานีเขต 2 จำนวน 87 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชายหญิง ระดับประถมศึกษา ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2554 โรงเรียนสวนอักษร จังหวัดปทุมธานี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานีเขต 2 จำนวน 45 คน

แบ่งเป็นนักเรียนกลุ่มเก่งและกลุ่มอ่อน ดังนี้

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1	จำนวน	4 คน
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2	จำนวน	7 คน
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3	จำนวน	9 คน
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4	จำนวน	9 คน
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5	จำนวน	9 คน
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6	จำนวน	7 คน

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรต้น ได้แก่ รูปแบบรายการรูปแบบรายการวิดิทัศน์เพื่อส่งเสริมความรับผิดชอบของนักเรียนประถมศึกษา
2. ตัวแปรตาม ได้แก่ ความรับผิดชอบของนักเรียนระดับประถมศึกษา

1.4 นิยามศัพท์เฉพาะ

1. รูปแบบรายการวิดิทัศน์เพื่อส่งเสริมความรับผิดชอบของนักเรียนประถมศึกษา หมายถึง รูปแบบรายการวิดิทัศน์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จากการสอบถามความคิดเห็นจากผู้ที่เกี่ยวข้องทางการศึกษา โดยผู้วิจัยได้เลือกรูปแบบรายการวิดิทัศน์มาสร้างจำนวน 3 ตอน ซึ่งแต่ละตอนมีความยาวประมาณ 5 นาที

2. ความรับผิดชอบ หมายถึง คะแนนที่นักเรียนได้จากการทำแบบทดสอบก่อนเรียน ระหว่างเรียนและหลังเรียน สำหรับการวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดองค์ประกอบความรับผิดชอบของนักเรียนระดับประถมศึกษาออกเป็น 3 องค์ประกอบ

3. ประสิทธิภาพ หมายถึง ประสิทธิภาพของรูปแบบรายการวิดิทัศน์เพื่อส่งเสริมความ
 รับผิดชอบของนักเรียนประถมศึกษา ที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเพื่อถ่ายทอดเรื่องราว ความรู้ ความคิด
 และความสนุกสนานโดยการผ่านตัวละครทั้งที่เป็นแบบอย่างที่ดีและไม่ดี ให้กับผู้เรียน โดย

4. รูปแบบรายการวิดิทัศน์เพื่อส่งเสริมความรับผิดชอบของนักเรียนประถมศึกษา ที่
 พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพ 75/75

75 ตัวแรก หมายถึง ร้อยละของผลการทำแบบทดสอบระหว่างเรียน

75 ตัวหลัง หมายถึง ร้อยละของคะแนนการทำแบบทดสอบหลังเรียน
 ของผู้เรียนทั้งหมดหลังจากการเรียนรู้ด้วยวิดิทัศน์ คิดเป็นร้อยละ 75 ขึ้นไป

5. ผลการเรียนรู้ หมายถึง คะแนนที่ได้จากการทำแบบทดสอบส่งเสริมความรับผิดชอบ
 ก่อนเรียน ระหว่างเรียนและหลังเรียน

6. เนื้อหาที่ทำการศึกษา หมายถึง เนื้อหาที่ส่งเสริมความรับผิดชอบที่ผู้วิจัยออก
 แบบสอบถามเพื่อถามผู้ที่เกี่ยวข้องทางการศึกษา จำนวน 10 เรื่อง ได้แก่

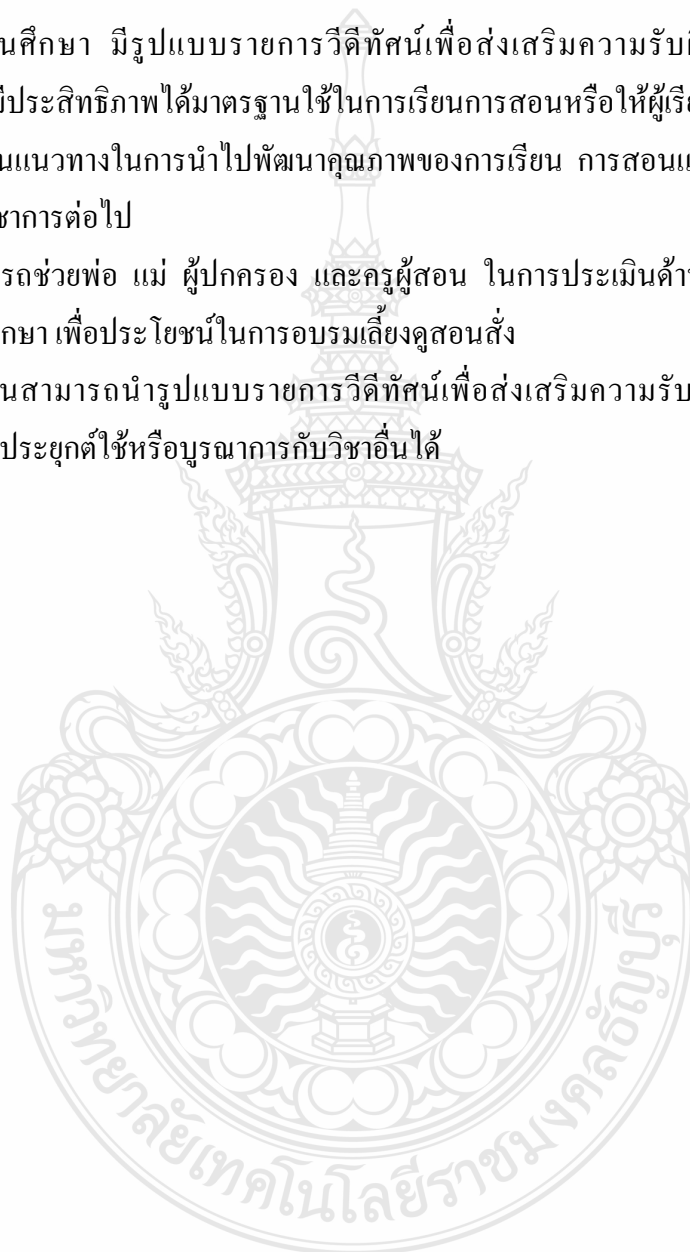
- การทำตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย
- ความละเอียดรอบคอบ
- การยึดมั่นในกฎเกณฑ์
- ความเพียร
- ความขยันหมั่นเพียร
- ความตรงต่อเวลา
- ความไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค
- การยอมรับผลการกระทำของตนเอง
- ความอดทน
- ความเชื่อมั่นในตนเอง

1.5 กรอบแนวคิดรูปแบบรายการวิทยุทัศน์ที่ใช้ในการศึกษาวิจัย

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ผู้สอน บุคลากรทางการศึกษา และผู้ที่เกี่ยวข้องทางการศึกษาเห็นคุณค่าของการนำรูปแบบรายการวิดีโอทัศน์เพื่อส่งเสริมความรับผิดชอบของนักเรียนประถมศึกษา มาใช้และเป็นแนวทางในการพัฒนาการเรียนการสอนและบทเรียนต่อไป
2. สถานศึกษา มีรูปแบบรายการวิดีโอทัศน์เพื่อส่งเสริมความรับผิดชอบของนักเรียนประถมศึกษา ที่มีประสิทธิภาพได้มาตรฐานใช้ในการเรียนการสอนหรือให้ผู้เรียนศึกษาด้วยตนเอง
3. ใช้เป็นแนวทางในการนำไปพัฒนาคุณภาพของการเรียน การสอนและพัฒนาเป็นผลงานทางวิชาการต่อไป
4. สามารถช่วยพ่อ แม่ ผู้ปกครอง และครูผู้สอน ในการประเมินด้านความรับผิดชอบของนักเรียนประถมศึกษา เพื่อประโยชน์ในการอบรมเลี้ยงดูสอนสั่ง
5. ผู้สอนสามารถนำรูปแบบรายการวิดีโอทัศน์เพื่อส่งเสริมความรับผิดชอบของนักเรียนประถมศึกษา มาประยุกต์ใช้หรือบูรณาการกับวิชาอื่นได้

บทที่ 2

เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเรื่อง รูปแบบรายการวิดิทัศน์เพื่อส่งเสริมความรับผิดชอบของนักเรียนประถมศึกษา ในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบรายการวิดิทัศน์เพื่อส่งเสริมความรับผิดชอบของนักเรียนประถมศึกษา เพื่อหาประสิทธิภาพของรูปแบบรายการวิดิทัศน์เพื่อส่งเสริมความรับผิดชอบของนักเรียนประถมศึกษา เพื่อเปรียบเทียบความรับผิดชอบของนักเรียนประถมศึกษา ก่อนและหลังเรียนด้วยรูปแบบรายการวิดิทัศน์ ภายใต้แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

2.1 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณธรรมและจริยธรรม

- 2.1.1 ความหมายของคุณธรรมและจริยธรรม
- 2.1.2 คุณธรรมจริยธรรมที่พึงประสงค์ให้เกิดขึ้นกับนักเรียน
- 2.1.3 ความสำคัญของคุณธรรมและจริยธรรม
- 2.1.4 การจัดการเรียนรู้ที่เน้นคุณธรรมและจริยธรรม
- 2.1.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณธรรมและจริยธรรม

2.2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์

- 2.2.1 ความหมายของคุณลักษณะอันพึงประสงค์
- 2.2.2 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของคนไทย
- 2.2.3 คุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 ประการ
- 2.2.4 แนวทางการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์
- 2.2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์

2.3 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความรับผิดชอบ

- 2.3.1 ความหมายของความรับผิดชอบ
- 2.3.2 ประเภทของความรับผิดชอบ
- 2.3.3 ความสำคัญของความรับผิดชอบ
- 2.3.4 การพัฒนาและปลูกฝังความรับผิดชอบ
- 2.3.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.4 การพัฒนาการใช้วิดิทัศน์เพื่อการเรียนการสอน

- 2.4.1 ความหมายของวิดิทัศน์
- 2.4.2 วิดิทัศน์เพื่อการศึกษา
- 2.4.3 รูปแบบรายการวิดิทัศน์เพื่อการศึกษา
- 2.4.4 การผลิตรายการวิดิทัศน์เพื่อการศึกษา
- 2.4.5 3P กับการผลิตรายการโทรทัศน์
- 2.4.6 การเขียนบทรายการโทรทัศน์
- 2.4.7 พื้นฐานการตัดต่อรายการโทรทัศน์
- 2.4.8 การออกแบบรายการวิดิทัศน์
- 2.4.9 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.5 หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

- 2.5.1 จุดมุ่งหมายของหลักสูตร
- 2.5.2 สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน
- 2.5.3 สาระการเรียนรู้
- 2.5.4 ความสัมพันธ์ของการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนตามหลักสูตร
- 2.5.5 การจัดการเรียนรู้ที่นำไปสู่การพัฒนาสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน
- 2.5.6 สื่อการเรียนรู้
- 2.5.7 การจัดการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการพัฒนาผู้เรียน

2.1 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณธรรมและจริยธรรม

คุณธรรมและจริยธรรมเป็นคำที่มีความหมายใกล้เคียงกัน บางคนก็ใช้ควบคู่กันไป จนหลายคนคิดและเข้าใจว่าเป็นคำที่มีความหมายเดียวกัน เช่น เข้าใจว่าคนที่มีคุณธรรมสูง ก็คือคนที่มีจริยธรรมสูงเช่นกัน แต่ในความเป็นจริงแล้ว คนที่มีคุณธรรมสูง ก็อาจเป็นคนที่มิจริยธรรมต่ำได้เช่นกัน คำสองคำนี้จึงใช้ร่วมกันไม่ได้ ซึ่งผู้วิจัยได้รวบรวมความหมายของคุณธรรมและจริยธรรม ซึ่งนักปรัชญา นักการศึกษา นักจิตวิทยา ตลอดจนผู้ที่เกี่ยวข้อง ได้ให้ความหมายไว้มากมายดังนี้

2.1.1 ความหมายของคุณธรรมและจริยธรรม

ความหมายของคุณธรรม

- นักปรัชญาชาวต่างประเทศได้ให้ความหมายคุณธรรม ซึ่งตรงกับภาษาอังกฤษว่า Virtue ดังนี้

ความหมายของคุณธรรมไว้ 2 ประการ ที่สอดคล้องกันคือ

1. คุณธรรม หมายถึง ความดีงามของลักษณะนิสัย หรือพฤติกรรมที่ได้กระทำจนเคยชิน
2. คุณธรรม หมายถึง คุณภาพที่บุคคลได้กระทำตามความคิดและมาตรฐานของสังคมซึ่งเกี่ยวข้องกับความประพฤติและศีลธรรม กู๊ด (Good, 1973:641) และพจนานุกรมของลองแมน (Longman Dictionary of Contemporary English, 1978:1226)

ส่วนนักปรัชญา นักการศึกษา และนักการศาสนาในประเทศไทย ได้ให้ความหมายของคุณธรรมไว้เช่นเดียวกัน ดังนี้

คุณธรรม หมายถึง ธรรมที่เป็นคุณ ความดีงาม สภาพที่เกื้อกูล (พระราชวรมณี, 2528:7)

คุณธรรม หมายถึง คุณงามความดีที่สั่งสมอยู่ในจิตใจมนุษย์ โดยผ่านประสบการณ์จากการได้สัมผัส ซึ่งแสดงออกจากการกระทำทางกาย วาจา และใจ ของแต่ละบุคคล เป็นสิ่งที่มีประโยชน์ต่อตนเองและผู้อื่น เป็นผลในการประพฤติและคิดในทางที่ถูกต้องดีงาม (มลิวัลย์ บำรุงการ, 2531 : 11)

คุณธรรม หมายถึง คุณสมบัติที่เป็นความดี ความถูกต้อง ซึ่งมีอยู่ภายในจิตใจของบุคคล ซึ่งพร้อมที่จะกระทำพฤติกรรมต่าง ๆ อันเป็นประโยชน์ต่อตนเอง ต่อผู้อื่นหรือทั้งตนเองและผู้อื่น (ยนต์ ชุ่มจิต, 2531 : 139)

คุณธรรม คือ ความดีงามต่างๆ ที่มีอยู่ในจิตใจของแต่ละคน และยึดถือปฏิบัติจนเป็นนิสัย (ลัดดา เสนาวงษ์, 2532 :59)

คุณธรรม หมายถึง คุณสมบัติที่เกี่ยวกับคุณงามความดี ที่เกิดจากการกระทำของบุคคล ที่กระทำไปด้วยความสำนึกในจิตใจ โดยมีเป้าหมายว่าเป็นการทำความดีและเป็นพฤติกรรมที่ยอมรับของสังคม (วิไลวรรณ ชินพงษ์, 2539 : 9)

คุณธรรม หมายถึง สิ่งที่สังคมยอมรับว่าเป็นสิ่งที่ดีงาม ซึ่งเกิดจากการศึกษาการปฏิบัติฝึกรอบรม การกระทำ จนเคยชินเกิดเป็นลักษณะนิสัย เป็นสิ่งที่มีคุณประโยชน์ต่อตนเองต่อผู้อื่น และต่อสังคม (ฉวีภรณ์วิชา ศรีพิมลปानी, 2551:12)

คุณธรรมว่า คุณธรรม หมายถึง สภาพคุณงามความดีหรือหน้าที่อันพึงมีอยู่ในตัว (พจนานุกรมไทยฉบับราชบัณฑิตยสถาน, 2530:190)

คุณธรรม คือ จิตวิญญาณของปัจเจกบุคคล ศาสนาและอุดมการณ์ เป็นดวงวิญญาณของปัจเจกบุคคลและสังคมด้วย ปัจเจกบุคคลต้องมีวิญญาณ สังคมต้องมีจิตวิญญาณ คุณธรรมของปัจเจกบุคคลอยู่ที่การกลมกลืนเรียนรู้โดยพ่อแม่ สถาบันการศึกษา ศาสนา พรรคการเมืองและองค์กรของรัฐ (ลิขิต ชีรเวทิน, 2548)

คุณธรรม หมายถึง คุณลักษณะหรือสภาวะภายในจิตใจของมนุษย์ที่เป็นไปในทางที่ถูกต้อง ดีงาม ซึ่งเป็นภาวธรรมอยู่ในจิตใจ (ทศนา เขมมณี, 2546)

จากการศึกษาเอกสารดังกล่าว ความหมายของคุณธรรมตามทัศนะของบุคคลต่างๆสามารถสรุปได้ว่า คุณธรรม หมายถึง สิ่งดีงามที่ทุกคนและสังคมล้วนที่จะยอมรับ เป็นพฤติกรรมที่มนุษย์กระทำด้วยความสำนึกในจิตใจ ถือปฏิบัติจนการเป็นนิสัย

ความหมายของจริยธรรม

ส่วนคำว่า จริยธรรม นั้นมีนักการศึกษา นักจิตวิทยา หลายท่านได้ให้ความหมายของจริยธรรมไว้มากมาย ซึ่งจะกล่าวถึงพอสังเขปดังนี้

นักปรัชญาและนักจิตวิทยาชาวต่างประเทศได้ให้ความหมายของจริยธรรม ซึ่งตรงกับคำว่า Morality ดังนี้

ให้ความหมายของจริยธรรมว่า คือ ระบบกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ที่บุคคลใช้ในการแยกแยะการกระทำที่ถูกต้องออกจากการกระทำที่ผิด บราวน์ (Brown, 1978 : 411-414)

ให้ความหมายของคำว่า จริยธรรมว่าเป็นความถูกต้อง หรือ ความบริสุทธิ์ของพฤติกรรมของการกระทำสิ่งหนึ่ง ๆ ลองแมน (Lonngman Dictionary of Contemporary, 1978 : 214)

ให้ความหมายของจริยธรรมไว้ว่า จริยธรรมมีพื้นฐานของความยุติธรรม คือมีการกระจายสิทธิและหน้าที่อย่างเท่าเทียมกัน โดยมีได้หมายถึงเกณฑ์บังคับกับทั่ว ๆ ไป แต่เป็นเกณฑ์ที่มีความเป็นสากลที่คนส่วนใหญ่รับไว้ในทุกสถานการณ์ ไม่มีการขัดแย้งเป็นอุดมคติ โคลเบอร์ก (Kohlberg, 1976:4-5)

ส่วนนักปรัชญา นักการศึกษา และนักการศึกษาในประเทศไทย ได้ให้ความหมายของจริยธรรมไว้เช่นเดียวกัน ดังนี้

คำว่าจริยธรรม คือ มรรคหรือมัชฌิมาปฏิปทา ซึ่งหมายถึงระบบจริยธรรมระบบความประพฤติปฏิบัติหลักคำสอนเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตที่ดีงาม หรือหลักการครองชีวิตที่ถูกต้องสมบูรณ์ของมนุษย์ที่จะนำไปสู่จุดหมายคือความดับทุกข์หรือความหลุดพ้นปัญหาอยู่อย่างเป็นอิสระไร้ทุกข์ พระเทพเวที (อ้างถึงใน สุรางค์ ไคว์ตระกูล, 2544)

ให้ความหมาย จริยธรรม ว่า

1. เป็นสาขาหนึ่งของวัฒนธรรม

2. เป็นหลักประพฤติปฏิบัติ ที่ถูกประเมินและยอมรับกันในแต่ละสังคมว่า เป็นสิ่งที่ถูกต้อง ยุติธรรม เป็นสัจจะและเหมาะสม

3. ผู้ปฏิบัติสามารถบรรลุถึงสภาพชีวิตที่มีคุณค่า อันพึงประสงค์ของตนและสังคมอื่น ๆ (ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์, 2546)

“ จริยธรรม ” หมายถึง ธรรมที่เป็นข้อประพฤติปฏิบัติ (พจนานุกรมไทยฉบับราชบัณฑิตสถาน, 2546)

จริยธรรม หมายถึงคุณธรรมที่แสดงออกทางร่างกายในลักษณะที่ดั่งงามอันเป็นสิ่งที่พึงประสงค์ของสังคม จริยธรรม จะมีได้ต้องปลูกฝังหัด โดยเริ่มจากการปลูกฝังคุณธรรม (พระมหาอดิศร ธีรสีโล , 2540)

จริยธรรม หมายถึง พฤติกรรมที่เป็นรูปแบบของการปฏิบัติตน การดำเนินตนที่มีความเหมาะสมแก่ภาวะฐานะ กาลเทศะ และเหตุการณ์ในปัจจุบัน (พระญาณมุนี, 2531:103)

กล่าวว่า จริยธรรมมาจากภาษากรีกว่า Ethos แปลว่าลักษณะนิสัยที่สามารถตัดสินคุณค่าได้ตามความหมายของความดี ความงามและความสุขและจริยธรรม มีความหมายถึงความประพฤติตามค่านิยมที่พึงประสงค์ โดยใช้จริยศาสตร์ศึกษาพฤติกรรมด้านคุณค่าสามารถวิเคราะห์ค่านิยมที่เป็นคู่กัน (Dichotomy) สามารถแยกแยะได้ว่าสิ่งใดดี ควรกระทำ และสิ่งใดชั่ว ควรละเว้นทำให้ตัดสินคุณค่าของการปฏิบัติตนในแนวทางที่ดั่งงามได้ตามความดีระดับต่าง ๆ (ประภาศรี สีหอำไพ, 2535)

2.1.2 คุณธรรมจริยธรรมที่พึงประสงค์ให้เกิดขึ้นกับนักเรียน

ได้กล่าวถึงจรรยาบรรณของ นักเรียน ดังนี้

1. พึงหาโอกาสเรียนรู้ให้เข้าใจวิธีการใช้เหตุผลและขอบเขตของเหตุผลโดยเร็วที่สุดตามวัยและระดับการศึกษา
2. พึงยอมรับทุกอย่างด้วยเหตุผล พึงรับพิจารณาความคิดทุกอย่างที่มีเหตุผลด้วยความเคารพแม้ตนเองจะยังไม่เห็นด้วยกับเหตุผลนั้น
3. พึงเคารพความคิดที่มีเหตุผลของตนเองและผู้อื่น ในทางปฏิบัติ พึงหาทางประนีประนอมความคิดเห็นต่าง ๆ เพื่อหาทางสายกลางซึ่งทุกฝ่ายจะได้บ้าง เสียสละบ้าง
4. พึงถือว่าการศึกษาล่าเรียน มิใช่การกอบโกยหาวิธีได้เปรียบ เสียเปรียบคนอื่นในสังคม แต่การศึกษา คือ การสร้างบุคลิกภาพ จึงไม่พึงแข่งขันและกีดกันซึ่งกันและกัน
5. พึงถือว่าชีวิตในสถานศึกษา เป็นส่วนหนึ่งของชีวิตจริง ไม่ใช่ชีวิตชั่วคราวเหมือนในรถโดยสารหรือเรือโดยสาร
6. พึงสร้างสังคมในสถานศึกษาให้เป็นสังคมในอุดมการณ์ ที่จะต้องปรับปรุงแก้ไข

ได้เหมาะสมกับสถานการณ์อยู่เสมอ

7. พึ่งมีความสุจริตในการทำงานที่ครูอาจารย์มอบหมายในการศึกษา เช่น การบ้าน
ทำแบบฝึกหัด การทำรายงานในเรื่องต่าง ๆ และในการสอบ

8. พึ่งถือว่าเกียรติย่อมอยู่เหนือผลประโยชน์ใด ๆ ทั้งสิ้น

9. พึ่งฝึกน้ำใจนักกีฬาในการแข่งขันทุกประเภท

10. พึ่งให้เกียรติครูอาจารย์ และเพื่อนเสมอ

11. พึ่งถือว่าสิทธิจะต้องและเปลี่ยนกับหน้าที่และความรับผิดชอบเสมอ

(กิริติ บุญเจือ, 2538:99)

จากการศึกษาเอกสารดังกล่าว ความหมายของจริยธรรมตามทัศนะของบุคคลต่างๆ
สามารถสรุปได้ว่า จริยธรรม หมายถึง สิ่งที่ต้องพึงปฏิบัติให้ติดตัว และเป็นนิสัย

2.1.3 ความสำคัญของคุณธรรมและจริยธรรม

นับได้ว่าคุณธรรมและจริยธรรมเป็นสิ่งที่สำคัญที่ทุกคนพึงรู้และพึงปฏิบัติในอยู่ในตัวตน
และกระทำในทุกๆวัน มนุษย์เราต้องเผชิญกับปัญหาที่จะต้องหาทางแก้ไข หรือขบคิดกันไปในทุกๆ
วัน มนุษย์เราต้องตัดสินใจอยู่ตลอดเวลา ปัญหาบางอย่างที่มนุษย์ประสบมีปัญหที่ง่ายต่อการแก้
และมีปัญหาที่ยาก สับซ้อนต้องใช้ความคิดพิจารณาแก้ไข มนุษย์เราต้องคิดให้รอบคอบก่อนที่จะ
ตัดสินใจอะไรลงไป ต้องมีเหตุและผลในการคิดพิจารณา ด้วยเหตุนี้เองมนุษย์เราจึงต้องมีคุณธรรม
และจริยธรรมแฝงขึ้นในตัวตน เพราะถ้ามนุษย์ไม่มีคุณธรรมและจริยธรรมอยู่ในตัวตนแล้ว มนุษย์ก็
จะอยู่ในสังคมร่วมกับผู้อื่นไม่ได้ ดังคำกล่าวที่ว่าคุณสมบัติที่เป็นความดี ความถูกต้อง ซึ่งมีอยู่ภายใน
จิตใจของบุคคล ซึ่งพร้อมที่จะกระทำพฤติกรรมต่าง ๆ อันเป็นประโยชน์ต่อตนเอง ต่อผู้อื่นหรือทั้ง
ตนเองและผู้อื่น (ยนต์ ชุ่มจิต, 2531 : 139) และมรรคหรือมัชฌิมาปฏิปทา ซึ่งหมายถึงระบบจริยธรรม
ระบบความประพฤติปฏิบัติหลักคำสอนเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตที่ดำรง หรือหลักการครองชีวิตที่
ถูกต้องสมบูรณ์ของมนุษย์ที่จะนำไปสู่จุดหมายคือความดับทุกข์หรือความสุกสันปัญหาอยู่อย่างเป็น
อิสระไร้ทุกข์ พระเทพเวที (อังกถึงใน สุรางค์ ไคว์ตระกูล, 2544)

2.1.4 การจัดการเรียนรู้ที่เน้นคุณธรรมและจริยธรรม

การจัดการเรียนรู้มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม ด้วยการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการคุณธรรม จริยธรรม ได้รับความรู้ เกิดการยอมรับ เห็นคุณค่าและพัฒนาอย่างต่อเนื่องจนเป็นลักษณะนิสัยที่ดี

ในการจัดการเรียนรู้ให้เกิดผลตามหลักการจัดการเรียนรู้ดังกล่าว ครูผู้สอนและผู้เรียนมีบทบาทสำคัญ ดังนี้

บทบาทของครูผู้สอน

1. การสำรวจประสบการณ์การเรียนรู้ของผู้เรียน ครูผู้สอนควรคำนึงว่าผู้เรียนแต่ละคนมีวิธีการเรียนรู้ (Learning Styles) แตกต่างกัน ครูผู้สอนจะต้องใช้เวลาในการเรียนรู้ ให้โอกาสกับผู้เรียนได้ค้นพบวิธีการเรียนรู้ของตนเอง จึงจะเป็นสิ่งที่มีคุณค่า และทำให้เกิดการเรียนรู้ที่มีความหมายต่อผู้เรียน ด้วยเหตุนี้ครูผู้สอนควรดำเนินการดังนี้

1.1 ศึกษา วิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล เพื่อนำข้อมูลมาใช้ในการวางแผนการจัดการเรียนรู้ที่ท้าทายความสามารถของผู้เรียน โดยคำนึงถึงลักษณะการเรียนรู้ของผู้เรียนแต่ละคนที่มีภูมิหลัง สติปัญญา ความสามารถ และความถนัด รูปแบบการเรียนรู้ ความสนใจ และความต้องการที่แตกต่างกันและจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับพื้นฐานของผู้เรียน ลักษณะของผู้เรียน และสนองต่อความต้องการของผู้เรียน ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดี มีพัฒนาการที่เป็นไปตามความสามารถ และเต็มตามศักยภาพของแต่ละคน

1.2 กำหนดเป้าหมายที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนด้านความรู้ ทักษะ กระบวนการที่จะนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม

2. การบูรณาการและการถ่ายโยงความรู้ ครูผู้สอนควรได้บูรณาการสิ่งที่ต้องการให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ เชื่อมโยงกับประสบการณ์เดิมของผู้เรียน นำไปประยุกต์ใช้อย่างสร้างสรรค์ และสามารถแก้ปัญหาในชีวิตจริงได้ ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ครูผู้สอนควรดำเนินการ ดังนี้

2.1 ออกแบบการเรียนรู้ และจัดการเรียนรู้ที่ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล และพัฒนาการทางสมอง เพื่อนำผู้เรียน ไปสู่เป้าหมายการเรียนรู้ตามมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดของหลักสูตร

2.2 จัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และดูแลช่วยเหลือผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้

2.3 จัดเตรียม และเลือกใช้สื่อให้เหมาะสมกับกิจกรรม นำภูมิปัญญาท้องถิ่น และเทคโนโลยีที่เหมาะสมมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนรู้

2.4 ประเมินความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย
เหมาะสมกับธรรมชาติของวิชาในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ และระดับพัฒนาการของผู้เรียน

2.5 วิเคราะห์ผลการประเมิน เพื่อนำผลมาใช้ในการซ่อมเสริม และพัฒนาผู้เรียน
รวมทั้งปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ของตนเองด้วยกระบวนการวิจัย

บทบาทของผู้เรียน

1. กำหนดเป้าหมาย วางแผน และรับผิดชอบการเรียนรู้ของตนเองให้บรรลุตามเป้าหมาย
2. แสวงหาและเข้าถึงแหล่งการเรียนรู้ที่มีอยู่อย่างหลากหลาย และรู้จักวิเคราะห์ สังเคราะห์
ข้อมูล ข้อความรู้ เพื่อนำมาปรับใช้ในการดำรงชีวิตในสังคม
3. ลงมือปฏิบัติจริง สร้างสิ่งที่ได้เรียนรู้ด้วยตนเอง และนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ใน
สถานการณ์ต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม
4. มีปฏิสัมพันธ์ ทำงาน ทำกิจกรรมร่วมกับกลุ่มเพื่อน และครู
5. ประเมิน และพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของตนเองอย่างต่อเนื่อง

(กระทรวงศึกษาธิการ, 2551:10-11)

2.1.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณธรรมและจริยธรรม

ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2548) ได้ทำการศึกษา วิจัยถึงสาเหตุพฤติกรรมของคนดีและคนเก่ง
โดยได้ทำการประมวลผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา สาเหตุของพฤติกรรมต่าง ๆ ของคนไทยทั้ง
เด็กและผู้ใหญ่ อายุตั้งแต่ 6-60 ปี ว่าพฤติกรรมเหล่านั้น มีสาเหตุทางจิตใจอะไรบ้าง และ ได้นำมา
ประยุกต์เป็นทฤษฎีต้นไม้อจริยธรรมสำหรับคนไทยขึ้น โดยแบ่งต้นไม้อจริยธรรม ออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้
ส่วนที่หนึ่ง ได้แก่ ดอกและผลไม้มบนต้น ที่แสดงถึงพฤติกรรมการทำงานดีละเว้นชั่วและพฤติกรรม
ทำงานอย่างขยันขันแข็งเพื่อส่วนรวม ซึ่งล้วนแต่เป็นพฤติกรรมของพลเมืองดี พฤติกรรมที่เอื้อต่อการ
พัฒนาประเทศ ส่วนที่สอง ได้แก่ ส่วนลำต้นของต้นไม้ แสดงถึงพฤติกรรมการทำงานอาชีพอย่าง
ขยันขันแข็ง ซึ่งประกอบด้วยจิตลักษณะ 5 ด้าน คือ 1) เหตุผลเชิงจริยธรรม 2) มุ่งอนาคตและการ
ควบคุมตนเอง 3) ความเชื่ออำนาจในตน 4) แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ 5) ทศนคติ คุณธรรมและค่านิยม
ส่วนที่สาม ได้แก่ รากของต้นไม้ ที่แสดงถึงพฤติกรรมการทำงานอาชีพอย่างขยันขันแข็งซึ่ง
ประกอบด้วยจิตลักษณะ 3 ด้าน คือ 1) สติปัญญา 2) ประสพการณ์ทางสังคม 3) สุขภาพจิต จิต
ลักษณะทั้งสามนี้อาจใช้เป็นสาเหตุของการพัฒนาจิตลักษณะ 5 ประการ ที่ลำต้นของต้นไม้ก็ได้
กล่าวคือ บุคคลจะต้องมีลักษณะพื้นฐานทางจิตใจ 3 ด้าน ในปริมาณที่สูงพอเหมาะกับอายุ จึงจะเป็นผู้
ที่มีความพร้อมที่จะพัฒนาจิตลักษณะทั้ง 5 ประการ ที่ลำต้นของต้นไม้ โดยที่จิตทั้ง 5 ลักษณะนี้จะ

พัฒนาไปเองโดยอัตโนมัติ ถ้าบุคคลที่มีความพร้อมทางจิตใจ 3 ด้านดังกล่าวและอยู่ในสภาพแวดล้อมทางครอบครัวและสังคมที่เหมาะสม นอกจากนั้นบุคคลยังมีความพร้อมที่จะรับการพัฒนาจิตลักษณะบางประการใน 5 ด้านนี้ โดยวิธีการอื่น ๆ ด้วย ฉะนั้นจิตลักษณะพื้นฐาน 3 ประการ จึงเป็นสาเหตุของพฤติกรรมของคนดีและของคนเก่งนั่นเอง นอกจากนี้จิตลักษณะพื้นฐาน 3 ประการที่รากนี้ อาจเป็นสาเหตุร่วมกับจิตลักษณะ 5 ประการที่ลำต้น หากบุคคลมีพื้นฐานทางด้านจิตใจเป็นปกติและได้รับประสบการณ์ทางสังคมที่เหมาะสม บุคคลนั้นก็จะสามารถพัฒนาโดยธรรมชาติ แต่ในสังคมไทยมีการวิจัยพบว่าพัฒนาการหยุดชะงักอย่างไม่เหมาะสมกับวัย กล่าวคือ ผู้ใหญ่จำนวนหนึ่งซึ่งสมควรพัฒนาการใช้เหตุผลไปถึงขั้นสูงแล้วแต่ยังหยุดชะงักที่ขั้นต่ำ เช่น ยังยึดหลักแลกเปลี่ยนผลประโยชน์ส่วนตนและส่วนพวกพ้อง เป็นต้น บุคคลที่มีแรงจูงใจดังกล่าวจึงยังไม่สามารถคิดประโยชน์เพื่อสังคมได้ ดังนั้น บุคคลจึงควรมีการตรวจสอบจริยธรรมของตัวเองอยู่ตลอดเวลา การบันทึกกิจกรรมที่ได้กระทำแต่ละวันทำให้ได้ข้อมูล เพื่อใช้ในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมให้ ดีงามยิ่งขึ้น ซึ่งการบันทึกข้อมูลการปฏิบัติหรือกิจกรรมที่ได้กระทำ เหมือนการปฏิบัติธรรมโดยวิธี นั่งสมาธิ เพราะในขณะที่จิตกำลังทบทวนสิ่งที่ได้กระทำ เหมือนเป็นการพิจารณาตัวเอง พิจารณาการกระทำดีและไม่ดี ในขณะที่จิตพิจารณาก็จะเกิดสมาธิ และเมื่อได้พิจารณาตนเองแล้ว ก็สามารถเข้าใจตนเองและปรับเปลี่ยนพฤติกรรมใหม่ ซึ่งเป็นเสมือนเกิดปัญญาในการนำพาชีวิตผ่านพ้นทุกข์ได้

พระชวชาติ คงสีดา (2544) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูสัมพันธภาพในครอบครัว ความใกล้ชิดทางศาสนา กับการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม กลุ่มตัวอย่างคือ นักศึกษาผู้ใหญ่สายสามัญศึกษา วิธีการเรียนทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2543 ในจังหวัดราชบุรี จำนวน 351 คน ผลการศึกษา พบว่า 1) เพศสถานภาพในการทำงาน ไม่มีผลทำให้ระดับการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักศึกษาแตกต่างกันมีเพียง อายุ สถานภาพสมรสของบิดามารดาที่ทำให้ระดับการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สำหรับ 2) การอบรมเลี้ยงดู สัมพันธภาพในครอบครัว ไม่มีความสัมพันธ์กับการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักศึกษา มีเพียงความใกล้ชิดทางศาสนา คือความเชื่อทางพุทธ การปฏิบัติแบบพุทธ และวิถีชีวิตแบบพุทธ ที่มีความสัมพันธ์กับการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ .05

ถาวร รามโยธิน (2544) ได้ศึกษาแบบวัดจริยธรรมสำหรับนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาในเขตจังหวัดภาคเหนือ ซึ่งแบบทดสอบจริยธรรมใน 4 ด้าน คือ ด้านความรู้เชิงจริยธรรม ทักษะคิดเชิงจริยธรรม พฤติกรรมเชิงจริยธรรม และเหตุผลเชิงจริยธรรม กับเพศ อายุอาชีพของบิดา และอาชีพของมารดา โดยการสุ่มตัวอย่างอย่างง่ายจากนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตจังหวัดภาคเหนือจำนวน 14 จังหวัด จำนวน 5,993คน เครื่องมือที่ผู้วิจัยใช้ในการสร้างแบบสอบถาม

เกี่ยวกับจริยธรรม โดยประยุกต์วิธีการของ ลิเกิร์ต และวิธีการของเซอร์สโตนและเซฟ ผลจากการศึกษา พบว่า แบบวัดจริยธรรมมีความเที่ยงตรงเชิงสภาพจริง และมีความน่าเชื่อถือได้ร้อยละ 84.29 และตัวแปรที่เป็นลักษณะส่วนบุคคลของนักเรียน ได้แก่ อายุและเพศ มีความสัมพันธ์กับระดับจริยธรรมของนักเรียนสูง ส่วนอาชีพของบิดามารดาไม่มีความสัมพันธ์กับระดับจริยธรรม

เกลินี วงศ์พนัสศักดิ์ (2545) ศึกษาปัจจัยต่างๆที่มีอิทธิพลต่อระดับจริยธรรมของนักเรียน และพยากรณ์ระดับจริยธรรมของนักเรียน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ตอนปลาย จังหวัดลำพูน ปีการศึกษา 2544 จำนวน 495 คน ผลการศึกษา พบว่านักเรียนมีจริยธรรมอยู่ในระดับปานกลาง ต่ำ และสูง คิดเป็นร้อยละ 69.3, 15.6 และ 15.2 ตามลำดับ ผลการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อระดับจริยธรรมของนักเรียนด้วย การวิเคราะห์คาโนนิคอลลที่ระดับนัยสำคัญ.05 ได้แก่ โรงเรียน เพศ เกรดเฉลี่ยรวม ระดับการศึกษาของนักเรียน การศึกษาของมารดาอาชีพของมารดา ความสัมพันธ์ระหว่างบิดากับมารดา การพักอาศัยอยู่กับผู้ปกครองของนักเรียนหนี้สินรวมของครอบครัว อายุ แผนการเรียน และจำนวนสมาชิกในครอบครัว เมื่อใช้วิธีถดถอยแบบเรียงลำดับสามารถสร้างสมการพยากรณ์จริยธรรมจากตัวแปรอิสระ โรงเรียน แผนการเรียนเพศ เกรดเฉลี่ยรวม ระดับการศึกษาของนักเรียน การศึกษาของมารดา ความสัมพันธ์ของบิดามารดา การพักอาศัยอยู่กับผู้ปกครองของนักเรียน และหนี้สินรวมของครอบครัวโดยตัวแปรอิสระเหล่านี้สามารถจำแนกระดับจริยธรรมของนักเรียนได้ถูกต้อง ร้อยละ 73.13

2.2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์

2.2.1 ความหมายของคุณลักษณะอันพึงประสงค์

คุณลักษณะอันพึงประสงค์ หมายถึง ลักษณะที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน อันเป็นคุณลักษณะที่สังคมต้องการในด้านคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม จิตสำนึก สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข ทั้งในฐานะพลเมืองไทยและพลโลก (กลุ่มส่งเสริมการเรียนการสอนและประเมินผล สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2548: 2) ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ 8 ประการ ได้แก่ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทย มีจิตสาธารณะ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551:53)

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ หมายถึง ลักษณะที่ต้องการให้เกิดขึ้นในตัวบุคคลซึ่ง

รายงานการวิจัยของสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ (2540) ได้มุ่งเน้นให้เยาวชนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ 5 ประการ คือ ความสนใจใฝ่รู้และสร้างสรรค์ ความมีน้ำใจ ความมีวินัย ความเป็นไทย และการบริโภคด้วยปัญญาในวิถีชีวิตไทย ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ได้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านความมีน้ำใจ (โสภภาพรรณ ทองคำ, 2551:13)

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ หมายถึง ลักษณะที่ต้องการให้เกิดขึ้นในตัวบุคคลซึ่ง

รายงานการวิจัยของสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ (2540) ได้มุ่งเน้นให้เยาวชนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ 5 ประการ คือ ความสนใจใฝ่รู้และสร้างสรรค์ ความมีน้ำใจ ความมีวินัย ความเป็นไทย และการบริโภคด้วยปัญญาในวิถีชีวิตไทย ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ได้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านความมีน้ำใจ (โสภภาพรรณ ทองคำ, 2551:13)

2.2.2 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของคนไทย

พระราชบัญญัติหน่วยงาน แผน และบุคคลต่างๆ ได้กล่าวถึงคุณลักษณะหรือมีเจตนาจะพัฒนาคนให้มีลักษณะต่างๆ ดังนี้

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้กำหนดคุณลักษณะคนไทยไว้ในหมวด 1 มาตรา 6 ดังนี้ การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (กองแผนงาน, 2542: 3)

“วิสัยทัศน์ของการศึกษาไทยในอนาคต” พบว่าคุณลักษณะของคนไทยในอนาคตที่พึงปรารถนาใน 3 มิติ คือ มิติทางร่างกาย มิติทางจิตใจ และมิติทางปัญญา และคนไทยในอนาคตจะมีพัฒนาการสมวัย มีสุขภาพดี มีสุนิษย์ที่ดี เป็นผู้ที่มีมนุษยสัมพันธ์ มีความเป็นประชาธิปไตย มีความรู้ และทักษะทางภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ มีความรู้และทักษะในการจัดการ มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยี ความสามารถในการปรับตัว และมีคุณลักษณะที่มีความพอดีระหว่างคุณลักษณะต่าง ๆ ต่อไปนี้

ร่วมมือ – แข่งขัน

ความสามารถในการทำงานเป็นทีม – ความเป็นปัจเจกชน

การเป็นผู้นำ – การเป็นผู้ตาม

รักธรรมชาติ ศิลปะ – รักวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี

มีชีวิตรู้จักพอ – มีชีวิตแข่งขันเพื่อประโยชน์สูงสุด

ค่านิยมความเสมอภาค – ค่านิยมเก็งกำไร มุ่งประโยชน์ตน

เห็นคุณค่าภูมิปัญญาท้องถิ่น – เห็นคุณค่าวิทยาศาสตร์ทันสมัย
 เรียนเพื่อรู้ – เรียนเพื่อปริญญา เพื่ออาชีพ
 รู้ลึกเฉพาะสาขา – รู้กว้างรู้รอบหลายสาขา
 หวงแหนวัฒนธรรม – รับวัฒนธรรมต่างชาติ (สมหวัง พิธิยานุวัฒน์; และ
 คนอื่นๆ, ม.ป.ป.: 3)

กำหนดคุณลักษณะของเด็กและเยาวชนที่พึงประสงค์ 5 ประการ ดังนี้

1. มีความสนใจใฝ่รู้และสร้างสรรค์
2. มีความมีน้ำใจ
3. มีความมีวินัย
4. มีความเป็นไทย
5. มีการบริโภคด้วยปัญญาในวิถีชีวิตไทย

(สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ, 2540: 1-6)

กำหนดคุณลักษณะของคนไทยตามความต้องการของประเทศดังต่อไปนี้

1. มีระเบียบวินัย
2. มีความซื่อสัตย์ สุจริต และยุติธรรม
3. ขยัน ประหยัด และยึดมั่นในสัมมาอาชีพ
4. สำนึกในหน้าที่และความรับผิดชอบต่อสังคมและประเทศชาติ
5. รู้จักคิดริเริ่ม วิจารณ์ และตัดสินใจอย่างมีเหตุผล
6. กระตือรือร้นในการปกครองระบอบประชาธิปไตย รักและเทิดทูนชาติ
 ศาสนา พระมหากษัตริย์
7. มีพลานามัยสมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ
8. รู้จักพึ่งตนเองและมีอุดมคติ
9. มีความภาคภูมิใจและรู้จักทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม และ
 ทรัพยากรธรรมชาติ

ทรัพยากรธรรมชาติ

10. มีความเสียสละ เมตตาอารี กตัญญูกตเวที กล้าหาญ และสามัคคีกัน

(ไสว มาลาทอง, 2542: 1)

กำหนดทักษะและคุณลักษณะพื้นฐานที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตในสังคมยุคโลกาภิวัตน์ มี 3 ด้าน คือ

1. ทักษะพื้นฐานที่จำเป็นต่อการเรียนรู้ในอนาคต ได้แก่ มีทักษะการเรียนรู้ ทักษะการคิด และทักษะการสื่อสาร
2. ทักษะพื้นฐานที่จำเป็นต่อการทำงาน ได้แก่ มีทักษะการจัดการ ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ ขยัน อดทน อดออมและประหยัด
3. ลักษณะที่จำเป็นต่อการอยู่ร่วมกันในสังคม ได้แก่ ควบคุมตนเองได้ มีความรับผิดชอบ มีวินัยในตนเอง ช่วยเหลือผู้อื่น เสียสละ มุ่งมั่นพัฒนา (กองวิจัยทางการศึกษา, 2540: 3)

2.2.3 คุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 ประการ

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ เป็นหลักสูตรอิงมาตรฐานซึ่งกำหนดสิ่งที่ผู้เรียนพึงรู้และปฏิบัติได้ไว้ในมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด ซึ่งจะประกอบด้วยความรู้ ความสามารถ คุณธรรมจริยธรรม ค่านิยมที่พึงประสงค์ เมื่อผู้เรียนได้รับการพัฒนาไปแล้ว นอกจากจะมีความรู้ความสามารถ ตลอดจนคุณธรรมจริยธรรมที่กำหนดไว้ในมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดแล้ว จะนำไปสู่การมีสมรรถนะสำคัญ ๕ ประการและมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ๘ ประการอีกด้วย คุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่หลักสูตรกำหนดนั้นต้องได้รับการปลูกฝังและพัฒนา ผ่านการจัดการเรียนการสอน การปฏิบัติกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในลักษณะต่าง ๆ จนตกผลึกเป็นคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในตัวผู้เรียน การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ต้องใช้ข้อมูลจากการสังเกตพฤติกรรม ซึ่งใช้เวลาในการเก็บข้อมูลพฤติกรรมเพื่อนำมาประเมินและตัดสิน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551:3)

คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ประกอบด้วยคุณลักษณะอันพึงประสงค์ทั้ง ๘ ประการ ได้แก่

- 1) รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
- 2) ซื่อสัตย์สุจริต
- 3) มีวินัย
- 4) ใฝ่เรียนรู้
- 5) อยู่อย่างพอเพียง
- 6) มุ่งมั่นในการทำงาน
- 7) รักความเป็นไทย

8) มีจิตสาธารณะ (กระทรวงศึกษาธิการ.2551:5)

2.2.4 แนวทางการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์

การนำคุณลักษณะอันพึงประสงค์ทั้ง 8 ประการดังกล่าว ไปพัฒนาผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลนั้น สถานศึกษาต้องมีความเข้าใจเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์อย่างชัดเจน โดยพิจารณาจาก นิยาม ตัวชี้วัดพฤติกรรมบ่งชี้ และเกณฑ์การให้คะแนนของคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

1) รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์

รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงการเป็นพลเมืองดีของชาติ ชำรงไว้ซึ่งความเป็นชาติไทย ศรัทธา ยึดมั่นในศาสนา และเคารพเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์

ผู้ที่รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ คือ ผู้ที่มีลักษณะซึ่งแสดงออกถึงการเป็นพลเมืองดีของชาติ มีความสามัคคีปรองดอง ภูมิใจ เชิดชูความเป็นชาติไทย ปฏิบัติตนตามหลักศาสนาที่ตนนับถือและแสดงความจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์

ตัวชี้วัด

1.1 เป็นพลเมืองดีของชาติ

- ยืนตรงเคารพธงชาติ ร้องเพลงชาติ และอธิบายความหมายของเพลงชาติได้

ถูกต้อง

- ปฏิบัติตนตามสิทธิและหน้าที่พลเมืองดีของชาติ

- มีความสามัคคี ปรองดอง

1.2 ชำรงไว้ซึ่งความเป็นชาติไทย

- เข้าร่วม ส่งเสริม สนับสนุนกิจกรรมที่สร้างความสามัคคี ปรองดองที่เป็นประโยชน์ต่อโรงเรียน ชุมชนและสังคม

- หวงแหน ปกป้อง ยกย่องความเป็นชาติไทย

1.3 ศรัทธา ยึดมั่นและปฏิบัติตนตามหลักศาสนา

- เข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนาที่ตนนับถือ

- ปฏิบัติตนตามหลักของศาสนาที่ตนนับถือ

- เป็นแบบอย่างที่ดีของศาสนิกชน

1.4 เคารพเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์

- เข้าร่วมและมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมที่เกี่ยวกับสถาบันพระมหากษัตริย์

- แสดงความสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณของพระมหากษัตริย์

- แสดงออกซึ่งความจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์

2) ชื่อสัตย์สุจริต

ชื่อสัตย์สุจริต หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงการยึดมั่นในความถูกต้อง ประพฤติ ตรงตามความเป็นจริงต่อตนเองและผู้อื่นทั้งทางกาย วาจา ใจ

ผู้ที่มีความชื่อสัตย์สุจริต คือ ผู้ที่ประพฤติตรงตามความเป็นจริงทั้งทางกาย วาจา ใจและยึดหลักความจริง ความถูกต้องในการดำเนินชีวิต มีความละเอียดและเกรงกลัวต่อการกระทำผิด

ตัวชี้วัด

2.1 ประพฤติตรงตามความเป็นจริงต่อตนเองทั้งทางกาย วาจา ใจ

- ให้ข้อมูลที่ถูกต้องและเป็นจริง

- ปฏิบัติตน โดยคำนึงถึงความถูกต้องละเอียดและเกรงกลัวต่อการ

กระทำผิด

- ปฏิบัติตามคำมั่นสัญญา

2.2 ประพฤติตรงตามความเป็นจริงต่อผู้อื่นทั้งทางกาย วาจา ใจ

- ไม่ถือเอาสิ่งของหรือผลงานของผู้อื่นมาเป็นของตนเอง

- ปฏิบัติตนต่อผู้อื่นด้วยความซื่อตรง

- ไม่หาประโยชน์ในทางที่ไม่ถูกต้อง

3) มีวินัย

มีวินัย หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงการยึดมั่นในข้อตกลง กฎเกณฑ์ และระเบียบข้อบังคับของครอบครัว โรงเรียน และสังคม

ผู้ที่มีวินัย คือ ผู้ที่ปฏิบัติตนตามข้อตกลง กฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับของ ครอบครัว โรงเรียน และสังคมเป็นปกติวิสัย ไม่ละเมิดสิทธิของผู้อื่น

ตัวชี้วัด

3.1 ปฏิบัติตามข้อตกลง กฎเกณฑ์ ระเบียบข้อบังคับของครอบครัว โรงเรียน และสังคม

- ปฏิบัติตน ตามข้อตกลง กฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับของครอบครัว โรงเรียนและสังคม ไม่ละเมิดสิทธิของผู้อื่น

- ตรงต่อเวลาในการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน และรับผิดชอบในการทำงาน

4) ใฝ่เรียนรู้

ใฝ่เรียนรู้ หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงความตั้งใจ เพียรพยายามในการเรียนแสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน

ผู้ที่ใฝ่เรียนรู้ คือ ผู้ที่มีลักษณะซึ่งแสดงออกถึงความตั้งใจ เพียรพยายามในการเรียนและเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ แสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ ด้วยการเลือกใช้สื่ออย่างเหมาะสม บันทึกความรู้ วิเคราะห์ สรุปเป็นองค์ความรู้ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ถ่ายทอด เผยแพร่ และนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

ตัวชี้วัด

4.1 ตั้งใจ เพียรพยายามในการเรียนและเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้

- ตั้งใจเรียน

- เอาใจใส่และมีความเพียรพยายามในการเรียนรู้

- สนใจเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ

4.2 แสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ ต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน

ด้วยการเลือกใช้สื่ออย่างเหมาะสม สรุปเป็นองค์ความรู้ และสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

- ศึกษาค้นคว้าหาความรู้จากหนังสือ เอกสาร สิ่งพิมพ์ สื่อเทคโนโลยีต่าง ๆ

- แหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน และเลือกใช้สื่อได้อย่างเหมาะสม

- บันทึกความรู้ วิเคราะห์ตรวจสอบ จากสิ่งที่เรียนรู้ สรุปเป็นองค์ความรู้

- แลกเปลี่ยนความรู้ ด้วยวิธีการต่าง ๆ และนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

5) อยู่อย่างพอเพียง

อยู่อย่างพอเพียง หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงการดำเนินชีวิตอย่างพอประมาณ มีเหตุผล รอบคอบ มีคุณธรรม มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี และปรับตัวเพื่ออยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

ผู้ที่อยู่อย่างพอเพียง คือ ผู้ที่ดำเนินชีวิตอย่างประมาณตน มีเหตุผล รอบคอบ ระมัดระวัง อยู่ร่วมกับผู้อื่นด้วยความรับผิดชอบ ไม่เบียดเบียนผู้อื่น เห็นคุณค่าของทรัพยากรต่าง ๆ มีการวางแผนป้องกันความเสี่ยงและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลง

ตัวชี้วัด

5.1 ดำเนินชีวิตอย่างพอประมาณ มีเหตุผล รอบคอบ มีคุณธรรม

- ใช้ทรัพย์สินของตนเอง เช่น เงิน สิ่งของ เครื่องใช้ ฯลฯ อย่าง
- ประหยัด คุ่มค่าและเก็บรักษาดูแลอย่างดี รวมทั้งการใช้เวลาอย่างเหมาะสม
- ใช้ทรัพยากรของส่วนรวมอย่างประหยัด คุ่มค่าและเก็บรักษาดูแลอย่างดี
- ปฏิบัติตนและตัดสินใจด้วยความรอบคอบ มีเหตุผล
- ไม่เอาเปรียบผู้อื่นและไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน พร้อมให้อภัยเมื่อผู้อื่นกระทำ

ผิดพลาด

5.2 มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ปรับตัวเพื่ออยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

- วางแผนการเรียน การทำงานและการใช้ชีวิตประจำวันบนพื้นฐานของความรู้

ข้อมูล ข่าวสาร

- รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของสังคมและสภาพแวดล้อม ขอมรับและปรับตัวเพื่ออยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

6) มุ่งมั่นในการทำงาน

มุ่งมั่นในการทำงาน หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงความตั้งใจและรับผิดชอบในการทำงานด้วยความเพียรพยายาม อุตทน เพื่อให้งานสำเร็จตามเป้าหมาย ผู้ที่มุ่งมั่นในการทำงาน คือ ผู้ที่มีลักษณะซึ่งแสดงออกถึงความตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายด้วยความเพียรพยายาม ทุ่มเทกำลังกาย กำลังใจ ในการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ให้สำเร็จลุล่วง ตามเป้าหมายที่กำหนดด้วยความรับผิดชอบ และมีความภาคภูมิใจในผลงาน

ตัวชี้วัด

6.1 ตั้งใจและรับผิดชอบในหน้าที่การงาน

- เอาใจใส่ต่อการปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย
- ตั้งใจและรับผิดชอบในการทำงานให้สำเร็จ
- ปรับปรุงและพัฒนาการทำงานด้วยตนเอง

6.2 ทำงานด้วยความเพียรพยายาม และ อุตทนเพื่อให้งานสำเร็จตามเป้าหมาย

- ทุ่มเททำงาน อุตทน ไม่ย่อท้อต่อปัญหาและอุปสรรคในการทำงาน
- พยายามแก้ปัญหาและอุปสรรคในการทำงานให้สำเร็จ
- ชื่นชมผลงานด้วยความภาคภูมิใจ

7) รักความเป็นไทย

รักความเป็นไทย หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงความภาคภูมิใจ เห็นคุณค่าร่วมอนุรักษ์ สืบทอดภูมิปัญญาไทย ขนบธรรมเนียมประเพณี ศิลปะและวัฒนธรรม ใช้ภาษาไทยในการสื่อสารได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม

ผู้ที่รักความเป็นไทย คือ ผู้ที่มีความภาคภูมิใจ เห็นคุณค่า ชื่นชม มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ สืบทอด เผยแพร่ภูมิปัญญาไทย ขนบธรรมเนียมประเพณี ศิลปะและวัฒนธรรมไทย มีความกตัญญูต่เวที ใช้ภาษาไทยในการสื่อสารอย่างถูกต้องเหมาะสม

ตัวชี้วัด

7.1 ภาคภูมิใจในขนบธรรมเนียมประเพณี ศิลปะ วัฒนธรรมไทย และมีความกตัญญูต่เวที

- แต่งกายและมีมารยาทงามแบบไทย มีสัมมาคารวะ กตัญญู

กตเวทีต่อผู้มีพระคุณ

- ร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับประเพณี ศิลปะและวัฒนธรรมไทย

- ชักชวน แนะนำให้ผู้อื่นปฏิบัติตามขนบธรรมเนียมประเพณี

ศิลปะและวัฒนธรรมไทย

7.2 เห็นคุณค่าและใช้ภาษาไทยในการสื่อสารได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

- ใช้ภาษาไทยและเลขไทยในการสื่อสารได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

- ชักชวน แนะนำ ให้ผู้อื่นเห็นคุณค่าของการใช้ภาษาไทยที่ถูกต้อง

7.3 อนุรักษ์ และสืบทอดภูมิปัญญาไทย

- นำภูมิปัญญาไทยมาใช้ให้เหมาะสมในวิถีชีวิต

- ร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับภูมิปัญญาไทย

- แนะนำ มีส่วนร่วมในการสืบทอดภูมิปัญญาไทย

8) มีจิตสาธารณะ

มีจิตสาธารณะ หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงการมีส่วนร่วมในกิจกรรมหรือสถานการณ์ที่ก่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้อื่น ชุมชน และสังคม ด้วยความเต็มใจ กระตือรือร้น โดยไม่หวังผลตอบแทน

ผู้ที่มีจิตสาธารณะ คือ ผู้ที่มีลักษณะเป็นผู้ให้และช่วยเหลือผู้อื่น แบ่งปันความสุขส่วนตนเพื่อทำประโยชน์แก่ส่วนรวม เข้าใจ เห็นใจผู้ที่มีความเดือดร้อน อาสาช่วยเหลือสังคม

อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ด้วยร่างกาย สติปัญญา ลงมือปฏิบัติเพื่อแก้ปัญหา หรือร่วมสร้างสรรค์สิ่งที่ดีงาม ให้เกิดในชุมชน โดยไม่หวังสิ่งตอบแทน

ตัวชี้วัด

8.1 ช่วยเหลือผู้อื่นด้วยความเต็มใจโดยไม่หวังผลตอบแทน

- ช่วยพ่อแม่ ผู้ปกครอง ครูทำงานด้วยความเต็มใจ
- อาสาทำงานให้ผู้อื่นด้วยกำลังกาย กำลังใจ และกำลังสติปัญญาโดยไม่หวัง

ผลตอบแทน

- แบ่งปันสิ่งของ ทรัพย์สินและอื่นๆ และช่วยแก้ปัญหาหรือ

สร้างความสุขให้กับผู้อื่น

8.2 เข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อโรงเรียน ชุมชน และสังคม

- ดูแล รักษาสาธารณสมบัติและสิ่งแวดล้อมด้วยความเต็มใจ
- เข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อโรงเรียน ชุมชนและสังคม
- เข้าร่วมกิจกรรมเพื่อแก้ปัญหาหรือร่วมสร้างสิ่งที่ดีงามของส่วนรวมตาม

สถานการณ์ที่เกิดขึ้นด้วยความกระตือรือร้น (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551:5-46)

2.2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์

โสภภาพรรณ ทองคำ (2551) ได้ทำการศึกษา คุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านความมีน้ำใจของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในกลุ่มวิภาวดี สังกัด กรุงเทพมหานคร เปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านความมีน้ำใจของนักเรียนจำแนกตามระดับชั้นเรียนและวิธีการอบรมเลี้ยงดู และศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรระดับชั้นเรียนกับวิธีการอบรมเลี้ยงดูที่มีผลต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านความมีน้ำใจ จากกลุ่มตัวอย่างที่สุ่มแบบสองขั้นตอน จำนวน 382 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบวัดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านความมีน้ำใจมีความเชื่อมั่น .92 วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทาง

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. นักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในกลุ่มวิภาวดี มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านความมีน้ำใจอยู่ในระดับปานกลาง

2. นักเรียนที่มีระดับชั้นแตกต่างกัน มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านความมีน้ำใจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านความมีน้ำใจของนักเรียนสูงขึ้นตามระดับชั้นเรียนที่ศึกษา

3. นักเรียนที่ได้รับวิธีการอบรมเลี้ยงดูแตกต่างกัน มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้าน

ความมีน้ำใจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านความมีน้ำใจสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบปกป้องคุ้มครองมากเกินไปและแบบปล่อยปละละเลย ตามลำดับ และนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบปกป้องคุ้มครองมากเกินไป มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านความมีน้ำใจสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย

4. ไม่พบปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรระดับชั้นเรียนกับวิธีการอบรมเลี้ยงดู ที่ส่งผลต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านความมีน้ำใจของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3

ภาณุภัทร ลิ้มจำรูญ และฉัตรภรณ์ หลาวทอง (2551) ได้ทำการศึกษา เพื่อสร้างชุดเครื่องมือวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น เพื่อตรวจสอบคุณภาพของชุดเครื่องมือวัดที่สร้างขึ้นและเพื่อสร้างเกณฑ์ปกติวิสัยระดับชาติสำหรับใช้กับชุดเครื่องมือวัดที่สร้างขึ้น กลุ่มตัวอย่างที่ใช้การวิจัย คือ นักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 1-3 ปีการศึกษา 2551 จำนวน 987 คน และครูประจำ ชั้นจำนวน 25 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือชุดเครื่องมือวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ประกอบด้วยแบบวัดสถานการณ์ แบบปรนัย 4 ตัวเลือก และแบบประเมินพฤติกรรมแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับโดยเนื้อหาครอบคลุมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 9 ด้าน คือ ความมีวินัย ความซื่อสัตย์ ความประหยัดความเมตตาคุณธรรม ความใฝ่รู้ใฝ่เรียน ความกตัญญูกตเวที ความอดทนอดกลั้น ความภูมิใจในความเป็นไทยและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์หาค่าความสามารถในการจำแนก และค่าความเที่ยงของชุดเครื่องมือวัด โดยใช้โปรแกรม B-Index และSPSS for Windowsและวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (CFA) ด้วยโปรแกรม LISREL ผลการวิจัย พบว่าค่าความสามารถในการจำแนกของแบบวัดสถานการณ์มีค่าอยู่ระหว่าง 5.07-34.24 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และค่าความเที่ยงสัมประสิทธิ์แอลฟาของแบบวัดและแบบประเมินแต่ละด้านมีค่าความเที่ยงอยู่ระหว่าง .65-.83 และ .86-.93 ตามลำดับ โมเดลแบบวัดและแบบประเมินทั้ง 9 โมเดล มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์และคะแนนเกณฑ์ปกติวิสัยระดับชาติของแบบวัดและแบบประเมินทั้ง 9 ด้านมีช่วงคะแนนปกติที่อยู่ในช่วงระหว่าง T17-T83 และ T17-T70 ตามลำดับ

2.3 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความรับผิดชอบ

2.3.1 ความหมายของความรับผิดชอบ

ความรับผิดชอบ หมายถึง การแสดงออกถึงความรับผิดชอบ และรับชอบในการทำงานของตน มีความซื่อสัตย์ ไว้วางใจได้ สามารถจัดการเงินและหน้าที่ ที่ได้รับมอบหมายอย่างมีประสิทธิภาพทั้งยัง

หมายถึง ความสามารถในการตอบสนองต่อหน้าที่ หรือข้อตกลงที่ตั้งไว้ตามอุดมคติ กฎของศีลธรรม และหลักของศีลธรรมอีกด้วย ฟังก์ และแวกแนลส์ (Funk and Wagnalls, 1961 : 2095)

ความรับผิดชอบ หมายถึง ความผูกพันที่จะปฏิบัติหน้าที่ให้สำเร็จลุล่วงไปได้ และความสำเร็จนี้เกี่ยวข้องกับปัจจัย 3 ประการ คือ พันธะผูกพัน หน้าที่การงาน และวัตถุประสงค์ ฟลิปโป (Flippo, 1966 : 122)

ความหมายของความรับผิดชอบ หมายถึง อาการ ยึดตามผลที่ดีหรือไม่ดีในกิจการที่ได้กระทำไป (พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน, 2530:691)

ให้ความหมายของความรับผิดชอบว่า “ การตั้งใจที่จะทำงานหรือติดตามผลงานที่ได้ทำไปแล้วเพื่อปรับปรุงแก้ไขให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ยอมรับในสิ่งที่ตนเองกระทำลงไปในด้านที่เป็นผลดีและผลเสีย โดยแสดงออกในรูปการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมาย” (อรรวรรณ พาณิชชปฐมพงศ์ , 2542:5)

ให้ความหมายของความรับผิดชอบว่า “ พฤติกรรมหรือการกระทำของนักเรียนที่แสดงออกถึงความมุ่งมั่นตั้งใจปฏิบัติตนตามระเบียบแบบแผนของโรงเรียน” (จันทร์ภา พวงยอด, 2543:3)

ให้ความหมายของความรับผิดชอบว่า “ ความสนใจตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเพียรพยายาม ละเอียดรอบคอบ เพื่อให้สำเร็จตามเป้าหมาย ยอมรับผลการกระทำของตน ทั้งในด้านที่เป็นผลดีและผลเสีย ทั้งพยายาม ปรับปรุงการปฏิบัติหน้าที่ให้ดียิ่งขึ้น” (กรมวิชาการ, 2544:196)

ให้ความหมายของความรับผิดชอบว่า คือการรู้จักหน้าที่ที่ตนต้องกระทำ ต้องปฏิบัติ ไม่นึกถึงแต่สิทธิเพียงอย่างเดียว เช่น เป็นนักเรียนมีสิทธิ์ที่จะมาเรียนหนังสือ ความรับผิดชอบของการเป็นนักเรียนคือ ต้องมาเรียนสม่ำเสมอ ไม่หนีเรียน ความรับผิดชอบจึงเป็นการกระทำที่พึงกระทำหรือควรกระทำตามสถานภาพของบุคคล (สุพิศรา สุภาพ, 2531 : 9)

ให้ความหมายของความรับผิดชอบว่า หมายถึง ความสนใจ ความตั้งใจของบุคคล ในการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเพียรพยายาม และละเอียดรอบคอบ เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย การรักษาสិทธิหน้าที่ของตน ยอมรับผลการกระทำของตนทั้งในด้านที่เป็นผลดี และผลเสียทั้งพยายามปรับปรุงการปฏิบัติหน้าที่ให้ดียิ่งขึ้นทั้งต่อตนเอง และต่อสังคม (อมรรวรรณ แก้วผ่อง, 2542 : 64)

ความรับผิดชอบ หมายถึง ลักษณะนิสัยของบุคคลที่มีความสนใจ มีความมุ่งมั่นตั้งใจจริงที่จะปฏิบัติภารกิจต่าง ๆ ตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย และปฏิบัติด้วยความขยันหมั่นเพียร อดทน ต่ออุปสรรคที่เกิดขึ้นและพยายามทำอย่างเต็มความสามารถ ให้งานสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี มี

ประสิทธิภาพ และมีการติดตามผลงานที่ทำไปแล้ว เพื่อปรับปรุงแก้ไขการปฏิบัติงานให้ดียิ่งขึ้น ยอมรับในสิ่งที่ตนเองกระทำทั้งในด้านที่เป็นผลดีและผลเสีย (ทิพวรรณ ดีแดง, 2546 : 55)

ความรับผิดชอบเกิดจากความสำนึก คือ มีความตระหนักรู้ในหน้าที่และคิดจะทำหน้าที่อย่าง สมบูรณ์ด้วยความเต็มใจ (พระเมธีธรรมาภรณ์, 2533: 59 - 67)

ความรับผิดชอบหมายถึง การแสดงออกถึงความมุ่งมั่นในการปฏิบัติหน้าที่ของนักเรียน ทั้ง ในส่วนที่ศึกษาเล่าเรียน ในสถานศึกษา และนอกสถานศึกษาซึ่งประกอบด้วยพฤติกรรมดังต่อไปนี้

1. เอาใจใส่และเพียรพยายามในการทำงาน
2. ยอมรับในการกระทำของตนเอง
3. ช่วยเหลืองานส่วนรวมด้วยความเต็มใจ
4. รู้จักหน้าที่และทำหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย
5. ไม่ละเมิดสิทธิของผู้อื่น และรักษาสิทธิของตนเอง
6. ตรงต่อเวลา
7. เคารพต่อระเบียบ กฎเกณฑ์
8. ดูแลรักษาส่วนรวมเสมือนเป็นของตน
9. สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้

(สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2544: 11-12)

จากการศึกษาเอกสารดังกล่าวสรุปได้ว่า ความรับผิดชอบหมายถึง การรู้และการพึงกระทำ ในสิ่งที่ตนเองได้รับมอบหมาย เพื่อทำสิ่งนั้นให้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ซึ่งจะต้องมีทั้งความเพียร พยายามและความมุ่งมั่นที่จะทำสิ่งนั้น

2.3.2 ประเภทของความรับผิดชอบ

ประเภทของความรับผิดชอบได้ 2 ประเภท คือ

1. ความรับผิดชอบต่อตนเอง ได้แก่ ตั้งใจศึกษาเล่าเรียน ตรงต่อเวลา ประพฤติตนเป็นคนดีมี ระเบียบวินัย และคุณธรรม ยึดมั่นในกฎเกณฑ์ รับผิดชอบต่อสุขภาพอนามัยของตนเองรับผิดชอบต่อ หน้าที่ที่ได้รับมอบหมายทำงานสำเร็จได้ด้วยตนเองโดยไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค

2. ความรับผิดชอบต่อสังคม ได้แก่ ความรับผิดชอบต่อโรงเรียน ครอบครัว เพื่อนสังคม และ ประเทศชาติ (ฉันทานันท์ ศรีพิมลปानी, 2551:29)

กรมการศาสนาร่วมกับคณะกรรมการจัดทำคู่มือการปลูกฝังค่านิยมของกลุ่มนักบริหารกลุ่มสื่อสารมวลชน กลุ่มสมาคมมูลนิธิ และกลุ่มพัฒนากำลังคน โดยได้แบ่งความรับผิดชอบออกเป็น 3 ประเภท คือ

1. ความรับผิดชอบต่อตนเอง หมายถึง การรู้จักสำนึกในหน้าที่และบทบาทของตนเอง โดยปฏิบัติหน้าที่ให้สำเร็จลุล่วงด้วยความสามารถของตนเอง มีการวางแผนในการทำงาน เข้าใจแผนงาน และปฏิบัติตามแผนงานจนงานสำเร็จตามจุดประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ พร้อมกันนั้นต้องยอมรับในผลกระทำของตนเองและยินดีหาวิธีแก้ไขถ้าหากมีข้อบกพร่องและทำงานให้เสร็จทันตามเวลาที่กำหนด

2. ความรับผิดชอบต่อครอบครัว หมายถึง รู้จักตระหนักถึงหน้าที่ของตนในครอบครัวปฏิบัติตนให้เหมาะสมกับบทบาทเพื่อความผาสุกของครอบครัว ร่วมกิจกรรมของครอบครัว ทำให้ครอบครัวมีความสุขความเจริญ

3. ความรับผิดชอบต่อสังคม หมายถึง รู้จักบทบาทหน้าที่ของตนเองที่มีต่อสังคม และปฏิบัติตนให้ถูกต้องเหมาะสม และสร้างประโยชน์ให้แก่สังคมส่วนรวม รู้จักเสียสละหน้าที่ส่วนตน เพื่อประโยชน์สุขของส่วนรวม ปฏิบัติตนตามกฎหมายระเบียบข้อบังคับ ขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงามของสังคม (กรมศาสนา, 2525:1)

ประเภทของความรับผิดชอบออกเป็น 8 ด้าน ได้แก่

1. ความรับผิดชอบต่อตนเอง หมายถึง การรักษาป้องกันตนเองให้ปลอดภัยจากอันตราย โรคภัยไข้เจ็บ รักษาร่างกายให้แข็งแรง บังคับควบคุมจิตใจไม่ให้ตกเป็นทาสของกิเลส ประพฤติตนอยู่ในศีลธรรมและละเว้นความชั่ว รู้จักประมาณการใช้จ่ายตามสมควรแก่ฐานะ จัดหาเครื่องอุปโภคที่เหมาะสม

2. ความรับผิดชอบต่อการศึกษาเล่าเรียน หมายถึง การที่นักเรียนศึกษาเล่าเรียนจนประสบความสำเร็จตามความมุ่งหมาย ด้วยความขยันหมั่นเพียร อดทน เข้าห้องเรียน และส่งงานที่ได้รับมอบหมายตรงตามเวลา เมื่อมีปัญหาหรือไม่เข้าใจบทเรียนก็พยายามแก้ไขปรับปรุงให้ถูกต้อง

3. ความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย หมายถึง การปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายด้วยความเอาใจใส่ ขยันหมั่นเพียร อดทนต่ออุปสรรคโดยไม่ย่อท้อ มีความละเอียดรอบคอบ ซื่อสัตย์ตรงต่อเวลา ไม่ละเลยทอดทิ้งหรือหลีกเลี่ยง พยายามปรับปรุงการงานของตนให้ดียิ่งขึ้น รู้จักวางแผนงานและป้องกันความบกพร่องเสื่อมเสียในงานที่ตนรับผิดชอบ

4. ความรับผิดชอบต่อการกระทำของตน หมายถึง การยอมรับการกระทำของตนทั้งที่เป็นผลดีและผลเสีย ไม่ปิดความรับผิดชอบในหน้าที่ของตนให้ผู้อื่น พร้อมทั้งจะปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้

ได้ผลดียิ่งขึ้น ไตร่ตรองให้รอบคอบว่าสิ่งที่ตนทำลงไปนั้น จะเกิดผลเสียขึ้นหรือไม่ ปฏิบัติแต่สิ่งที่ทำให้เกิดผลดี และกล้าเผชิญต่อความจริง

5. ความรับผิดชอบต่อครอบครัว หมายถึง การที่นักเรียนตั้งใจช่วยเหลืองานต่างๆภายในบ้าน เพื่อแบ่งเบาภาระซึ่งกันและกันตามความสามารถของตน รู้จักแสดงความคิดเห็นและปฏิบัติตน เพื่อความสุข และชื่อเสียงของครอบครัว ช่วยแก้ปัญหาที่สมาชิกของครอบครัวไม่เข้าใจกัน เมื่อมีปัญหาที่ปรึกษา และให้พ่อแม่รับทราบปัญหาของตนทุกเรื่อง ช่วยครอบครัวประหยัดไฟฟ้า น้ำ อาหาร สิ่งของ เครื่องใช้ภายในบ้าน และอื่นๆ

6. ความรับผิดชอบต่อเพื่อน หมายถึง การที่นักเรียนช่วยกันตักเตือนแนะนำ เมื่อเห็นเพื่อนกระทำผิด ช่วยเหลือเพื่อนตามความถูกต้องและเหมาะสม ให้อภัยเมื่อเพื่อนทำผิด ไม่เอาเปรียบเพื่อน เคารพสิทธิซึ่งกันและกัน

7. ความรับผิดชอบต่อโรงเรียน หมายถึง การที่นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆของโรงเรียน รักษาผลประโยชน์เกียรติยศชื่อเสียงของโรงเรียน ช่วยกันรักษาความสะอาดของโรงเรียน ไม่ขีดเขียนผนังห้องเรียน ห้องน้ำ ห้องส้วม แต่งเครื่องแบบนักเรียนเรียบร้อย ไม่ทะเลาะวิวาทกับนักเรียนโรงเรียนอื่น เมื่อโรงเรียนต้องการความร่วมมือหรือขอความช่วยเหลือ ก็เต็มใจให้ความร่วมมืออย่างเต็มที่ เข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ตามความสนใจและความสามารถของตน เพื่อสร้างชื่อเสียงให้แก่โรงเรียน

8. ความรับผิดชอบต่อสังคม หมายถึง การที่นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆของชุมชน และสังคม บำเพ็ญประโยชน์และสร้างสรรค์ความเจริญให้ชุมชนและสังคมอย่างเต็มความสามารถ ช่วยสอดส่องพฤติกรรมของบุคคลที่จะเป็นภัยต่อสังคม ให้ความรู้ ความสนุกสนานเพลิดเพลินแก่ประชาชนตามความสามารถของตน ช่วยคิดและแก้ปัญหาต่างๆ ของสังคมจากเอกสารที่เกี่ยวข้องกับประเภทของความรับผิดชอบ (จุรีรัตน์ นันทยทวิกุล, 2538 : 5)

2.3.3 ความสำคัญของความรับผิดชอบ

ความรับผิดชอบนี้มีประเด็นสำคัญ คือ จะต้องระวังตั้งใจใช้กำลังเพื่อสร้างประโยชน์แต่ฝ่ายเดียว ให้ได้ทั้งประโยชน์ตนทั้งประโยชน์ส่วนรวม พร้อมกันนั้นก็ต้องคอยป้องกันแก้ไขอยู่ตลอดเวลา มิให้ความเสียหายเกิดขึ้นและที่สำคัญเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องสร้างเสริมกำลังใจให้มั่นคงหนักแน่นและทวีขึ้น ซึ่งมีทางทำได้หลายทาง ทางที่เหมาะสมอย่างหนึ่งก็คือพยายามทำประโยชน์เสียสละเพื่อผู้อื่นและส่วนรวมให้มากขึ้นการปฏิบัติงานด้วยความเสียสละนั้น ยิ่งกระทำมากเท่าใด จะช่วยให้เกิดความสามารถและความเชี่ยวชาญมากขึ้นเท่านั้น ทั้งเมื่อเคยชินกับการประพฤติปฏิบัติความดีแล้ว ก็

สามารถป้องกันความชั่วและความเสื่อมเสียได้อย่างดีที่สุดด้วย (พระธรรมปิฎก ป.อ. ปยุตฺโต, 2538: 17)

ความรับผิดชอบเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นต้องปลูกฝังหรือเสริมสร้างให้กับนักเรียน ทั้งนี้เพราะบุคคลที่มีความรับผิดชอบจะมีความเพียรพยายาม อดทน และตั้งใจทำงานให้สำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้เพื่อเกิดความก้าวหน้าต่อตนเองและสังคม (สุวรรณินทร์ โรจน์จักรนภลัย, 2547:11)

ความสำคัญของความรับผิดชอบเป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างมากที่ทุกคนจะต้องมี เพราะการขาดความรับผิดชอบทำให้เกิดปัญหาต่างๆ ไม่นับสังคมใดก็ตาม หากในสังคมมีความรับผิดชอบแล้ว ปัญหาต่างๆ ก็จะลดน้อยลง สังคมก็จะมีความเจริญก้าวหน้าและเกิดความสงบสุขในสังคม เพราะฉะนั้นจึงควรมีการปลูกฝังความรับผิดชอบให้แก่เยาวชนตั้งแต่ยังเด็กเพื่อความเจริญก้าวหน้าของสังคมต่อไป (พระจรัสศักดิ์ บุญฤทธิ, 2554:18)

การรู้จักปกครองตนเองให้เป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบ ซึ่งเป็นพื้นฐานของคนที่จะทำให้การทำงานสำเร็จได้ หน่วยงานใด ชุมชนใด สังคมใด ประเทศใดก็ตามที่ประชาชนเป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบสูง หน่วยงานนั้น ชุมชนนั้น สังคมนั้น ประเทศนั้นย่อมเจริญก้าวหน้า การจัดการศึกษาในโรงเรียนจึงจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับความรับผิดชอบของนักเรียนเป็นอันดับแรก (กรมวิชาการ , 2545:116)

ความรับผิดชอบเป็นลักษณะของความเป็นพลเมืองอย่างหนึ่ง นอกจากความมีวินัยทางสังคม ความเอื้ออาทร และความเกรงใจ เนื่องจากความรับผิดชอบเป็นลักษณะนิสัยของบุคคลซึ่งเป็นเครื่องผลักดันให้บุคคลปฏิบัติตามกฎระเบียบเคารพสิทธิของผู้อื่น ทำตามหน้าที่ของตน และมีความซื่อสัตย์สุจริต การเป็นคนมีความรับผิดชอบนี้เป็นลักษณะที่จะช่วยให้การอยู่ร่วมกันในสังคมเป็นไปด้วยความราบรื่น สงบสุข นอกจากนี้ความรับผิดชอบยังเป็นคุณธรรมที่สำคัญในการพัฒนาประเทศอีกด้วย เพราะถ้าบุคคลในสังคมมีความรับผิดชอบจะส่งผลดังนี้

1. คนที่มีความรับผิดชอบย่อมทำงานทุกอย่างสำเร็จตามเป้าหมายทันเวลา
2. คนที่มีความรับผิดชอบย่อมเป็นที่นับถือได้รับการยกย่องสรรเสริญ และเป็นคุณประโยชน์ต่อตนเอง และสังคม
3. ความรับผิดชอบเป็นสิ่งที่เกื้อหนุนให้บุคคลปฏิบัติงานสอดคล้องกับกฎจริยธรรมและหลักเกณฑ์ของสังคมโดยไม่ต้องมีการบังคับจากผู้อื่น
4. ทำให้เกิดความก้าวหน้า ความสงบสุข และความเรียบร้อยในสังคม
5. ไม่เป็นต้นเหตุแห่งความเสื่อม และความเสียหายต่อส่วนรวม (ดวงเดือน พันธุมนาวิน, 2539:28)

2.3.4 การพัฒนาและปลูกฝังความรับผิดชอบ

การพัฒนาจริยธรรม ความรับผิดชอบจึงควรพัฒนาให้ครบถ้วนทั้งทางร่างกายและจิตใจ กล่าวคือ การพัฒนาความรู้ ความคิดและสติปัญญา การปรับปรุงแก้ไขพฤติกรรมให้เอื้อเพื่อต่อการพัฒนาตนเองประเทศชาติและการสร้างมาตรฐานจริยธรรมความรับผิดชอบในชีวิตของผู้เรียนด้วย (เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์, 2543: 20 - 21)

การฝึกเด็กให้มีความรับผิดชอบนั้น ไม่มีเวลาใดที่จะสายเกินไป แม้ว่าเด็กจะอยู่ในวัยทารก พ่อแม่ก็สามารถฝึกสอนให้เด็กมีความรับผิดชอบได้ การฝึกสอนจะได้ดีก็ต่อเมื่อสถานการณ์เอื้ออำนวย หรือสร้างสถานการณ์ขึ้นในตอนต้นๆ ความรับผิดชอบที่เด็กพึงจะมีต้องควบคู่ไปกับการเล่นเสมอ เพราะว่าการเล่นเป็นชีวิตจิตใจของเด็ก เป็นชีวิตจิตใจของเด็ก แต่การทำงานและความรับผิดชอบเป็นสิ่งที่เด็กไม่ชอบ แต่อย่างไรก็ตามเด็กจะมีความรับผิดชอบได้ดีก็ต่อเมื่อมีงานหรือกิจกรรมให้ทำแม้ว่าเด็กจะพอใจในการเล่น ถ้าสามารถเปลี่ยนของเล่นให้เป็นงานได้ หรือให้เด็กทำงานด้วยความสนุกสนานเพลิดเพลินเหมือนกับการได้เล่น ก็จะทำให้เด็กสามารถทำงานได้ ความรับผิดชอบก็จะเกิดขึ้น การเล่นจึงเป็นปัจจัยสำคัญในการในการเตรียมตัวเด็กให้มีความรับผิดชอบ เด็กจะเรียนรู้ในการรับผิดชอบถ้าหากมีความพร้อมหรือมีสถานการณ์ดังต่อไปนี้

1. เด็กรู้จักตัดสินใจ การตัดสินใจที่ถูกต้องของเด็กได้รับความสนใจจากผู้ใหญ่ และเสริมแรงด้วยการให้รางวัลตามความเหมาะสม
2. พ่อแม่ และครู จะต้องสร้างสถานการณ์หรือเปิดโอกาสให้เด็กตัดสินใจอยู่เสมอและผู้ใหญ่จะต้องสร้างบรรยากาศให้เด็กมีความรับผิดชอบ ละเว้นการตำหนิติเตียน
3. พ่อแม่และครูจะต้องหลีกเลี่ยงการตัดสินใจแทนเด็กในเรื่องที่เด็กสามารถตัดสินใจได้ด้วยตนเอง เพราะการที่ผู้ใหญ่ตัดสินใจแทนเด็ก เป็นการนำไปสู่การไม่รู้จักความรับผิดชอบของเด็ก (ประเทิน มหาจันทร์, 2536:29-36)

การปลูกฝังและการพัฒนาความรับผิดชอบสามารถทำได้ดังนี้ คือ ควรพัฒนาตั้งแต่ยังเป็นวัยเด็ก และควรจะไปเรื่อยๆ ฝึกให้เด็กมีรู้จักตัดสินใจด้วยตนเอง โดยที่ผู้ใหญ่ไม่ควรตัดสินใจแทนเด็ก จัดให้เด็กมีประสบการณ์ความรับผิดชอบด้วยตัวเองอย่างเหมาะสม และควรให้เด็กทราบด้วยว่าผู้ใหญ่หวังอะไรจากตัวของเขา ผู้ใหญ่ต้องคอยให้คำแนะนำแก่เขาเมื่อเขาต้องการความช่วยเหลือ เป็นต้น (พระจิรศักดิ์ บุญฤทธิ, 2554:14-15)

2.3.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความรับผิดชอบ

งานวิจัยต่างประเทศ

เบส (Best, 2001: 4656 - A) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการนำผู้ใหญ่นำเข้าไปในห้องเรียนที่มีปฏิสัมพันธ์ทางระเบียบวินัยและความรับผิดชอบของครูและนักเรียน โดยมีจุดมุ่งหมาย เพื่อศึกษาความเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมนักเรียน เมื่อนำผู้ใหญ่นำเข้าไปแนะนำในห้องและให้ผู้ใหญ่นั่งอยู่ในห้องขณะเรียนและทำกิจกรรม ผลการวิจัยพบว่า เมื่อนำผู้ใหญ่นำเข้าไปอยู่ในห้องเรียนปัญหาทางระเบียบวินัยจะลดน้อยลง นักเรียนจะตั้งใจเรียนและมีความรับผิดชอบเพิ่มขึ้นในช่วงประมาณเวลา 30 นาที

งานวิจัยในประเทศ

อมรรวรรณ แก้วผ่อง (2542) ได้วิจัยเรื่องการเปรียบเทียบผลของกิจกรรมกลุ่มและการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มที่มีต่อการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความรับผิดชอบต่อตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดน้อยใน กรุงเทพมหานคร พบว่านักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มมีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความรับผิดชอบต่อตนเองสูงขึ้น และกิจกรรมกลุ่มสามารถพัฒนาความรับผิดชอบในด้านต่าง ๆ เช่น ความรับผิดชอบต่อโรงเรียน ความรับผิดชอบด้านการเรียน และยังสามารถพัฒนาคุณธรรม ความมีน้ำใจได้ ดังนั้น กิจกรรมกลุ่มจึงสามารถพัฒนาการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความรับผิดชอบต่อตนเองได้

กองศรี เชิญชม (2547) ศึกษาผลการใช้โปรแกรมการเตือนตนเองและโปรแกรมการชี้แนะด้วยวาจาที่มีต่อการปรับพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ซึ่งได้ทดลองกับกลุ่มนักเรียน 8 คน แบ่งเป็น 2 กลุ่มๆ ละ 4 คน โดยกลุ่มทดลองที่ 1 ใช้โปรแกรมการเตือนตนเอง และกลุ่มทดลองที่ 2 ใช้โปรแกรมการชี้แนะด้วยวาจา พบว่านักเรียนที่ได้รับโปรแกรมการเตือนตนเองและนักเรียนที่ได้รับโปรแกรมการชี้แนะด้วยวาจามีพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อการเรียนและความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย เพิ่มขึ้นในระหว่างการทดลองจากระยะเส้นฐานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และนักเรียนที่ได้รับโปรแกรมทั้งสองกลุ่มมีความรับผิดชอบต่อการเรียนและความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมายไม่แตกต่างกัน

ขวัญฤดี จำช่อนสัตย์ (2542) ได้ศึกษาพฤติกรรมความรับผิดชอบของนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล พบว่าพฤติกรรมความรับผิดชอบของนักศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับสูงในทุกด้าน ทั้งความรับผิดชอบต่อตนเองและการกระทำของตนเอง ความรับผิดชอบต่อการศึกษาเล่าเรียน ความรับผิดชอบต่อสถาบัน และความรับผิดชอบต่อสังคม และยังพบว่า นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง จะมีพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อการศึกษาเล่าเรียนสูงกว่านักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการ

เรียนต่ำและปานกลาง และนักศึกษาที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำจะมีพฤติกรรมความ
 รับผิดชอบต่อสังคมสูงกว่านักศึกษาที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวปานกลาง

คณิงนิจ พุ่มพวง (2546) ศึกษาการใช้กิจกรรมกลุ่มเพื่อพัฒนาความรับผิดชอบของ
 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์เพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี จำนวน 36 คน
 แบ่งเป็นกลุ่มควบคุม 18 คน และกลุ่มทดลอง 18 คน พบว่า นักเรียนในกลุ่มทดลองมีความรับผิดชอบ
 ก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และนักเรียนกลุ่ม
 ทดลองกับนักเรียนกลุ่มควบคุม มีความรับผิดชอบหลังเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มแตกต่างกันอย่างมี
 นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อุดมศักดิ์ กุลครอง (2553) ศึกษาได้ศึกษาเรื่องภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับความ
 รับผิดชอบต่อสังคมของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม
 เขต 2 ในเรื่องภาวะผู้นำ ความรับผิดชอบต่อสังคม ความแตกต่างของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง
 และความรับผิดชอบต่อสังคม จำนวน 103 แห่ง ผู้ให้ข้อมูลในแต่ละสถานศึกษาประกอบด้วย ผู้อำนวยการ
 โรงเรียน ครู ประธานคณะกรรมการสถานศึกษา และคณะกรรมการสถานศึกษา รวม 412 คน
 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงตามแนวคิดของ มา
 แชลด์ และมอลลี และความรับผิดชอบต่อสังคมของผู้บริหารสถานศึกษาตามแนวคิดของสถาบัน
 ไทยพัฒนา มูลนิธิบูรณะชนบทแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์ ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำ
 การเปลี่ยนแปลงกับความรับผิดชอบต่อสังคมของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงาน
 เขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2 มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 และความ
 รับผิดชอบต่อสังคมของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
 นครปฐม เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก

2.4 การพัฒนาการใช้วีดิทัศน์เพื่อการเรียนการสอน

2.4.1 ความหมายของวีดิทัศน์

วีดิทัศน์หรือที่นิยมเรียกทับศัพท์ในภาษาอังกฤษ ว่า วีดิโอ (Video) ตามพจนานุกรมเว็บ
 เตอร์ อ่านว่า วีดีโอ เป็นภาษาลาติน แปลว่า ฉันเห็น (I See) (นภาพรณ์ อัจฉริยะกุล และพิไล
 พรรณ ปุกเหตุ, 2529:48)

แถบเทปและเครื่องเทปโทรทัศน์ (Video Tape) ซึ่งตามปกติเรามักเรียกทับศัพท์ว่า “วีดิโอ
 เทป” เป็นวัสดุอุปกรณ์ที่สำคัญที่สามารถใช้ในการบันทึกภาพและเสียงไว้ได้พร้อมกันในแถบเทปใน
 รูปของคลื่นแม่เหล็กไฟฟ้า และยังสามารถลบแล้วบันทึกใหม่ได้ (กิดานันท์, 2536:128)

วีดิทัศน์ หมายถึง แถบ วัสดุอุปกรณ์ ซึ่งเป็นแถบเคลือบแม่เหล็กสามารถเก็บบันทึกข้อมูลได้หลายมิติ เช่น ภาพ และเสียง ในรูปแบบของคลื่นแม่เหล็กไฟฟ้า สามารถติดต่อเพิ่มเติม ลบออกได้โดยมีเครื่องรับโทรทัศน์เป็นเครื่องแสดงภาพ และเสียง (กัลย์กมล ปานสันเทียะ, 2548:9)

วีดิทัศน์มีความหมายว่า เทปโทรทัศน์ (Video Tape) สามารถบันทึกภาพและเสียงไว้ในเส้นเทป ในรูปแบบของคลื่นแม่เหล็กไฟฟ้า และสามารถลบแล้วบันทึกใหม่หรือบันทึกซ้ำได้เช่นเดียวกับเทปบันทึกเสียง ขนาดกว้าง 1/2” รายการที่ถูกบันทึกไว้ในเทปโทรทัศน์นี้สามารถนำไปใช้ได้หลายครั้ง และใช้เมื่อใดก็ได้โดยใช้กับเครื่องเทปบันทึกภาพ(Video Tape Recording or VTR)

“วีดิทัศน์” หมายถึง กระบวนการบันทึกจะเก็บสัญญาณด้านภาพและสัญญาณทางเสียงในสื่อกลางที่เป็นวัสดุทางแม่เหล็กไฟฟ้า และรวมไปถึงกระบวนการถ่ายทอดภาพและเสียงโดยผ่านอุปกรณ์ทางอิเล็กทรอนิกส์ไปสู่ผู้รับด้วย (ศตพร ศิริหาคำ, 2551:16)

ให้คำจำกัดความของวีดิทัศน์ (Video tape) ว่าหมายถึง วัสดุที่สามารถบันทึกภาพเคลื่อนไหวไว้ในเส้นเทปบันทึกภาพ ในรูปของสนามแม่เหล็ก โดยใช้กล้องภาพโทรทัศน์ เปลี่ยนภาพเป็นสัญญาณไฟฟ้า แล้วนำสัญญาณไฟฟ้ามายกขึ้นเป็นรูปของสนามแม่เหล็กบนเส้นเทปโดยใช้เครื่องเทปบันทึกภาพ (Video tape Recorder) เมื่อต้องการจะดูภาพเครื่องเทปบันทึกภาพจะสามารถนำเอาภาพที่เก็บไว้ในรูปของสนามแม่เหล็กบนเส้นเทปเปลี่ยนกลับมาเป็นสัญญาณทางไฟฟ้า ส่งต่อไปยังเครื่องรับโทรทัศน์หรือมอนิเตอร์ จะเกิดภาพเคลื่อนไหวปรากฏบนจอเครื่องรับไว้เป็นภาพเคลื่อนไหว มีสีสวยสดงดงามเหมือนธรรมชาติ (สมบูรณ์ สงวนญาติ, 2534:233)

วีดิทัศน์ หมายถึง วัสดุที่ทำการบันทึกหรือเก็บสัญญาณภาพและสัญญาณเสียงไว้ในรูปเส้นแรงแม่เหล็ก นอกจากนี้ยังหมายถึง การส่งภาพและเสียงโดยเครื่องส่งและเครื่องรับอิเล็กทรอนิกส์ จะเกิดภาพเคลื่อนไหวปรากฏบนจอเครื่องรับได้ เป็นภาพเคลื่อนไหวที่มีสีสวยงามเหมือนธรรมชาติและสามารถส่งสัญญาณไปยังสถานที่ที่ห่างไกลได้อย่างรวดเร็ว ทำให้ผู้เรียนเกิดการรับรู้และเรียนรู้ได้อย่างทั่วถึง (ศตพร ศิริหาคำ, 2551:16)

ราชบัณฑิตยสถาน จะเรียกว่า วีดิทัศน์ โดยแบ่งเป็นวัสดุ คือ แถบวีดิทัศน์ และอุปกรณ์เครื่องเล่นวีดิทัศน์ แถบวีดิทัศน์เป็นวัสดุที่สามารถใช้บันทึกภาพและเสียงไว้ได้พร้อมกันในแถบเทป ในรูปแบบของคลื่นแม่เหล็กไฟฟ้า และสามารถลบแล้วบันทึกใหม่ได้ และแถบวีดิทัศน์ทำด้วยสารโพลีเอสเตอร์ (กิดานันท์ มลิทอง, 2543:198)

ในปัจจุบันวีดิทัศน์มีความหมายกว้างมากจะรวมไปถึงเครื่องมือและอุปกรณ์โทรทัศน์ที่ใช้ตามบ้าน สถาบัน และหน่วยงานต่างๆ ทั้งยังรวมไปถึงอุปกรณ์ตามสถานีวิทยุโทรทัศน์อีกด้วย เช่น เทปวีดิทัศน์ (Video Tape) เครื่องบันทึกเทปวีดิทัศน์ กล้องโทรทัศน์ และเครื่องตัดต่อ (ประทีน คล้ายนาค, 2541:36)

จากแนวคิดดังกล่าวจะเห็นได้ว่า ความหมายของวีดิทัศน์ มีลักษณะเป็นเครื่องมือหรืออุปกรณ์ที่ใช้บันทึกได้ทั้งภาพและเสียงได้พร้อมๆ กันในเวลาเดียวกัน สามารถเก็บวีดิทัศน์ที่บันทึกไว้เรียกกลับมาดูได้ตลอดเวลาและสามารถลบการบันทึกออกได้ ซึ่งวีดิทัศน์นั้นครอบคลุมรวมไปทั่วทุกแห่งหน

2.4.2 วีดิทัศน์เพื่อการศึกษา

วีดิทัศน์จัดเป็นสื่อที่นำมาช่วยสอน และช่วยเสริมให้ผู้เรียนเพิ่มพูนประสบการณ์ให้กว้างขวางดังนี้

- ประสบการณ์ในมิติแห่งความเป็นจริง (Reality)
- ประสบการณ์ในมิติแห่งกาลเวลา (Time)
- ประสบการณ์ในมิติของสถานที่ (Space) (วิภา อุดมจันทร์, 2538:5)

การใช้วีดิทัศน์เพื่อให้ความรู้ในการศึกษาและใช้ในการสอนโดยตรงเป็นการให้ความสะดวกทั้งผู้สอนและผู้เรียน ทั้งนี้สามารถส่งการสอนไปยังผู้เรียนที่อยู่ห่างผู้สอนสามารถบันทึกการสอนของตนไว้ใช้สอนได้อีก หรือจะขอยืมจากแหล่งอื่น มาใช้สอนในห้องเรียน สามารถเลือกดูภาพตามที่ต้องการ โดยใช้การบังคับแถบเทปให้เลื่อนเดินหน้า ถอยหลัง ดูภาพซ้ำ หรือหยุดดูเฉพาะภาพก็ได้ แต่ภาพที่หยุดดูจะไม่คมชัดเท่าที่ควร ในเครื่องเล่นบางชนิดยังปรับภาพให้ขยายเพื่อดูได้ใหญ่ชัดเจนยิ่งขึ้น การบันทึกวีดิทัศน์เพื่อใช้เป็นบทเรียนสามารถทำได้ในห้องสตูดิโอหรือภายในห้องปฏิบัติการ

จุดเด่นของวีดิทัศน์และข้อดีที่ใช้วีดิทัศน์ ในการเรียนการสอนจะสามารถตัดต่อส่วนที่ไม่ต้องการหรือเพิ่มเติมใหม่ลงไปได้ และสรุปเป็นข้อๆดังนี้

1. สามารถใช้ในสภาพการณ์ที่ผู้เรียนมีจำนวนมาก และผู้สอนมีข้อจำกัด เพราะสามารถแพร่ภาพและเสียงไปตามห้องเรียนต่างๆและผู้เรียนที่อยู่ตามบ้านได้
2. เป็นสื่อการสอนที่สามารถนำสื่อหลายอย่างมาใช้ร่วมกันได้สะดวกในรูปแบบสื่อประสม
3. เป็นสื่อที่ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพทางการเรียนการสอนได้โดยเชิญผู้เชี่ยวชาญ หรือผู้ที่มีความสามารถพิเศษในแต่ละแขนงวิชามาสอน โดยใช้วีดิทัศน์ได้

4. สามารถสาธิตได้อย่างชัดเจน เพื่อให้ผู้เรียนเห็นสิ่งที่ต้องการเน้น โดยใช้เทคนิคการถ่ายใกล้ (Close Up) เพื่อขยายภาพหรือวัสดุให้ผู้เรียนเห็นทั่วถึงกันอย่างชัดเจน

5. ช่วยปรับปรุงเทคนิคการสอนของครูประจำและครูฝึกสอน

6. เป็นสื่อที่สามารถนำรูปแบบมาประกอบการสอนได้สะดวกรวดเร็ว ช่วยให้ผู้เรียนได้รับความรู้ที่ทันสมัย (กิดานันท์ มลิทอง, 2543:198)

วีดิทัศน์เป็นสื่อที่สามารถนำเสนอได้ทั้งภาพ เสียง แสง สีไปพร้อมๆกัน กระตุ้นและดึงดูดความสนใจต่อผู้เรียน สามารถนำสื่อหลายชนิดไว้ในวีดิทัศน์เพียงชิ้นเดียว วีดิทัศน์สามารถสอนได้ตั้งแต่ระดับอนุบาลจนถึงระดับอุดมศึกษา ซึ่งผู้เรียนนั้นเป็นรายบุคคล รายกลุ่ม อีกทั้ง สามารถศึกษาได้ทุกเวลา และยังใช้เทคนิคในการบังคับภาพ ในการเลื่อนลำดับภาพ เดินหน้า ถอยหลัง หยุดภาพ กำหนดการเคลื่อนไหวภาพช้า-เร็ว ขยายภาพได้ (สหัส พรหมเกษ, 2547:19)

2.4.3 รูปแบบรายการวีดิทัศน์เพื่อการศึกษา

ประเภทของรูปแบบรายการวีดิทัศน์มีดังนี้

1. รูปแบบการพูดคนเดียว เป็นรายการที่มีผู้ออกรายการพูดกับผู้ชมเพียงคนเดียวปกติจะมีภาพประกอบเป็นช่วง ๆ เพื่อไม่ให้ผู้ชมเห็นหน้าผู้พูดตลอดเวลา ผู้ที่มาบรรยายควรเป็นผู้ที่มีความสามารถ และเชี่ยวชาญในเนื้อหาที่จะพูดเพื่อให้ผู้ชมสนใจ

2. รูปแบบสนทนา เป็นรายการที่ผู้ดำเนินการอภิปราย 1 คน และมีผู้ร่วมอภิปรายตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป มาสนทนาพูดคุยกันถึงเรื่องราวต่าง ๆ มีการถามคำถามสนทนากัน แสดงความคิดเห็นและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน โดยไม่จำ เป็นต้องมีผู้ดำเนินรายการ ใครจะพูดก่อนพูดหลัง หรือจะพูดเสริมกันก็ได้ตามแต่ผู้ออกรายการจะเห็นสมควร

3. รูปแบบการอภิปราย เป็นรายการที่มีผู้ดำเนินการอภิปราย 1 คน และมีผู้ร่วมอภิปรายตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป แต่ไม่ควรเกิน 4 คน ผู้ดำเนินการอภิปรายจะเป็นผู้บอกกล่าวนำ รายการแก่ผู้ชมและป้อนคำถามไปยังผู้ร่วมรายการทีละคน ผู้ร่วมรายการจะแสดงความคิดเห็นเสริมหรือโต้แย้งความคิดเห็นกันได้

4. รูปแบบสัมภาษณ์ เป็นรายการที่มีผู้สัมภาษณ์ ซึ่งทำ หน้าทีถามและมีผู้ถูกสัมภาษณ์ทำ หน้าทีตอบคำถามหรือให้ความคิดเห็น ซึ่งอาจมีภาพประกอบหรือไม่มีก็ได้

5. รูปแบบการเล่นเกมและตอบปัญหา มักเป็นรายการบันเทิงเป็นส่วนใหญ่ โดยให้ผู้ชมที่บ้านเล่นเกมแข่งขันกันตามที่ผู้จัดกำหนดให้ หรือตอบปัญหาต่าง ๆ รายการประเภทนี้นอกจากจะได้รับความสนุกสนานแล้วยังได้รับความรู้ไปด้วย

6. รูปแบบสารคดี เป็นรายการเสนอเนื้อหาสาระด้วยภาพและเสียงตามสภาพความเป็นจริงซึ่งไม่เน้นเนื้อหาหมาก แต่อาจจะมีรายการบันเทิงแทรกอยู่บ้าง รูปแบบรายการสารคดีมีวิธีการเสนอได้ 2 วิธี คือ

6.1 ดำเนินเรื่องด้วยภาพตลอดรายการ ใช้เสียงบรรยายประกอบภาพ หรืออาจมีการสัมภาษณ์แทรกบ้างเป็นช่วง ๆ

6.2 มีผู้ดำเนินรายการพูดคุยกับผู้ชม และให้เสียงบรรยายตลอดรายการ โดยมีผู้ดำเนินรายการปรากฏตัวตอนต้น ตอนกลาง เท่าที่จำเป็น และตอนสรุปรายการ นอกนั้นเป็นภาพแสดงเรื่องราวหรือกระบวนการตามธรรมชาติ ผู้ดำเนินรายการอาจพูดในห้องส่ง หรือไปพูดในสถานที่ด้วยก็ได้

7. รูปแบบละคร เป็นการจัดรายการโดยใช้การแสดงเป็นหลักในการเดินเรื่องให้เหมือนจริงมากที่สุด อาจจัดฉากขึ้นในสตูดิโอ หรือออกไปถ่ายทำ ในสถานที่จริง ๆ ก็ได้ในทางการศึกษา ใช้ละครเพื่อจำลองสถานการณ์ชีวิตคนในสังคม โดยสอดแทรกเนื้อหาไว้ในบทสนทนา และภาพที่ปรากฏโดยผู้ชมไม่รู้ตัว มีหลายรูปแบบ อาจจะเป็นการแสดงละครอย่างเดียวตลอดรายการ ละครจากวรรณคดีที่ต้องการนำมาเผยแพร่วัฒนธรรมและประเพณีไทย หรืออาจใช้รูปแบบที่มีผู้ดำเนินรายการผสมกับละครด้วย เช่น ใช้ละครนำเรื่อง ใช้ละครเป็นตัวอย่างเพื่อเป็นตัวเร้าให้เกิดความคิดและนำไปสู่การอภิปราย ขยายประเด็น หรือสรุปประเด็นจากเรื่องที่ได้พูดถึงไปแล้ว

8. รูปแบบการสาธิต ทดลอง เป็นรายการที่เสนอขั้นตอนในการทำ สิ่งต่าง ๆ ให้ผู้ชมนำไปปฏิบัติหรือทดลองทำ ด้วยตนเอง เป็นงานฝีมือต่าง ๆ

9. รายการเพลงและดนตรี เป็นรายการเพื่อความบันเทิง ยกเว้น การแสดงเพื่อส่งเสริมศิลปะและวัฒนธรรมของไทย ท่องไปกับดนตรีไทย ซึ่งถือว่าเป็นรายการศึกษาได้ประเภทหนึ่ง

การวางแผนการผลิตวิดิทัศน์เพื่อการศึกษาไว้ว่า รายการเพื่อการศึกษาแตกต่างจากรายการทั่วไป เพราะมีกลุ่มเป้าหมายผู้ชมที่แน่นอน ดังนั้นผู้ผลิตจึงจำเป็นต้องรู้ธรรมชาติของผู้ชมให้ถ่องแท้ ต้องแจ้งชัดในจุดประสงค์ของตน และต้องทำความเข้าใจต่อเนื้อหาที่จะสื่อถึงผู้รับด้วย แต่เท่านี้ก็ยังไม่พอ ปมเงื่อนยังอยู่ที่ว่ารายการที่เลือกนั้นเป็นเรื่องที่ผู้ชมสนใจมากน้อยเพียงใด

ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความน่าสนใจของรายการมีอยู่หลายประการ

1. เนื้อหาของรายการต้องมีส่วนเกี่ยวข้องกับผู้ชม ทำให้ผู้ชมรู้สึกว่าเป็นส่วนหนึ่งของเรื่อง ยกตัวอย่างเช่น รายการที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับชีวิต หรือสิ่งแวดล้อมใกล้ตัว ย่อมมีผลทางจิตวิทยาสูงกว่ารายการอย่างอื่น

2. รายการที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับความขัดแย้งทางความคิดจะดึงดูดความสนใจได้มาก ความขัดแย้งเช่นนี้อาจเป็นความขัดแย้งระหว่างความคิดเห็นของคนสองคน ระหว่างคนกับสังคม หรือระหว่างคนกับธรรมชาติก็ได้ การโต้แย้งทางความคิดซึ่งนำไปสู่คำถามที่ท้าทายคำตอบจะปลุกเร้าความสนใจของผู้ชม

3. รายการที่เข้าใจง่าย และให้แง่คิดแก่ผู้ชม ย่อมได้รับความนิยมมากกว่ารายการที่ลึกลับและสับสน (วิภา อุดมฉันท, 2538:11)

รูปแบบวีดิทัศน์ หมายถึง วิธีการและลีลาการเสนอเนื้อหาสาระและสิ่งที่อยู่ในรายการวีดิทัศน์ จำแนกรูปแบบได้หลายวิธีตามประเภทของรายการวีดิทัศน์ โดยเลือกเสนอรูปแบบที่ใช้กันมาก 12 รูปแบบได้แก่

1. รูปแบบพูดคนเดียว (Monologue) เป็นรายการที่ผู้ปรากฏตัวพูดคุยกับผู้ชมเพียงคนเดียวส่วนมากจะมีภาพประกอบเพื่อมิให้เห็นหน้าผู้พูดอยู่ตลอดเวลา

2. รูปแบบสนทนา (Dialogue) เป็นรายการที่มีคนมาพูดคุยกันสองคน ทั้งสองคนจะมีผู้ถามและผู้สนทนาแสดงความคิดเห็น ประเด็นที่นำเสนอทั้งคู่แลกเปลี่ยนความคิดเห็น การสนทนาจะมีคน 2-3 คนก็ได้

3. รูปแบบอภิปราย (Discussion) เป็นรายการที่ผู้ดำเนินการอภิปรายหนึ่งคนป้อนประเด็นคำถาม ให้ผู้ร่วมอภิปรายตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปแต่ไม่ควรเกิน 4คน ผู้อภิปรายแต่ละคนจะแสดงความคิดเห็นของตนเองต่อประเด็นต่างๆ

4. รูปแบบสัมภาษณ์ (Interview) เป็นรายการที่มีผู้สัมภาษณ์และผู้ถูกสัมภาษณ์ คือวิทยากรมาสัมภาษณ์กัน โดยผู้ดำเนินการสัมภาษณ์จะสัมภาษณ์ในเรื่องที่ต้องการ ให้ผู้ถูกสัมภาษณ์เล่าให้ฟัง

5. รูปแบบเกมหรือตอบปัญหา (Quiz Program) เป็นรายการที่จัดให้มีการแข่งขันระหว่างคนหรือกลุ่มของผู้ที่มาร่วมรายการด้วยการเล่นเกมหรือตอบปัญหา

6. รูปแบบสารคดี (Documentary Program) เป็นรายการที่เสนอเนื้อหาด้วยภาพและเสียงบรรยายตลอดรายการ โดยไม่มีพิธีกร ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ประเภท

6.1 สารคดีเต็มรูปแบบ เป็นการดำเนินเรื่องด้วยภาพเนื้อหาตลอดรายการ

6.2 กึ่งสารคดีกึ่งพูดคนเดียว (Semi Documentary) เป็นรายการที่ผู้ดำเนินรายการทำหน้าที่เดินเรื่อง พูดคุยกับผู้ชมและให้เสียงบรรยายตลอดรายการ นอกนั้นเป็นภาพแสดงเรื่องราวหรือกระบวนการตามธรรมชาติ

7. รูปแบบละคร (Drama) เป็นรายการที่เสนอเรื่องราวต่างๆ ด้วยการจำลองสถานการณ์เป็นละคร มีการกำหนดผู้แสดง จัดสร้างฉาก การแต่งตัวและแต่งหน้าให้สมจริงสมจัง และใช้เทคนิคการละครเพื่อเสนอเรื่องราวให้เหมือนจริงมากที่สุด ในด้านการศึกษาละครโทรทัศน์ อาจจำลองสถานการณ์ชีวิตของคนในสังคม เพื่อสอนองค์ความรู้ในเชิงจิตวิทยา สังคมวิทยา การเมือง และการปกครอง

8. รูปแบบสารละคร (Docu - drama) เป็นรายการที่ผสมผสานรูปแบบสารคดีเข้ากับรูปแบบละครหรือการนำละครมาประกอบรายการที่เสนอเนื้อหาบางส่วน มีใช้ส่วนเป็นละครทั้งรายการ เพื่อให้การศึกษาความรู้และแนวคิด

9. รูปแบบสาธิตและการทดลอง (Demonstration) เป็นรายการที่เสนอวิธีการทำอะไรสักอย่างเพื่อให้ผู้ชมได้แนวทางที่จะนำไปใช้ได้จริง

10. รูปแบบเพลงและดนตรี (Song and Music) มี 3 ลักษณะ

10.1 มีดนตรีนำร้องมาแสดงสด

10.2 ให้นักเรียนมาร้องควบคู่ไปกับเสียงดนตรีที่มีบันทึกมาแล้ว

11. รูปแบบการถ่ายทอดสด (Live Programme) เป็นรายการที่ถ่ายทอดเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริงในขณะนั้น

12. รูปแบบนิตยสาร (Magazine Programme) เป็นรายการที่เสนอรายการหลายประเด็นหลายรส และหลายรูปแบบในรายการเดียวกัน (ชัยยงค์ พรหมวงศ์, 2523: 731-736)

รูปแบบหรือประเภทของรายโทรทัศน์

1. ข่าว (News) มีผู้รายงานหรืออ่านข่าว คนเดียวหรือสองคน มีภาพประกอบเกี่ยวกับเนื้อหาข่าว มีตัวอักษรอธิบายรายละเอียดบางเรื่อง หรือแสดงชื่อตำแหน่งหน้าที่ของผู้ที่กำลังให้สัมภาษณ์ หรือมีกราฟประกอบ เป็นเรื่องที่เกิดเหตุการณ์นั้นๆ ขึ้นจริง ไม่ต้องเสริมแต่งหรือแสดงความเห็นลงไป (ยกเว้น รายการประเภทเจาะวิเคราะห์ข่าว) เพื่อให้ผู้ชมได้ทราบข่าวสารเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้น ทั้งข่าวในประเทศและต่างประเทศ เป็นการศึกษาหาความรู้อีกวิธีหนึ่ง ข่าวที่เกิดขึ้นอาจเป็นตัวอย่างให้เห็นถึงประโยชน์และโทษก็ได้

2. สารคดี (Documentary) จะใช้เสียงบรรยายภาพล้วนๆ หรือจะมีผู้ดำเนินรายการเป็นตัวแทนพาผู้ชมไปยังสถานที่นั้นๆ และอาจมีบางช่วงจะใช้เสียงบรรยายสลับไปด้วยก็ได้ เนื้อหามักเจาะจงเรื่องหรือเกี่ยวกับด้านใดด้านหนึ่ง แต่มีการนำเสนอหลายแบบ เช่น สัมภาษณ์ผู้ที่มีความรู้เกี่ยวกับเรื่องหรือด้านนั้นๆ เป็นรายการที่ให้ความรู้ แต่แฝงไว้ด้วยสาระและความบันเทิง เช่น พาไปทัศนศึกษายังสถานที่ต่างๆ ทั้งในและต่างประเทศ ทำให้ทราบถึงเรื่องราวประวัติความเป็นมา

ประเพณีวัฒนธรรม ฯลฯ บางรายการอาจใช้แทรกประกอบส่วนหนึ่งของรายการหลัก หรือใช้เป็นส่วนนำ หรือส่วนสรุปท้ายรายการ

3. สนทนา (Dialogue) ผู้ที่ร่วมสนทนาอาจมีมากกว่าหนึ่งคนก็ได้ มีผู้ดำเนินรายการ หัวข้อเรื่องที่สนทนากันจะเป็นเหตุการณ์ที่กำลังอยู่ในความสนใจของคนทั่วไป ผู้ที่ถูกเชิญมาจะต้องเป็นผู้ที่เกี่ยวข้องหรือมีความรู้ในเรื่องนั้นๆเป็นอย่างดี ต้องถามตอบได้ชัดเจน ตรงประเด็น ผู้ชมรายการจะได้รับความรู้ในหัวข้อเรื่องที่สนทนาจากผู้ร่วมสนทนาในหลายแง่มุม ผู้ชมที่บ้านอาจมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นผ่านทางโทรศัพท์ (กรณีรายการสด)

4. นิตยสาร (Magazine) เป็นรายการกึ่งสารและบันเทิง มีการนำเสนอเรื่องราวที่หลากหลาย ในรายการจะแบ่งออกเป็นช่วงย่อยๆ ต่างๆ เช่น ถ้าเป็นรายการสำหรับแม่บ้านก็จะมีเรื่องการปรุงอาหาร การรักษาสุขภาพและความงาม การฝีมือ ฯลฯ ผู้ชมกลุ่มเป้าหมายจะได้รับความรู้ มีความเข้าใจ อาจจุดประกายความคิดหรือนำไปใช้ได้จริง

5. อภิปราย (Debate) คล้ายกับรายการสนทนา แต่ในเรื่องเดียวกันนั้นผู้ร่วมอภิปรายแต่ละคนไม่จำเป็นต้องมีความเห็นเหมือนกัน อาจขัดแย้งกัน มีความเห็นตรงกันข้าม คนละมุม แต่ละคนจึงต้องมีข้อมูลนำมาอ้างอิง หักล้างข้อมูลฝ่ายตรงข้ามให้ได้ ผู้ชมจะได้รับข้อมูลในเรื่องเดียวกันจากหลายด้าน ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจ โดยการวิเคราะห์จากหลักฐานและเหตุผลที่ได้รับฟังการอภิปราย

6. สัมภาษณ์ (Interview) คล้ายกับการสนทนา แต่เป็นลักษณะของการค้นหาข้อมูลความจริง เกี่ยวกับเรื่องที่เขารู้หรือเป็นเรื่องของตัวเอง เป็นเรื่องที่น่าสนใจ หรือเป็นตัวอย่งที่ดี เช่น ชีวิตการต่อสู้ของเขาในอดีต กว่าที่จะมาถึงจุดที่ประสบความสำเร็จในวันนี้ (ในระหว่างสัมภาษณ์จะมีภาพที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนั้น Insert เข้าไปบ้างก็ได้) ผู้ชมอาจจะได้ทั้งความรู้และความบันเทิงไปด้วย ผู้ชมจะได้รับข้อมูลหรือรู้จักบุคคลผู้ที่ถูกสัมภาษณ์ในอีกมิติหนึ่ง ซึ่งอาจจะต่างกับที่เราเคยรู้มาก่อน เช่น นักการเมืองที่เราเคยเห็นเขาอภิปรายในสภา แต่ในอีกด้านหนึ่งเขาคือคนธรรมดาที่ใช้ชีวิตเรียบง่าย

7. สาธิต ทดลอง (Demonstrate) เป็นรายการที่นำเสนอขั้นตอน แสดงวิธีการทำ เช่น การปรุงอาหาร การแกะสลักผลไม้ การจัดดอกไม้ การปั้นดิน การเขียนภาพ การซ่อมอุปกรณ์ ฯลฯ ผู้ชมได้จะเห็นตัวอย่าง แต่ละขั้นตอนอย่างละเอียด ภายในระยะเวลาจากการปฏิบัติจริงลงได้ เช่น การติดตามต่อกิ่ง จะแสดงให้เห็นยอดที่เจริญงอกงามในแต่ละช่วงเวลา ที่ต่างกันเปรียบเทียบให้เห็นได้

8. เกมหรือตอบปัญหา (Game or Quiz) เป็นรายการสาระบันเทิงอีกประเภทหนึ่งที่ต้องการให้ผู้ชมมีส่วนร่วมลุ้นในปัญหาที่ตั้งคำถามไว้ ผู้ที่มาเล่นเกมจะเป็นคนเดียวเป็นทีมตอบทีละคนหรือแข่งขันกันเองก็ได้ ผู้ที่มาเล่นเกมจะเป็นบุคคลทั่วไป หรือเป็นดาราที่กำลังแสดงละครในช่วงนั้น เป็นการประชาสัมพันธ์ไปในตัว ปัญหาที่นำมาถามอาจเป็นเชิงวิชาการที่ผู้ชมก็มีโอกาสได้ฟังคำตอบ และรับรู้ไปด้วยอย่างไม่รู้ตัว ผู้ชมจะได้รับความสนุกเพลิดเพลินและตื่นเต้นคล้ายกับได้มีส่วนร่วมอยู่ในรายการนั้นด้วย

9. สาระบันเทิง (Variety Show) คล้ายกับรายการ Magazine แต่ไม่เน้นกลุ่มใด โดยเฉพาะในรายการเดียวกันจะประกอบไปด้วยเพลง ดนตรี เกม สัมภาษณ์ดารา การแสดงตลก โดยมีพิธีกรเป็นผู้เชื่อมแต่ละช่วงให้กลมกลืนกันเน้นไปทางด้านความบันเทิง ผู้ชมจะได้รับความสนุกสนานเพลิดเพลินและได้รับความรู้สอดแทรกในบางช่วงไปโดยไม่รู้ตัว

10. เพลงดนตรี (Song and Music) เป็นการแสดงของนักร้องคนเดียว หรือเป็นคณะที่มีหางเครื่อง (Dancer) เดินประกอบบรรยากาศบนเวทีมีแสงสีสวยงาม จะเป็นการถ่ายทำใน Studio หรือมีผู้ชมในสถานที่เหตุการณ์จริง เป็นการแสดงดนตรีล้วนๆ ทั้งดนตรีไทยและสากล เป็น Music Video ที่มีการแสดงประกอบมีเรื่องราวคล้ายละครสอดคล้องกับคำร้องของเนื้อเพลง ผู้ชมได้รับความรู้ความบันเทิง หรือกรณีที่มีคำร้องซ้อน (Superimpose) ขึ้นมาที่เรียกว่า คาราโอเกะ ก็จะทำให้เป็นการฝึกอ่านด้วยหนังสือสำหรับเด็กๆ ไปในตัวได้ด้วย

11. ละคร (Drama) เป็นรายการประเภทบันเทิง เป็นเรื่องราวการแสดงตามบท ผู้แสดงจะต้องแสดงให้สมบทบาทเสมือนเป็นคนที่อยู่ในเรื่องนั้นๆ ผู้แสดงบางคนจึงมีค่าตัวสูงมาก ต้องพิธีพิถันในการจัดตกแต่งฉาก บางครั้งต้องจำลองเหตุการณ์ย้อนอดีตหรืออนาคต ภาพ แสง เสียง และองค์ประกอบภาพต้องสมบูรณ์ ผู้ชมจะได้รับความรู้ ความบันเทิง การเสนอเนื้อหาที่จำลองวิถีชีวิตมาจากสังคมในขณะนั้น หรือเรื่องย้อนเหตุการณ์ในประวัติศาสตร์มาจากสังคมในขณะนั้น หรือเรื่องย้อนเหตุการณ์ในประวัติศาสตร์ บทบาทที่ผู้แสดงในเรื่องที่มีทั้งคนดีและคนไม่ดี จะถูกถ่ายทอดออกมา เป็นตัวอย่างให้ผู้ชมเลือกตัดสินใจ และบางครั้งสามารถนำมาปรับปรับใช้ในชีวิตจริงได้

12. สารละคร (Docvdrama) เป็นการผสมผสานระหว่างรายการสารคดีกับรายการละคร อาจเป็นละครเรื่องสั้นๆ นำเข้าสู่เนื้อหาของสารคดี หรือแทรกคั่นระหว่างกลาง เพื่อเชื่อมโยงไปสู่เรื่องอื่น เป็นการเสริมหรือขยายเนื้อหาสาระให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ผู้ชมจะได้รับทั้งความรู้ และสนุกเพลิดเพลินไปด้วย

13. ถ่ายทอดสด (Live Program) เป็นการนำเสนอเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในเวลาและสถานที่จริงในขณะนั้น เช่น งานพระราชพิธี งานประเพณี การประกวดนางงาม การแข่งขันกีฬา การประชุมสภาฯ การประชุมสัมมนา ฯลฯ เป็นการถ่ายทอดเหตุการณ์จากสถานที่แห่งนั้น ส่งภาพสัญญาณภาพและเสียงกลับมายังสถานีแม่ข่าย เพื่อส่งออกอากาศไปพร้อมๆกันได้ทั่วทั้งประเทศ โดยสัญญาณไมโครเวฟ หรือสัญญาณดาวเทียมก็ได้ ผู้ชมที่ไม่ได้อยู่ในเหตุการณ์นั้น ก็สามารถที่จะรับชมรายการไปพร้อมๆกันได้ในและต่างประเทศ (สมเจตน์ เมฆพายุพ, 2547:2-33-38)

2.4.4 การผลิตรายการวีดิทัศน์เพื่อการศึกษา

ปัจจุบันมีการนำรายการวีดิทัศน์มาใช้ในทางการศึกษานั้นก่อให้เกิดประโยชน์มากมาย เนื่องจากการบันทึกการสอนไว้ในวีดิทัศน์ สามารถฉายซ้ำให้ผู้เรียนได้ศึกษาทบทวนบทเรียนได้หลายครั้ง ไม่ต้องเตรียมการสอนใหม่ รวมทั้งสามารถที่จะเผยแพร่หรือแลกเปลี่ยนการสอนไปยังที่ต่างๆได้

รายการวิทยุโทรทัศน์ตามจุดหมายในระบบโรงเรียนมี 2 ลักษณะคือ

1. รายการเพื่อการเรียนการสอน (Instructional Programs)
2. รายการเพื่อการศึกษา (Educational Programs)

รายการวิทยุและโทรทัศน์เพื่อการเรียนการสอน เป็นรายการที่วางแผนและนำไปใช้ในห้องเรียนด้วยครูคนหนึ่งหรือหลายคน หรืออาจเป็นกลุ่มสถานศึกษา เพื่อใช้ในการเรียนการสอนวิชาใดวิชาหนึ่งในหลักสูตร แต่ไม่จำกัดขอบเขตของเนื้อหาในหลักสูตรวิชาใดวิชาหนึ่ง ขอแต่เพียงให้มีคุณค่าทางการศึกษา (สุรัชย์ ลิกขำบัณฑิต, 2528:50)

ขั้นตอนในการผลิตรายการโทรทัศน์ไว้ 13 ขั้นตอน ดังนี้

1. กำหนดจุดประสงค์และเป้าหมายที่ชัดเจนต้องรู้จุดประสงค์ของเรื่องที่ต้องการ รู้ประเภทของผู้ชม และรู้วิธีการที่จะใช้สอนในห้องเรียนด้วย
2. รวบรวมข้อมูลและเอกสาร รวบรวมข้อมูลและเอกสารที่จำเป็นสำหรับกรจัดทำ รายการโทรทัศน์ ตรวจสอบความถูกต้อง รวมทั้งคุณภาพและปริมาณด้วย ซึ่งขั้นนี้มีความสำคัญมาก
3. คัดเลือกข้อมูลและเอกสาร หลังจากรวบรวมและตรวจสอบข้อมูลและเอกสารทั้งหมดแล้ว ก็นำมาคัดเลือกเอาเฉพาะที่เหมาะสมจะใช้ในการทำ รายการเท่านั้น
4. การเขียนบทโทรทัศน์ ขั้นนี้เป็นการเรียบเรียงและจัดเนื้อหารายการ ซึ่งควรจะมีการทำ ตั้งแต่เนิ่น ๆ

5. การเตรียมบันทึกเทปโทรทัศน์ จัดทำ ตารางในการบันทึกและจัดเจ้าหน้าที่ประจำแต่ละงาน และต้องแน่ใจว่าเจ้าหน้าที่แต่ละคนทราบงานในหน้าที่ดี

6. งานศิลป์ เตรียมงานศิลป์สำหรับหัวเรื่องแผ่นภาพพลิก ฉาก และอุปกรณ์อื่น ๆ

7. เครื่องมือและวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการสาธิตการทดลอง (ถ้ามี) ก่อนการบันทึกเทปต้องแน่ใจว่าสิ่งต่าง ๆ ที่จะใช้ในการสาธิตจะต้องมีพร้อม

8. การบันทึกโทรทัศน์ ก่อนการบันทึกเทป ควรตรวจดูเครื่องมือและการต่อสายทั้งหมดให้เรียบร้อย โดยเฉพาะเมื่อมีการบันทึกนอกสถานที่ด้วย เพื่อป้องกันความผิดพลาดที่อาจเกิดขึ้นได้

9. การตัดต่อ หลังจากบันทึกเทปแล้ว นำ มาเรียบเรียงตัดต่อ เพื่อให้เรื่องดำเนินไปอย่างต่อเนื่องเหมาะสมตามที่กำหนดไว้ ไม่ก่อความรำคาญให้กับผู้ชม

10. การบันทึกเสียง ขึ้นนี้จะเป็นการบันทึกเสียงเกี่ยวกับการบรรยาย ดนตรี และเสียงประกอบอื่น ๆ

11. การตรวจแก้ไขก่อนนำไปใช้เป็นการตรวจแก้ไขเล็ก ๆ น้อย ๆ

12. การนำ รายการไปใช้ เป็นการเสนอรายการให้ผู้ชมดู

13. การประเมินผลรายการ รายการที่จัดทำ ขึ้นต้องมีการประเมินผลบ่อย ๆ เพื่อตรวจสอบดูความเหมาะสมของรายการ (ไพโรจน์ และคณะ, 2521:76-78)

หลักพื้นฐานของการวางแผนเพื่อเป็นจุดเริ่มต้นของการผลิตวิดิทัศน์ อยู่ที่ตัวผู้ผลิตที่จะต้องตามคำถาม 4 ข้อ คือ

WHY : วัตถุประสงค์อะไร ในการผลิตรายการ มีความจำเป็นอะไรที่จะต้องผลิต

WHO : เพื่อใคร เป้าหมายผู้ชมคือใคร

WHAT : ผลิตเรื่องอะไร เมื่อกำหนดเป้าหมาย แล้วต้องกำหนดเนื้อหาสาระสอดคล้องกับวัตถุประสงค์

HOW : ใช้รูปแบบอย่างไรในการนำเสนอ (วิภา อุดมพันธ์, 2538:12)

การผลิตรายการวิดิทัศน์ที่ดีจะต้องมีครูผู้สอนหรือนักการศึกษาช่วยวางแผน และกำหนดขั้นตอนการผลิตอยู่ด้วย เพื่อให้ได้บทวิดิทัศน์สอดคล้องกับเนื้อหาหลักสูตร ตรงกับความต้องการของผู้สอนอย่างถูกต้อง และสมบูรณ์ การผลิตรายการวิดิทัศน์หากปฏิบัติตามขั้นตอนต่างๆ ก็จะทำให้ดำเนินงานเป็นระเบียบ รวดเร็ว สามารถจัดสรรงบประมาณได้ และหากเกิดข้อบกพร่องต่างๆก็สามารถแก้ไขได้ตรงจุด (หนูไพ กล้ากันหา, 2524:56)

2.4.5 3P กับการผลิตรายการโทรทัศน์

การผลิตรายการโทรทัศน์เปรียบไปคล้ายกับการทำอาหาร คือการปรุงอย่างไรให้อร่อย และมีคุณค่าทางโภชนาการ อาหารทั้งคาวและหวานแต่ละชนิดต้องใช้อะไรเป็นส่วนผสม แต่ละชนิดต้องใช้ปริมาณเท่าไร จะต้องหาซื้อที่ไหนมีขั้นตอนการปรุงอย่างไรรสชาติจึงจะถูกปากทุกๆขั้นตอน ต้องมีการวางแผน หากไม่มีการเตรียมไว้ล่วงหน้า ไปถึงตลาดเห็นอะไรก็ซื้อหมดจึงอาจจะมีขาดมีเกินไปบ้าง ถ้าซื้อมาไม่ครบก็ต้องเสียเวลากลับไปซื้ออีก หรือถ้าจะไม่ไปซื้ออีกก็ต้องใส่เครื่องปรุงเท่าที่มีอยู่ อาหารมีอยู่นั้นคงจะไม่อร่อยเท่าที่ควร แต่หากมีการวางแผนไว้แล้ว มีเนื้อจะทำผิดหรือทำแคงอะไร ในขณะที่กำลังเดินซื้อของอยู่นั้น อาจจะคิดเลยไปถึงรสชาติอาหารนั้นก็ได้ เช่นเดียวกับการผลิตรายการโทรทัศน์ ถ้าหากได้มีการวางแผนเตรียมการทุกขั้นตอนไว้ดี ก็จะสามารถจินตนาการถึงเรื่องราวตอนจบได้เลย การถ่ายทำ การตัดต่อก็จะไม่สะดุด ไม่ต้องมาเสียเวลากดถ่วงกันภายหลัง ซึ่งจะทำให้มีผลกระทบต่อด้านอื่นๆตามมา เช่น งบประมาณบานปลาย งานล่าช้าไม่เสร็จทันตามเวลาที่กำหนดไว้ ซึ่งอาจจะถูกปรับหรือยกเลิกไม่มีโอกาสได้นำเสนอ หรือทีมงานอาจจะไม่ขอทำงานร่วมกันอีกเลย ล้วนแล้วแต่เป็นผลเสียทั้งสิ้น (สมเจตน์ เมฆพ่ายพ, 2547:1)

ทุกขั้นตอนของการผลิตรายการมีปัจจัย มีองค์ประกอบ มีรายละเอียดต่างๆทั้งเรื่องคน (Man) วัสดุอุปกรณ์ (Material) งบประมาณ (Money) การจัดการ (Management) รวมทั้งเวลา (Time) การเตรียมความพร้อมที่ดีจะทำให้งานสำเร็จไปแล้วครั้งหนึ่ง ปัญหาเป็นเรื่องปกติของการทำงาน เพื่อให้เกิดปัญหาน้อยที่สุด ก่อนที่จะออกไปปฏิบัติงานจริง จึงต้องช่วยกันคิดตั้งสมมติฐานว่า ถ้าเกิดปัญหาอย่างนี้จะแก้ปัญหานั้นด้วยวิธีใดได้อย่างไร ตั้งคำถามและหาคำตอบไว้ล่วงหน้า ประชุมหาข้อสรุป ถกเถียงกันในรายละเอียดให้จบ อธิบายให้ทุกคนเข้าใจความหมายตรงกัน แล้วมอบหมายหน้าที่แบ่งงานกันทำ แม้จะไม่ตรงตามนั้นทุกอย่าง แต่ก็สามารถปรับยืดหยุ่นวิธีการทำงานได้ ดังนั้นก่อนที่จะผลิตรายการโทรทัศน์จึงควรมีขั้นตอน 3P ดังนี้

3P กับการผลิตรายการโทรทัศน์

P1 = Pre-production คือ ขั้นตอนของการเตรียมงาน ก่อนที่จะผลิตรายการ

P2 = Production คือ ขั้นตอนของการผลิตรายการ

P3 = Post-production คือ ขั้นตอนสุดท้าย เป็นการตัดต่อก่อนที่จะนำไปเผยแพร่

ในขั้นตอนทั้ง 3P มีความสำคัญเท่าๆกัน โดยมีรายละเอียดของแต่ละขั้นตอนดังนี้

1. P1 = การเตรียมงาน (Pre-production)

ในขั้นตอนนี้คือ จุดเริ่มต้นของการทำงาน หากมีการวางแผนเตรียมงานไว้ดี มีรายละเอียดขั้นตอนวิธีการทำงานชัดเจน แม้จะต้องใช้งบประมาณ ใช้เวลามากกว่าขั้นตอนอื่นๆก็

คุ้มค่า เพราะจำทำให้การทำงานในขั้นตอนอื่นๆสะดวก รวดเร็ว ลดปัญหาต่างๆได้เป็นอย่างดี โดยมีรายละเอียดที่สำคัญดังนี้

1.1 การวางแผน (Planning) คือ การกำหนดทิศทางขั้นตอนในการทำงานว่าจะทำอะไร จะทำอย่างไร จะได้อย่างไร เป็นการตั้งคำถาม และหาคำตอบ หาข้อสรุปให้ใกล้เคียงกับคำถามได้มากที่สุด โดยมีหัวข้อไว้ตั้งคำถามหลักๆ 7 หัวข้อ ดังนี้

1.1.1 กำหนดวัตถุประสงค์ ทำไมจึงต้องทำ (Why?) เพื่อระบุสิ่งที่ต้องการชัดเจน สามารถนำไปปฏิบัติได้ มีขอบเขตในการดำเนินงาน

1.1.2 กำหนดเป้าหมาย จะทำอะไร (What?) กำหนดเพื่อเป็นการคาดหวังผลสำเร็จไว้ล่วงหน้า ทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพ

1.1.3 จัดลำดับขั้นตอนการทำงาน จะทำเมื่อไร (When?) กำหนดระยะเวลาการทำงานของแต่ละขั้นตอน ตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงขั้นตอนสุดท้าย โดยระบุวัน เดือน ปีของขั้นตอน

1.1.4 กำหนดวิธีการทำงาน จะทำอย่างไร (How) ระบุรายละเอียดในแต่ละกิจกรรมว่าจะต้องทำอะไร เขียนไว้ให้ละเอียด เพื่อสะดวกต่อการนำไปปฏิบัติจริง

1.1.5 กำหนดสถานที่ ที่ไหน (Where?) จะผลิตรายการหรือถ่ายทำในสถานที่หรือนอกสถานที่ที่ไหนบ้าง ระยะทางใกล้หรือไกล ตัดต่อที่ไหน เสร็จแล้วจะนำไปเผยแพร่ที่ไหน

1.1.6 กำหนดผู้รับผิดชอบแต่ละขั้นตอน ใคร (Who?) มอบหมายในแต่ละกิจกรรม ระบุหน้าที่ขอบเขตในการทำงานให้ชัดเจน โดยคำนึงถึงคุณภาพของงาน และความรู้ความสามารถของคน

1.1.7 กำหนดงบประมาณค่าใช้จ่าย เท่าไร (How much?) คิดให้ละเอียดแม้ในส่วนปลีกย่อยอื่นๆ ที่อาจคาดไม่ถึงก็ต้องคิดเอาไว้

1.2 การจัดทำเนื้อหา (Content) เมื่อตั้งคำถามและหาคำตอบได้แล้ว ก่อนที่จะผลิตรายการ จำเป็นที่จะต้องมีเนื้อหาสำหรับใช้เขียนบทที่มีความถูกต้อง ชัดเจน และมีความเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย เนื้อหาจะต้องไม่ส่งผลกระทบต่อในทางที่เสื่อมเสียต่อสังคม มีสาระที่ให้ข้อคิดที่ดี มีประโยชน์ต่อผู้ชม โดยมีที่มาของแหล่งข้อมูลด้วยวิธีต่างๆ

1.2.1 รวบรวม ค้นคว้าหาข้อมูลจาก

- เอกสาร ในห้องสมุด ผลงานวิจัย ฯลฯ
- บุคคลที่เกี่ยวข้อง ผู้เชี่ยวชาญ นักวิชาการ ฯลฯ

- สถานที่ โดยการออกไปสำรวจยังแหล่งพื้นที่จริง

(Scout Location)

เนื้อหา

1.2.2 วิเคราะห์ข้อมูลที่ค้นคว้ารวบรวมมา สรุปจัดทำเป็นร่าง

เขียนบท

1.2.3 จัดทำเนื้อหาเรียบเรียงให้ถูกต้อง เพื่อใช้เป็นแนวทางในการ

1.3 การเขียนบทโทรทัศน์ (Scripting) บทเป็นเสมือนแผนที่เดินทางหรือแบบแปลนการก่อสร้าง หากมีรายละเอียดชัดเจน อ่านแล้วเข้าใจ ก็จะทำให้การถ่ายทำสะดวก และรวดเร็วขึ้น โดยมีลำดับขั้นตอนดังนี้

1.3.1 สร้างสรรค์รูปแบบการนำเสนอ (Creation) เช่น สารคดี สารคดี ละคร ข่าว ฯลฯ อาจผสมผสานให้มีความหลากหลาย (Variety) แต่อย่าให้เบี่ยงเบนประเด็นของเรื่อง

1.3.2 กำหนดแก่นของเรื่อง (Theme) ต้องมีเอกภาพ (Unity) สั้น อ่านแล้วเข้าใจง่าย ตัวอย่างเช่น แก่นของเรื่องจากภาพยนตร์เรื่องนางนาก คือ ความรักและความพลัดพลาก

1.3.3 กำหนดเค้าโครงเรื่อง (Plot/Treatment) โดยกำหนดสัดส่วน เช่น มีบทนำ (Introduction) ประมาณ 10 % มีเนื้อหา (Content) ประมาณ 80 % มีบทสรุป (Summary) ประมาณ 10 % และในตอนจบจะต้องมีจุดสุดยอดของเรื่อง (Climax)

1.3.4 เขียนบทร่าง (Outline Script) เมื่อกำหนดเค้าโครงเรื่องไปแล้วควรเขียนบทร่าง เพื่อให้มองเห็นภาพกว้างๆ กำหนดฉาก บทสนทนา หรือคำอธิบาย

1.3.5 เขียนบทสมบูรณ์ (Full Script, Shooting Script) เมื่อแก้ไขบทร่างแล้ว จึงควรเขียนบทที่สมบูรณ์ เขียนให้ละเอียด อธิบายให้ชัดเจนทั้งขนาดภาพ มุมมอง แสง เสียง หากเป็นการแสดง จะต้องบอกถึงกิริยา ท่าทาง อารมณ์ สถานที่ และส่วนประกอบในฉากด้วย หรือจะเขียนเป็นภาพแสดงรายละเอียดของการถ่ายทำ (Storyboard) ก็ได้

1.3.6 ตรวจสอบแก้ไขก่อนนำไปใช้ถ่ายทำ ควรให้ผู้ที่เกี่ยวข้องในคณะทำงานได้รับรู้ เพื่อให้ทุกคนมีส่วนร่วมและเข้าใจตรงกัน

1.4 การประสานงาน (Co-ordinating) การทำงานเป็นกลุ่ม การประสานงานเป็นสิ่งที่สำคัญมาก ต้องให้ทุกคนในกลุ่มรู้และเข้าใจตรงกัน การสื่อความหมายต้องชัดเจน ไม่กระือคลุม กำหนดนัดหมาย ประชุมวางแผน ขั้นตอนการทำงาน ใครมีหน้าที่ทำอะไร ที่

ไหน เมื่อไร อย่างไร เพื่อให้ทุกคนรู้บทบาทหน้าที่ ความรับผิดชอบ และขอบเขตการทำงานของตนเอง จะทำให้งานการผลิตรายการบรรลุผลสำเร็จ

1.4.1 คณะทำงาน (Staff) ประกอบด้วย

- ผู้เขียนบท (Scriptwriter)
- ผู้กำกับ (Director)
- ทีมงานด้านเทคนิค ภาพ แสง เสียง และระบบ (Technician Team)
- ทีมงานด้านฉาก ศิลปกรรม กราฟิก (Screen Setting, Artwork, Graphic Designer)
- พิธีกร วิทยากร ผู้แสดง

1.4.2 สถานที่ อยู่ที่ไหน ระยะทางใกล้และไกล เดินทางไปอย่างไร ต้องใช้พาหนะอะไร

- ถ่ายทำที่ไหน ในสถานที่ (Studio) หรือนอกสถานที่ (Outdoor)
- ติดต่อรายการ แบบ Off Line/On Line ที่ไหน
- เผยแพร่รายการ สถานีออกอากาศ หรือนำไปใช้ที่ไหน

1.4.3 งบประมาณ

- ค่าใช้จ่ายต่างๆเช่น ค่าวิทยากร ผู้แสดง พิธีกร
- ค่าเช่าอุปกรณ์ ค่าเบี้ยเลี้ยง ที่พัก ค่าเดินทาง จัดซื้อวัสดุประกอบรายการ ค่าโทรศัพท์ ค่ารับส่งเอกสาร
- อื่นๆที่จำเป็นต้องใช้ ซึ่งต้องตั้งงบประมาณสำรองไว้ให้พร้อม

2. P2 = การผลิตหรือถ่ายทำ (Production)

เมื่อถึงขั้นตอนนี้คือ การนำแผนที่คิดไว้มาปฏิบัติให้เกิดผลเป็นรูปธรรม แม้จะไม่ตรงตามแผนที่คิดไว้ทั้งหมด แต่ก็ต้องพยายามเดินตามแผนให้ได้มากที่สุด โดยยึดหยุ่นในการปฏิบัติ แต่ยื่นหยัดในหลักการ ในการถ่ายทำนั้น ควรเลือกใช้อุปกรณ์ให้มีความเหมาะสมกับรูปแบบของรายการดังนี้

2.1 การถ่ายทำในสถานที่ (Studio Production) มีข้อได้เปรียบคือ สามารถควบคุมแสง เสียง และจัดแต่งฉากได้โดยไม่ต้องกังวลกับสภาพดิน ฟ้า อากาศ ฝนตก อากาศร้อน

หนาว สามารถควบคุมได้ทั้งหมด ถ่ายทำได้รวดเร็ว เพราะส่วนใหญ่จะมีกล้องไม่ต่ำกว่า 3 กล้อง จะทำให้ถ่ายทำได้อย่างต่อเนื่องจากหลายมุมมอง มีลำดับขั้นตอนการทำงานดังนี้

2.1.1 จัดทำฉาก ตกแต่งฉากตามที่ออกแบบไว้

2.1.2 จัดแสงให้ได้บรรยากาศตามบทและสภาพของฉาก

2.1.3 จัดติดตั้งไมโครโฟนตามจำนวนและจุดที่กำหนด

2.1.4 จัดวางตำแหน่งกล้อง 3 กล้อง ตามจุดที่กำหนดและทิศทางการเคลื่อนย้ายกล้อง เพื่อเปลี่ยนมุมและขนาดภาพ

2.1.5 ชักซ้อมกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ทั้งทีมด้านเทคนิคและผู้ที่มาร่วมในรายการให้มีความเข้าใจตรงกัน ขั้นตอนเปิดรายการเป็นอย่างไร จะปิดรายการด้วยกล้องไหน ชักซ้อมให้เหมือนกับการทำรายการจริง

2.1.6 ลงมือถ่ายทำตามที่ได้ชักซ้อมไว้ ระหว่างการบันทึกรายการ ในกรณีที่ไม่ใช่รายการสด หากไม่ถูกต้องหรือไม่เหมาะสม จะสั่งหยุด (Cut) ทันที ต้องควบคุมคุณภาพ ระดับเสียง ความถูกต้องของเนื้อหา เมื่อถ่ายทำจบแล้ว ควรถ่ายภาพเพื่อไว้แก้ไข Insert บ้าง หรือเรียกว่า ภาพ Cut-away

2.2 การถ่ายทำนอกสถานที่ (Outdoor Shooting) แบ่งออกเป็น 3 แบบคือ

2.2.1 แบบใช้กล้องเดี่ยว เรียกว่า ชุด ENG. (Electronic News Gathering) ลักษณะที่ตัวกล้องกับเครื่องบันทึกเทปประกอบติดกัน ทั้งแบบที่ถอดแยกส่วนได้ (Dockable) และแบบที่ประกอบเป็นชิ้นเดียวกัน (One-piece หรือ Camcorder) จึงเหมาะสำหรับการถ่ายทำข่าว ถ่ายทำสารคดีที่ต้องการความคล่องตัว สะดวก รวดเร็วในการทำงาน ใช้ทีมงานไม่มาก เพียง 2 ถึง 3 คนก็ได้ โดยมีขั้นตอนดังนี้

1) จัดเตรียมอุปกรณ์ กล้อง และเครื่องบันทึกภาพ ขาดังกล้อง วิทยุและขาตั้งวิทยุ ไมโครโฟน เครื่องชาร์จแบตเตอรี่ และวัสดุ (ม้วนวีดิโอเทป แบตเตอรี่ ฯลฯ)

2) ประสานงานด้านธุรการ การเงิน พัสดุ ฯลฯ

3) นัดหมายทีมงาน

4) เดินทางตามกำหนดนัดหมาย

5) ถ่ายทำตามบทในจุดที่กำหนด

2.2.2 แบบใช้กล้องมากกว่าหนึ่งกล้อง เรียกว่า ชุด EEP. (Electronic Field Production) ใช้อุปกรณ์คล้ายกับในห้อง Studio มีกล้องตั้งแต่ 2 กล้องขึ้นไป

ต่อสาย Cable จากกล้องเชื่อมต่อไปยังเครื่องผสมสัญญาณภาพ (Vision Mixer) สามารถเลือกภาพได้จากหลายกล้องและหลายมุมมอง ถ่ายทำกิจกรรมได้อย่างต่อเนื่อง แต่ไม่ได้ติดตั้งอุปกรณ์ตายตัวสามารถเคลื่อนย้ายติดตั้งได้ตามโอกาสและสภาพการใช้งาน เหมาะกับรายการสนทนา สารคดี อภิปราย ฯลฯ ที่มีการถ่ายทำนอกสถานที่ตามเหตุการณ์จริง จึงมีลักษณะการทำงานผสมผสานคล้ายกับการผลิตรายการใน Studio และชุด ENG.

2.2.3 แบบใช้รถ Mobile Unit มีอุปกรณ์ระบบต่างๆคล้ายในห้องผลิตรายการ (Studio) และชุด EFP. ติดตั้งไว้บนรถยนต์ สามารถเคลื่อนย้ายไปยังสถานที่ที่เกิดเหตุการณ์ได้ การเตรียมงานและการผลิตรายการจึงมีขั้นตอนคล้ายกับการทำงานใน Studio, ENG. และ EFP. การผลิตรายการโดยรถ Mobile จะเป็นการบันทึกเทปแล้วนำมาตัดต่อทำ Post-production ภายหลัง แต่ถ้าเป็นการถ่ายทอดสดบรรยากาศเหตุการณ์ในขณะนั้นจริง เช่น การแข่งขันกีฬา งานพระราชพิธี การประชุมสัมมนา ฯลฯ จะต้องมีชุดสัญญาณจากรถ Mobile Unit ไปยังสถานีแม่ข่าย เพื่อส่งเผยแพร่รายการออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์ในเวลาจริง เรียกรถถ่ายทำนี้ว่า OB. Van (Outside Broadcast Van)

3. P3 = การตัดต่อรายการ Post-production

การตัดต่อเป็นงานขั้นสุดท้ายที่สำคัญมาก แม้การถ่ายทำมาจะดีเพียงใด แต่ถ้าหากตัดต่อไม่ดี รายการก็จะขาดความสมบูรณ์ ไม่น่าสนใจ ขั้นตอนนี้จึงต้องพิถีพิถันทั้งด้านเทคนิคและศิลปะ ซึ่งมีลำดับขั้นตอนการทำงานดังนี้

1.1 ตัดต่อแบบ Off Line เป็นการตัดต่อที่ยังไม่ต้องเน้นเทคนิคและคุณภาพตัดเพื่อคุณภาพต่อเนื่อง ความยาวในแต่ละ Shot ให้ตรงกับเนื้อหาตามบทนั้น มีอุปกรณ์ให้เลือกใช้ได้ 2 แบบ คือ

1.1.1 อุปกรณ์แบบ Non-linear เป็นการตัดต่อด้วยอุปกรณ์คอมพิวเตอร์โดยถ่ายสัญญาณข้อมูลภาพและเสียงลงไว้ในหน่วยความจำ (Hard Disk) แล้วบีบอัดข้อมูล (Compress) ไม่ต้องละเอียดมากนัก เพื่อให้สามารถบรรจุข้อมูลได้ปริมาณมากจากนั้นจึงตัดต่อเลือก Shot โดยมีรายละเอียด Time Code (Tc.) ของแต่ละม้วนไว้เพื่อจัดทำเป็น EDL. (Edit Decision List) สำหรับใช้เป็นข้อมูลตัดต่อแบบ Online ต่อไป

1.1.2 อุปกรณ์แบบ Linear คือ ระบบเดิมที่ใช้เครื่อง Video Tape ตัดต่อแบบธรรมดาแบบ Cut to Cut ยังไม่ต้องใส่เทคนิคอะไรลงไป ตัดเพื่อเลือกดู Shot ที่ต้องการ และ TC. เพื่อใช้เป็นแนวตัวอย่างสำหรับใช้ตัดต่อแบบ On Line ที่สมบูรณ์ต่อไป

1.2 ตัดต่อแบบ On Line เป็นขั้นตอนที่นำข้อมูลรายละเอียดจากวิธี Off Line เพื่อจัดทำเทคนิคพิเศษ เช่น ซ้อนตัวอักษร พลิกเปลี่ยนภาพ Dissolve, Wipe จัดไตเติ้ล (Title) เครดิต (Credit) ทำรายการ เพื่อแสดงความรับผิดชอบผลงาน และเป็นประวัติไว้สืบค้นได้ บันทึกเสียงบรรยาย เสียงประกอบ เสียงดนตรี โดยเน้นคุณภาพที่สมบูรณ์และถูกต้อง ก่อนที่จะนำไปใช้งานตามวัตถุประสงค์ต่อไป เลือกใช้อุปกรณ์ได้ 2 แบบเช่นเดียวกัน

2.2.1 อุปกรณ์แบบ Non-linear เป็นการใช้อุปกรณ์คอมพิวเตอร์ที่จะบีบอัดข้อมูล (Compress) ให้มีความละเอียดของภาพคมชัดสูง โดยใช้ข้อมูล EDL. จากวิธี Off Line มาใช้เป็นตัวอย่าง

2.2.2 อุปกรณ์แบบ Linear ใช้เครื่อง Video Tape เป็นเครื่องเล่น (Player) จำนวน 2 เครื่อง ต่อเชื่อมกับเครื่องผสมสัญญาณภาพ และสร้างภาพพิเศษ SEG. (Special Effect Generator) ไปยังเครื่องบันทึก (Video Tape Record) หรือเรียกการตัดต่อแบบนี้ว่า A/B Roll Editing โดยมี A และ B เป็นเครื่องเล่น (Player) (สมเจตน์ เมฆพ่าย, 2547:2-9)

2.4.6 การเขียนบทรายการโทรทัศน์

ทำไมจึงต้องเขียนบท

บทหรือสคริปต์ (Script, Scenario, Screenplay) เปรียบเสมือนแผนที่เดินทางหรือแบบพิมพ์เขียวการก่อสร้าง (Blueprint) การเขียนบทจึงมีความสำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าขั้นตอนอื่นๆ ก่อนจะเขียนบทจะต้องศึกษาค้นหาหาข้อมูลรายละเอียด เพื่อจัดทำเนื้อหาที่มีความเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย ทั้งเพศ วัย สถานภาพ ต้องสร้างสรรค์รูปแบบรายการและวิธีการนำเสนอให้น่าสนใจ ใช้ภาษาถ่ายทอดได้อย่างถูกต้อง ภายในบทจะต้องกำหนดรายละเอียดไว้ให้ชัดเจน ทั้งลักษณะของภาพและเสียง สภาพบรรยากาศภายในฉาก กิริยาและอารมณ์ของผู้แสดง เพื่อสื่อให้ผู้ที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องในทีมงานสามารถเข้าใจตรงกัน และนำไปปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรม (สมเจตน์ เมฆพ่าย, 2547:2-29)

บทมีกี่ประเภท

บทมีหลายประเภท และมีรูปแบบการเขียนที่แตกต่างกันไปตามความเหมาะสมกับงานหรือรายการ ไม่มีรูปแบบที่เป็นมาตรฐานตายตัว แต่ต้องใช้สื่อให้ทีมงานสามารถเข้าใจตรงกันได้ แต่ที่นิยมเลือกนำมาใช้โดยทั่วไปมี 3 ประเภทคือ

2.1 บทร่างหรือเค้าโครง (Outline Script) เป็นบทร่างแบบคร่าวๆไม่กำหนดรายละเอียด แต่กำหนดเฉพาะหัวข้อที่สำคัญๆ เช่น หัวข้อเรื่อง เนื้อหาที่สำคัญๆ สถานที่ จำนวนผู้ที่จะสนทนาในรายการ ความยาวของรายการ หรือหัวข้ออื่นๆที่จำเป็น

2.2 บทกึ่งสมบูรณ์ (Semi Script) จะมีรายละเอียดมากกว่า แบบ Outline แต่ก็ยังไม่ถึงขั้นที่สมบูรณ์ จะกำหนดไว้อย่างกว้างๆ เช่น เรื่องอะไร จำนวนผู้ที่จะมาร่วมในรายการก็คนเป็นใครบ้าง ประเด็นเรื่องที่จะสนทนามีแนวคำถาม คำตอบไว้ให้ ลักษณะของฉากเป็นอย่างไร วัสดุประกอบฉากใช้อะไรบ้าง สภาพแสง เสียง หรือจะเปิดและปิดรายการอย่างไร (Cue) ใครจะพูดเมื่อไร ก็บกล้องตัวไหน กำหนดไว้ให้ทุกคนในทีมงานเข้าใจตรงกัน

2.3 บทสมบูรณ์ (Fully Script) เป็นบทที่กำหนดรายละเอียดทั้งหมด ทั้งด้านภาพและเสียง ลักษณะ ขนาด และองค์ประกอบของภาพ มุมกล้องเป็นอย่างไร บทสนทนาเน้นจังหวะอารมณ์แบบไคร คำบรรยาย เวลากลางวันหรือกลางคืน เสียงบรรยายเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริง (Room Tone) หรือต้องมาสร้างเสียงพิเศษใส่ประกอบภายหลัง (Sound Effect) จะกำหนดรายละเอียดให้มากเท่าไรก็ได้ ผู้เขียนบทอาจเขียนในลักษณะการบรรยายรายละเอียดที่อ่านแล้วเข้าใจ มองเห็นภาพหรือเขียนเป็นภาพที่เรียกว่า Storyboard ก็ได้ (สมเจตน์ เมฆพ่ายพ, 2547:2-29-30)

2.4.7 พื้นฐานการตัดต่อรายการโทรทัศน์

การตัดต่อเป็นขั้นตอนสุดท้ายที่มีความสำคัญไม่ต่างจากขั้นตอนอื่นๆ ผู้ผลิตรายการโทรทัศน์จึงควรต้องมีความรู้ ความเข้าใจพื้นฐาน เพื่อใช้เป็นแนวทางและมีหลักการในการตัดต่อรายการดังนี้

อักษรในภาษาอังกฤษ คำว่า EDIT ทั้ง 4 ตัว คือ E, D, I และ T ล้วนมีความหมายเกี่ยวกับการตัดต่อรายการทั้งสิ้น โดยมีความหมายแต่ละตัวอักษร คือ

E = Elect. แปลว่า เลือกหรือคัดเลือก หมายถึง การคัดเลือก Shot ที่ดีที่สุดจากม้วนที่ถ่ายทำ ซึ่งการออกไปถ่ายทำนั้นจะถ่ายภาพเพื่อเลือกไว้แล้ว จึงต้องคัดเลือกเฉพาะ Shot ที่มีความถูกต้องตรงความต้องการ และมีคุณภาพที่สุด

D = Decision แปลว่า การตัดสินใจ หมายถึง เมื่อคัดเลือกแล้วต้องตัดสินใจ อย่ามัวเสียดาย Shot นั้นก็สวย Shot นี้ก็น่าจะใช้ เพราะถ้ามัวลังเลงานอาจไม่เสร็จทันตามกำหนด

I = Integrate แปลว่า การนำมารวมกันหรือบูรณาการ เป็นการนำ Shot ต่างๆ ที่คัดเลือกไว้มาร้อยเรียงลำดับขั้นตอนให้เชื่อมโยงผสมผสาน ทั้งด้านเทคนิค ด้านความถูกต้องของเนื้อหาเข้าไว้ด้วยกันอย่างมีศิลปะ

T = Terminate แปลว่า การทำให้สิ้นสุดหรือจุดหมายปลายทาง หมายถึง ต้องจบลงด้วยดี มีคุณภาพตรงตามวัตถุประสงค์ เพื่อให้มีความเข้าใจงานการตัดต่อรายการยิ่งขึ้น จึงควรต้องคำนึงถึงหลัก 7 C. ดังนี้

1. Concept ต้องมีความคิดรวบยอด (มโนภาพ) คล้ายจินตนาการ สมมุติลำดับเรื่องราว มองเห็นภาพในความคิดได้ว่าเมื่อตัดต่อเสร็จแล้วจะเป็นอย่างไร

2. Create ต้องสร้างสรรค์ด้านเทคนิคและมีศิลปะการตัดต่อ
3. Compile ต้องรวบรวม เรียบเรียง Stock Shot ไว้ให้ถูกต้องตรงตามเนื้อหา
4. Conclude ต้องสรุป ตัดสินใจ เลือกใช้ Shot ที่ถูกต้องสมบูรณ์ที่สุด
5. Connect ต้องนำมาเชื่อมร้อยเรียงให้เป็นไปตามเนื้อหาของบท
6. Continue ต้องมีความต่อเนื่อง เลื่อนไหล ไม่สะดุด
7. Complete ต้องมีความถูกต้องสมบูรณ์ จบลงด้วยผลงานที่มีคุณภาพตรงตามวัตถุประสงค์ งานผลิตรายการโทรทัศน์เป็นงานศิลปะอีกแขนงหนึ่ง ที่ไม่มีการหยุดนิ่งทางความคิด แต่ทั้งนี้ก็ยังจะต้องมีกติกา มีเกณฑ์ไว้เป็นหลักอ้างอิงบ้าง แม้จะไม่ใช่สูตรสำเร็จเหมือนศาสตร์แขนงอื่นก็ตาม แต่การรู้จักปรับ รู้จักยืดหยุ่นในขั้นตอนวิธีการทำงาน แต่เป้าหมายหลักการและคุณภาพต้องไม่เปลี่ยน

การเลือกใช้อุปกรณ์

ก่อนลงมือตัดต่อ ต้องเลือกว่าจะใช้อุปกรณ์ชนิดไหน Linear หรือ Non-linear

ชนิด Linear ตัดต่อโดยใช้เครื่องเล่นและบันทึกวีดิโอเทป

ชนิด Non-linear ตัดต่อบนเครื่องคอมพิวเตอร์

การตัดต่อด้วยวิธี Off Line และ On Line

1. วิธีการตัดต่อแบบ Off Line คือ การตัดต่อแบบหยาบๆไม่เน้นคุณภาพ ยังไม่ต้องใส่ เอฟเฟกต์ ตัดต่อเพื่อเป็นตัวอย่าง (Guideline) จะเลือกใช้อุปกรณ์ Linear หรือ Non-linear ก็ได้

1.1 อุปกรณ์การตัดต่อ Linear Off Line (Cut to Cut)

1.2 อุปกรณ์ตัดต่อแบบ Non-linear Off Line บรรจุข้อมูลภาพ และเสียงไว้หยาบๆ (Low Compress) ตัดเพื่อเลือกดู Shot ดูความยาวของรายการ เรียกว่าการ Browes แล้วจึงนำข้อมูล EDL. (Edit Decision List) ทั้งหมดไปตัดต่อด้วยวิธี On Line อีกครั้งหนึ่งโดยใช้คอมพิวเตอร์

2. วิธีตัดต่อแบบ On Line คือ การนำข้อมูลจาก วิธี Off Line ทั้งหมดมาใช้โดยจัดทำให้สมบูรณ์ที่สุดทั้งด้านภาพ เสียง และเทคนิคต่างๆ จะเลือกใช้อุปกรณ์ Linear หรือ Non-linear ก็ได้

2.1 อุปกรณ์ตัดต่อ Linear On Line (A/B Roll Edit) ใช้อุปกรณ์ที่มีคุณภาพสูงขึ้น และจำนวนมากกว่า Cut to Cut

2.2 อุปกรณ์ตัดต่อ Non-linear On Line โดยใช้ข้อมูลเดิมที่เป็น EDL. จากการตัดต่อครั้งแรกด้วยวิธี Off Line ปรับปรุงข้อมูล (Data) ที่เลือกไว้แล้วให้มีความละเอียด และคมชัดสูงขึ้น (High Compress) แล้วจึงจัดทำเทคนิคพิเศษ (Special Effect) เป็นขั้นตอนสุดท้าย อุปกรณ์ตัดต่อ Non-linear ใช้อุปกรณ์น้อยชิ้น ใช้พื้นที่ไม่มาก และกรณีที่ต้องการผลิตดีคุณภาพและเทคนิคใกล้เคียงกัน จะลงทุนต่ำกว่า Linear ปัจจุบัน มีโปรแกรมตัดต่อให้เลือกใช้ได้ตามความต้องการของผู้ใช้งานอย่างหลากหลาย ทั้งคุณภาพและราคาสะดวกต่อการใช้งาน และการไปได้อย่างรวดเร็วกว่าชนิด Linear (สมเจตน์ เมฆพายุ, 2547:2-87-90)

2.4.8 การออกแบบรายการวิดีโอทัศน์

ในการผลิตรายการวิดีโอทัศน์เพื่อการศึกษา หรือการสอนนั้นจะตั้งอมีระบบของการเรียนการสอน และระบบของการผลิตรายการวิดีโอทัศน์เข้ามาเกี่ยวข้องด้วยเสมอ ดังนี้

1. ระบบการเรียนการสอน เป็นระบบการวางแผนทางการจัดการเรียนการสอน นับตั้งแต่การวิเคราะห์กลุ่มเป้าหมาย การวิเคราะห์เนื้อหาบทเรียน การตั้งวัตถุประสงค์ การออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนจนถึงการประเมินผลการเรียนการสอน

2. ระบบการผลิตรายการ เป็นระบบที่เกี่ยวข้องกับงานเทคนิคทางโทรทัศน์ นับตั้งแต่การเลือกรูปแบบของรายการ การเขียนบทรายการโทรทัศน์ การผลิตรายการโทรทัศน์ จนถึงการผลิตผลของรายการโทรทัศน์ที่ผลิตขึ้น

ดังนั้นในการผลิตรายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษาหรือเพื่อการเรียนการสอนนั้น จะต้องพิจารณาถึงประสิทธิภาพของการใช้การเรียนรู้แก่กลุ่มผู้ชมอย่างสูง งานเทคนิคต่างๆจึงต้องส่งเสริมต่อการเสริมสมรรถนะการเรียนรู้ทั้งสิ้น

2.4.9 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ถวัลย์ พรหมนรกิจ (2531) พบว่าผลการเรียนรู้ของนักเรียนที่เรียนจากบทเรียนโปรแกรมสื่อประสมแบบเทปโทรทัศน์ให้ผลการเรียนรู้และความคงทนในการจำสูงกว่าการเรียนจากบทเรียนโปรแกรมสื่อประสมแบบชุดการเรียน สรุป จากการศึกษาผลการวิจัยภายในประเทศในส่วนของวิดีโอทัศน์เป็นสื่อที่เหมาะสมสำหรับนักเรียน นักศึกษาทุกระดับยังส่งผลต่อการเรียนได้ดีเมื่อเทียบการสอนปกติ

เบญจา อ้นแพร (2539) ได้ทำ การวิจัยเรื่อง เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง “การติดตามกลาป” ระหว่างการสอนโดยวิธีบรรยายประกอบการสาธิต กับการสอนด้วยวิดีโอทัศน์โดยมีกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนท่าเรือพิทยาคม โรงเรียนพังครุราษฎร์รังสรรค์ และโรงเรียนหนองตากยาดังวิริยะราษฎร์บำรุง จังหวัดกาญจนบุรี ภาคปลาย ปีการศึกษา 2538

จำนวน 210 คน โดยแบ่งการทดลองออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่สอนแบบบรรยายประกอบการสาธิต และกลุ่มที่สาธิตการสอนด้วยวีดิทัศน์ กลุ่มละ 105 คน ผลการวิจัยปรากฏว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องการติดตามกลุ่ของกลุ่มที่สอนโดยวิธีบรรยายประกอบการสาธิตกับกลุ่มที่สอนโดยวีดิทัศน์ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ทัศนีย์ นาครัถย์ (2540) ทำ การวิจัยเรื่อง “การผลิตเทปวีดิทัศน์เพื่อการสอน เรื่อง การร้อยมาลัยตัวกระแต” โดยมีกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-5 ที่เลือกเรียนวิชา ช 0165 (ช่างร้อยมาลัย) ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2540 โรงเรียนพรตพิทยพยัต จำนวน 48 คน เป็นการวิจัยเชิงทดลอง จากผลการวิจัยปรากฏว่า ประสิทธิภาพของเทปวีดิทัศน์มีค่า 88.64/89.27 สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด

นิตยา โสรีกุล (2539) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้วีดิทัศน์ที่มีการแทรกคำถาม แทรกการสรุป และแบบปกติ มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างวิธีการสอน กับความถนัดทางการเรียนเมื่อเรียนรู้ด้วยวีดิทัศน์ที่มีการแทรกคำถาม และแทรกการสรุป มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่เรียนจากวีดิทัศน์แบบปกติ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้วีดิทัศน์

นริศ อนันตยา (2541) ทำ การวิจัยเรื่องเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จากบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง “ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการเลี้ยงสัตว์” โดยมีรูปแบบการเรียนแตกต่างกัน โดยใช้ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2540 โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม จำนวน 72 คนแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มละ 36 คน โดยสุ่มตัวอย่างแบบง่าย ซึ่งผลการวิจัยปรากฏว่า บทเรียนวีดิทัศน์ มีคุณภาพอยู่ในเกณฑ์ดี และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง “ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการเลี้ยงสัตว์” โดยมีรูปแบบการเรียนแตกต่างกัน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อิสริยา สิริวิทยาวรรณ (2534) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาเคมีและความสามารถในการแก้ปัญหาทางวิทยาศาสตร์ที่ได้รับการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้โดยใช้เทปโทรทัศน์สร้างสถานการณ์กับการสอนตามคู่มือครู กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ซึ่งกลุ่มทดลองเรียนโดยใช้เทปโทรทัศน์สร้างสถานการณ์ส่วนกลุ่มควบคุมเรียนตามคู่มือผลปรากฏว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาเคมีมีความสามารถในการแก้ปัญหาทางวิทยาศาสตร์ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

นุชสรา กิจพิทักษ์ (2545) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยการใช่วิดีทัศน์เรื่อง “ลิลิตตะเลงพ่าย” ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนนครพนมวิทยาสถาบัน จังหวัดสุพรรณบุรี การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) สร้างวีดิทัศน์เรื่องลิลิตตะเลงพ่าย 2) หาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยผ่านวีดิทัศน์เรื่อง ลิลิตตะเลงพ่าย และ 3) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างนักเรียนที่มี ผลการเรียนระดับสูงและระดับต่ำ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนนครพนมวิทยาสถาบัน จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 60 คน โดยแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มละ 30 คน คือ กลุ่มนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยระดับสูง และกลุ่มนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนวิชาภาษาไทยระดับต่ำ โดยใช้รูปแบบการวิจัยแบบ two-group pretest-posttest design ทำการทดสอบกลุ่มตัวอย่างก่อนชมวีดิทัศน์ 2 สัปดาห์ หลังจากนั้นกลุ่มตัวอย่างชมวีดิทัศน์ที่ผู้วิจัย ผลิตขึ้น ผลการวิจัยปรากฏว่า

- 1) สื่อวีดิทัศน์มีคุณภาพอยู่ในระดับดีมาก ตามเกณฑ์ประเมินของผู้เชี่ยวชาญ
- 2) ผลการเรียนรู้ของนักเรียนหลังชมวีดิทัศน์สูงกว่าก่อนชมวีดิทัศน์อย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ .05

3) นักเรียนที่มีผลการเรียนวิชาภาษาไทยระดับสูงมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนผ่านวีดิทัศน์ สูงกว่า นักเรียนที่มีผลทางการเรียนวิชาภาษาไทยระดับต่ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

รจรินทร์ ลิ้มแหลมทอง (2546) ได้ทำการวิจัยเรื่องประสิทธิภาพของวีดิทัศน์เรื่อง “การปฏิบัติ และการบริการของผู้ขับขีรถจักรยานยนต์รับบริการ ในมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์” มีวัตถุประสงค์เพื่อ สร้างหาประสิทธิภาพของวีดิทัศน์ และเปรียบเทียบผลการเรียนก่อนและหลังชมวีดิทัศน์ โดยมีกลุ่ม ตัวอย่างคือ ผู้ขับขีรถจักรยานยนต์รับบริการ ในมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จำนวน 30 คน ซึ่งได้มาโดย วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพของวีดิทัศน์เรื่องนี้มีค่าเท่ากับ 91.83/91.83 สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังชมวีดิทัศน์สูงกว่าก่อนชมวีดิทัศน์ อย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.5 หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

2.5.1 จุดมุ่งหมายของหลักสูตร

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มีศักยภาพในการศึกษาต่อ และประกอบอาชีพ จึงกำหนดเป็นจุดหมาย เพื่อให้เกิดกับผู้เรียน เมื่อจบ การศึกษาขั้นพื้นฐานดังนี้

1. มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัยและปฏิบัติตนตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนศรัทธา ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

2. มีความรู้อันเป็นสากล และมีความสามารถในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยีและมีทักษะชีวิต

3. มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี มีสุขนิสัยและรักการออกกำลังกาย

4. มีความรักชาติ มีจิตสำนึกในการเป็นพลเมืองไทยและพลเมืองโลก ยึดมั่นในวิถีชีวิต และการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

5. มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย การอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม มีจิตสาธารณะที่มุ่งทำประโยชน์ และสร้างสิ่งที่ดีงามในสังคม และอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552:5)

2.5.2 สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้ ซึ่งการพัฒนาให้ผู้เรียนบรรลุมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดนั้นจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญ 5 ประการดังนี้

1. ความสามารถในการสื่อสาร เป็นความสามารถในการรับส่งสาร มีวัฒนธรรมในการใช้ภาษาถ่ายทอดความคิด ความรู้ความเข้าใจ ความรู้สึก และทัศนะของตนเอง เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร และประสบการณ์อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเองและสังคม รวมทั้งการเจรจาต่อรอง เพื่อขจัดและลดปัญหาความขัดแย้งต่างๆ การเลือกรับหรือไม่รับข้อมูลข่าวสารด้วยหลักเหตุผล และความถูกต้อง ตลอดจนการเลือกใช้วิธีการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ โดยคำนึงถึงผลกระทบที่มีต่อตนเองและสังคม

2. ความสามารถในการคิด เป็นความสามารถในการคิดวิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์ การคิดอย่างสร้างสรรค์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการคิดเป็นระบบ เพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้หรือสารสนเทศ เพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับตนเองและสังคมได้อย่างเหมาะสม

3. ความสามารถในการแก้ปัญหา เป็นความสามารถในการแก้ปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ที่เผชิญได้อย่างถูกต้องเหมาะสม บนพื้นฐานของหลักเหตุผล คุณธรรมและข้อมูลสารสนเทศ เข้าใจความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่างๆ ในสังคม แสวงหาความรู้ ประยุกต์ความรู้มาใช้ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาและมีการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพ โดยคำนึงถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อตนเอง สังคมและสิ่งแวดล้อม

4. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต เป็นความสามารถในการนำกระบวนการต่างๆไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง การทำงานและการอยู่ร่วมกันในสังคม ด้วยการสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล การจัดการปัญหาและความขัดแย้งต่างๆอย่างเหมาะสม การปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและสภาพแวดล้อม และการรู้จักหลีกเลี่ยงพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ที่ส่งผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น

5. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี เป็นความสามารถในการเลือกและใช้เทคโนโลยีด้านต่างๆ และมีทักษะกระบวนการทางเทคโนโลยี เพื่อการพัฒนาตนเองและสังคม ในด้านการเรียนรู้ การสื่อสาร การทำงาน การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ถูกต้องเหมาะสมและมีคุณธรรม (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552:7)

2.5.3 สาระการเรียนรู้

สาระการเรียนรู้ ประกอบด้วย องค์ความรู้ ทักษะหรือกระบวนการเรียนรู้ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ซึ่งกำหนดให้ผู้เรียนทุกคนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานจำเป็นต้องเรียนรู้ โดยแบ่งเป็น 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ดังนี้

1. คณิตศาสตร์ การนำความรู้ ทักษะ และกระบวนการทางคณิตศาสตร์ไปใช้ในการแก้ปัญหา การดำเนินชีวิต และศึกษาต่อ การมีเหตุมีผล มีเจตคติที่ดีต่อคณิตศาสตร์ พัฒนาการคิดอย่างเป็นระบบ และสร้างสรรค์

2. วิทยาศาสตร์ การนำความรู้และกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ไปใช้ในการศึกษา ค้นคว้าหาความรู้ และแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ การคิดอย่างเป็นเหตุเป็นผล คิดวิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ และจิตวิทยาศาสตร์

3. สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม การอยู่ร่วมกันในสังคมไทย และสังคมโลกอย่างสันติสุข การเป็นพลเมืองดี ศรัทธาในหลักธรรมของศาสนา การเห็นคุณค่าของทรัพยากร และสิ่งแวดล้อม ความรักชาติ และความภูมิใจในความเป็นไทย

4. การงานอาชีพและเทคโนโลยี ความรู้ ทักษะ และเจตคติในการทำงาน การจัดการ การดำรงชีวิต การประกอบอาชีพ และใช้เทคโนโลยี

5. สุขศึกษาและพลศึกษา ความรู้ ทักษะ และเจตคติในการสร้างเสริมสุขภาพ พละนาถัยของตนเอง และผู้อื่น การป้องกันและปฏิบัติต่อสิ่งต่างๆที่มีผลต่อสุขภาพอย่างถูกวิธี และทักษะในการดำเนินชีวิต

6. ภาษาต่างประเทศ ความรู้ ทักษะ เจตคติ และวัฒนธรรมการใช้ภาษาต่างประเทศในการสื่อสาร การแสวงหาความรู้และการประกอบอาชีพ

7. ศิลปะ ความรู้และทักษะในการคิดริเริ่ม จินตนาการ สร้างสรรค์งานศิลปะ สุนทรียภาพ และการเห็นคุณค่าทางศิลปะ

8. ภาษาไทย ความรู้ ทักษะ และวัฒนธรรมการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร ความชื่นชม การเห็นคุณค่า ภูมิปัญญาไทย และภูมิใจในภาษาประจำชาติ (กระทรวงศึกษาธิการ,2552:10)

2.5.4 ความสัมพันธ์ของการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนตามหลักสูตร

วิสัยทัศน์

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคน ซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลเมืองโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้งเจตคติที่จำเป็นต่อการศึกษาต่อ การประกอบอาชีพ และการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่าทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ

จุดหมาย

1. มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัยและปฏิบัติตนตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนเองนับถือ ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
2. มีความรู้อันเป็นสากล และมีความสามารถในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยีและมีทักษะชีวิต
3. มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี มีสุขนิสัยและรักการออกกำลังกาย
4. มีความรักชาติ มีจิตสำนึกในการเป็นพลเมืองไทยและพลเมืองโลก ยึดมั่นในวิถีชีวิต และการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
5. มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย การอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม มีจิตสาธารณะที่มุ่งทำประโยชน์ และสร้างสิ่งที่ดีงามในสังคม และอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

1. ความสามารถในการสื่อสาร
2. ความสามารถในการคิด
3. ความสามารถในการแก้ปัญหา

4. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

5. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์

2. ซื่อสัตย์สุจริต

3. มีวินัย

4. ใฝ่เรียนรู้

5. อยู่อย่างพอเพียง

6. มุ่งมั่นในการทำงาน

7. รักความเป็นไทย

8. มีจิตสาธารณะ

มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้

1. ภาษาไทย

2. คณิตศาสตร์

3. วิทยาศาสตร์

4. สังคมศึกษา ศาสนา วัฒนธรรม

5. สุขศึกษาและพลศึกษา

6. ศิลปะ

7. การงานอาชีพและเทคโนโลยี

8. ภาษาต่างประเทศ

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

1. กิจกรรมแนะแนว

2. กิจกรรมนักเรียน

3. กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ คุณภาพผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

(กระทรวงศึกษาธิการ,2552:8)

2.5.5 การจัดการเรียนรู้ที่นำไปสู่การพัฒนาสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

การจัดการเรียนรู้ที่นำไปสู่การพัฒนาสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน เป็นสิ่งที่ครูจะต้องคำนึงถึง ในกระบวนการจัดการเรียนรู้ ครูผู้สอนต้องศึกษาและวิเคราะห์ให้รู้ว่าในแต่ละมาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด จะนำพาผู้เรียนให้เกิดสมรรถนะสำคัญที่กำหนดไว้ 5 ประการได้อย่างไร ซึ่งสมรรถนะ

ดังกล่าวประกอบด้วย ความสามารถในการสื่อสาร ความสามารถในการคิด ความสามารถในการแก้ปัญหา ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต และความสามารถในการใช้เทคโนโลยี ซึ่งสมรรถนะดังกล่าวจะเกิดขึ้นจากการสั่งสมประสบการณ์จากการเรียนรู้ และได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่องผ่านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552:7)

2.5.6 สื่อการเรียนรู้

สื่อการเรียนรู้เป็นเครื่องมือส่งเสริมสนับสนุนการจัดการกระบวนการการเรียนรู้ ให้ผู้เรียนเข้าถึงความรู้ ทักษะ กระบวนการ และคุณลักษณะตามมาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ สื่อการเรียนรู้มีหลากหลายประเภททั้งสื่อธรรมชาติ สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อเทคโนโลยี และเครือข่ายการเรียนรู้ต่างๆที่มีในท้องถิ่น การเลือกใช้สื่อควรเลือกให้มีความเหมาะสมกับระดับพัฒนาการ และลีลาการเรียนรู้ที่หลากหลายของผู้เรียน

การจัดหาสื่อการเรียนรู้ ผู้เรียนและผู้สอนสามารถจัดทำและพัฒนาขึ้นเอง หรือปรับปรุงเลือกใช้อย่างมีคุณภาพจากสื่อต่างๆ ที่มีอยู่รอบตัว เพื่อนำมาใช้ประกอบในการจัดการเรียนรู้ที่สามารถส่งเสริมและสื่อสารให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ โดยสถานศึกษาควรจัดให้มีอย่างพอเพียง เพื่อพัฒนาให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริง สถานศึกษาเขตพื้นที่การศึกษา หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและผู้มีหน้าที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ควรดำเนินการดังนี้

1. จัดให้มีแหล่งการเรียนรู้ ศูนย์สื่อการเรียนรู้ ระบบสารสนเทศการเรียนรู้ และเครือข่ายการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ ทั้งในสถานศึกษาและในชุมชน เพื่อการศึกษาค้นคว้าและการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การเรียนรู้ ระหว่างสถานศึกษา ท้องถิ่น ชุมชน สังคมโลก
2. จัดทำและจัดหาสื่อการเรียนรู้สำหรับการศึกษาค้นคว้าของผู้เรียน เสริมความรู้ให้ผู้สอน รวมทั้งจัดหาสิ่งที่มีอยู่ในท้องถิ่นมาประยุกต์ใช้เป็นสื่อการเรียนรู้
3. เลือกและใช้สื่อการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ มีความเหมาะสม มีความหลากหลาย สอดคล้องกับวิธีการเรียนรู้ธรรมชาติของสาระการเรียนรู้ และความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน
4. ประเมินคุณภาพของสื่อการเรียนรู้ที่เลือกใช้อย่างเป็นระบบ
5. ศึกษา ค้นคว้าวิจัย เพื่อพัฒนาสื่อการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน
6. จัดให้มีการกำกับ ติดตาม ประเมินคุณภาพและประสิทธิภาพเกี่ยวกับสื่อการใช้สื่อการเรียนรู้เป็นระยะๆ และสม่ำเสมอ

ในการจัดทำกรเลือกใช้และการประเมินคุณภาพสื่อการเรียนรู้ที่ใช้ในสถานศึกษา ควรคำนึงถึงหลักการสำคัญของสื่อการเรียนรู้ เช่น ความสอดคล้องกับหลักสูตร วัตถุประสงค์การเรียนรู้ การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ การจัดประสบการณ์ให้ผู้เรียน เนื้อหามีความถูกต้องและทันสมัย ไม่กระทบความมั่นคงของชาติ ไม่ขัดต่อศีลธรรม มีการใช้ภาษาที่ถูกต้อง รูปแบบการนำเสนอที่เข้าใจง่าย และน่าสนใจ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552:27)

2.5.7 การจัดการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการพัฒนาผู้เรียน

การจัดการเรียนรู้ เป็นกระบวนการสำคัญในการนำหลักสูตรสู่การพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุตามเป้าหมาย ครูผู้สอนจึงควรให้ความสำคัญและสรรหากระบวนการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัดทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ นำพาให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ การจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่ดี ผู้เรียนควรมีส่วนร่วมในการออกแบบกิจกรรม/กระบวนการเรียนรู้ คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างผู้เรียน พัฒนาผู้เรียนให้สอดคล้องกับพัฒนาการทางสมองและมุ่งเน้นความรู้คู่คุณธรรม จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีความหลากหลาย ทันสมัย เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน ธรรมชาติของวิชา ให้ผู้เรียนค้นคว้าหรือเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ตามความสนใจ ใช้สื่อการเรียนรู้ที่หลากหลาย เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริงโดยมีครูผู้สอนเป็นผู้อำนวยความสะดวก ทั้งนี้ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้ให้หลักการสำคัญในการจัดการเรียนรู้ไว้ ดังนี้

1. การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เป็นการจัดการเรียนรู้ที่ยึดหลักการว่าผู้เรียนทุกคนสามารถเรียนรู้ได้ โดยการจัดวิธีการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับความสามารถของผู้เรียนแต่ละคน ให้สามารถพัฒนาตนเองได้ การจัดการเรียนรู้ควรเป็นสิ่งที่มีความหมายต่อผู้เรียน ให้ผู้เรียนมีความสุขในการเรียนรู้ ได้ลงมือศึกษาค้นคว้า คิด แก้ปัญหา และปฏิบัติงานเพื่อสร้างความรู้ได้ด้วยตนเอง โดยมีครูผู้สอนเป็นผู้ส่งเสริมสนับสนุนจัดสถานการณ์ให้เอื้อต่อการเรียนรู้

2. การจัดการเรียนรู้ที่คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล

การจัดการเรียนรู้ควรให้ความสำคัญของความแตกต่างระหว่างผู้เรียน เพื่อวางรากฐานชีวิตให้เจริญงอกงามอย่างสมบูรณ์ มีพัฒนาการสมวัยอย่างสมดุล ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา การจัดการเรียนรู้ต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ค้นพบ และแสดงออกถึงศักยภาพของตนเอง ครูผู้สอนจึงควรมีข้อมูลผู้เรียนให้เหมาะสมกับความแตกต่างของผู้เรียน

3. การจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับพัฒนาการทางสมอง

การจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับพัฒนาการทางสมอง เป็นการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาได้อย่างเหมาะสมกับการทำงานของสมอง การเชื่อมโยงวงจรสมอง พัฒนาการทางอารมณ์ ซึ่งจะส่งผลให้ผู้เรียนมีจินตนาการ ความคิดสร้างสรรค์ ทำงาน และอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข โดยใช้ประสบการณ์ตรงด้านร่างกายที่เป็นรูปธรรม ข้อเท็จจริงและทักษะด้านต่างๆ ที่ปรากฏในชีวิตจริงตามธรรมชาติ เป็นเครื่องมือในการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับพัฒนาการทางสมอง

4. การจัดการเรียนรู้ที่เน้นด้านคุณธรรม จริยธรรม

การจัดการเรียนรู้มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม ด้วยการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการ คุณธรรม จริยธรรม 'ได้รับรู้' เกิดการยอมรับ เห็นคุณค่า และพัฒนาอย่างต่อเนื่องจนเป็นลักษณะนิสัยที่ดี

ในการจัดการเรียนรู้ให้เกิดผลตามหลักการจัดการเรียนรู้ดังกล่าว ครูผู้สอนและผู้เรียนมีบทบาทสำคัญ ดังนี้

บทบาทครูผู้สอน

1. การสำรวจประสบการณ์การเรียนรู้ของผู้เรียน ครูผู้สอนควรคำนึงว่า ผู้เรียนแต่ละคนมีวิธีการเรียนรู้ (Learning Styles) แตกต่างกัน ครูผู้สอนจะต้องใช้เวลาในการเรียนรู้ ให้โอกาสกับผู้เรียนได้ค้นพบวิธีการเรียนรู้ของตนเอง จึงจะเป็นสิ่งที่มีคุณค่า และทำให้การเรียนรู้ที่มีความหมายต่อผู้เรียน ด้วยเหตุนี้ครูผู้สอนควรดำเนินการดังนี้

1.1 ศึกษา วิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล เพื่อนำข้อมูลมาใช้ในการวางแผนการจัดการเรียนรู้ที่ท้าทายความสามารถของผู้เรียน โดยคำนึงถึงลักษณะการเรียนรู้ของผู้เรียนแต่ละคนที่มีภูมิหลัง สติปัญญา ความสามารถ ความถนัด รูปแบบการเรียนรู้ ความสนใจ และความต้องการที่แตกต่างกัน และจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับพื้นฐานของผู้เรียน ลักษณะของผู้เรียน และสนองความต้องการของผู้เรียน ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดี มีพัฒนาการที่เป็นไปตามความสามารถ และเต็มตามศักยภาพของแต่ละคน

1.2 กำหนดเป้าหมายที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนด้านความรู้ ทักษะ/กระบวนการ ที่จะนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม

2. การบูรณาการและการถ่ายโอนความรู้ ครูผู้สอนควรได้บูรณาการสิ่งที่ต้องการให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เชื่อมโยงกับประสบการณ์เดิมของผู้เรียน นำไปประยุกต์ใช้อย่างสร้างสรรค์และสามารถแก้ปัญหาในชีวิตจริงได้ ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ครูผู้สอนควรดำเนินการ ดังนี้

2.1 ออกแบบการเรียนรู้และจัดการเรียนรู้ที่ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล และพัฒนาการทางสมอง เพื่อนำผู้เรียนไปสู่เป้าหมายการเรียนรู้ตามมาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัดของหลักสูตร

2.2 จัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และดูแลช่วยเหลือผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้

2.3 จัดเตรียม และเลือกใช้สื่อที่เหมาะสมกับกิจกรรม นำภูมิปัญญาท้องถิ่น และเทคโนโลยีที่เหมาะสมมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนรู้

2.4 ประเมินความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของผู้เรียนของผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย เหมาะสมกับธรรมชาติของวิชาในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ และระดับพัฒนาการของผู้เรียน

2.5 วิเคราะห์ผลการประเมิน เพื่อนำผลมาใช้ในการซ่อมเสริม และการพัฒนาผู้เรียน รวมทั้งปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ของตนเองด้วยกระบวนการวิจัย

บทบาทผู้เรียน

1. กำหนดเป้าหมาย วางแผน และรับผิดชอบการเรียนรู้ของตนเองให้บรรลุตามเป้าหมาย
  2. แสวงหาและเข้าถึงแหล่งการเรียนรู้ที่มีอยู่อย่างหลากหลาย และรู้จักวิเคราะห์สังเคราะห์ข้อความรู้ เพื่อนำมาปรับใช้ในการดำรงชีวิตในสังคม
  3. ลงมือปฏิบัติจริง สรุปลงสิ่งที่ได้เรียนรู้ด้วยตนเอง และนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม
  4. มีปฏิสัมพันธ์ ทำงาน ทำกิจกรรมร่วมกับกลุ่มเพื่อน และครู
  5. ประเมิน และพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของตนเองอย่างต่อเนื่อง
- (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552:9-11)

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research & Development) รูปแบบรายการ
วิดิทัศน์เพื่อส่งเสริมความรับผิดชอบของนักเรียนประถมศึกษา เพื่อศึกษาหาประสิทธิภาพของ
รูปแบบรายการวิดิทัศน์ที่สร้างขึ้น และเปรียบเทียบความรับผิดชอบก่อนเรียน และหลังเรียน โดยมี
ขั้นตอนการดำเนินการวิจัยครั้งนี้ ดังนี้

- 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.3 การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ
- 3.4 การหาประสิทธิภาพของรูปแบบรายการวิดิทัศน์
- 3.5 การสร้างและหาคุณภาพแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
- 3.6 แบบแผนและวิธีการดำเนินการทดลอง
- 3.7 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษา ภาคเรียนที่ 1
ปีการศึกษา 2554 โรงเรียนสวนอักษร จังหวัดปทุมธานี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
ปทุมธานีเขต 2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่อใช้ทดสอบหาประสิทธิภาพ
รูปแบบรายการวิดิทัศน์ โดยแบ่งออกเป็น 2 กลุ่มดังนี้

1. กลุ่มตัวอย่างเพื่อทดสอบหาประสิทธิภาพของแบบทดสอบ โดยการสุ่มตัวอย่างแบบ
เจาะจง คือนักเรียนระดับประถมศึกษา ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2554 โรงเรียนสวนอักษร
จังหวัดปทุมธานี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานีเขต 2 จำนวน 45 คน ดังนี้

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1	จำนวน	4	คน
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2	จำนวน	7	คน
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3	จำนวน	9	คน

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 9 คน

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 9 คน

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 7 คน

2. กลุ่มตัวอย่างเพื่อหาประสิทธิภาพของรูปแบบรายการวิดิทัศน์ โดยการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย คือนักเรียนระดับประถมศึกษา ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2554 โรงเรียนสวนอักษร จังหวัดปทุมธานี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานีเขต 2 จำนวน 42 คน ดังนี้

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 4 คน

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 7 คน

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 8 คน

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 8 คน

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 8 คน

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 7 คน

โดยผู้วิจัยแบ่งกลุ่มการทดลองออกมดังนี้

กลุ่มทดลองแบบเดี่ยว จำนวน 3 คน

กลุ่มทดลองแบบกลุ่มเล็ก จำนวน 9 คน

กลุ่มทดลองแบบกลุ่มใหญ่ จำนวน 30 คน

สาเหตุที่เลือก โรงเรียนสวนอักษร จังหวัดปทุมธานี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานีเขต 2 เป็นโรงเรียนตัวอย่างเนื่องจากมีสาเหตุดังนี้ เป็นโรงเรียนขนาดกลางของอำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี และตัวผู้วิจัยได้ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนนี้ จึงใช้เป็นที่ทำวิจัยเพื่อให้ได้ผลในด้านการพัฒนางานและแพร่ไปยังโรงเรียนอื่นๆใกล้เคียงได้อีกด้วย

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย

1. แบบสอบถามองค์ประกอบคุณลักษณะความรับผิดชอบ สอบถามความคิดเห็นจากผู้ที่เกี่ยวข้องทางการศึกษาระดับประถมศึกษา อาทิเช่น ครูผู้สอน ผู้บริหาร บุคลากรทางการศึกษา จำนวน 30 ท่าน เกี่ยวกับการขาดความรับผิดชอบที่มีมากที่สุดในตัวนักเรียน เพื่อนำมาสร้างรูปแบบรายการวิดิทัศน์ที่เกี่ยวข้องกับความรับผิดชอบ โดยผู้วิจัยเลือกการตอบในค่าระดับค่าคะแนนน้อย จำนวน 3 อันดับมาสร้างรูปแบบรายการวิดิทัศน์

2. แบบสอบถามด้านการสร้างวิดิทัศน์ สอบถามความคิดเห็นจากผู้ที่เกี่ยวข้องทางการศึกษาระดับประถมศึกษา อาทิเช่น ผู้ผลิตรายการโทรทัศน์ทางการศึกษา นักวิชาการทางการศึกษา จำนวน 30 ท่าน เกี่ยวกับการดำเนินการสร้าง การผลิต และรูปแบบการสร้างวิดิทัศน์สำหรับนักเรียนประถมศึกษา โดยผู้วิจัยเลือกการตอบในค่าระดับค่าคะแนนมาก ในแต่ละหัวข้อคำถาม นำมาสร้างรูปแบบรายการวิดิทัศน์ตามขั้นตอน

3. รูปแบบรายการวิดิทัศน์เพื่อส่งเสริมความรับผิดชอบของนักเรียนระดับประถมศึกษา ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 การยึดมั่นในกฎเกณฑ์

ตอนที่ 2 ความตรงต่อเวลา

ตอนที่ 3 การยอมรับการกระทำของตนเอง

4. แบบทดสอบ เป็นแบบทดสอบก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียน เรื่องรูปแบบรายการวิดิทัศน์เพื่อส่งเสริมความรับผิดชอบของนักเรียนระดับประถมศึกษา จำนวน 4 ชุด ได้แก่

- ก่อนเรียนและหลังเรียน	จำนวน	20	ข้อ
- การยึดมั่นในเกณฑ์	จำนวน	10	ข้อ
- ความตรงต่อเวลา	จำนวน	10	ข้อ
- การยอมรับการกระทำของตนเอง	จำนวน	10	ข้อ

5. แบบประเมินคุณภาพสื่อแบบประเมินคุณภาพสื่อวิดิทัศน์ สำหรับผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา และด้านตรวจสอบเครื่องมือ จำนวน 2 ชุด

3.3 การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

1. การสร้างแบบสอบถาม

การสร้างแบบสอบถาม เพื่อใช้ในการสอบถามความคิดเห็นจากผู้ที่เกี่ยวข้องทางการศึกษา โดยผู้วิจัยได้ศึกษาจากเอกสาร ตำราที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบสอบถามแล้ว นำมาสร้างประเด็นการสอบถาม 2 ด้าน คือ

1. องค์ประกอบคุณลักษณะความรับผิดชอบ
2. ด้านการสร้างวิดิทัศน์

2. กำหนดโครงสร้างของแบบสอบถามความต้องการออกเป็น 3 ส่วน คือ ข้อมูลพื้นฐาน ประเด็นที่สอบถาม และข้อเสนอแนะ เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามทำการเลือกตอบคำถามในแบบสอบถามต่อไป

3. กำหนดรูปแบบของแบบสอบถามความต้องการรูปแบบรายการวิดิทัศน์ โดยผู้วิจัยใช้แบบประเมินชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของลิเคิร์ต (Likert scale) โดยแบ่งเป็น 5 ระดับค่าคะแนน

คะแนน 5	หมายถึง	ระดับมากที่สุด
คะแนน 4	หมายถึง	ระดับมาก
คะแนน 3	หมายถึง	ระดับปานกลาง
คะแนน 2	หมายถึง	ระดับน้อย
คะแนน 1	หมายถึง	ระดับน้อยที่สุด

เกณฑ์ประเมินคุณภาพ

คะแนนเฉลี่ย	4.50 – 5.00	หมายความว่า	ระดับความต้องการมากที่สุด
คะแนนเฉลี่ย	3.50 – 4.49	หมายความว่า	ระดับความต้องการมาก
คะแนนเฉลี่ย	2.50 – 3.49	หมายความว่า	ระดับความต้องการปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย	1.50 – 2.49	หมายความว่า	ระดับความต้องการน้อย
คะแนนเฉลี่ย	1.00 – 1.49	หมายความว่า	ระดับความต้องการน้อยที่สุด

วิเคราะห์รูปแบบ สาระสำคัญทั้ง 2 ด้าน การสร้างแบบสอบถาม เพื่อสอบถามความคิดเห็นนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ในด้านวัดผลประเมินผล เป็นผู้ตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสม และครอบคลุมเนื้อหาของแบบสอบถาม เพื่อให้ผู้วิจัยได้นำมาปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน เมื่อมีการนำมาปรับปรุงเรียบร้อยแล้วจึงนำมาสอบถามความคิดเห็นจากผู้ที่เกี่ยวข้องทางการศึกษาจริง

4. การสร้างและพัฒนาสื่อ โดยการศึกษาเนื้อหาเรื่องความรับผิดชอบ คุณธรรม จริยธรรม คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 จาก เอกสารวิชาการ ตำรา ปราชญ์ชาวบ้าน อาจารย์ที่ปรึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำความรู้มาเป็นแนวทางในการสร้างและพัฒนาสื่อรูปแบบรายการวิทยุทัศน์ให้ถูกต้อง และสมบูรณ์ทั้งด้านเนื้อหาและสาระการเรียนรู้ และขั้นตอนการผลิตรายการวิทยุทัศน์เพื่อการศึกษา โดยผู้วิจัยได้ประยุกต์แนวทาง ขั้นตอนการสร้าง ขั้นตอนการผลิต และขั้นตอนการนำเสนอรายการวิทยุทัศน์ มาจากการตอบแบบสอบถามจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทางการศึกษา ดังนี้

1. ผู้วิจัยได้ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ในเรื่องคุณธรรม จริยธรรม คุณงามความดี ความรับผิดชอบต่อ ความซื่อสัตย์ในเด็กและเยาวชน และเลือกนำมาใช้ในการสร้างรูปแบบรายการวิทยุทัศน์ที่เหมาะสมกับผู้เรียนระดับประถมศึกษา

2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามความคิดเห็นที่ได้รับการแสดงความคิดเห็นจากผู้เกี่ยวข้องทางการศึกษาทั้ง 2 ฉบับ มาวิเคราะห์หาข้อสรุปในการผลิตรูปแบบรายการวิทยุทัศน์โดยละเอียด

3. สรุปเนื้อหาสาระสำคัญ เรื่องรูปแบบรายการวิทยุทัศน์เพื่อส่งเสริมความรับผิดชอบต่อของนักเรียนระดับประถมศึกษา แล้วนำมาจัดแบ่งเนื้อหาและเขียนบทรายการวิทยุทัศน์ โดยผู้วิจัยได้แบ่งเนื้อหาของความรับผิดชอบต่อออกเป็น 3 ตอน ตอนละประมาณ 5 นาที ดังนี้

ตอนที่ 1 การยึดมั่นในกฎเกณฑ์

ตอนที่ 2 ความตรงต่อเวลา

ตอนที่ 3 การยอมรับการกระทำของตนเอง

เมื่อผู้วิจัยกำหนดและแบ่งเนื้อหาออกเป็น 3 ตอน เรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยได้ทำการเขียนบทรายการวิทยุทัศน์ทั้ง 3 ตอนให้เหมาะสมกับผู้เรียนระดับประถมศึกษา แล้วส่งให้ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา และด้านเครื่องมือจำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความถูกต้อง เรียบร้อย เหมาะสมของบทรายการวิทยุทัศน์ และนำมาปรับปรุงแก้ไขให้เสร็จสมบูรณ์

4. การเตรียมอุปกรณ์ สถานที่ บุคลากร และวัสดุที่เกี่ยวข้องในการผลิตรายการวิทยุทัศน์ การทำถ่ายทำ และการตัดต่อ ผู้วิจัยได้คัดเลือกสถานที่ บุคลากร และวัสดุต่างๆที่ใกล้ตัวของผู้วิจัยคือ โรงเรียนที่ผู้วิจัยได้ปฏิบัติการสอน และได้เลือกตัวแสดงที่เป็นนักเรียนที่ผู้วิจัยได้ทำการสอนจริง เพื่อสะดวกในการติดต่อและการนัดบทรายการกับตัวผู้แสดง โดยผู้วิจัยได้ทำการนัดบทรายการวิทยุทัศน์ จัดสถานที่ในการถ่ายทำ และถ่ายทำในสถานที่เป็นเวลา 4 วัน ทำการถ่ายทำ

วันละ 1 ตอน รวม 3 วัน ในช่วงเช้าและช่วงเย็น และในวันที่ 4 ผู้วิจัยได้ทำการแก้ไขการแสดงผลภาพในบางตอนที่ไม่มีเหมาะสม หรือไม่ชัดเจนเสียใหม่

การตัดต่อรูปแบบรายการวิทยทัศน์ ผู้วิจัยได้ทำการตัดต่อรูปแบบรายการวิทยทัศน์ตามขั้นตอนที่ผู้วิจัยออกแบบสอบถามถามผู้ที่เกี่ยวข้องทางการศึกษา อย่างเป็นขั้นเป็นตอน โดยจะมีบางส่วนที่ผู้วิจัยได้ปรับเปลี่ยนไปบ้างตามความเหมาะสมของระดับนักเรียนที่เรียนรู้จากรูปแบบรายการวิทยทัศน์

5. รูปแบบรายการวิทยทัศน์ที่ผู้วิจัยสร้างเสร็จเรียบร้อยแล้ว ได้นำไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 6 ท่าน ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาและด้านตรวจสอบเครื่องมือ ทำการประเมินคุณภาพตรวจสอบความเหมาะสมตรวจสอบ เมื่อรูปแบบรายการวิทยทัศน์ได้รับการตรวจสอบและได้รับคำเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 6 ท่าน เรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยได้นำรูปแบบรายการวิทยทัศน์มาปรับปรุงแก้ไขตามผลการประเมิน และข้อเสนอเพิ่มเติม

6. ผู้วิจัยวิทยทัศน์ที่ปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้วไปทดสอบประสิทธิภาพกับกลุ่มทดลองแบบเดี่ยวแล้วนำมาปรับปรุง เสร็จแล้วนำไปทดลองประสิทธิภาพกับกลุ่มทดลองกลุ่มย่อยแล้วนำมาปรับปรุง เสร็จแล้วนำไปทดลองประสิทธิภาพกับกลุ่มทดลองกลุ่มใหญ่แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข แล้วนำไปหาประสิทธิภาพภาคสนามเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นขั้นตอนสุดท้าย

ในการประเมินคุณภาพของรูปแบบรายการวิทยทัศน์ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้แบบประเมินคุณภาพคุณภาพเป็นข้อคำถามเกี่ยวกับเนื้อหาที่สอดคล้องกับจุดประสงค์ เทคนิคการถ่ายทำ เทคนิคการผลิต เสียงบรรยาย และเสียงดนตรีประกอบ ฯลฯ โดยผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาและผู้เชี่ยวชาญด้านวิทยทัศน์ เลือกตอบลงในช่องแสดงความคิดเห็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า โดยถือเกณฑ์การให้คะแนนแบบสอบถามดังนี้

คะแนน 5	หมายถึง	ระดับดีมาก
คะแนน 4	หมายถึง	ระดับดี
คะแนน 3	หมายถึง	ระดับปานกลาง
คะแนน 2	หมายถึง	ระดับพอใช้
คะแนน 1	หมายถึง	ระดับปรับปรุง

เกณฑ์ประเมินคุณภาพ

คะแนนเฉลี่ย 4.50 – 5.00 หมายความว่า ระดับคุณภาพดีมาก

คะแนนเฉลี่ย 3.50 – 4.49 หมายความว่า ระดับคุณภาพดี

คะแนนเฉลี่ย 2.50 – 3.49 หมายความว่า ระดับคุณภาพปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.50 – 2.49 หมายความว่า ระดับคุณภาพพอใช้

คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.49 หมายความว่า ระดับคุณภาพปรับปรุง

และมีแบบประเมินปลายเปิดเพื่อให้ผู้ประเมินให้ข้อมูลเกี่ยวกับข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

3.4 การหาประสิทธิภาพของรูปแบบรายการวิดิทัศน์

คือการนำรูปแบบรายการวิดิทัศน์ที่แก้ไขเรียบร้อยแล้วนำไปใช้กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

1. ทดสอบประสิทธิภาพของรูปแบบรายการวิดิทัศน์แบบเดี่ยว กับกลุ่มตัวอย่าง

จำนวน 3 คน คือนักเรียนชั้นประถมศึกษา ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2554 โรงเรียนสวนอักษร จังหวัดปทุมธานี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานีเขต 2 ก่อนที่จะนำไปทดลองภาคสนาม นำคะแนนที่ได้จากการทำแบบทดสอบก่อนเรียนและคะแนนสอบหลังเรียนด้วยรูปแบบรายการวิดิทัศน์ มาคำนวณหาประสิทธิภาพของสื่อตามเกณฑ์ 75/75 เพื่อปรับปรุงและพัฒนาสื่อให้ดีขึ้นดังนี้

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 1 คน

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 2 คน

2. ทดสอบประสิทธิภาพของรูปแบบรายการวิดิทัศน์แบบกลุ่มเล็ก กับกลุ่มตัวอย่าง

จำนวน 9 คน คือนักเรียนชั้นประถมศึกษา ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2554 โรงเรียนสวนอักษร จังหวัดปทุมธานี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานีเขต 2 ก่อนที่จะนำไปทดลองภาคสนาม นำคะแนนที่ได้จากการทำแบบทดสอบก่อนเรียนและคะแนนสอบหลังเรียนด้วยรูปแบบรายการวิดิทัศน์ มาคำนวณหาประสิทธิภาพของสื่อตามเกณฑ์ 75/75 เพื่อปรับปรุงและพัฒนาสื่อให้ดีขึ้นดังนี้

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 1 คน

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 3 คน

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 2 คน

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 1 คน

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 1 คน

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 1 คน

3. ทดสอบประสิทธิภาพของรูปแบบรายการวิดิทัศน์แบบกลุ่มใหญ่ กับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน คือนักเรียนชั้นประถมศึกษา ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2554 โรงเรียนสวนอักษร จังหวัดปทุมธานี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานีเขต 2 ก่อนที่จะนำไปทดลองภาคสนาม นำคะแนนที่ได้จากการทำแบบทดสอบก่อนเรียนและคะแนนสอบหลังเรียนด้วยรูปแบบรายการวิดิทัศน์ มาคำนวณหาประสิทธิภาพของสื่อตามเกณฑ์ 75/75 เพื่อปรับปรุงและพัฒนาสื่อให้ดีขึ้นดังนี้

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 4 คน

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 7 คน

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 5 คน

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 5 คน

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 6 คน

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 3 คน

3.5 การสร้างและหาคุณภาพแบบทดสอบ

ผู้วิจัยดำเนินการตามลำดับดังนี้

1. ศึกษาทฤษฎี หลักการและวิธีการเขียน ออกข้อสอบจากหนังสือ คู่มือ เทคนิคการวัดผลและประเมินผลการศึกษา

2. วิเคราะห์เนื้อหา จุดประสงค์ ความสัมพันธ์ของเรื่องที่น่ามาทดลอง เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบทดสอบแต่ละชุด โดยแบบทดสอบที่สร้างขึ้นจะแบ่งออกเป็น 4 ชุดดังนี้คือ

- ก่อนเรียนและหลังเรียน	จำนวน	20	ข้อ
- การยัดมันในเกณฑ์	จำนวน	10	ข้อ
- ความตรงต่อเวลา	จำนวน	10	ข้อ
- การยอมรับการกระทำของตนเอง	จำนวน	10	ข้อ

3. สร้างแบบทดสอบ เรื่องรูปแบบรายการวิดิทัศน์เพื่อส่งเสริมความรับผิดชอบของนักเรียนระดับประถมศึกษา จากเนื้อหาที่ใช้ทดลอง จำนวน 3 เรื่อง โดยแบบทดสอบที่สร้างขึ้นจะเป็นแบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 4 ชุด โดยผู้วิจัยได้สร้างแบบทดสอบในแต่ละชุดข้อสอบดังนี้

- ก่อนเรียนและหลังเรียน จำนวน 30 ข้อ คัดเป็นข้อสอบดี จำนวน 20 ข้อ
- การยัดมันในเกณฑ์ จำนวน 20 ข้อ คัดเป็นข้อสอบดี จำนวน 10 ข้อ

- ความตรงต่อเวลา จำนวน 20 ข้อ คัดเป็นข้อสอบดี จำนวน 10 ข้อ
- การยอมรับการกระทำของตนเอง จำนวน 20 ข้อ คัดเป็นข้อสอบดี จำนวน 10 ข้อ

4. นำแบบทดสอบไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้อง ตามคุณลักษณะของข้อทดสอบ และความสอดคล้องกับพฤติกรรมที่ต้องการวัด แบบประเมินแบบทดสอบความสอดคล้องของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (IOC) ที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดผลและประเมินผล นำไปทำการวิเคราะห์หาค่าความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ ให้ได้ค่า IOC ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป เป็นข้อคำถามที่ใช้ได้ ส่วนข้อคำถามที่มี IOC ต่ำกว่า 0.5 ลงมา เป็นข้อคำถามที่ต้องปรับปรุงหรือตัดออก ผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้องมีค่าระหว่าง 0.50 ถึง 1.00 ผู้วิจัยเลือกข้อที่มีค่าใกล้เคียง 1.00 และครบจุดประสงค์ ในการวิเคราะห์ค่า IOC แบบทดสอบดังนี้ พบว่า

1. แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน มีค่าอยู่ระหว่าง 0.67 – 1.00
2. แบบทดสอบตอนที่ 1 การยึดมั่นในกฎเกณฑ์ มีค่าอยู่ระหว่าง 0.67 – 1.00
3. แบบทดสอบตอนที่ 2 ความตรงต่อเวลา มีค่าอยู่ระหว่าง 0.67 – 1.00
4. แบบทดสอบตอนที่ 3 การยอมรับการกระทำของตนเอง มีค่าอยู่ระหว่าง 0.67 – 1.00

ซึ่งแสดงว่าแบบทดสอบส่งเสริมความรับผิดชอบ ทั้ง 3 ด้าน มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

5. นำแบบทดสอบที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญ ไปทดสอบกับนักเรียนชั้นประถมศึกษา ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2554 โรงเรียนสวนอักษร จังหวัดปทุมธานี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานีเขต 2 จำนวน 45 คน ซึ่งเป็นกลุ่มจริงที่ใช้ในการทดลอง นำผลการทดสอบมาตรวจให้คะแนนก่อนเรียนและหลังเรียน

6. นำคะแนนมาวิเคราะห์หาค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) เป็นรายข้อแล้ว คัดเลือกและปรับปรุงแบบทดสอบ โดยคัดเลือกความยากง่าย (p) อยู่ในช่วง .20 ถึง .80 ค่าอำนาจจำแนก (r) ตั้งแต่ .20 ขึ้นไป ซึ่งจะแสดงไว้ด้วยเครื่องหมาย ดี ผลการวิเคราะห์ค่า p และค่า r เลือกข้อสอบที่ใช้ได้ไว้ เพื่อนำมาเป็นแบบทดสอบก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลัง ดังนี้

- ก่อนเรียนและหลังเรียน จำนวน 30 ข้อ คัดเป็นข้อสอบดี จำนวน 20 ข้อ
- ข้อที่ตอบถูกมีค่า p อยู่ในช่วง .20 ถึง .76
- การยึดมั่นในเกณฑ์ จำนวน 20 ข้อ คัดเป็นข้อสอบดี จำนวน 10 ข้อ
- ข้อที่ตอบถูกมีค่า p อยู่ในช่วง .46 ถึง .73
- ความตรงต่อเวลา จำนวน 20 ข้อ คัดเป็นข้อสอบดี จำนวน 10 ข้อ
- ข้อที่ตอบถูกมีค่า p อยู่ในช่วง .46 ถึง .63

- การยอมรับการกระทำของตนเอง จำนวน 20 ข้อ คัดเป็นข้อสอบดี จำนวน 10 ข้อ
ข้อที่ตอบถูกมีค่า p อยู่ในช่วง .40 ถึง .76

ดัชนีความยากง่าย

ระดับคะแนน	ระดับ	การตัดสินใจ
0.00-0.19	ยากมาก	ควรปรับปรุง
0.20-0.39	ค่อนข้างยาก	เหมาะสม
0.40-0.59	ปานกลาง	เหมาะสม
0.60-0.80	ค่อนข้างง่าย	เหมาะสม
0.81-1.00	ง่ายมาก	ควรปรับปรุง

ดัชนีอำนาจจำแนก

ระดับคะแนน	ระดับ	การตัดสินใจ
น้อยกว่า 0.00	ดีดล (คนเก่งตอบถูกน้อยกว่าคนอ่อน)	ควรปรับปรุง
0.00-0.19	ดี (คนเก่งคนอ่อนตอบถูกใกล้เคียงกัน)	เหมาะสม
0.20-0.39	ปานกลาง	เก็บเข้าธนาคาร
0.40-0.59	ดี	เก็บเข้าธนาคาร
0.60-1.00	ดีมาก	เก็บเข้าธนาคาร

ที่มา : ชวลิต ชูคำแพง.2550.การประเมินการเรียนรู้.มหาสารคาม:ไทเนรมิตกิจ อินเตอร์

โปรแกรมสซิป.

ภัทรา นิคมานนท์.2525.การประเมินผลและการสร้างแบบทดสอบ.กรุงเทพฯ:อักษรบัณฑิต

7. หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ โดยใช้สูตร KR - 20 ของคูเดอร์ ริชาร์ดสัน (ล้วน
สายศ และอังคณา สายศ, 2538:168) โดยค่าความเชื่อมั่น จะมีค่าอยู่ระหว่าง -1 ถึง +1 และ
พิจารณาเฉพาะค่าที่เป็นบวกเท่านั้น ควรมีค่าตั้งแต่ 0.70 ขึ้นไปถือว่าใช้ได้ ในการพัฒนา

แบบทดสอบ พบว่าค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบมีค่าความเชื่อมั่นดังนี้

1. แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับ = 0.9007
2. แบบทดสอบระหว่างเรียน ตอนที่ 1 ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับ = 0.9160
3. แบบทดสอบระหว่างเรียน ตอนที่ 2 ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับ = 0.9454
4. แบบทดสอบระหว่างเรียน ตอนที่ 3 ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับ = 0.9942

8. นำข้อสอบที่ผ่านขั้นตอนทั้งหมดไปใช้ทดลองจริง

3.6 แบบแผนและวิธีการดำเนินการทดลอง

3.6.1 แบบแผนการทดลองในการศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพัฒนา โดยมีแบบแผนดังนี้ ให้กลุ่มทดลองเรียนจากรูปแบบรายการวิดิทัศน์ที่ผู้วิจัยสร้างและพัฒนาขึ้นจนจบ จากนั้นผู้วิจัยทำการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนทันที ตามแบบแผนการวิจัย One - group Pretest - Posttest Design ดังนี้

ทดสอบก่อนเรียน	ทดลอง	ทดสอบหลังเรียน
O ₁	X	O ₂

ความหมายของสัญลักษณ์

- O₁ แทน การทดสอบก่อนเรียน
- O₂ แทน การทดสอบหลังเรียน
- X แทน รูปแบบรายการวิดิทัศน์เพื่อส่งเสริมความรับผิดชอบของนักเรียนระดับประถมศึกษา

3.6.2 วิธีการดำเนินการทดลองและการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการทดลองตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. จัดเตรียมสถานที่ เครื่องมือ จัดเตรียมห้องเรียน โต๊ะ เก้าอี้ เครื่องโปรเจคเตอร์ จอโปรเจคเตอร์ เครื่องคอมพิวเตอร์โน้ตบุ๊ก และแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน
2. ผู้วิจัยชี้แจง อธิบายขั้นตอนในการเรียนให้นักเรียนเข้าใจ
3. ทำการสอนโดยใช้รูปแบบรายการวิดิทัศน์เพื่อส่งเสริมความรับผิดชอบของนักเรียนระดับประถมศึกษา ใช้เวลาสอน 3 คาบ คาบเรียนละ 50 นาที รวมทั้งสิ้น 3 ตอน แต่ละตอนดำเนินการสอนโดยใช้รูปแบบรายการวิดิทัศน์ ดังนี้

3.1 นำเข้าสู่การเรียนรู้โดยครูผู้สอนเป็นผู้เกริ่นนำ ก่อนสอนให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน จำนวน 20 ข้อ (เริ่มต้นเรียนชุดที่ 1) และข้อสอบก่อนเรียนสำหรับตอนที่ 1 จำนวน 10 ข้อ แล้วให้นักเรียนดูรูปแบบรายการวิดิทัศน์แล้วทำแบบทดสอบหลังเรียน ใช้เวลาทำแบบทดสอบตอนละประมาณ 20 นาที

3.2 หลังจากการเรียนให้ทำแบบทดสอบหลังเรียน จำนวน 10 ข้อของแต่ละตอน (แบบทดสอบหลังเรียนชุด 20 ข้อ ทำเมื่อจบตอนที่ 3) ใช้เวลาประมาณ 20 นาที

3.3 เก็บรวบรวมข้อมูลทั้งหมดแล้วนำผลการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนไปวิเคราะห์ข้อมูลตามวิธีทางสถิติต่อไป

3.7 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับงานวิจัยครั้งนี้ ผู้ทำการวิจัยได้ใช้โปรแกรม Microsoft Excel ในการหาค่าทางสถิติเพื่อการวิจัย ดังต่อไปนี้

3.7.1 การหาค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถามและแบบทดสอบ ด้วยรูปแบบรายการวัดทัศนเพื่อส่งเสริมความรับผิดชอบของนักเรียนประถมศึกษา

ค่าดัชนีความสอดคล้อง ใช้สูตร (IOC : Index of Item Objective Congruence) โดยที่ค่าดัชนีที่คำนวณได้ไม่ต่ำกว่า .05 (บุญเชิด ภิญโญนนตพงษ์, 2527)

เหมาะสม	ได้ค่าน้ำหนัก	+1
ถ้าไม่แน่ใจ	ได้ค่าน้ำหนัก	0
ถ้าไม่เหมาะสม	ได้ค่าน้ำหนัก	-1

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

สัญลักษณ์ของสูตรดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์มีความหมายดังนี้

เมื่อกำหนด	IOC	แทน	ดัชนีความสอดคล้องระหว่างจุดประสงค์กับเนื้อหา
	$\sum R$	แทน	ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
	N	แทน	จำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมดที่ตอบ

3.7.2 การหาค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) และค่าความเชื่อมั่น (ส่วน
สายยศและอังคณา สายยศ, 2538:211)

$$\text{หาค่าระดับความยากง่าย (p)} \quad \frac{P_H + P_L}{2n}$$

เมื่อ R คือ จำนวนคนที่ทำข้อสอบถูก
 n คือ จำนวนคนที่ทำข้อสอบนั้นทั้งหมด

$$\text{หาค่าระดับความยากง่าย (R)} \quad \frac{P_H - P_L}{n}$$

เมื่อ D คือ ค่าอำนาจจำแนก
 P_H คือ จำแนกนักเรียนที่ตอบถูกในกลุ่มเก่ง
 P_L คือ จำแนกนักเรียนที่ตอบถูกในกลุ่มอ่อน
 n คือ จำนวนนักเรียนในกลุ่มเก่งและกลุ่มอ่อน

หาค่าความเชื่อมั่น (r_u) ของแบบทดสอบ โดยใช้สูตร KR-20 ของคูเดอร์ ริชาร์ด
สัน (ส่วน สายยศและอังคณา สายยศ, 2538:168)

$$r_u = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\sum pq}{S_t^2} \right]$$

เมื่อ r_u แทน ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ
 n แทน จำนวนข้อของแบบทดสอบทั้งหมด
 p แทน สัดส่วนของนักเรียนที่ทำถูกในข้อหนึ่ง ๆ
 q แทน สัดส่วนของนักเรียนที่ทำผิดในข้อหนึ่ง ๆ
 S_t^2 แทน คะแนนความแปรปรวนของแบบทดสอบทั้งหมด

3.7.3 การศึกษารูปแบบรายการวิดิทัศน์เพื่อส่งเสริมความรับผิดชอบของนักเรียนประถมศึกษา และประเมินคุณภาพ ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการหาค่าเฉลี่ย

การหาค่าเฉลี่ย ใช้สูตร (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ,2538:73)

$$\bar{x} = \frac{\sum x}{N}$$

เมื่อกำหนด $\bar{x}$ แทน ค่าเฉลี่ย
 $\sum x$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด N จำนวน
 N แทน จำนวนข้อมูลทั้งหมด

หาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ใช้สูตร (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ,2538 : 79)

$$S.D. = \sqrt{\frac{\sum (X - \bar{X})^2}{N - 1}}$$

เมื่อกำหนด S.D. แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 X แทน คะแนนแต่ละข้อ
 $\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ย
 N แทน จำนวนข้อมูลทั้งหมด

โดยแบ่งเป็น 5 ระดับค่าคะแนน

คะแนน 5 หมายถึง ระดับมากที่สุด
 คะแนน 4 หมายถึง ระดับมาก
 คะแนน 3 หมายถึง ระดับปานกลาง
 คะแนน 2 หมายถึง ระดับน้อย
 คะแนน 1 หมายถึง ระดับน้อยที่สุด

เกณฑ์ประเมินคุณภาพ

- คะแนนเฉลี่ย 4.50 – 5.00 หมายถึงว่า ระดับคุณภาพมากที่สุด
 คะแนนเฉลี่ย 3.50 – 4.49 หมายถึงว่า ระดับคุณภาพมาก
 คะแนนเฉลี่ย 2.50 – 3.49 หมายถึงว่า ระดับคุณภาพปานกลาง
 คะแนนเฉลี่ย 1.50 – 2.49 หมายถึงว่า ระดับคุณภาพน้อย
 คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.49 หมายถึงว่า ระดับคุณภาพน้อยที่สุด

3.7.4 การหาประสิทธิภาพของรูปแบบรายการวิดิทัศน์เพื่อส่งเสริมความรับผิดชอบของนักเรียนประถมศึกษา

การหาประสิทธิภาพของรูปแบบรายการวิดิทัศน์เพื่อส่งเสริมความรับผิดชอบของนักเรียนระดับประถมศึกษา ตามเกณฑ์ 75/75 (ชัยยงค์ พรหมวงศ์, 2552:44) ที่กำหนดไว้ดังนี้

75 ตัวแรก หมายถึง คะแนนเฉลี่ยร้อยละของผู้เรียนทั้งหมด จากการทำแบบทดสอบระหว่างเรียน คิดเป็นร้อยละ 75 หรือสูงกว่า

75 ตัวหลัง หมายถึง คะแนนเฉลี่ยร้อยละของผู้เรียนทั้งหมดจากการทำแบบทดสอบหลังเรียนถูกต้องคิดเป็นร้อยละ 75 หรือสูงกว่า

หาค่าประสิทธิภาพ ของกระบวนการ (E_1) และประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E_2) ซึ่งมีแนวทางการคำนวณ (ชัยยงค์ พรหมวงศ์ และคณะ, 2520:136) ดังนี้

1. การคำนวณหาประสิทธิภาพของกระบวนการ (E_1)

$$E_1 = \frac{\left[\frac{\sum x}{N} \right]}{A} \times 100$$

เมื่อ	E_1	คือ ประสิทธิภาพของกระบวนการ
	$\sum X_1$	คือ คะแนนรวมของแบบฝึกหัดหรือกิจกรรมในบทเรียน
	A	คือ คะแนนเต็มของแบบฝึกหัดหรือกิจกรรมในบทเรียน
	N	คือ จำนวนผู้เรียน

2. การคำนวณหาประสิทธิภาพของผลสัมฤทธิ์ (E_2)

$$E_2 = \frac{\left[\frac{\sum F}{N} \right]}{B} \times 100$$

เมื่อ	E_2	คือ ประสิทธิภาพของผลสัมฤทธิ์
	$\sum X_2$	คือ คะแนนรวมของแบบทดสอบหลังเรียน
	B	คือ คะแนนเต็มของแบบทดสอบหลังเรียน
	N	คือ จำนวนผู้เรียน

3.7.5 การเปรียบเทียบความรับผิดชอบของนักเรียนประถมศึกษาด้วยรูปแบบรายการวิดิทัศน์ เพื่อส่งเสริมความรับผิดชอบ โดยใช้สูตร t-test for dependent samples (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ,2538:104) ดังนี้

$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{n \sum D^2 - (\sum D)^2}{n-1}}}$$

$$df = n - 1$$

เมื่อกำหนดให้	t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน t-distribution
	d	แทน	ความแตกต่างของคะแนนแต่ละคู่
	n	แทน	จำนวนคู่ของคะแนนหรือจำนวนนักเรียน

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิจัย เรื่องรูปแบบรายการวิดิทัศน์เพื่อส่งเสริมความรับผิดชอบของนักเรียนระดับประถมศึกษา มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาและผลิตรายการวิดิทัศน์เพื่อส่งเสริมความรับผิดชอบของนักเรียนประถมศึกษาที่มีประสิทธิภาพ เพื่อหาประสิทธิภาพของรายการวิดิทัศน์เพื่อส่งเสริมความรับผิดชอบของนักเรียนประถมศึกษา เพื่อศึกษาผลการเรียนรู้ด้านความรับผิดชอบด้วยรายการวิดิทัศน์เพื่อส่งเสริมความรับผิดชอบของนักเรียนประถมศึกษาก่อนและหลังเรียนด้วยวิดิทัศน์ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2554 โรงเรียนสวนอักษร จังหวัดปทุมธานี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานีเขต 2 จำนวน 45 คน

ผู้วิจัยได้แบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับดังนี้

- 4.1 วิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยจากแบบสอบถามองค์ประกอบคุณลักษณะความรับผิดชอบความคิดเห็นจากผู้ที่เกี่ยวข้อง จำนวน 30 คน
- 4.2 วิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยจากแบบสอบถามด้านการสร้างวิดิทัศน์ ความคิดเห็นจากผู้ที่เกี่ยวข้อง จำนวน 30 คน
- 4.3 วิเคราะห์คุณภาพของวิดิทัศน์ด้านเนื้อหา เรื่องรูปแบบรายการวิดิทัศน์เพื่อส่งเสริมความรับผิดชอบของนักเรียนระดับประถมศึกษา จากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน
- 4.4 วิเคราะห์คุณภาพของวิดิทัศน์ด้านการตรวจสอบเครื่องมือ เรื่องรูปแบบรายการวิดิทัศน์เพื่อส่งเสริมความรับผิดชอบของนักเรียนระดับประถมศึกษา จากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน
- 4.5 ผลการวิเคราะห์หาคุณภาพของรูปแบบรายการวิดิทัศน์เพื่อส่งเสริมความรับผิดชอบของนักเรียนระดับประถมศึกษา
- 4.6 วิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ของแบบทดสอบก่อนและหลังเรียน โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน

4.7 วิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากวิดิทัศน์เรื่องรูปแบบรายการวิดิทัศน์เพื่อส่งเสริมความรับผิดชอบของนักเรียนระดับประถมศึกษา ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2554 โรงเรียนสวนอักษร จังหวัดปทุมธานี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานีเขต 2 จำนวน 45 คน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในแต่ละตอนมีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 4.1 วิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยจากแบบสอบถามองค์ประกอบคุณลักษณะความรับผิดชอบ ความคิดเห็นจากผู้ที่เกี่ยวข้อง จำนวน 30 คน โดยผู้วิจัยเลือกค่าระดับคะแนนที่น้อยที่สุดนำมาสร้างเป็นวิดิทัศน์ 3 ลำดับ

รายการประเมิน	ค่าระดับคะแนน		
	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
การทำตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย			
1. ทำงานที่ได้รับมอบหมายให้เสร็จ	4.13	0.78	มาก
2. ตั้งใจฟังขณะครูสอน	4.07	0.83	มาก
3. ทำกิจกรรมอื่นขณะครูสอน	3.93	0.78	มาก
4. รู้สึกไม่สบายใจหากงานที่ได้รับมอบหมายดำเนินไปอย่างล่าช้า	3.83	0.75	มาก
5. ถ้าไม่เข้าใจจะรีบซักถามครูทันที	4.07	0.69	มาก
6. ไม่สนใจว่างานที่ทำอยู่จะสำเร็จตามเป้าหมายหรือไม่	3.73	0.78	มาก
ค่าเฉลี่ย	3.96	0.76	มาก
ความละเอียดรอบคอบ			
7. นำอุปกรณ์การเรียนและตำราเรียนมาพร้อมทุกวัน	3.87	0.82	มาก
8. วางแผนการดูหนังสือเพื่อเตรียมตัวสอบ	3.90	0.71	มาก
9. ทำตารางการทำงานและการอ่านหนังสือและสามารถปฏิบัติได้	3.83	0.65	มาก
10. ทบทวนบทเรียนทุกวัน	3.80	0.81	มาก

ตารางที่ 4.1 วิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยจากแบบสอบถามองค์ประกอบคุณลักษณะความรับผิดชอบ ความคิดเห็นจากผู้ที่เกี่ยวข้อง จำนวน 30 คน โดยผู้วิจัยเลือกค่าระดับคะแนนที่น้อยที่สุดนำมาสร้างเป็น วิถีทัศน์ 3 ลำดับ(ต่อ)

รายการประเมิน	ค่าระดับคะแนน		
	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
ความละเอียดรอบคอบ			
11. ตรวจสอบและแก้ไขงานอย่างละเอียดก่อนส่งครูทุกครั้ง	3.83	0.75	มาก
12. จัดบันทึก สรุปย่อบทเรียนเพื่อเป็นการทบทวน	3.80	0.71	มาก
ค่าเฉลี่ย	3.83	0.74	มาก
การยึดมั่นในกฎเกณฑ์			
13. ปฏิบัติตามกฎของโรงเรียนด้วยความเต็มใจ	1.97	0.61	น้อย
14. ปฏิบัติตามข้อตกลงที่มีร่วมกันในชั้นเรียนอย่างเคร่งครัด	2.10	0.71	น้อย
15. ไม่ส่งเสียงดังในห้องสมุด	1.93	0.58	น้อย
16. ยืมหนังสือและส่งคืนตามกำหนด	2.00	0.53	น้อย
17. เมื่อรับประทานอาหารเช้า นำงานไปเก็บที่ที่เก็บงาน	2.07	0.64	น้อย
18. ทำงานที่ครูสั่งและส่งตามกำหนดเวลา	1.73	0.58	น้อย
ค่าเฉลี่ย	1.97	0.60	น้อย
ความเพียร			
19. เมื่อทำงานผิดหรือไม่เรียบร้อยจะพยายามปรับปรุง แก้ไขให้ดีขึ้น	3.63	0.76	มาก
20. ในวิชาที่ยากจะพยายามอ่านหนังสือทบทวนหลายๆครั้งจนเข้าใจ	3.53	0.82	มาก
21. เมื่อมีเวลาว่างจะเข้าห้องสมุดเพื่อศึกษาค้นคว้า	3.47	0.78	ปานกลาง
22. เมื่อเริ่มต้นทำสิ่งใดแล้วและต้องทำให้เสร็จโดยเร็ว	3.40	0.62	ปานกลาง
23. งานสิ่งใดยากจะทุ่มเททำงานสำเร็จ	3.53	0.73	มาก
24. ปรับปรุงงานเพื่อให้ดีที่สุดแม้ต้องทำหลายครั้ง	3.63	0.72	มาก
ค่าเฉลี่ย	3.53	0.73	มาก

ตารางที่ 4.1 วิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยจากแบบสอบถามองค์ประกอบคุณลักษณะความรับผิดชอบ ความคิดเห็นจากผู้ที่เกี่ยวข้อง จำนวน 30 คน โดยผู้วิจัยเลือกค่าระดับคะแนนที่น้อยที่สุดนำมาสร้างเป็น วิดิตส์ 3 ลำดับ(ต่อ)

รายการประเมิน	ค่าระดับคะแนน		
	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
ความขยันหมั่นเพียร			
25. เอาใจใส่ต่อการเรียน	3.70	0.75	มาก
26. เก็บขยะเมื่อเจอทุกครั้ง	3.80	0.71	มาก
27. เมื่อมีเวลาว่างมักไปทัศนศึกษาหาความรู้ในที่ต่างๆ	3.70	0.75	มาก
28. ใช้เวลาว่างในการอ่านหนังสือเพิ่มเติม	3.63	0.67	มาก
29. ทำการบ้านเองโดยไม่ต้องบังคับ	3.63	0.67	มาก
30. มุ่งมั่นในการทำงาน	3.43	0.77	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	3.64	0.72	มาก
ความตรงต่อเวลา			
31. ส่งงานตรงเวลาที่ครูกำหนด	2.07	0.58	น้อย
32. เข้าชั้นเรียนตรงเวลา	2.07	0.52	น้อย
33. ทำงานในชั้นเรียนเสร็จทันเวลา	2.00	0.59	น้อย
34. มีน้ำจะไปถึงนัดก่อนเวลา	1.70	0.65	น้อย
35. เข้านอนแต่หัวค่ำ เพื่อตื่นเข้าไปโรงเรียนให้ทันเวลา	1.73	0.64	น้อย
36. ส่งคืนหนังสือที่ห้องสมุดตรงเวลา	2.00	0.64	น้อย
ค่าเฉลี่ย	1.92	0.60	น้อย
ความไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค			
37. เมื่อมีปัญหาในการเรียนพยายามแก้ปัญหาให้ได้	3.57	0.94	มาก
38. ในวิชาที่ไม่ชอบก็จะพยายามตั้งใจเรียน	3.73	0.69	มาก
39. ตั้งใจทำงานด้วยตนเองทุกครั้ง	3.73	0.87	มาก
40. ชอบศึกษาเกี่ยวกับวิธีการแก้ปัญหาเพื่อเป็นแนวทางในการแก้ปัญหา	3.77	0.82	มาก

ตารางที่ 4.1 วิเคราะห์ค่าเฉลี่ยจากแบบสอบถามองค์ประกอบคุณลักษณะความรับผิดชอบ ความคิดเห็นจากผู้ที่เกี่ยวข้อง จำนวน 30 คน โดยผู้วิจัยเลือกค่าระดับคะแนนที่น้อยที่สุดนำมาสร้างเป็น วิถีทัศน์ 3 ลำดับ(ต่อ)

รายการประเมิน	ค่าระดับคะแนน		
	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
ความไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค			
41. ตั้งเป้าหมายที่จะเพิ่มผลสัมฤทธิ์ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ได้ คะแนนต่ำให้สูงขึ้น	3.73	0.94	มาก
42. ช่วยทำงานด้วยความเต็มใจ	3.83	0.95	มาก
ค่าเฉลี่ย	3.72	0.86	มาก
การยอมรับผลการกระทำของตนเอง			
43. ทำงานผิดพลาดพร้อมที่จะยอมรับผิดต่อหน้าเพื่อนๆ	2.13	0.57	น้อย
44. เมื่อทำผิดก็ได้รับคำชมเชย	2.10	0.66	น้อย
45. ยินดีปรับปรุงตนเองตามคำแนะนำของครู	2.13	0.57	น้อย
46. เมื่อครูตรวจงานเสร็จจะนำมาปรับปรุงแก้ไขสิ่งที่ผิดทันที	1.97	0.61	น้อย
47. ยอมรับในสิ่งที่กระทำผิดแม้ว่าจะถูกลงโทษ	2.00	0.53	น้อย
48. เมื่อทำของเสียหายก็จะบอกกับครูทันที	1.90	0.55	น้อย
ค่าเฉลี่ย	2.03	0.58	น้อย
ความอดทน			
49. ไม่ลอกงานเพื่อนแม้งานจะยาก	3.73	0.69	มาก
50. ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ทุกคน	3.83	0.87	มาก
51. เมื่อทำงานร่วมกับเพื่อนๆช่วยทำงานด้วยความตั้งใจ	3.77	0.86	มาก
52. แม้มีขั้นตอนมากก็พยายามทำตามลำดับ	3.80	0.89	มาก
53. แม้อากาศจะร้อน หรือหนาวก็ทนได้	3.80	0.89	มาก
54. เมื่อมีงานเยอะก็จะค่อยๆทำให้เสร็จ	3.67	0.80	มาก
ค่าเฉลี่ย	3.76	0.83	มาก

ตารางที่ 4.1 วิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยจากแบบสอบถามองค์ประกอบคุณลักษณะความรับผิดชอบ ความคิดเห็นจากผู้ที่เกี่ยวข้อง จำนวน 30 คน โดยผู้วิจัยเลือกค่าระดับคะแนนที่น้อยที่สุดนำมาสร้างเป็น วิดิตส์ 3 ลำดับ(ต่อ)

รายการประเมิน	ค่าระดับคะแนน		
	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
ความเชื่อมั่นในตนเอง			
55. อ่านหนังสือและทำการบ้านเมื่อมีเวลาว่างด้วยตนเอง	3.90	0.92	มาก
56. เป็นคนไม่โลเล ที่ชอบเปลี่ยนใจง่าย ๆ	3.87	0.90	มาก
57. เป็นคนเปิดเผยเสมอ เพราะเชื่อว่า “ความจริงเป็นสิ่งไม่ตาย”	3.80	0.85	มาก
58. ทำกิจกรรมหน้าชั้นเรียน โดยที่ครูไม่ต้องเรียก	3.57	0.86	มาก
59. ชอบอาสาขอเป็นตัวแทนกลุ่มออกมาพูดหน้าชั้นเรียนทุกครั้ง	3.73	0.91	มาก
60. รู้สึกสนุกสนานกับการได้แสดงละครหน้าเวที	3.80	0.85	มาก
ค่าเฉลี่ย	3.77	0.88	มาก
ค่าเฉลี่ยโดยรวม	3.22	0.26	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.1 พบว่า ผลการสอบถามความคิดเห็นด้านองค์ประกอบคุณลักษณะความรับผิดชอบ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.22$, S.D. = 0.26)

เมื่อพิจารณาในแต่ละด้านองค์ประกอบคุณลักษณะความรับผิดชอบ พบว่าด้านที่สูงที่สุดคือการทำตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.96$, S.D. = 0.76) และต่ำสุดคือด้านความตรงต่อเวลา อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 1.92$, S.D. = 0.60)

เมื่อพิจารณาในความต้องการของผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาสร้างรูปแบบรายการวิดิตส์ ผู้วิจัยเลือกด้านที่แสดงความคิดเห็นเฉลี่ยน้อยที่สุด 3 อันดับโดยเรียงจากอันดับที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ดังนี้ อันดับที่ 1 ด้านความตรงต่อเวลา อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 1.92$, S.D. = 0.60) อันดับที่ 2 ด้านการยึดมั่นในกฎเกณฑ์ อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 1.97$, S.D. = 0.60) และอันดับที่ 3 ด้านการยอมรับผลการกระทำของตนเอง อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.03$, S.D. = 0.58)

ตารางที่ 4.2 วิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยจากแบบสอบถามด้านการสร้างวีดิทัศน์ ความคิดเห็นจากผู้ที่เกี่ยวข้อง จำนวน 30 คน

รายการประเมิน	ค่าระดับคะแนน		
	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
แก่นของเรื่อง (Theme)			
1. เชิงบวก	2.30	0.75	น้อย
2. ให้ความรู้	2.63	0.72	ปานกลาง
3. การนำไปใช้	2.60	0.56	ปานกลาง
4. โน้มน้ำใจ	2.87	0.73	ปานกลาง
5. ให้แง่คิดภายหลัง	4.27	1.01	มาก
6. สร้างความบันเทิง	3.90	0.88	มาก
7. กระตุ้นให้เกิดความคิด	3.97	0.96	มาก
8. มีการตอบสนองที่ดีขึ้น	2.90	0.66	ปานกลาง
9. ย้อนกลับไปหาต้นเรื่อง	2.77	0.57	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	3.13	0.76	ปานกลาง
รูปแบบรายการวีดิทัศน์			
10. รายการละคร	2.83	0.79	ปานกลาง
11. รายการสารคดี	2.87	0.73	ปานกลาง
12. รายการสนทนา	3.00	0.74	ปานกลาง
13. รายการสารละคร	4.20	0.96	มาก
14. รายการสัมภาษณ์	3.10	0.66	ปานกลาง
15. รายการแบบจำลอง	3.10	0.76	ปานกลาง
16. รายการแบบปกิณกะ	3.37	0.49	ปานกลาง
17. รายการสอนโดยตรง	3.00	0.79	ปานกลาง
18. รายการแบบบรรยาย	2.60	0.81	ปานกลาง
19. รายการแบบแมกกาซีน	3.70	0.70	มาก
20. รายการสอนสถานการณ์จำลอง	2.97	0.81	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	3.15	0.83	ปานกลาง

ตารางที่ 4.2 วิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยจากแบบสอบถามด้านการสร้างวิถีทัศน์ ความคิดเห็นจากผู้ที่เกี่ยวข้อง จำนวน 30 คน

รายการประเมิน	ค่าระดับคะแนน			
	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	
โครงเรื่อง				
ส่วนนำ				
21. แนะนำเรื่อง	4.47	0.73	มาก	
22. กระตุ้นความสนใจ	2.67	0.71	ปานกลาง	
23. สร้างความสัมพันธ์กับผู้ชม	2.90	0.71	ปานกลาง	
24. ระบุหัวข้อหลักหรือประเด็นสำคัญ	4.17	0.83	มาก	
ค่าเฉลี่ย		3.55	0.74	มาก
ส่วนเนื้อหา				
25. นำเสนอตามลำดับเรื่อง	4.30	0.70	มาก	
26. เกิดจุดหักมุมอย่างไม่คาดคิด	2.80	1.06	ปานกลาง	
27. คลี่คลายให้เห็นการพัฒนาเป็นขั้นตอน	2.70	0.84	ปานกลาง	
28. เสนอทัศนะจากมุมมองอื่นที่แตกต่างออกไป	2.53	0.86	ปานกลาง	
29. อธิบาย ยกตัวอย่างประกอบ ย้ำประเด็นสำคัญ	4.60	0.56	มากที่สุด	
30. เชื่อมโยงระหว่างหัวข้อให้สัมพันธ์สอดคล้องกัน	2.77	0.86	ปานกลาง	
ค่าเฉลี่ย		3.28	0.81	ปานกลาง
ส่วนสรุป				
31. สรุปเค้าโครงหรือภาพรวมของเรื่อง	4.60	0.56	มากที่สุด	
32. ตรวจสอบความเข้าใจของผู้ชมอีกครั้ง	3.50	0.78	มาก	
33. ขมวดปมของเรื่องทั้งหมดลงอย่างย่อ	2.73	0.69	ปานกลาง	
34. เน้น ย้ำประเด็นหรือสาระสำคัญของเรื่อง	4.53	0.68	มากที่สุด	
35. ฝากข้อคิด หลักการ หรือเชิญชวน โน้มน้าวใจ	4.53	0.63	มากที่สุด	
36. เชื่อมโยงไปสู่หัวข้อหรือเรื่องราวในลำดับต่อไป	2.67	0.88	ปานกลาง	
ค่าเฉลี่ย		3.76	0.70	มาก

ตารางที่ 4.2 วิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยจากแบบสอบถามด้านการสร้างวีดิทัศน์ ความคิดเห็นจากผู้ที่เกี่ยวข้อง จำนวน 30 คน

รายการประเมิน	ค่าระดับคะแนน		
	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
ระยะเวลาการนำเสนอ			
37. ไม่เกิน 8 นาที	1.87	0.51	น้อย
38. ไม่เกิน 12 นาที	2.83	0.59	ปานกลาง
39. ไม่เกิน 15 นาที	4.57	0.63	มากที่สุด
40. มากกว่า 15 นาที	2.73	0.45	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	3.00	0.53	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ยโดยรวม	3.29	0.15	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.2 พบว่า ผลการสอบถามความคิดเห็นแบบสอบถามด้านการสร้างวีดิทัศน์ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.29$, S.D. = 0.15)

เมื่อพิจารณาในแต่ละด้านขององค์ประกอบการสร้างวีดิทัศน์พบว่า ผู้แสดงความคิดเห็นในแบบสอบถามให้ระดับคะแนนเฉลี่ยสูงสุดในแต่ละหัวข้อแบบประเมินดังนี้ ด้านแก่นของเรื่อง (Theme) : ให้แง่คิดภายหลัง อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.27$, S.D. = 1.01) , ด้านรูปแบบรายการวีดิทัศน์ : รายการสารละคร อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.20$, S.D. = 0.96) ,ด้านโครงเรื่อง ส่วนนำ : แนะนำเรื่อง อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.47$, S.D. = 0.73) , ส่วนเนื้อหา : อธิบายยกตัวอย่างประกอบ ย้ำประเด็นสำคัญ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.60$, S.D. = 0.56) , ส่วนสรุป : สรุปเค้าโครงหรือภาพรวมของเรื่อง อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.60$, S.D. = 0.56) , ด้านระยะเวลาการนำเสนอ : ไม่เกิน 15 นาที อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.57$, S.D. = 0.63)

เมื่อพิจารณาในความต้องการของผู้ตอบแบบสอบถามเพื่อนำมาสร้างวีดิทัศน์ ผู้วิจัยได้คัดเลือกระดับคะแนนเฉลี่ยสูงสุดของแต่ละหัวข้อนำมาสร้างรายการวีดิทัศน์ ดังนี้ ด้านแก่นของเรื่อง (Theme) : ให้แง่คิดภายหลัง อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.27$, S.D. = 1.01) , ด้านรูปแบบรายการวีดิทัศน์ : รายการสารละคร อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.20$, S.D. = 0.96) ,ด้านโครงเรื่อง ส่วนนำ : แนะนำเรื่อง อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.47$, S.D. = 0.73) , ส่วนเนื้อหา : อธิบายยกตัวอย่างประกอบ ย้ำประเด็นสำคัญ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.60$, S.D. = 0.56) ,

ส่วนสรุป : สรุปเค้าโครงหรือภาพรวมของเรื่อง อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.60$, S.D. = 0.56)
 , ด้านระยะเวลาการนำเสนอ : ไม่เกิน 15 นาที อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.57$, S.D. = 0.63)

ตารางที่ 4.3 วิเคราะห์ประสิทธิภาพของวีดิทัศน์ด้านเนื้อหา เรื่องรูปแบบรายการวีดิทัศน์เพื่อส่งเสริมความรับผิดชอบของนักเรียนระดับประถมศึกษา จากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน

รายการประเมิน	ค่าระดับคะแนน		
	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
1. ความสอดคล้องของเนื้อหากับวัตถุประสงค์	3.33	0.58	ปานกลาง
2. ปริมาณเนื้อหาที่มีความเหมาะสม	4.67	0.58	ดีมาก
3. การบรรยายเนื้อหาที่มีความเหมาะสมกับผู้เรียน	3.33	0.58	ปานกลาง
4. ความเหมาะสมของเนื้อหากับระดับของผู้เรียน	3.67	0.58	ดี
5. การนำสู่เรื่อง เสนอเนื้อหา และสรุปเนื้อหา	3.33	0.58	ปานกลาง
6. การแยกแยะเนื้อหาแต่ละขั้นตอนมีความเด่นและชัดเจน	3.33	0.58	ปานกลาง
7. การสอนด้วยรูปแบบรายการวีดิทัศน์จะสามารถช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และความเข้าใจ	4.67	0.58	ดีมาก
8. การสอนด้วยรูปแบบวีดิทัศน์สามารถประหยัดเวลาเรียนได้อย่างเหมาะสม	3.67	0.58	ดี
9. ช่วยส่งเสริมประสบการณ์การเรียนรู้	4.67	0.58	ดีมาก
10. เนื้อหาส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ไม่ขัดต่อความมั่นคงของชาติ	4.00	0.00	ดี
11. ใช้ภาษาถูกต้องชัดเจน เหมาะสมกับระดับผู้เรียน	3.33	0.58	ปานกลาง
12. ใช้ภาษาถูกต้องชัดเจน เหมาะสมกับระดับผู้เรียน	3.33	0.58	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ยรวม	3.77	0.53	ดี

จากตารางที่ 4.3 วิเคราะห์ประสิทธิภาพของวีดิทัศน์ด้านเนื้อหา เรื่องรูปแบบรายการวีดิทัศน์เพื่อส่งเสริมความรับผิดชอบของนักเรียนระดับประถมศึกษา จากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ซึ่งมีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 3.77$, S.D. = 0.53)

เมื่อพิจารณาในแต่ละด้านพบว่ามีความที่มีผลการประเมินประสิทธิภาพสูงสุดอยู่ในระดับดีมาก และอยู่ในระดับคะแนนเฉลี่ยที่เท่ากันจำนวน 3 ด้าน ดังนี้ ด้านเนื้อหาที่มีความเหมาะสม ด้านการสอนด้วยรูปแบบรายการวิดีโอทัศน์จะสามารถช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และความเข้าใจ ด้านช่วยส่งเสริมประสบการณ์การเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.67$, S.D. = 0.58) และรองลงมาที่มีผลการประเมินคุณภาพอยู่ในระดับดี ดังนี้ ด้านเนื้อหาส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ไม่ขัดต่อความมั่นคงของชาติ ($\bar{X} = 4.00$, S.D. = 0.00) ด้านความเหมาะสมของเนื้อหาที่ระดับของผู้เรียน ($\bar{X} = 3.67$, S.D. = 0.58) และด้านช่วยส่งเสริมประสบการณ์การเรียนรู้ ($\bar{X} = 3.67$, S.D. = 0.58)

ตารางที่ 4.4 วิเคราะห์ประสิทธิภาพของวิดีโอทัศน์ด้านการตรวจสอบเครื่องมือ เรื่องรูปแบบรายการวิดีโอทัศน์เพื่อส่งเสริมความรับผิดชอบของนักเรียนระดับประถมศึกษา จากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน

รายการประเมิน	ค่าระดับคะแนน		
	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
1. ความเหมาะสมของเรื่อง	3.33	0.58	ปานกลาง
2. ความชัดเจนของภาพ	3.00	0.00	ปานกลาง
3. ความชัดเจนของเสียงบรรยาย	3.67	0.58	ดี
4. ความเหมาะสมกลมกลืนของเสียงดนตรี	3.67	0.58	ดี
5. ความต่อเนื่องของรายการที่น่าเสนอ	4.33	0.58	ดี
6. ความเหมาะสมของลักษณะ ขนาดตัวอักษร	3.67	0.58	ดี
7. ความเหมาะสมของเทคนิคการผลิต	3.33	0.58	ปานกลาง
8. ความเหมาะสมของเวลาในการนำเสนอ	4.33	0.58	ดี
9. การนำเสนอเรื่อง เสนอเนื้อหา และสรุป	4.33	0.58	ดี
10. เสียงดนตรีประกอบ	3.67	0.58	ดี
11. รูปแบบของสื่อเหมาะสมกับผู้เรียน	4.67	0.58	ดีมาก
12. การบรรยายเนื้อหาชัดเจน	3.67	0.58	ดี
ค่าเฉลี่ยรวม	3.80	0.53	ดี

จากตารางที่ 4.4 วิเคราะห์ประสิทธิภาพของวิดิทัศน์ด้านการตรวจสอบเครื่องมือ เรื่อง รูปแบบรายการวิดิทัศน์เพื่อส่งเสริมความรับผิดชอบของนักเรียนระดับประถมศึกษา จากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ซึ่งมีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 3.80$, S.D. = 0.53)

เมื่อพิจารณาในแต่ละด้านพบว่ามีความที่มีผลการประเมินคุณภาพสูงสุดอยู่ในระดับดีมาก คือ ด้านรูปแบบเหมาะสมกับผู้เรียน ($\bar{X} = 4.67$, S.D. = 0.58) และรองลงมาได้แก่ผลการประเมินคุณภาพ ในระดับดีที่มีระดับคะแนนเฉลี่ยเท่ากัน 3 อันดับ ดังนี้ ด้านความต่อเนื่องของรายการที่นำเสนอ ด้านความเหมาะสมของเวลาในการนำเสนอ ด้านการนำเสนอเรื่อง เนื้อหา และสรุป ($\bar{X} = 4.33$, S.D. = 0.58) และระดับมากที่มีระดับคะแนนเฉลี่ยรองลงมาในระดับเท่ากัน 3 อันดับ ดังนี้ ด้าน ความชัดเจนของเสียงบรรยาย ด้านความเหมาะสมกลมกลืนของเสียงดนตรี ด้านความเหมาะสมของ ลักษณะ ขนาดตัวอักษร ด้านเสียงดนตรีประกอบ ด้านการบรรยายเนื้อหาชัดเจน ($\bar{X} = 3.67$, S.D. = 0.58)

ตารางที่ 4.5 ผลการวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของรูปแบบรายการวิดิทัศน์เพื่อส่งเสริมความ รับผิดชอบของนักเรียนระดับประถมศึกษา

(n = 45)			
รายการ	คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้	ร้อยละ
ตอนที่ 1 การยึดมั่นในเกณฑ์	10	7.53	75.30
ตอนที่ 2 ความตรงต่อเวลา	10	7.51	75.10
ตอนที่ 3 การยอมรับผลของการ กระทำของตนเอง	10	7.53	75.30
คะแนนรวมระหว่างเรียน (E_1)	30	22.57	75.23
คะแนนหลังเรียน (E_2)	20	17.24	86.20
ได้ประสิทธิภาพ E_1/E_2		75.23 / 86.20	

จากตารางที่ 4.5 ผลการวิเคราะห์หาประสิทธิภาพรูปแบบรายการวิดิทัศน์เพื่อส่งเสริมความ รับผิดชอบของนักเรียนระดับประถมศึกษา นักเรียนทำแบบทดสอบระหว่างเรียนได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 75.23 และทำแบบทดสอบหลังเรียนได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 86.20

ดังนั้น รูปแบบรายการวัดทัศนเพื่อส่งเสริมความรับผิดชอบของนักเรียนระดับประถมศึกษา
ที่ผู้วิจัยปรับปรุงแก้ไขแล้ว มีประสิทธิภาพ เท่ากับ 75.23 / 86.20 สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ที่
75 / 75

ตอนที่ 6 วิเคราะห์ค่า IOC ของข้อคำถามในแบบทดสอบก่อนและหลังเรียน โดย
ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการหาคุณภาพแบบทดสอบ ที่ได้จากการประเมินโดย
ผู้เชี่ยวชาญ ได้ให้ระดับคะแนนค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์กับแบบทดสอบ
ดังต่อไปนี้

1. แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน มีค่าอยู่ระหว่าง 0.67 – 1.00
2. แบบทดสอบตอนที่ 1 การยึดมั่นในกฎเกณฑ์ มีค่าอยู่ระหว่าง 0.67 - 1.00
3. แบบทดสอบตอนที่ 2 ความตรงต่อเวลา มีค่าอยู่ระหว่าง 0.67 – 1.00
4. แบบทดสอบตอนที่ 3 การยอมรับการกระทำของตนเอง มีค่าอยู่ระหว่าง 0.67 – 1.00

ซึ่งแสดงว่าแบบทดสอบส่งเสริมความรับผิดชอบ ทั้ง 3 ด้าน มีความสอดคล้องกับ
วัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

ตารางที่ 4.6 วิเคราะห์ความรับผิดชอบของนักเรียนระดับประถมศึกษาก่อนเรียนและหลัง
เรียนด้วยรูปแบบรายการวัดทัศน

ชุดแบบทดสอบ	$\bar{X}$	S.D.	D	df	t
ก่อนเรียน	16.33	0.75	41	44	(n = 45) 7.21
หลังเรียน	17.24	0.71			

* $p < .05$ $t(.05, df 44) t = 7.21$

จากตารางที่ 4.6 ผลการวิเคราะห์ปรากฏว่า เมื่อเปรียบเทียบคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียน
แล้ว มีความแตกต่างกัน ดังนั้นจากการทดสอบสถิติ t พบว่าค่าเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สรุปได้ว่า รูปแบบรายการวัดทัศนเพื่อส่งเสริมความรับผิดชอบ
ของนักเรียนระดับประถมศึกษา สามารถพัฒนาความรับผิดชอบของนักเรียนประถมศึกษาทั้ง 3 ด้าน
ได้

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย การอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเพื่อสร้างและพัฒนาแบบรายวิชารวบรวม เรื่องรูปแบบรายการ
วิชารวบรวมเพื่อส่งเสริมความรับผิดชอบของนักเรียนระดับประถมศึกษา โดยสามารถสรุปสาระสำคัญ
และผลการศึกษาได้ดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาแบบรายวิชารวบรวมเพื่อส่งเสริมความรับผิดชอบของนักเรียนประถมศึกษา
2. เพื่อหาประสิทธิภาพของแบบรายวิชารวบรวมเพื่อส่งเสริมความรับผิดชอบของนักเรียน
ประถมศึกษา
3. เพื่อเปรียบเทียบความรับผิดชอบของนักเรียนประถมศึกษา ก่อนและหลังเรียนด้วยแบบ
รายวิชารวบรวม

สมมติฐานของการวิจัย

1. แบบรายวิชารวบรวมเพื่อส่งเสริมความรับผิดชอบของนักเรียนประถมศึกษา
อยู่ในระดับดี
2. รายการวิชารวบรวมเพื่อส่งเสริมความรับผิดชอบของนักเรียนประถมศึกษา ที่พัฒนาขึ้นมี
ประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 75/75
3. ความรับผิดชอบของนักเรียนประถมศึกษาหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนจากแบบรายการ
วิชารวบรวม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษา ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2554 โรงเรียนสวนอักษร จังหวัดปทุมธานี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานีเขต 2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่อใช้ทดสอบหาประสิทธิภาพรูปแบบรายการวิดิทัศน์ โดยแบ่งออกเป็น 2 กลุ่มดังนี้

1. กลุ่มตัวอย่างเพื่อทดสอบหาประสิทธิภาพของแบบทดสอบ โดยการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง คือนักเรียนระดับประถมศึกษา ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2554 โรงเรียนสวนอักษร จังหวัดปทุมธานี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานีเขต 2 จำนวน 45 คน ดังนี้

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 4 คน

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 7 คน

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 9 คน

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 9 คน

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 9 คน

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 7 คน

2. กลุ่มตัวอย่างเพื่อหาประสิทธิภาพของรูปแบบรายการวิดิทัศน์ โดยการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย คือนักเรียนระดับประถมศึกษา ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2554 โรงเรียนสวนอักษร จังหวัดปทุมธานี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานีเขต 2 จำนวน 42 คน ดังนี้

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 4 คน

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 7 คน

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 8 คน

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 8 คน

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 8 คน

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 7 คน

โดยผู้วิจัยแบ่งกลุ่มการทดลองออกมดังนี้

กลุ่มทดลองแบบเดี่ยว จำนวน 3 คน

กลุ่มทดลองแบบกลุ่มเล็ก จำนวน 9 คน

กลุ่มทดลองแบบกลุ่มใหญ่ จำนวน 30 คน

สาเหตุที่เลือก โรงเรียนสวนอักษร จังหวัดปทุมธานี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาปทุมธานีเขต 2 เป็นโรงเรียนตัวอย่างเนื่องจากมีสาเหตุดังนี้ เป็นโรงเรียนขนาดกลาง ของอำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี และตัวผู้วิจัยได้ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนนี้ จึงใช้เป็นที่ทำวิจัย เพื่อให้ได้ผลในด้านการพัฒนางานและแพร่ไปยังโรงเรียนอื่นๆใกล้เคียงได้อีกด้วย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย

1. แบบสอบถามองค์ประกอบคุณลักษณะความรับผิดชอบ สอบถามความคิดเห็นจากผู้ที่เกี่ยวข้องทางการศึกษาระดับประถมศึกษา อาทิเช่น ครูผู้สอน ผู้บริหาร บุคลากรทางการศึกษา จำนวน 30 ท่าน เกี่ยวกับการขาดความรับผิดชอบที่มีมากที่สุดในตัวนักเรียน เพื่อนำมาสร้างรูปแบบรายการวิดิทัศน์ที่เกี่ยวข้องกับความรับผิดชอบ โดยผู้วิจัยเลือกการตอบในค่าระดับค่าคะแนนน้อย จำนวน 3 อันดับมาสร้างรูปแบบรายการวิดิทัศน์

2. แบบสอบถามด้านการสร้างวิดิทัศน์ สอบถามความคิดเห็นจากผู้ที่เกี่ยวข้องทางการศึกษาระดับประถมศึกษา อาทิเช่น ผู้ผลิตรายการโทรทัศน์ทางการศึกษา นักวิชาการทางการศึกษา จำนวน 30 ท่าน เกี่ยวกับการดำเนินการสร้าง การผลิต และรูปแบบการสร้างวิดิทัศน์สำหรับนักเรียนประถมศึกษา โดยผู้วิจัยเลือกการตอบในค่าระดับค่าคะแนนมาก ในแต่ละหัวข้อคำถาม นำมาสร้างรูปแบบรายการวิดิทัศน์ตามขั้นตอน

3. รูปแบบรายการวิดิทัศน์เพื่อส่งเสริมความรับผิดชอบของนักเรียนระดับประถมศึกษา ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 การยึดมั่นในกฎเกณฑ์

ตอนที่ 2 ความตรงต่อเวลา

ตอนที่ 3 การยอมรับการกระทำของตนเอง

4. แบบทดสอบ เป็นแบบทดสอบก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียน เรื่องรูปแบบรายการวิดิทัศน์เพื่อส่งเสริมความรับผิดชอบของนักเรียนระดับประถมศึกษา จำนวน 4 ชุด ได้แก่

- ก่อนเรียนและหลังเรียน	จำนวน	20	ข้อ
- การยึดมั่นในเกณฑ์	จำนวน	10	ข้อ
- ความตรงต่อเวลา	จำนวน	10	ข้อ
- การยอมรับการกระทำของตนเอง	จำนวน	10	ข้อ

5. แบบประเมินคุณภาพสื่อแบบประเมินคุณภาพสื่อวีดิทัศน์ สำหรับผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา และด้านตรวจสอบเครื่องมือ จำนวน 2 ชุด

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

1. ขั้นการพัฒนาารูปแบบรายการวีดิทัศน์

- ศึกษาารูปแบบรายการวีดิทัศน์
- ศึกษาารูปแบบคุณลักษณะอันพึงประสงค์
- ศึกษาารูปแบบความรับผิดชอบ
- ศึกษาารูปแบบแบบสอบถามความคิดเห็น
- ศึกษาารูปแบบแบบทดสอบ
- ศึกษาารูปแบบแบบประเมินสื่อ
- สร้างแบบสอบถาม
- สร้างแบบทดสอบ
- สร้างวีดิทัศน์
- สร้างแบบประเมินสื่อ

2. การหาประสิทธิภาพ

2.1 การสร้างแบบสอบถาม

การสร้างแบบสอบถาม เพื่อใช้ในการสอบถามความคิดเห็นจากผู้ที่เกี่ยวข้องทางการศึกษา โดยผู้วิจัยได้ศึกษาจากเอกสาร ตำราที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบสอบถามแล้ว นำมาสร้างประเด็นการสอบถาม 2 ด้าน คือ

1. องค์ประกอบคุณลักษณะความรับผิดชอบ
2. ด้านการสร้างวีดิทัศน์

2.2 กำหนดโครงสร้างของแบบสอบถามความต้องการออกเป็น 3 ส่วน คือ ข้อมูลพื้นฐาน ประเด็นที่สอบถาม และข้อเสนอแนะ เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามทำการเลือกตอบคำถามในแบบสอบถามต่อไป

2.3 กำหนดรูปแบบของแบบสอบถามความต้องการรูปแบบรายการวีดิทัศน์ โดยผู้วิจัยใช้แบบประเมินชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของลิเคิร์ต (Likert scale) โดยแบ่งเป็น 5 ระดับค่าคะแนน

วิเคราะห์รูปแบบ สาระสำคัญทั้ง 2 ด้าน การสร้างแบบสอบถาม เพื่อสอบถามความคิดเห็นนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ในด้านวัดผลประเมินผล เป็นผู้ตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสม และครอบคลุมเนื้อหาของแบบสอบถาม เพื่อให้ผู้วิจัยได้นำมาปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน เมื่อมีการนำมาปรับปรุงเรียบร้อยแล้วจึงนำมาสอบถามความคิดเห็นจากผู้ที่เกี่ยวข้องทางการศึกษาจริง

2.4 การสร้างและพัฒนาสื่อ โดยการศึกษาเนื้อหาเรื่องความรับผิดชอบ คุณธรรม จริยธรรม คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 จากเอกสารวิชาการ ตำรา ปรากฏข่าวบ้าน อาจารย์ที่ปรึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำความรู้มาเป็นแนวทางในการสร้างและพัฒนาสื่อรูปแบบรายการวิทยุทัศน์ให้ถูกต้อง และสมบูรณ์ทั้งด้านเนื้อหาและสาระการเรียนรู้ และขั้นตอนการผลิตรายการวิทยุทัศน์เพื่อการศึกษา โดยผู้วิจัยได้ประยุกต์แนวทาง ขั้นตอนการสร้าง ขั้นตอนการผลิต และขั้นตอนการนำเสนอรายการวิทยุทัศน์ มาจากการตอบแบบสอบถามจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทางการศึกษา ดังนี้

1. ผู้วิจัยได้ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ในเรื่องคุณธรรม จริยธรรม คุณงามความดี ความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์ในเด็กและเยาวชน และเลือกนำมาใช้ในการสร้างรูปแบบรายการวิทยุทัศน์ที่เหมาะสมกับผู้เรียนระดับประถมศึกษา

2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามความคิดเห็นที่ได้รับการแสดงความคิดเห็นจากผู้เกี่ยวข้องทางการศึกษาทั้ง 2 ฉบับ มาคิดวิเคราะห์หาข้อสรุปในการผลิตรูปแบบรายการวิทยุทัศน์โดยละเอียด

3. สรุปเนื้อหาสาระสำคัญ เรื่องรูปแบบรายการวิทยุทัศน์เพื่อส่งเสริมความรับผิดชอบของนักเรียนระดับประถมศึกษา แล้วนำมาจัดแบ่งเนื้อหาและเขียนบทรายการวิทยุทัศน์ โดยผู้วิจัยได้แบ่งเนื้อหาของความรับผิดชอบออกเป็น 3 ตอน ตอนละประมาณ 5 นาที

เมื่อผู้วิจัยกำหนดและแบ่งเนื้อหาออกเป็น 3 ตอน เรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยได้ทำการเขียนบทรายการวิทยุทัศน์ทั้ง 3 ตอนให้เหมาะสมกับผู้เรียนระดับประถมศึกษา แล้วส่งให้ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา และด้านเครื่องมือจำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความถูกต้อง เรียบร้อย เหมาะสมของบทรายการวิทยุทัศน์ และนำมาปรับปรุงแก้ไขให้เสร็จสมบูรณ์

4. การเตรียมอุปกรณ์ สถานที่ บุคลากร และวัสดุที่เกี่ยวข้องในการผลิตรายการวิทยุทัศน์ การทำถ่ายทำ และการตัดต่อ ผู้วิจัยได้คัดเลือกสถานที่ บุคลากร และวัสดุต่างๆที่ใกล้ตัวของผู้วิจัยคือ โรงเรียนที่ผู้วิจัยได้ปฏิบัติการสอน และได้เลือกตัวแสดงที่เป็นนักเรียนที่ผู้วิจัยได้ทำ

การสอนจริง เพื่อสะดวกในการติดต่อและการนัดบทรายการกับตัวผู้แสดง โดยผู้วิจัยได้ทำการนัดบทรายการวิดิทัศน์ จัดสถานที่ในการถ่ายทำ และถ่ายทำในสถานที่เป็นเวลา 4 วัน ทำการถ่ายทำวันละ 1 ตอน รวม 3 วัน ในช่วงเช้าและช่วงเย็น และในวันที่ 4 ผู้วิจัยได้ทำการแก้ไขการแสดงบทบาทในบางตอนที่ไม่เหมาะสม หรือไม่ชัดเจนเสียใหม่

การตัดต่อรูปแบบรายการวิดิทัศน์ ผู้วิจัยได้ทำการตัดต่อรูปแบบรายการวิดิทัศน์ตามขั้นตอนที่ผู้วิจัยออกแบบสอบถามผู้ที่เกี่ยวข้องทางการศึกษา อย่างเป็นขั้นเป็นตอน โดยจะมีบางส่วนที่ผู้วิจัยได้ปรับเปลี่ยนไปบ้างตามความเหมาะสมของระดับนักเรียนที่เรียนรู้จากรูปแบบรายการวิดิทัศน์

5. รูปแบบรายการวิดิทัศน์ที่ผู้วิจัยสร้างเสร็จเรียบร้อยแล้ว ได้นำไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 6 ท่าน ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาและด้านตรวจสอบเครื่องมือ ทำการประเมินคุณภาพตรวจสอบความเหมาะสมตรวจสอบ เมื่อรูปแบบรายการวิดิทัศน์ได้รับการตรวจสอบและได้รับข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 6 ท่าน เรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยได้นำรูปแบบรายการวิดิทัศน์มาปรับปรุงแก้ไขตามผลการประเมิน และข้อเสนอเพิ่มเติม

6. ผู้วิจัยวิดิทัศน์ที่ปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้วไปทดลองประสิทธิภาพกับกลุ่มทดลองแบบเดี่ยวแล้วนำมาปรับปรุง เสร็จแล้วนำไปทดลองประสิทธิภาพกับกลุ่มทดลองกลุ่มย่อยแล้วนำมาปรับปรุง เสร็จแล้วนำไปทดลองประสิทธิภาพกับกลุ่มทดลองกลุ่มใหญ่แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข แล้วนำไปหาประสิทธิภาพภาคสนามเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นขั้นตอนสุดท้าย

ในการประเมินคุณภาพของรูปแบบรายการวิดิทัศน์ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้แบบประเมินคุณภาพคุณภาพเป็นข้อคำถามเกี่ยวกับเนื้อหาที่สอดคล้องกับจุดประสงค์ เทคนิคการถ่ายทำ เทคนิคการผลิต เสียงบรรยาย และเสียงดนตรีประกอบ ฯลฯ โดยผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาและผู้เชี่ยวชาญด้านวิดิทัศน์ เลือกตอบลงในช่องแสดงความคิดเห็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า

2.5 การหาประสิทธิภาพของรูปแบบรายการวิดิทัศน์คือ การนำรูปแบบรายการวิดิทัศน์ที่แก้ไขเรียบร้อยแล้วนำไปใช้กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

1. ทดสอบประสิทธิภาพของรูปแบบรายการวิดิทัศน์แบบเดี่ยว กับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 3 คน คือนักเรียนชั้นประถมศึกษา ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2554 โรงเรียนสวนอักษร จังหวัดปทุมธานี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานีเขต 2 ก่อนที่จะนำไปทดลองภาคสนาม นำคะแนนที่ได้จากการทำแบบทดสอบก่อนเรียนและคะแนนสอบหลังเรียนด้วยรูปแบบรายการวิดิทัศน์ มาคำนวณหาประสิทธิภาพของสื่อตามเกณฑ์ 75/75 เพื่อปรับปรุงและพัฒนาสื่อให้ดีขึ้น

2. ทดสอบประสิทธิภาพของรูปแบบรายการวิดิทัศน์แบบกลุ่มเล็ก กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 9 คน คือนักเรียนชั้นประถมศึกษา ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2554 โรงเรียนสวนอักษร จังหวัดปทุมธานี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานีเขต 2 ก่อนที่จะนำไปทดลอง ภาคสนาม นำคะแนนที่ได้จากการทำแบบทดสอบก่อนเรียนและคะแนนสอบหลังเรียนด้วยรูปแบบ รายการวิดิทัศน์ มาคำนวณหาประสิทธิภาพของสื่อตามเกณฑ์ 75/75 เพื่อปรับปรุงและพัฒนาสื่อให้ดีขึ้น

3. ทดสอบประสิทธิภาพของรูปแบบรายการวิดิทัศน์แบบกลุ่มใหญ่ กับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน คือนักเรียนชั้นประถมศึกษา ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2554 โรงเรียนสวนอักษร จังหวัดปทุมธานี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานีเขต 2 ก่อนที่จะนำไปทดลอง ภาคสนาม นำคะแนนที่ได้จากการทำแบบทดสอบก่อนเรียนและคะแนนสอบหลังเรียนด้วยรูปแบบ รายการวิดิทัศน์ มาคำนวณหาประสิทธิภาพของสื่อตามเกณฑ์ 75/75 เพื่อปรับปรุงและพัฒนาสื่อให้ดีขึ้น

2.6 การสร้างและหาคุณภาพแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผู้วิจัยดำเนินการตามลำดับดังนี้

1. ศึกษาทฤษฎี หลักการและวิธีการเขียน ออกข้อสอบจากหนังสือ คู่มือ เทคนิคการวัดผล และประเมินผลการศึกษา

2. วิเคราะห์เนื้อหา จุดประสงค์ ความสัมพันธ์ของเรื่องที่น่ามาทดลอง เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบทดสอบแต่ละชุด

3. สร้างแบบทดสอบ เรื่องรูปแบบรายการวิดิทัศน์เพื่อส่งเสริมความรับผิดชอบของนักเรียนระดับประถมศึกษา จากเนื้อหาที่ใช้ทดลอง จำนวน 3 เรื่อง โดยแบบทดสอบที่สร้างขึ้นจะเป็นแบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 4 ชุด

4. นำแบบทดสอบไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้อง ตามคุณลักษณะของข้อทดสอบ และความสอดคล้องกับพฤติกรรมที่ต้องการวัด แบบประเมินแบบทดสอบความสอดคล้องของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (IOC) ที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดผลและประเมินผล นำไปทำการวิเคราะห์หาค่าความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ ให้ได้ค่า IOC ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป เป็นข้อคำถามที่ใช้ได้ ส่วนข้อคำถามที่มี IOC ต่ำกว่า 0.5 ลงมา เป็นข้อคำถามที่ต้องปรับปรุงหรือตัดออก ผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้องมีค่าระหว่าง 0.50 ถึง 1.00 ผู้วิจัยเลือกข้อที่มีค่าใกล้เคียง 1.00 และครบจุดประสงค์ ในการวิเคราะห์ค่า IOC แบบทดสอบดังนี้ พบว่า

1. แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน มีค่าอยู่ระหว่าง 0.67 – 1.00
  2. แบบทดสอบตอนที่ 1 การยึดมั่นในกฎเกณฑ์ มีค่าอยู่ระหว่าง 0.67 – 1.00
  3. แบบทดสอบตอนที่ 2 ความตรงต่อเวลา มีค่าอยู่ระหว่าง 0.67 – 1.00
  4. แบบทดสอบตอนที่ 3 การยอมรับการกระทำของตนเอง มีค่าอยู่ระหว่าง 0.67 – 1.00
- ซึ่งแสดงว่าแบบทดสอบส่งเสริมความรับผิดชอบ ทั้ง 3 ด้าน มีความสอดคล้องกับ

วัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

5. นำแบบทดสอบที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญ ไปทดสอบกับนักเรียนชั้นประถมศึกษา ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2554 โรงเรียนสวนอักษร จังหวัดปทุมธานี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานีเขต 2 จำนวน 45 คน ซึ่งเป็นกลุ่มจริงที่ใช้ในการทดลอง นำผลการทดสอบมาตรวจให้คะแนนก่อนเรียนและหลังเรียน

6. นำคะแนนมาวิเคราะห์หาค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) เป็นรายชื่อแล้วคัดเลือกและปรับปรุงแบบทดสอบ โดยคัดเลือกความยากง่าย (p) อยู่ในช่วง .20 ถึง .80 ค่าอำนาจจำแนก (r) ตั้งแต่ .20 ขึ้นไป ซึ่งจะแสดงไว้ด้วยเครื่องหมาย ดี ผลการวิเคราะห์ค่า p และค่า r เลือกข้อสอบที่ใช้ได้ไว้ เพื่อนำมาเป็นแบบทดสอบก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลัง ดังนี้

- ก่อนเรียนและหลังเรียน จำนวน 30 ข้อ คัดเป็นข้อสอบดี จำนวน 20 ข้อ ข้อที่ตอบถูกมีค่า p อยู่ในช่วง .20 ถึง .76
- การยึดมั่นในเกณฑ์ จำนวน 20 ข้อ คัดเป็นข้อสอบดี จำนวน 10 ข้อ ข้อที่ตอบถูกมีค่า p อยู่ในช่วง .46 ถึง .73
- ความตรงต่อเวลา จำนวน 20 ข้อ คัดเป็นข้อสอบดี จำนวน 10 ข้อ ข้อที่ตอบถูกมีค่า p อยู่ในช่วง .46 ถึง .63
- การยอมรับการกระทำของตนเอง จำนวน 20 ข้อ คัดเป็นข้อสอบดี จำนวน 10 ข้อ ข้อที่ตอบถูกมีค่า p อยู่ในช่วง .40 ถึง .76

7. หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ โดยใช้สูตร KR-20 ของคูเดอร์ ริชาร์ดสัน (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2538:168) โดยค่าความเชื่อมั่น จะมีค่าอยู่ระหว่าง -1 ถึง +1 และพิจารณาเฉพาะค่าที่เป็นบวกเท่านั้น ควรมีค่าตั้งแต่ 0.70 ขึ้นไปถือว่าใช้ได้ ในการพัฒนาแบบทดสอบ พบว่าค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบมีค่าความเชื่อมั่นดังนี้

1. แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับ = 0.9007
2. แบบทดสอบระหว่างเรียน ตอนที่ 1 ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับ = 0.9160
3. แบบทดสอบระหว่างเรียน ตอนที่ 2 ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับ = 0.9454

4. แบบทดสอบระหว่างเรียน ตอนที่ 3 ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับ = 0.9942

8. นำข้อสอบที่ผ่านขั้นตอนนี้ทั้งหมดไปใช้ทดลองจริง

แบบแผนและวิธีการดำเนินการทดลอง

1. แบบแผนการทดลองในการศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพัฒนา โดยมีแบบแผนดังนี้ ให้กลุ่มทดลองเรียนจากรูปแบบรายการวิดิทัศน์ที่ผู้วิจัยสร้างและพัฒนาขึ้นจนจบ จากนั้นผู้วิจัยทำการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนทันที ตามแบบแผนการวิจัย One - group Pretest - Posttest Design

2. วิธีการดำเนินการทดลองและการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการทดลองตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. จัดเตรียมสถานที่ เครื่องมือ จัดเตรียมห้องเรียน โต๊ะ เก้าอี้ เครื่องโปรเจคเตอร์จอโปรเจคเตอร์ เครื่องคอมพิวเตอร์โน้ตบุ๊ก และแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน

2. ผู้วิจัยชี้แจง อธิบายขั้นตอนในการเรียนให้นักเรียนเข้าใจ

3. ทำการสอนโดยใช้รูปแบบรายการวิดิทัศน์เพื่อส่งเสริมความรับผิดชอบของนักเรียนระดับประถมศึกษา ใช้เวลาสอน 3 คาบ คาบเรียนละ 50 นาที รวมทั้งสิ้น 3 ตอน แต่ละตอนดำเนินการสอนโดยใช้รูปแบบรายการวิดิทัศน์ ดังนี้

3.1 นำเข้าสู่การเรียนรู้โดยครูผู้สอนเป็นผู้เกริ่นนำ ก่อนสอนให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน จำนวน 20 ข้อ (เริ่มต้นเรียนชุดที่ 1) และข้อสอบก่อนเรียนสำหรับตอนที่ 1 จำนวน 10 ข้อ แล้วให้นักเรียนดูรูปแบบรายการวิดิทัศน์แล้วทำแบบทดสอบหลังเรียน ใช้เวลาทำแบบทดสอบตอนละประมาณ 20 นาที

3.2 หลังจากการเรียนให้ทำแบบทดสอบหลังเรียน จำนวน 10 ข้อของแต่ละตอน (แบบทดสอบหลังเรียนชุด 20 ข้อ ทำเมื่อจบตอนที่ 3) ใช้เวลาประมาณ 20 นาที

3.3 เก็บรวบรวมข้อมูลทั้งหมดแล้วนำผลการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนไปวิเคราะห์ข้อมูลตามวิธีทางสถิติต่อไป

ผู้วิจัยดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้กับกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง โดยเก็บรวบรวมข้อมูล และดำเนินกิจกรรมเป็นเวลา 3 วัน ดังนี้

วันที่ 1 ทดสอบกลุ่มตัวอย่างทั้ง 45 คน โดยทดสอบก่อนเรียนด้วยแบบทดสอบชุดเริ่มต้น การเรียนรู้ก่อนเรียนจำนวน 20 ข้อ ใช้เวลาในการทดสอบ 30 นาที และชุดการยัดมั่นในเกณฑ์ จำนวน 10 ข้อ ใช้เวลาในการทดสอบ 20 นาที หลังจากนั้นให้นักเรียนชมรูปแบบรายการวิดีโอทัศน์ เพื่อส่งเสริมความรับผิดชอบของนักเรียนประถมศึกษา ตอนการยัดมั่นในเกณฑ์ ความยาว 5 นาที เมื่อนักเรียนชมรูปแบบรายการวิดีโอทัศน์เพื่อส่งเสริมความรับผิดชอบของนักเรียนประถมศึกษา ตอนการยัดมั่นในเกณฑ์ จบตอนแล้ว ผู้วิจัยให้นักเรียนทดสอบแบบทดสอบหลังเรียนชุดการยัดมั่นในเกณฑ์ จำนวน 10 ข้อ ใช้เวลาในการทดสอบ 20 นาที

วันที่ 2 ทดสอบกลุ่มตัวอย่างทั้ง 45 คน โดยทดสอบก่อนเรียนด้วยแบบทดสอบชุดความ ตรงต่อเวลา 10 ข้อ ใช้เวลาในการทดสอบ 20 นาที หลังจากนั้นให้นักเรียนชมรูปแบบรายการวิดีโอทัศน์เพื่อส่งเสริมความรับผิดชอบของนักเรียนประถมศึกษา ตอนความตรงต่อเวลา ความยาว 5 นาที เมื่อนักเรียนชมรูปแบบรายการวิดีโอทัศน์เพื่อส่งเสริมความรับผิดชอบของนักเรียนประถมศึกษา ตอนความตรงต่อเวลาจบตอนแล้ว ผู้วิจัยให้นักเรียนทดสอบแบบทดสอบหลังเรียนชุดความตรงต่อเวลาจำนวน 10 ข้อ ใช้เวลาในการทดสอบ 20 นาที

วันที่ 3 ทดสอบกลุ่มตัวอย่างทั้ง 45 คน โดยทดสอบก่อนเรียนด้วยแบบทดสอบชุดการ ยอมรับภาระกระทำของตนเอง 10 ข้อ ใช้เวลาในการทดสอบ 20 นาที หลังจากนั้นให้นักเรียนชม รูปแบบรายการวิดีโอทัศน์เพื่อส่งเสริมความรับผิดชอบของนักเรียนประถมศึกษา ตอนการยอมรับการ กระทำของตนเองความยาว 5 นาที เมื่อนักเรียนชมรูปแบบรายการวิดีโอทัศน์เพื่อส่งเสริมความ รับผิดชอบของนักเรียนประถมศึกษา ตอนการยอมรับภาระกระทำของตนเองจบตอนแล้ว ผู้วิจัยให้ นักเรียนทดสอบแบบทดสอบหลังเรียนชุดความตรงต่อเวลาจำนวน 10 ข้อ ใช้เวลาในการทดสอบ 20 นาที และแบบทดสอบชุดเริ่มต้นการเรียนรู้หลังเรียนจำนวน 20 ข้อ ใช้เวลาในการทดสอบ 30 นาที

หลังจากนั้นนำคะแนนที่ได้จากการทดสอบมาวิเคราะห์ เพื่อใช้ทดสอบสมมติฐานหลังการ เรียนด้วยรูปแบบรายการวิดีโอทัศน์เพื่อส่งเสริมความรับผิดชอบของนักเรียนประถมศึกษา

ผลการวิจัย

1. รูปแบบรายการวิดิทัศน์เพื่อส่งเสริมความรับผิดชอบของนักเรียนประถมศึกษา ด้านเนื้อหา ซึ่งมีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 3.77$, S.D. = 0.53) และด้านสื่อซึ่งมีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 3.80$, S.D. = 0.53)
2. รูปแบบรายการวิดิทัศน์เพื่อส่งเสริมความรับผิดชอบของนักเรียนประถมศึกษา มีประสิทธิภาพเท่ากับ 75.23 / 86.20 เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ที่ 75/75
3. ความรับผิดชอบของนักเรียนระดับประถมศึกษา หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่องรูปแบบรายการวิดิทัศน์เพื่อส่งเสริมความรับผิดชอบของนักเรียนประถมศึกษา มีข้อวิจารณ์ดังนี้

1. รูปแบบรายการวิดิทัศน์เพื่อส่งเสริมความรับผิดชอบของนักเรียนประถมศึกษาอยู่ในระดับดี จากการประเมินของผู้เชี่ยวชาญด้านสื่อ และผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา รูปแบบรายการวิดิทัศน์เพื่อส่งเสริมความรับผิดชอบของนักเรียนประถมศึกษา ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นประกอบด้วย 3 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 การยึดมั่นในเกณฑ์ ตอนที่ 2 ความตรงต่อเวลา ตอนที่ 3 การยอมรับการกระทำของตนเอง มีคุณภาพในด้านเนื้อหาอยู่ในระดับ ดี และด้านเครื่องมือในการวิจัยอยู่ในระดับ ดี เพราะรูปแบบรายการวิดิทัศน์เพื่อส่งเสริมความรับผิดชอบของนักเรียนประถมศึกษาที่สร้างขึ้นทั้ง 3 ตอน ได้สร้างตามกระบวนการ และขั้นตอนที่ผู้วิจัยได้ออกแบบสอบถามถามความคิดเห็นจากผู้ที่เกี่ยวข้องทุกขั้นตอน ทุกลำดับอย่างครบถ้วน

อีกทั้งผู้วิจัยยังได้รับการตรวจสอบและแนะนำจากคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งทำให้รูปแบบรายการวิดิทัศน์เพื่อส่งเสริมความรับผิดชอบของนักเรียนประถมศึกษา มีคุณภาพอยู่ในระดับที่ดี เนื่องจากรูปแบบรายการวิดิทัศน์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีปริมาณเนื้อหาที่เหมาะสมไม่ยาวหรือสั้นจนเกินไป และยังช่วยส่งเสริมประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับผู้เรียนได้อีกด้วย ทั้งนี้การสอนด้วยรูปแบบรายการวิดิทัศน์ยังสามารถช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และความเข้าใจมากยิ่งขึ้น รวมไปถึงรูปแบบรายการวิดิทัศน์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นนี้ยังเป็นรูปแบบที่เหมาะสมกับตัวผู้เรียนระดับประถมศึกษาอีกด้วย

2. ผลจากการทดลองหาประสิทธิภาพของรูปแบบรายการวิดิทัศน์เพื่อส่งเสริมความรับผิดชอบของนักเรียนประถมศึกษา ทั้ง 3 ตอน มีประสิทธิภาพ เท่ากับ 75.23 / 86.20 ซึ่งทั้ง 3 ตอนมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้คือ 75/75 เนื่องจากผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยต่างๆที่เกี่ยวข้องกับความรับผิดชอบและนักเรียนระดับประถมศึกษา ทำให้สามารถกำหนดหัวข้อที่จะพัฒนา และเลือกเทคนิคต่างๆมาใช้ให้สอดคล้องและเหมาะสมกับรูปแบบรายการวิดิทัศน์ที่สร้างขึ้น อีกทั้งผู้วิจัยยังได้มีการปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำไปทดลองใช้กับนักเรียนที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง เพื่อหาข้อบกพร่อง แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขอีกครั้งให้เหมาะสมยิ่งขึ้นก่อนนำมาใช้ทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งรูปแบบรายการวิดิทัศน์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจะเป็นกิจกรรมที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนศึกษากรณีตัวอย่าง บทบาทสมมติ ทำให้ผู้เรียนเกิดความสนใจและสนุกสนานกับกิจกรรมที่จัดขึ้น และเข้าถึงวัตถุประสงค์ของการดำเนินกิจกรรม อันนำไปสู่การมีความรับผิดชอบ ในที่สุด และยังเป็นการแสดงบทบาทสมมติจะให้ความรู้ ความเข้าใจ เจตคติที่ยาวนานและลึกซึ้งและมีผลโดยตรงต่อพฤติกรรมของนักเรียนในการปรับตัวและการแก้ปัญหาต่างๆ (กรมวิชาการ, 2542 :30-31) และกล่าวถึงกรณีตัวอย่างว่า เป็นสื่อการสอนที่สร้างขึ้นง่าย มีสาระ น่าสนใจ ให้ข้อคิดที่เป็นประโยชน์ต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในการพัฒนาคุณลักษณะทางจริยธรรมมาก โดยเชื่อมโยงเอาสิ่งต่างๆที่เกิดขึ้นในสังคมสิ่งแวดล้อม (กรมวิชาการ, 2542 :33) การเล่นบทบาทสมมติเป็นการเล่นที่ซับซ้อนกว่าการเล่นในเชิงรูปธรรมเพราะเด็กจำเป็นต้องใช้ท่าทาง ภาษา และวิธีการอื่นๆอีกมากมาย ในการสื่อสารบทบาทตลอดถึงความตั้งใจของตนเอง การเล่นชนิดนี้ช่วยให้เด็กได้แสดงออกถึงสิ่งที่ตนรับรู้และมีประสบการณ์ตลอดถึงช่วยส่งเสริมพัฒนาการทางสติปัญญาและภาษาแก่เด็ก (นภานันทร ธรรมบวร, 2549:138-139) เพราะฉะนั้นผู้วิจัยจึงให้ความสำคัญกับลำดับของการจัดรูปแบบรายการวิดิทัศน์เป็นอย่างยิ่ง เพื่อให้ให้นักเรียนระดับประถมศึกษาได้เรียนรู้เหตุการณ์และสถานการณ์จำลอง และทำให้ผู้เรียนได้เกิดการคิด วิเคราะห์ และแยกแยะถูกผิดได้ อีกทั้งผู้วิจัยยังศึกษาทฤษฎีการออกแบบรูปแบบรายการวิดิทัศน์เพื่อให้เหมาะสมกับระดับผู้เรียน ทั้งภาพ เสียง สี และองค์ประกอบต่างๆให้น่าสนใจมากยิ่งขึ้น จึงทำให้รูปแบบรายการวิดิทัศน์เพื่อส่งเสริมความรับผิดชอบของนักเรียนประถมศึกษา ทั้ง 3 ตอน ที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้

เมื่อพิจารณา E_1 E_2 พบว่า E_2 มีค่าประสิทธิภาพสูงกว่าระหว่างเรียน อาจเนื่องมาจากผู้เรียนได้เรียนรู้หลายๆครั้ง ซ้ำหลายๆรอบ จากการรับชมวิดิทัศน์เป็นตอนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยวิดิทัศน์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นนั้นมีเนื้อหาที่สอดคล้องกับพฤติกรรมของผู้เรียน จึงเป็นเหตุให้ผู้เรียนเกิดความคิดและการจดจำภาพ ข้อมูล และเนื้อหาของบทเรียนที่ได้เรียนไป จนทำให้ผู้เรียนมีคะแนน

หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน โดยการที่ผู้เรียนได้เรียนซ้ำๆ หรือจดจำอะไรซ้ำๆจะทำให้เกิดการรวบรวมและคิดวิเคราะห์ จดจำสิ่งต่างๆไว้ได้อย่างแม่นยำ และเกิดการกระทำที่ดี

3. ผลการวิจัย พบว่า รูปแบบรายการวิดิทัศน์เพื่อส่งเสริมความรับผิดชอบของนักเรียน ประถมศึกษาหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เพราะฉะนั้นรูปแบบรายการวิดิทัศน์เพื่อส่งเสริมความรับผิดชอบของนักเรียนประถมศึกษาทั้ง 3 ตอนได้ เนื่องจาก รูปแบบรายการวิดิทัศน์ที่สร้างขึ้นมีการนำเสนอเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับความรับผิดชอบที่สำคัญ และเป็นเรื่องราวที่ส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาตนเองทางด้านความรับผิดชอบต่อตนเอง ต่อส่วนรวม ตาม โครงสร้างการศึกษาที่สอดคล้องกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 ประการ เช่น เรื่องราวทั้ง 3 ตอน จะบรรยายเรื่องไปถึงความรับผิดชอบต่อหน้าที่ ความรับผิดชอบต่อตนเอง โดยนักเรียนจะได้เรียนรู้เกี่ยวกับสิ่งเหล่านี้มาแล้วในชั้นเรียนและเป็นเรื่องที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน ซึ่งรูปแบบรายการวิดิทัศน์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีเนื้อหาที่สอดคล้องกับประสบการณ์จริงและ โครงสร้างการเรียนรู้ในชั้นเรียน ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนพึงปฏิบัติตามในสิ่งที่ดีงานตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 ประการ ดังที่กล่าวไว้ข้างต้น นักเรียนจึงมีพื้นฐานความรู้ในการที่จะเข้ามามีส่วนร่วมโดยตรงกับสถานการณ์จำลองทั้ง 3 สถานการณ์ ในรูปแบบรายการวิดิทัศน์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อปฏิสัมพันธ์กับผู้เรียนในเชิงบวกและ เสริมแรงคิดในการแสดงพฤติกรรม ดังจะสอดคล้องกับข้อกำหนดของพระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ที่ได้กำหนดให้การศึกษาเป็นกระบวนการเรียนรู้ เพื่อความเจริญออก งามของบุคคลและสังคม โดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึก การอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างความรู้ความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้ขึ้นจากการจัดสภาพแวดล้อมสังคมแห่ง การเรียนรู้ และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต การจัดการศึกษาต้อง เป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้ง ร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข เปิดโอกาส ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา พัฒนาสาระ และกระบวนการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง (กระทรวงศึกษาธิการ, 2545:2-7)

ข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง รูปแบบรายการวิดิทัศน์เพื่อส่งเสริมความรับผิดชอบของนักเรียนระดับประถมศึกษา มีข้อเสนอแนะ ดังต่อไปนี้

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. ควรคำนึงถึงระดับผู้เรียน โดยแบ่งผู้เรียนออกเป็นระดับชั้นในการศึกษารูปแบบรายการวิดิทัศน์ เพราะผู้เรียนในชั้นเล็ก ๆ ก็อาจจะไม่เข้าใจในเรื่องบางเรื่องที่ศึกษา
2. รูปแบบรายการวิดิทัศน์บางตอนถ้าผู้เรียนศึกษาแล้วยังไม่เข้าใจ ครูควรที่จะชี้แนะและเปิดให้ผู้เรียนได้ศึกษาอีกครั้ง เพื่อเป็นการย้ำให้เข้าใจ
3. ควรคำนึงถึงห้องและความพร้อมของสถานที่ ที่ใช้ในการศึกษารูปแบบรายการวิดิทัศน์ว่า สะดวกและเหมาะสมกับผู้เรียนหรือไม่ เพราะบางครั้งถ้าเป็นห้องที่แสงผ่านเข้ามามากเกินไป ผู้เรียนจะศึกษารูปแบบรายการวิดิทัศน์ได้ไม่ชัดเจน
4. การดำเนินกิจกรรมเพื่อพัฒนาความรับผิดชอบของนักเรียน ครูจำเป็นต้องให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นอย่างเต็มที่ และยอมรับฟังความคิดเห็นซึ่งถือเป็นเรื่องสำคัญที่จะกระตุ้นให้ผู้เรียนอยากร่วมกิจกรรม

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการนำรายการวิดิทัศน์ไปใช้ร่วมกับสื่ออื่น อาทิเช่น บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เกมการศึกษา ชุดการสอน
2. ควรมีการจัดทำรูปแบบรายการวิดิทัศน์เพื่อส่งเสริมความรับผิดชอบของนักเรียนระดับประถมศึกษาในจำนวนตอนที่เพิ่มมากขึ้น เพื่อเป็นการพัฒนาในทุกๆด้านของผู้ที่อยู่ในวัยเรียน
3. ควรมีการพัฒนาแบบรายการวิดิทัศน์ให้ใช้ได้ในระดับผู้เรียนที่มีระดับการศึกษามัธยมศึกษา อุดมศึกษา เพื่อแก้ปัญหาและปรับพฤติกรรมของผู้เรียน
4. ควรมีการพัฒนาแบบรายการวิดิทัศน์ในด้านอื่นๆ โดยคำนึงถึงบริบทแวดล้อมของนักเรียน เช่น นักเรียนที่มีระดับสติปัญญา สภาพแวดล้อม หรือสภาพการอบรมเลี้ยงดูที่แตกต่างกัน
5. ควรทำการติดตามผลหลังจากเสร็จสิ้นการทดลองไปแล้วเป็นระยะๆ เพื่อศึกษาความคงทนของความรับผิดชอบในตัวนักเรียน

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ.สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. 2551. สำนักงานคณะกรรมการ
การศึกษาขั้นพื้นฐาน.แนวทางการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้น
พื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ.
- เกสินี วงศ์พันธ์ศักดิ์. 2545. สถิติวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อจริยธรรมของนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาตอนปลาย จังหวัดลำพูน. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- กระทรวงศึกษาธิการ.สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. 2551. สำนักงานคณะกรรมการ
การศึกษาขั้นพื้นฐาน.แนวทางการพัฒนา การวัดและประเมินผลคุณลักษณะ
อันพึงประสงค์ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551.กรุงเทพฯ.
- กองแผนงาน. 2542. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ: กรมการศึกษา
นอกโรงเรียน.
- กองวิจัยทางการศึกษา. 2540. การศึกษาศักยภาพของเด็กไทย ระยะที่ 1. กรุงเทพฯ: กรมกองวิจัย
ทางการศึกษา, กรมวิชาการ.
- กรมวิชาการ. 2544. หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร :
โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- กรมการศาสนา. 2525. คู่มือการศึกษาจริยธรรมระดับอุดมศึกษา ตอนที่2. กรุงเทพฯ:
โรงพิมพ์การศาสนา.
- กรมวิชาการ. 2545. รายงานการวิจัยเรื่อง วัฒนธรรม สภาพแวดล้อม และค่านิยมที่เอื้อต่อ
การเรียนรู้ความดี และความสุขของผู้เรียน. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา ลาดพร้าว.
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. 2543. จอมปราชญ์นักการศึกษา สังเคราะห์ วิเคราะห์ และประยุกต์
พระราชดำรัสด้านการศึกษาและการพัฒนาคน. กรุงเทพฯ: ชัคเชลมีเดีย.
- กองศรี เจริญชม. 2547. ผลการใช้โปรแกรมการเตือนตนเองและโปรแกรมการชี้แนะด้วยวาจาที่มี
ต่อการปรับพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อการเรียนของนักเรียนชั้น มัธยมศึกษา ปีที่ 1.
ปริญญาโท กศ.ม. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- กิดานันท์ มลิทอง. 2536. เทคโนโลยีการศึกษาร่วมสมัย. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- กัลย์กมล ปานสันเทียะ. 2548. การผลิตวีดิทัศน์ เรื่อง การประกอบอาหารว่าง 2 ชนิด สำหรับ
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดตะกล้า กรุงเทพมหานคร.
ปริญญาโท กศ.ด.กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- กิดานันท์ มลิทอง. 2543. เทคโนโลยีการศึกษาและนวัตกรรม. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ:
อรุณการพิมพ์.
- กระทรวงศึกษาธิการ. สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. 2551. สำนักงานคณะกรรมการ
การศึกษาขั้นพื้นฐาน. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551.
กรุงเทพฯ.
- กระทรวงศึกษาธิการ. สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. 2551. สำนักงานคณะกรรมการ
การศึกษาขั้นพื้นฐาน. แนวทางการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ.
- กระทรวงศึกษาธิการ. สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. 2551. สำนักงานคณะกรรมการ
การศึกษาขั้นพื้นฐาน. แนวทางการพัฒนา การวัดและประเมินผลคุณลักษณะ
อันพึงประสงค์ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ.
- กิริติ บุญเจือ. 2538. จริยศาสตร์สำหรับผู้เริ่มเรียน. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- ขวัญฤดี จำช่อนสัตย์. 2542. การศึกษาพฤติกรรมความรับผิดชอบของนักเรียนมหาวิทยาลัยมหิดล.
ปริญญาโท กศ.ม.(การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- คณิงนิจ พุ่มพวง. 2546. การใช้กิจกรรมกลุ่มเพื่อพัฒนาความรับผิดชอบของนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์เพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี. ปริญญาโท ศศ.ม.
(จิตวิทยาชุมชน). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร. ถ่ายเอกสาร.
- จุรีรัตน์ นันทยทวิกุล. 2538. การวิเคราะห์องค์ประกอบคุณลักษณะและความรับผิดชอบ ของ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในกรุงเทพมหานคร. ปริญญาโท กศ.ม.
(การวิจัยและสถิติทางการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- จันทรา พวงยอด. 2543. การพัฒนาความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียน
พุทธจักรวิทยา โดยใช้กิจกรรมและเทคนิคการประเมินผลจากสภาพจริง. วิทยานิพนธ์
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

- ชัยยงค์ พรหมวงศ์ และคณะ. 2520. ระบบสื่อการสอน. กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์. 2523. ชุดการสอนในระดับประถมศึกษา. ในเอกสารชุดการสอนระดับประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ณัฐธัญญา ศรีพิมลปาณี. 2551. คู่มือพัฒนาความรับผิดชอบของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2. สารนิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน. 2548. ทฤษฎีต้นไม้อจริยธรรมสำหรับคนไทย : อดีต ปัจจุบัน และอนาคต. ในเอกสารประกอบการประชุมปฏิบัติการ (รุ่นที่ 1 ครั้งที่ 1) เรื่อง การใช้และการผลิตผลงานวิจัยทางจิตพฤติกรรมศาสตร์เพื่อประโยชน์แก่สังคมไทย. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.
- ถวัลย์ พรหมนรกิจ. 2531. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้และความคงทนในการจำระหว่างการเรียนจากบทเรียนโปรแกรมสื่อประสมแบบชุดการเรียนกับบทเรียนโปรแกรมสื่อประสมแบบชุดโทรทัศน์. สารนิพนธ์ กศ.ม. (เทคโนโลยีการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อุดลำนเนา.
- ถาวร รามโยธิน. 2544. แบบวัดจริยธรรมสำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาในเขตจังหวัดภาคเหนือ. เชียงใหม่ : โรงพยาบาลสวนปรุง กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข.
- ทิสนา เขมมณี และคณะ. 2546. การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยม : จากทฤษฎีสู่การปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : เสริมสินพีรเพชรซิสเท็ม
- ทิพวรรณ ดีแดง. 2546. การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความรับผิดชอบต่อตนเองของนักเรียนระดับนาฏศิลป์ชั้นต้นปีที่ 1 ที่เรียนเรื่องประเทศไทยและประเทศไทยในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดยการสอนที่จัดกิจกรรมการสอนแบบ 4 MAT กับการสอนที่ใช้เทคนิคการจัดผังลายเส้น. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม.(การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร
- ทัศนีย์ นาครัถย์. 2540. การผลิตเทปวีดิทัศน์เพื่อการสอน เรื่อง การร้อยมาลัยตัวกระแต. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- นิตยา โสริกุล. 2539. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ของที่มีการแทรกคำถามแทรกการสรุปและแบบปกติ. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

- นุชศรา กิจพิทักษ์. 2545. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยการใช้วีดิทัศน์เรื่อง “ลิลิตตะเลงพ่าย” ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนนครณัฐศึกษาลัย จังหวัดสุพรรณบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- นริศ อนันตยา. 2541. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จากบทเรียนวีดิทัศน์เรื่อง “ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการเลี้ยงสัตว์” โดยมีรูปแบบการเรียนแตกต่างกัน โดยใช้ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2540 โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- นภาพรณ อัจฉริยะกุล และพิไลพรรณ ปุกเหตุ. 2529. หลักการและทฤษฎีการสื่อสาร. นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- นภเนตร ชรรมบวร. 2549. การพัฒนากระบวนการคิดในเด็กปฐมวัย. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์. 2527. การทดสอบแบบอิงเกณฑ์. กรุงเทพฯ. โอเดียนสโตร์.
- เบญจา อ้นแพ. 2539. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง “การติดตามลูกหลาน” ระหว่างการสอน โดยวิธีบรรยายประกอบการสาธิต กับการสอนด้วยวีดิทัศน์. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ประภาศรี สีหะอำไพ. 2535. พื้นฐานการศึกษาทางศาสนาและจริยธรรม. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. 2546. จิตวิทยาการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2 : ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.
- ประเทิน มหาจันทร์. 2536. สอนเด็กให้มีความรับผิดชอบ. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- ประทีน คล้ายนาค. 2541. การผลิตรายโทรทัศน์ทางการศึกษา. นครปฐม: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
- พันธณีย์ วิหคโต. 2542. การสังเคราะห์รูปแบบการพัฒนาศักยภาพของเด็กไทยด้านความรับผิดชอบต่อและมีวินัยในตนเอง. กรุงเทพฯ. กรมวิชาการ.
- พระราชวรมุณี. 2528. พุทธธรรมกฎธรรมชาติและคุณค่าสำหรับชีวิต. กรุงเทพฯ: รุ่งวัฒนา.
- พระธรรมญาณมุณี. 2531. พระธรรมญาณมุณี 84. กรุงเทพฯ. โรงพิมพ์อัมรินทร์การพิมพ์.
- พระมหาอดิศร ธีรสีโล. 2540. คุณธรรมสำหรับครู. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์.

- พระราชชาติ คงสีดา. 2544. ความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูสัมพันธ์ภายในครอบครัว
ความใกล้ชิดทางศาสนากับการใช้เหตุผลทางจริยธรรมของนักศึกษาผู้ใหญ่ วิธีการ
เรียนทางไกลในจังหวัดราชบุรี. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิตมหาวิทยาลัย
ศิลปากร.
- พระเมธีธรรมากรณ์. (ประยูร ชุมมจิตโต). 2533. พุทธศาสนากับปรัชญา. บริษัทอัมรินทร์พริ้นติ้ง
กรุ๊ป จำกัด.
- พระธรรมปิฎก. (ป.อ. ปยุตโต). 2538. พุทธธรรม. พิมพ์ครั้งที่ 6. ฉบับปรับปรุงและขยายความ.
กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระจรัสศักดิ์ บุญฤทธิ. 2554. ผลการใช้กิจกรรมกลุ่มด้วยหลักอิทธิบาท 4 ที่มีต่อพฤติกรรม
ความรับผิดชอบในการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3. สารนิพนธ์ กศ.ม.
(จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ไพโรจน์ ตรีชนากุล, นิพนธ์ ศุภศรี และ ขจีรัตน์ ปิยกุล. 2521. เทคนิคการผลิตวีดิโอเทปเพื่อ
การศึกษา. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.
- วิไลวรรณ ชินพงษ์. 2539. การวิเคราะห์องค์ประกอบคุณธรรมสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพครู.
ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. (การวัดผลการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- วิชัย ประสิทธิ์วุฒิวงษ์. 2542. การพัฒนาหลักสูตรสถานต่อท้องถิ่น. กรุงเทพฯ: เซ็นเตอร์ดีส์คัฟเวอร์รี.
วิภา อุดมฉันท. 2538. การผลิตสื่อโทรทัศน์และวีดิทัศน์. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ภาณุภัทร ลิ้มจำริญ และณัฐภรณ์ หลาวทอง. 2551. การพัฒนาชุดเครื่องมือวัดคุณลักษณะ
อันพึงประสงค์ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น. คณะครุศาสตร์. กรุงเทพฯ.
มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณวิทยาลัย.
- มลิวัดย์ บำรุงการ. 2531. การสร้างแบบทดสอบวัดคุณธรรม 4 ประการ ตามพระบรมราโชวาทของ
รัชกาลที่ 9 สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. (การวัดผลการศึกษา)
กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ยนต์ ชุมจิต. 2531. ความเป็นครู. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.

- รจรินทร์ ลิ่มแหลมทอง. 2546. **ประสิทธิภาพของวีดิทัศน์ เรื่อง “การปฏิบัติและการบริการของผู้ขับჭีรถจักรยานยนต์บริการในมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์”**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ราชกิจจานุเบกษา. 2542. เล่มที่ 116 ตอนที่ 74 ก.
- ราชบัณฑิตยสถาน. 2546. **พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน. กรุงเทพฯ. โรงพิมพ์อักษรเจริญทัศน์**
- ราชบัณฑิตยสถาน. 2530. **พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน. กรุงเทพฯ. โรงพิมพ์อักษรเจริญทัศน์**
- ลัดดา เสนาวงษ์. 2532. **ความเป็นครู**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: พิเศษจุ.
- ลิขิต ชีรเวทิน. 2548. **คนไทยในอุดมคติ**. กรุงเทพฯ: แม็ค.
- ศตพร ศีรหาคำ. 2551. **การพัฒนารายการโทรทัศน์ฝึกทักษะปฏิบัติประกอบการเรียน เรื่องการเดินบันไดเบื้องต้น**. สารนิพนธ์ กศ.ม.(เทคโนโลยีการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุรางค์ ไคว้ตระกูล. 2544. **จิตวิทยาการศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมเจตน์ เมฆพ่าย. 2547. **การผลิตรายการโทรทัศน์เบื้องต้น**. ศูนย์ผลิตรายการ โทรทัศน์และวิดีโอเทปเพื่อการศึกษา. ปทุมธานี.
- สุรัชย์ สิกขาบัณฑิต. 2528. **ความรู้เบื้องต้นวิทยุและโทรทัศน์การศึกษา**. กรุงเทพฯ : สถาบันพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- สหัส พรหมเกษ. 2547. **การพัฒนาสื่อวีดิทัศน์ วิชาการปลูกพืชสมุนไพร เรื่องการปลูกสับปะรดโดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3**. วิทยานิพนธ์. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สมบูรณ์ สงวนญาติ. 2534. **เทคโนโลยีทางการสอน**. กรุงเทพฯ : ภาคพัฒนาตำราและเอกสารทางวิชาการหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู.
- สุวรรณทร์ โรจน์จรนภาลัย. 2547. **ปัจจัยที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบด้านการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนสารสาสน์พิทยากร กรุงเทพมหานคร**. สารนิพนธ์ กศม. (จิตวิทยาการศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2544. **การประเมินมาตรฐานและคุณภาพการศึกษา**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา ลาดพร้าว.

- สุพัตรา สุภาพ. 2531. สังคมและวัฒนธรรมไทย ค่านิยม ครอบครั้ว ศาสนา ประเพณี.
พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- โสภภาพรรณ ทองคำ. 2551. การศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านความมีน้ำใจของนักเรียน
ช่วงชั้นที่ 3 ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในกลุ่มวิภาวดีสังกัดกรุงเทพมหานคร.
ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. (การวัดผลการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ไสว มาลาทอง. 2542. คู่มือการศึกษาจริยธรรมสำหรับนักเรียน นิสิตนักศึกษา นักบริหาร
นักปกครองและประชาชนผู้สนใจทั่วไป. กรุงเทพฯ : การศาสนา.
- สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. 2540. คู่มือและสื่อการพัฒนาจิตพิสัยในระบบ
การเรียนการสอนระดับมัธยมศึกษา เรื่อง ความมีน้ำใจ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา
กรมศาสนา.
- สีปปนนท์ เกตุทัต. 2538. ยุทธศาสตร์การพัฒนาคคน การศึกษา และทรัพยากรมนุษย์ ก้าวหน้า
ทันโลก. วารสารมหาวิทยาลัยศิลปกร.
- หนูไพ กล้ากันหา. 2524. การสร้างบทเรียนโปรแกรมเทปโทรทัศน์เพื่อการสอน เรื่องคณะกรรมการ
นักเรียนชั้นประถมศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาเทคโนโลยี
การศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- อิสรียา สิริวิทยาวรรณ. 2534. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาเคมีและความสามารถในการ
การแก้ปัญหาทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้การสอนแบบ
สืบเสาะหาความรู้โดยใช้เทปโทรทัศน์สร้างสถานการณ์กับการสอนตามคู่มือครู.
ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. (วิทยาศาสตร์การศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อุดมศักดิ์ กุลครอง. 2553. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับความรับผิดชอบต่อสังคมของผู้บริหาร
สถานศึกษา. ปริญญาานิพนธ์. กรุงเทพฯ. บัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยศิลปากร
- อมรรวรรณ แก้วผ่อง. 2542. การเปรียบเทียบผลของกิจกรรมกลุ่มและการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม
ที่มีต่อการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความรับผิดชอบต่อตนเองของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ :
บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

อรุวรรณ พาณิชปฐมพงศ์. 2542. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการกับพฤติกรรมด้านความ
 มีวินัยในตนเองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6.ปริญญาโท กศ.ม.,
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

Best, Amin. 2001: 61(12) :4656 - A). “The effect of the presence of an Adult in the
 classroom on Teacher/Student Discipline Interaction,” Dissertation Abstracts
 International.

Brown, R. Social Psychology. New York : The Free Press, 1978.

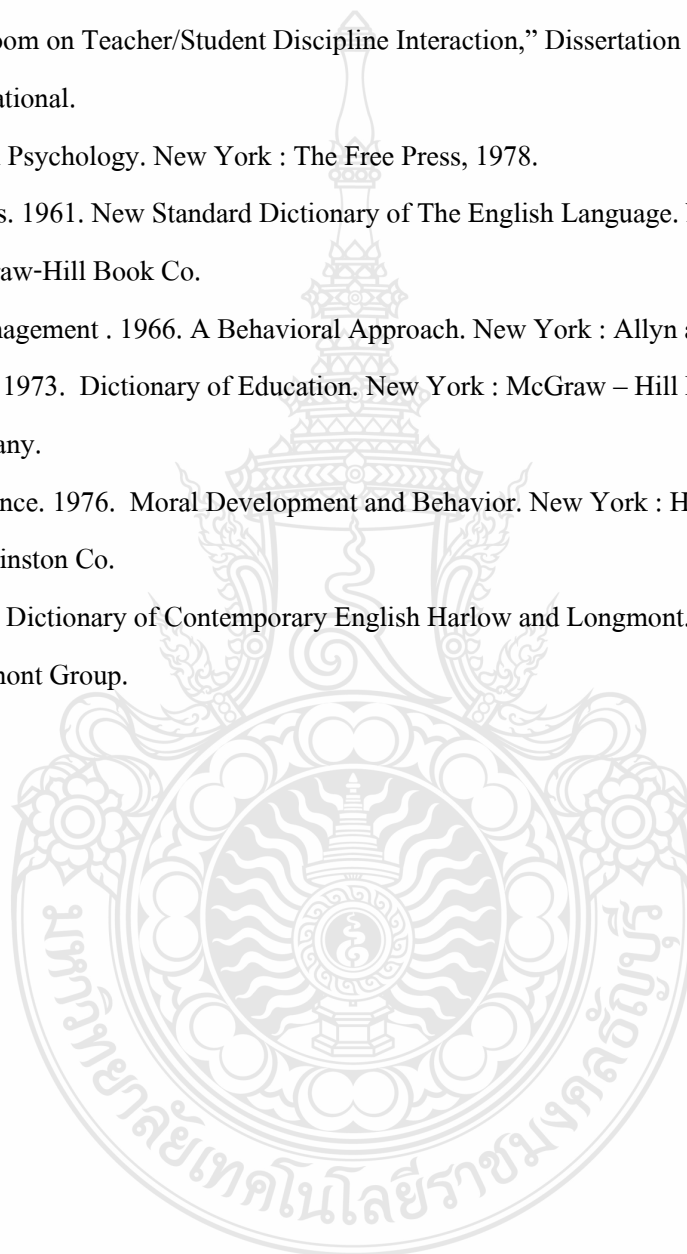
Funk & Wagnalls. 1961. New Standard Dictionary of The English Language. New York
 :McGraw-Hill Book Co.

Flippo, E.B. Management . 1966. A Behavioral Approach. New York : Allyn and Bacon.

Good , Carter V. 1973. Dictionary of Education. New York : McGraw – Hill Book
 Company.

Kohlberg, Lawrence. 1976. Moral Development and Behavior. New York : Holt Rinchart
 and Winston Co.

Longman. 1978. Dictionary of Contemporary English Harlow and Longmont. London :
 Longmont Group.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก.
รายนามผู้เชี่ยวชาญ

รายนามผู้เชี่ยวชาญ

ผู้เชี่ยวชาญด้านวัดผลและประเมินผล

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เรวดี ศรีเอี่ยมสะอาด
คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิชัย ลำไย
รองอธิการบดีฝ่ายงานเทคโนโลยีสารสนเทศและพัฒนานวัตกรรม
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิวรรณ จันทร์แพทย์
คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง

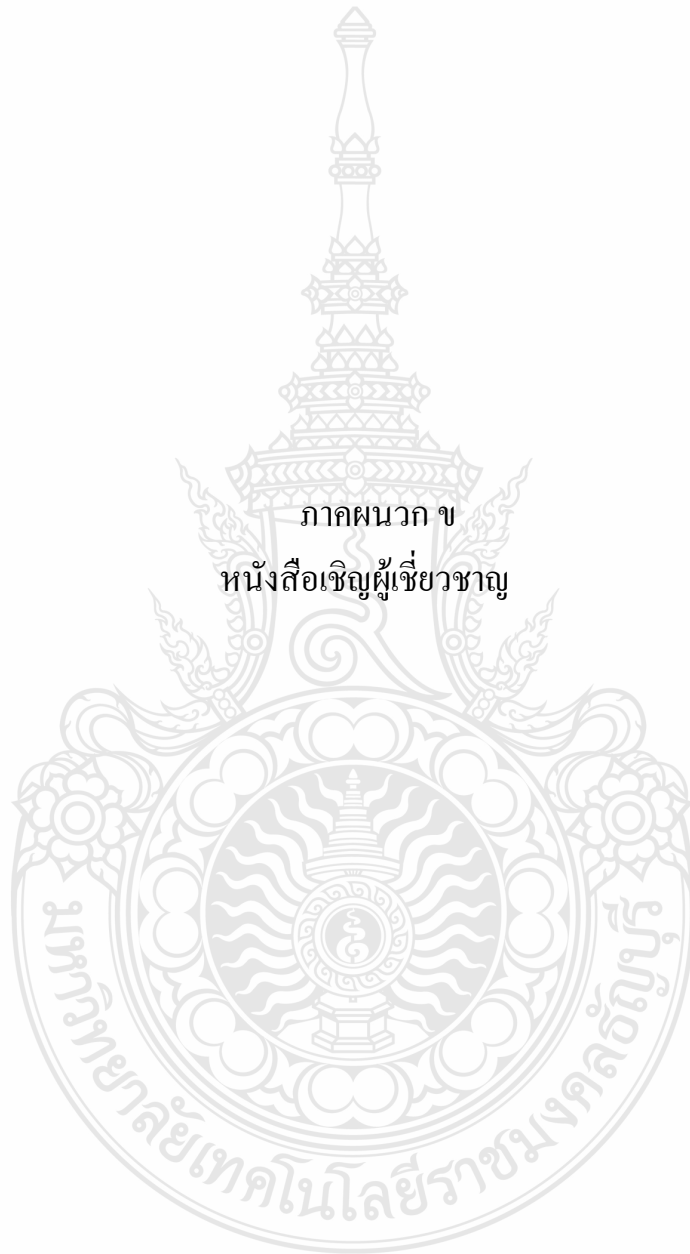
ผู้เชี่ยวชาญด้านเทคนิควิดิทัศน์

1. นายช่วง บุญมาก
ศึกษานิเทศก์ชำนาญการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานีเขต 1
2. นายวิจารณ์ ดานวงษ์
ศึกษานิเทศก์ชำนาญการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานีเขต 2
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิชัย ลำไย
รองอธิการบดีฝ่ายงานเทคโนโลยีสารสนเทศและพัฒนานวัตกรรม
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาการจัดการความรู้

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประนอม พันธุ์ไสว
คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
2. ดร.อุไร จักษ์ตรีมงคล
สำนักวิจัยและทดสอบทางการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
3. ดร.ไอลดา คล้ายสำริด
ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานีเขต 2

ภาคผนวก ข
หนังสือเชิญผู้เชี่ยวชาญ

ที่ ศษ 0578.02/0416

คณะกรรมการอุตสาหกรรม
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
คลองหก อ.ธัญบุรี จ.ปทุมธานี 12110

30 พฤษภาคม 2555

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิวรรณ จันทร์เทพย์

เนื่องด้วย นางสาวรัชชก ธีระแก้ว นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี กำลังจัดทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง รูปแบบรายการวิดิทัศน์เพื่อส่งเสริมความรับผิดชอบของนักเรียนประถมศึกษา โดยมีรองศาสตราจารย์ ดร.เกียรติศักดิ์ พันธุ์สำเริง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการนี้ คณะกรรมการบริหารหลักสูตรฯ พิจารณาเห็นว่า ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ความสามารถอย่างยิ่ง จึงขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัยในการจัดทำวิทยานิพนธ์ดังกล่าวให้แก่ นางสาวรัชชก ธีระแก้ว เพื่อประโยชน์ทางการศึกษาต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ด้วย จะเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ประเสริฐ ปิ่นปฐมรัฐ)
คณบดีคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

งานบัณฑิตศึกษา
โทร. 0 2549 3207
โทรสาร 0 2577 5020

ที่ ศธ 0578.02 / 0416

คณะกรรมการอุตสาหกรรม
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
คลองหก อ.ธัญบุรี จ.ปทุมธานี 12110

๓๐ พฤษภาคม 2555

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิชัย ลำไย

เนื่องด้วย นางสาวรัชชก ถิระแก้ว นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี กำลังจัดทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง รูปแบบรายการวิดิทัศน์เพื่อส่งเสริมความรับผิดชอบของนักเรียนประถมศึกษา โดยมีรองศาสตราจารย์ ดร. เกียรติศักดิ์ พันธุ์ลำเจียก เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการนี้ คณะกรรมการบริหารหลักสูตร ฯ พิจารณาเห็นว่า ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ความสามารถอย่างดียิ่ง จึงขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัยในการจัดทำวิทยานิพนธ์ดังกล่าวให้แก่ นางสาวรัชชก ถิระแก้ว เพื่อประโยชน์ทางการศึกษาต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ด้วย จะเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ประเสริฐ ปิ่นปฐมรัฐ)
คณบดีคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

งานบัณฑิตศึกษา
โทร. 0 2549 3207
โทรสาร 0 2577 5020

ที่ ศษ 0578.02 / 0416

คณะกรรมการอุดมศึกษา
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
คลองหก อ.ธัญบุรี จ.ปทุมธานี 12110

30 พฤษภาคม 2555

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์เรวดี ศรีเยี่ยมสะอาด

เนื่องด้วย นางสาวรัชชก ถิระแก้ว นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี กำลังจัดทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง รูปแบบรายการวิดิทัศน์เพื่อส่งเสริมความรับผิดชอบของนักเรียนประถมศึกษา โดยมีรองศาสตราจารย์ ดร. เกียรติศักดิ์ พันธุ์ลำเจียก เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการนี้ คณะกรรมการบริหารหลักสูตร ฯ พิจารณาเห็นว่า ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ความสามารถอย่างดียิ่ง จึงขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัยในการจัดทำวิทยานิพนธ์ดังกล่าวให้แก่ นางสาวรัชชก ถิระแก้ว เพื่อประโยชน์ทางการศึกษาต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ด้วย จะเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ประเสริฐ ปิ่นปฐมรัฐ)
คณบดีคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

งานบัณฑิตศึกษา

โทร. 0 2549 3207

โทรสาร 0 2577 5020

ที่ ศธ 0578.02 /0767

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
ต.คลองหก อ.คลองหลวง
จ.ปทุมธานี 12110

1 ตุลาคม 2555

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน ดร.ไอลดา คล้ายสำริด

เนื่องด้วย นางสาวรัชก ธีระแก้ว นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ได้รับอนุมัติจัดทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง รูปแบบรายการวิดีโอที่สนับสนุนส่งเสริมความรับผิดชอบของนักเรียนประถมศึกษา โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.เกียรติศักดิ์ พันธุ์ลำเจียก เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการนี้ คณะกรรมการบริหารหลักสูตรฯ พิจารณาเห็นว่า ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ความสามารถอย่างยิ่ง จึงขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัยในการจัดทำวิทยานิพนธ์ดังกล่าวให้แก่ นางสาวรัชก ธีระแก้ว เพื่อประโยชน์ทางการศึกษาต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ด้วย จะเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.ทศพร แสงสว่าง)

ผู้ช่วยคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา
ปฏิบัติราชการแทนคณบดีคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

งานบัณฑิตศึกษา

โทร. 02 5493207

โทรสาร 02 5493213

ที่ ศธ 0578.02 /0767.3

คณะกรรมการอุตสาหกรรม
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
ต.คลองหก อ.คลองหลวง
จ.ปทุมธานี 12110

1 ตุลาคม 2555

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน ดร.อุไร จักษตรีมงคล

เนื่องด้วย นางสาวรัชชก ถิระแก้ว นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ได้รับอนุมัติจัดทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง รูปแบบรายการวิดิทัศน์เพื่อส่งเสริมความรับผิดชอบของนักเรียนประถมศึกษา โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.เกียรติศักดิ์ พันธุ์ลำเจียก เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการนี้ คณะกรรมการบริหารหลักสูตรฯ พิจารณาเห็นว่า ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ความสามารถอย่างยิ่ง จึงขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัยในการจัดทำวิทยานิพนธ์ดังกล่าวให้แก่ นางสาวรัชชก ถิระแก้ว เพื่อประโยชน์ทางการศึกษาต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ด้วย จะเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.ทศพร แสงสว่าง)

ผู้ช่วยคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดีคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

งานบัณฑิตศึกษา

โทร. 02 5493207

โทรสาร 02 5493213

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ งานบัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม โทร. 02 5493207
ที่ ศธ 0578.02 /1810 วันที่ 1 ตุลาคม 2555
เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประนอม พันธุ์ไสว

เนื่องด้วย นางสาวรัชก ถิระแก้ว นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ได้รับอนุมัติจัดทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง รูปแบบรายการวิทัศน์เพื่อส่งเสริมความรับผิดชอบของนักเรียนประถมศึกษา โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.เกียรติศักดิ์ พันธุ์ลำเจียก เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการนี้ คณะกรรมการบริหารหลักสูตรฯ พิจารณาเห็นว่า ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ความสามารถอย่างยิ่ง จึงขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัยในการจัดทำวิทยานิพนธ์ดังกล่าว ให้แก่ นางสาวรัชก ถิระแก้ว เพื่อประโยชน์ทางการศึกษาต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ด้วย จะเป็นพระคุณยิ่ง

(ดร.ทศพร แสงสว่าง)

ผู้ช่วยคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดีคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

ที่ ศธ 0578.02 /0767.1

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
ต.คลองหก อ.คลองหลวง
จ.ปทุมธานี 12110

1 ตุลาคม 2555

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน นายวิจารณ์ ดานวงศ์

เนื่องด้วย นางสาวรัชชก ธีระแก้ว นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ได้รับอนุมัติจัดทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง รูปแบบรายการวิทัศน์เพื่อส่งเสริมความรับผิดชอบของนักเรียนประถมศึกษา โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.เกียรติศักดิ์ พันธุ์ลำเจียก เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการนี้ คณะกรรมการบริหารหลักสูตรฯ พิจารณาเห็นว่า ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ความสามารถอย่างยิ่ง จึงขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัยในการจัดทำวิทยานิพนธ์ดังกล่าวให้แก่ นางสาวรัชชก ธีระแก้ว เพื่อประโยชน์ทางการศึกษาต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ด้วย จะเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.ทศพร แสงสว่าง)

ผู้ช่วยคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา
ปฏิบัติราชการแทนคณบดีคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

งานบัณฑิตศึกษา

โทร. 02 5493207

โทรสาร 02 5493213

ที่ ศธ 0578.02 /0767.2

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
ต.คลองหก อ.คลองหลวง
จ.ปทุมธานี 12110

1 ตุลาคม 2555

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน นายชวง ชำมาก

เนื่องด้วย นางสาวรัชชก ธีระแก้ว นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ได้รับอนุมัติจัดทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง รูปแบบรายการวิดิทัศน์เพื่อส่งเสริมความรับผิดชอบของนักเรียนประถมศึกษา โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.เกียรติศักดิ์ พันธุ์ลำเจียก เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการนี้ คณะกรรมการบริหารหลักสูตรฯ พิจารณาเห็นว่า ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ความสามารถอย่างยิ่ง จึงขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัยในการจัดทำวิทยานิพนธ์ดังกล่าวให้แก่ นางสาวรัชชก ธีระแก้ว เพื่อประโยชน์ทางการศึกษาต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ด้วย จะเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.ทศพร แสงสว่าง)

ผู้ช่วยคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดีคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

งานบัณฑิตศึกษา

โทร. 02 5493207

โทรสาร 02 5493213

ภาคผนวก ค
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง รูปแบบรายการวัดทัศนคติเพื่อส่งเสริมความรับผิดชอบของนักเรียนระดับประถมศึกษา

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้ เป็นเครื่องมือในการวิจัยเพื่อสอบถามความคิดเห็นของ ผู้บริหาร สถานศึกษาครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา ระดับประถมศึกษา ในเรื่องความ รับผิดชอบของนักเรียนระดับประถมศึกษา
2. แบบสอบถามฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อสอบถามข้อมูลด้านความรับผิดชอบของนักเรียน ระดับประถมศึกษา ซึ่งความรับผิดชอบมีผู้กำหนดพฤติกรรมของบุคคลของความรับผิดชอบต่อ ไว้ทั้งหมด 10 คุณลักษณะ ท่านคิดว่าพฤติกรรมเหล่านี้เป็นความรับผิดชอบของนักเรียน ระดับประถมศึกษาหรือไม่
  - การทำตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย
  - ความละเอียดรอบคอบ
  - การขีตมั่นในกฎเกณฑ์
  - ความเพียร
  - ความขยันหมั่นเพียร
  - ความตรงต่อเวลา
  - ความไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค
  - การยอมรับผลการกระทำของตนเอง
  - ความอดทน
  - ความเชื่อมั่นในตนเอง
3. โปรดตอบคำถามทุกข้อตามความเป็นจริง เพราะคำตอบที่เป็นจริงและสมบูรณ์เท่านั้น จะช่วย ใ้การวิจัยในครั้งนี้เกิดประโยชน์อย่างเต็มที่ คำตอบของท่าน ผู้วิจัยจะเก็บเป็นความลับ และ จะประมวลผลเป็นรายงานในภาพรวม ดังนั้น การตอบแบบสอบถามในครั้งนี้จึงไม่มี ผลกระทบต่อการปฏิบัติงานของผู้ตอบแบบสอบถามแต่ประการใด
4. แบบสอบถามฉบับนี้ประกอบด้วย
  - ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 8 ข้อ
  - ตอนที่ 2 แบบสอบถามองค์ประกอบคุณลักษณะความรับผิดชอบของนักเรียน จำนวน 60 ข้อ

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ที่ตรงกับความเป็นจริงเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

1. เพศ

☐ ชาย	☐ หญิง
------------------------------	-------------------------------
2. อายุ

☐ น้อยกว่า 30 ปี	☐ 30 – 40 ปี
☐ 41 – 50 ปี	☐ มากกว่า 50 ปี
3. ระดับการศึกษาสูงสุด

☐ ปริญญาตรี	☐ ปริญญาโท	☐ ปริญญาเอก	☐ อื่นๆ
------------------------------------	-----------------------------------	------------------------------------	--------------------------------

.....
4. สถานศึกษาที่ท่านปฏิบัติการสอน

☐ รัฐบาล	☐ เอกชน
---------------------------------	--------------------------------
5. ตำแหน่งหน้าที่ของผู้ตอบแบบสอบถาม

☐ ผู้อำนวยการโรงเรียน	☐ ครูผู้สอน	☐ อื่นๆ .....
--	------------------------------------	--------------------------------------
6. สอนอยู่ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ (ตอบได้มากกว่าหนึ่งคำตอบ)

☐ ภาษาไทย	☐ คณิตศาสตร์
☐ วิทยาศาสตร์	☐ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
☐ สุขศึกษา และพลศึกษา	☐ ศิลปะ
☐ การงานอาชีพ และเทคโนโลยี	☐ ภาษาต่างประเทศ
7. สอนอยู่ในระดับ (ตอบได้มากกว่าหนึ่งคำตอบ)

☐ ประถมศึกษาปีที่ 1-3	☐ ประถมศึกษาปีที่ 4-6
--	--
8. ประสบการณ์ในการสอน

☐ ต่ำกว่าหรือเท่ากับ 5 ปี	☐ 6 - 10 ปี	☐ 11 - 15 ปี
☐ 16 - 20 ปี	☐ 21 – 25 ปี	☐ 26 - 30 ปี
☐ มากกว่า 30 ปี		

ตอนที่ 2 แบบสอบถามองค์ประกอบคุณลักษณะความรับผิดชอบของนักเรียน จำนวน 60 ข้อ
คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องโดยพิจารณาเลือกคำตอบที่ตรงกับระดับความรู้สึกและเป็นจริงมากที่สุด

มากที่สุด หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความคิดเห็นหรือการปฏิบัติตนของนักเรียนมากที่สุด

มาก หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความคิดเห็นหรือการปฏิบัติตนของนักเรียนมาก

ปานกลาง หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความคิดเห็นหรือการปฏิบัติตนของนักเรียนปานกลาง

น้อย หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความคิดเห็นหรือการปฏิบัติตนของนักเรียนน้อย

น้อยที่สุด หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความคิดเห็นหรือการปฏิบัติตนของนักเรียนน้อยมาก

ข้อ	รายการ	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
การทำตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย						
1	ทำงานที่ได้รับมอบหมายให้เสร็จ					
2	ตั้งใจฟังขณะครูสอน					
3	ทำกิจกรรมอื่นขณะครูสอน					
4	รู้สึกไม่สบายใจหากงานที่ได้รับมอบหมายดำเนินไปอย่างล่าช้า					
5	ถ้าไม่เข้าใจจะรีบซักถามครูทันที					
6	ไม่สนใจว่างานที่ทำอยู่จะสำเร็จตามเป้าหมายหรือไม่					
ความละเอียดรอบคอบ						
7	นำอุปกรณ์การเรียนและตำราเรียนมาพร้อมทุกวัน					
8	วางแผนการดูหนังสือเพื่อเตรียมตัวสอบ					
9	ทำตารางการทำงานและการอ่านหนังสือและสามารถปฏิบัติได้					
10	ทบทวนบทเรียนทุกวัน					
11	ตรวจทานและแก้ไขงานอย่างละเอียดก่อนส่งครูทุกครั้ง					
12	จดบันทึก สรุปย่อบทเรียนเพื่อเป็นการทบทวน					

ข้อ	รายการ	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
การยึดมั่นในกฎเกณฑ์						
13	ปฏิบัติตามกฎของโรงเรียนด้วยความเต็มใจ					
14	ปฏิบัติตามข้อตกลงที่มีร่วมกันในชั้นเรียนอย่างเคร่งครัด					
15	ไม่ส่งเสียงดังในห้องสมุด					
16	ยืมหนังสือและส่งคืนตามกำหนด					
17	เมื่อรับประทานอาหารเสร็จ นำจานไปเก็บที่ที่เก็บจาน					
18	ทำงานที่ครูสั่งและส่งตามกำหนดเวลา					
ความเพียร						
19	เมื่อทำงานผิดหรือไม่เรียบร้อยจะพยายามปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น					
20	ในวิชาที่ยากจะพยายามอ่านหนังสือทบทวนหลายๆครั้งจนเข้าใจ					
21	เมื่อมีเวลาว่างจะเข้าห้องสมุดเพื่อศึกษาค้นคว้า					
22	เมื่อเริ่มต้นทำสิ่งใดแล้วจะต้องทำให้เสร็จโดยเร็ว					
23	งานสิ่งใดยากจะทุ่มเททำงานสำเร็จ					
24	ปรับปรุงงานเพื่อให้ดีที่สุดแม้ต้องทำหลายครั้ง					
ความขยันหมั่นเพียร						
25	เอาใจใส่ต่อการเรียน					
26	เก็บขยะเมื่อเจอทุกครั้ง					
27	เมื่อมีเวลาว่างมักไปทัศนศึกษาหาความรู้ในที่ต่างๆ					
28	ใช้เวลาว่างในการอ่านหนังสือเพิ่มเติม					
29	ทำการบ้านเองโดยไม่ต้องบังคับ					
30	มุ่งมั่นในการทำงาน					

ข้อ	รายการ	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ความตรงต่อเวลา						
31	ส่งงานตรงเวลาที่ครูกำหนด					
32	เข้าชั้นเรียนตรงเวลา					
33	ทำงานในชั้นเรียนเสร็จทันเวลา					
34	มีนัดจะไปถึงนัดก่อนเวลา					
35	เข้านอนแต่หัวค่ำ เพื่อตื่นเช้าไปโรงเรียนให้ทันเวลา					
36	ส่งคืนหนังสือที่ห้องสมุดตรงเวลา					
ความไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค						
37	เมื่อมีปัญหาในการเรียนพยายามแก้ปัญหาให้ได้					
38	ในวิชาที่ไม่ชอบก็จะพยายามตั้งใจเรียน					
39	ตั้งใจทำงานด้วยตนเองทุกครั้ง					
40	ชอบศึกษาเกี่ยวกับวิธีการแก้ปัญหาเพื่อเป็นแนวทางในการแก้ปัญหา					
41	ตั้งเป้าหมายที่จะเพิ่มผลสัมฤทธิ์ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ได้คะแนนต่ำให้สูงขึ้น					
42	ช่วยทำงานด้วยความเต็มใจ					
การยอมรับผลการกระทำของตนเอง						
43	ทำงานผิดพลาดพร้อมที่จะยอมรับผิดต่อหน้าเพื่อนๆ					
44	เมื่อทำดีก็ได้รับคำชมเชย					
45	ยินดีปรับปรุงตนเองตามคำแนะนำของครู					
46	เมื่อครูตรวจงานเสร็จจะนำมาปรับปรุงแก้ไขสิ่งที่ผิดทันที					
47	ยอมรับในสิ่งที่กระทำผิดแม้ว่าจะถูกลงโทษ					
48	เมื่อทำของเสียหายก็จะบอกกับครูทันที					

ข้อ	รายการ	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ความอดทน						
49	ไม่ลอกงานเพื่อนแม้งานจะยาก					
50	ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ทุกคน					
51	เมื่อทำงานร่วมกับเพื่อนๆช่วยทำงานด้วยความตั้งใจ					
52	แม้มีขั้นตอนมากก็พยายามทำตามลำดับ					
53	แม้อากาศจะร้อน หรือหนาวก็ทนได้					
54	เมื่อมีงานเยอะก็จะค่อยๆทำให้เสร็จ					
ความเชื่อมั่นในตนเอง						
55	อ่านหนังสือและทำการบ้านเมื่อมีเวลาว่างด้วยตนเอง					
56	เป็นคนไม่โลเล ที่ชอบเปลี่ยนใจง่ายๆ					
57	เป็นคนเปิดเผยเสมอ เพราะเชื่อว่า “ความจริงเป็นสิ่งไม่ตาย”					
58	ทำกิจกรรมหน้าชั้นเรียน โดยที่ครูไม่ต้องเรียก					
59	ชอบอาสาขอเป็นตัวแทนกลุ่มออกมาพูดหน้าชั้นเรียนทุกครั้ง					
60	รู้สึกสนุกสนานกับการได้แสดงละครหน้าเวที					

ข้อคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับความรับผิดชอบ

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบพระคุณในความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถามอย่างสมบูรณ์

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง รูปแบบรายการวิดิทัศน์เพื่อส่งเสริมความรับผิดชอบของนักเรียนระดับประถมศึกษา

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้ เป็นเครื่องมือในการวิจัยเพื่อสอบถามความคิดเห็นของ ผู้บริหาร หัวหน้างาน นักวิชาการ และบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการสร้างวิดิทัศน์ เพื่อส่งเสริมความรับผิดชอบต่อของนักเรียนประถมศึกษา
2. แบบสอบถามฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อสอบถามข้อมูลด้านการสร้างวิดิทัศน์ เพื่อส่งเสริมความ

รับผิดชอบต่อของนักเรียนระดับประถมศึกษา ซึ่งความรับผิดชอบมีผู้กำหนดพฤติกรรมของบุคคลของความรับผิดชอบต่อไว้ทั้งหมด 10 คุณลักษณะ ดังนี้

- การทำตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย
- ความละเอียดรอบคอบ
- การยึดมั่นในกฎเกณฑ์
- ความเพียร
- ความขยันหมั่นเพียร
- ความตรงต่อเวลา
- ความไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค
- การยอมรับผลการกระทำของตนเอง
- ความอดทน
- ความเชื่อมั่นในตนเอง

4. โปรดตอบคำถามทุกข้อตามความเป็นจริง เพราะคำตอบที่เป็นจริงและสมบูรณ์เท่านั้น จะช่วยให้การวิจัยในครั้งนี้เกิดประโยชน์อย่างเต็มที่ คำตอบของท่าน ผู้วิจัยจะเก็บเป็นความลับ และจะประมวลผลเป็นรายงานในภาพรวม ดังนั้น การตอบแบบสอบถามในครั้งนี้จึงไม่มีผลกระทบต่อการทำงานของผู้ตอบแบบสอบถามแต่ประการใด
5. แบบสอบถามฉบับนี้ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 6 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามด้านการสร้างวิทัศน์เพื่อส่งเสริมความรับผิดชอบของ
นักเรียนระดับประถมศึกษาจำนวน 4 เรื่อง แบ่งเป็นข้อย่อย จำนวน 40 ข้อ

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ที่ตรงกับความเป็นจริงเกี่ยวกับผู้ตอบ
แบบสอบถาม

1. เพศ

- ชาย หญิง

2. อายุ

- น้อยกว่า 30 ปี 30 – 40 ปี
 41 – 50 ปี มากกว่า 50 ปี

3. ระดับการศึกษาสูงสุด

- ปริญญาตรี ปริญญาโท ปริญญาเอก อื่นๆ

.....

4. หน่วยงานที่ท่านปฏิบัติงาน

- รัฐบาล เอกชน

5. ตำแหน่งหน้าที่ของผู้ตอบแบบสอบถาม

- ผู้อำนวยการ หัวหน้างาน นักวิชาการ อื่นๆ

.....

6. ประสบการณ์ในการทำงาน

- ต่ำกว่าหรือเท่ากับ 5 ปี 6 - 10 ปี 11 - 15 ปี
 16 - 20 ปี 21 - 25 ปี 26 - 30 ปี
 มากกว่า 30 ปี

ตอนที่ 2 แบบสอบถามด้านการสร้างวิดิทัศน์เพื่อส่งเสริมความรับผิดชอบของนักเรียนระดับ
ประถมศึกษา จำนวน 4 เรื่อง แบ่งเป็นข้อย่อย จำนวน 40 ข้อ

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องโดยพิจารณาเลือกคำตอบที่ตรงกับระดับความรู้สึกและ
ความเหมาะสม

มากที่สุด หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความคิดเห็นมากที่สุด
มาก หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความคิดเห็นมาก
ปานกลาง หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความคิดเห็นปานกลาง
น้อย หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความคิดเห็นน้อย
น้อยที่สุด หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความคิดเห็นน้อยมาก

ข้อ	รายการ	ระดับความคิดเห็น					ข้อเสนอแนะ
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
แก่นของเรื่อง (Theme)							
1	เชิงบวก						
2	ให้ความรู้						
3	การนำไปใช้						
4	โน้มน้าวจิตใจ						
5	ให้แง่คิดภายหลัง						
6	สร้างความบันเทิง						
7	กระตุ้นให้เกิดความคิด						
8	มีการตอบสนองที่ดีขึ้น						
9	ย้อนกลับไปหาต้นเรื่อง						
รูปแบบรายการวิดิทัศน์							
10	รายการละคร						
11	รายการสารคดี						
12	รายการสนทนา						
13	รายการสารละคร						

ข้อ	รายการ	ระดับความคิดเห็น					ข้อเสนอแนะ
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
รูปแบบรายการวิดิทัศน์ (ต่อ)							
14	รายการสัมภาษณ์						
15	รายการแบบจำลอง						
16	รายการแบบปกิณกะ						
17	รายการสอน โดยตรง						
18	รายการแบบบรรยาย						
19	รายการแบบแมกกาซีน						
20	รายการสอนสถานการณ์จำลอง						
โครงเรื่อง							
ส่วนนำ							
21	แนะนำเรื่อง						
22	กระตุ้นความสนใจ						
23	สร้างความสัมพันธ์กับผู้ชม						
24	ระบุหัวข้อหลักหรือประเด็นสำคัญ						
ส่วนเนื้อหา							
25	นำเสนอตามลำดับเรื่อง						
26	เกิดจุดหักมุมอย่างไม่คาดคิด						
27	คลี่คลายให้เห็นการพัฒนาเป็นขั้นตอน						
28	เสนอทัศนะจากมุมมองอื่นที่แตกต่างออกไป						
29	อธิบาย ยกตัวอย่างประกอบ ย้ำประเด็นสำคัญ						

ข้อ	รายการ	ระดับความคิดเห็น					ข้อเสนอแนะ
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
30	เชื่อมโยงระหว่างหัวข้อให้สัมพันธ์สอดคล้องกัน						
ส่วนสรุป							
31	สรุปเค้าโครงหรือภาพรวมของเรื่อง						
32	ตรวจสอบความเข้าใจของผู้ชมอีกครั้ง						
33	ขมวดปมของเรื่องทั้งหมดลงอย่างย่อ						
34	เน้น ย้ำประเด็นหรือสาระสำคัญของเรื่อง						
35	ฝากข้อคิด หลักการ หรือเชิญชวน โน้มน้าวใจ						
36	เชื่อมโยงไปสู่หัวข้อหรือเรื่องราวในลำดับต่อไป						
ระยะเวลาการนำเสนอ							
37	ไม่เกิน 8 นาที						
38	ไม่เกิน 12 นาที						
39	ไม่เกิน 15 นาที						
40	มากกว่า 15 นาที						

ข้อคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับการสร้างวิดิทัศน์

.....

.....

ขอขอบพระคุณในความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถามอย่างสมบูรณ์

แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน

ด้วยรูปแบบรายการวิดิทัศน์เพื่อส่งเสริมความรับผิดชอบของนักเรียนระดับประถมศึกษา
โดยมีเนื้อหาดังนี้

1. การยึดมั่นในกฎเกณฑ์
2. ความตรงต่อเวลา
3. การยอมรับผลของการกระทำของตนเอง

คำชี้แจง แบบทดสอบฉบับนี้ มี 1 ตอน

ข้อสอบตอนที่ 1 เป็นข้อสอบปรนัย จำนวน 30 ข้อ คะแนนเต็ม 30 คะแนน

ตอนที่ 1 ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย X ทับตัวอักษร ก,ข,ค และ ง หน้าข้อความที่ถูกต้อง
เพียงคำตอบเดียว

<p>1. โรงเรียนมีกฎข้อบังคับให้นักเรียนแต่งกายเรียบร้อย ใส่เสื้อเข้าในกางเกง แต่นักเรียนแต่งกายไม่เรียบร้อย คุณครูมาพบ นักเรียนจะปฏิบัติตนอย่างไร ?</p> <p>ก. รีบแต่งกายให้เรียบร้อย</p> <p>ข. บอกคุณครูว่ากำลังเล่นอยู่</p> <p>ค. ไปเล่นต่อโดยไม่สนใจคุณครู</p> <p>ง. บอกคุณครูว่าเสื้อหลุดแค่นี้ไม่เป็นไรหรอก</p> <p>2. หากนักเรียนทำงานที่ได้รับมอบหมายได้สำเร็จด้วยตนเอง นักเรียนจะคิดทำเพราะเหตุใด ?</p> <p>ก. อยากได้คะแนนจากคุณครู</p> <p>ข. อยากให้เพื่อนและครูชื่นชม</p> <p>ค. เห็นคุณค่าของการรับผิดชอบ</p> <p>ง. กลัวถูกลงโทษหากงานไม่เสร็จ</p>	<p>3. ถ้านักเรียนได้รับหน้าที่ให้เป็นเวรทำความสะอาดในวันจันทร์ แต่มีเพื่อนคนอื่นทำอยู่แล้ว นักเรียนจึงไม่ทำ แสดงว่านักเรียนเป็นคนอย่างไร ?</p> <p>ก. ทะเยอทะยาน</p> <p>ข. ไม่มีระเบียบวินัย</p> <p>ค. ไม่มีความเสียสละ</p> <p>ง. ไม่มีความรับผิดชอบ</p> <p>4. ในชั้นเรียนมีกฎให้นักเรียนรักษาความสะอาดของห้องเรียน และปฏิบัติตามกฎ โดยการดูแลห้องเรียนให้สะอาดเสมอนั้น แสดงว่านักเรียนเป็นคนอย่างไร ?</p> <p>ก. ขยัน อดทน</p> <p>ข. ให้ความร่วมมือ</p> <p>ค. รักความสะอาด</p> <p>ง. มีความรับผิดชอบ</p>
---	---

<p>5. เมื่อนักเรียนอ่านหนังสือในห้องสมุดเรียบร้อยแล้ว นักเรียนต้องปฏิบัติตนอย่างไร ?</p> <p>ก. ให้เพื่อนช่วยเอาไปเก็บให้เรา</p> <p>ข. เอาหนังสือไปเก็บที่ชั้นวางหนังสือ</p> <p>ค. วางหนังสือไว้เดี๋ยวก็มีคนมาเก็บเอง</p> <p>ง. ยังไม่ต้องเก็บเพราะจะกลับมาอ่านอีกครั้ง</p> <p>6. นักเรียนได้รับคำชมจากคุณครูว่า ส่งงานตามกำหนดทุกครั้ง แสดงว่านักเรียนเป็นคนอย่างไร ?</p> <p>ก. รอบคอบ</p> <p>ข. ตรงต่อเวลา</p> <p>ค. ขยัน อดทน</p> <p>ง. มานะ พยายาม</p> <p>7. คุณครูให้นักเรียนนำอุปกรณ์การเรียนชิ้นมาวางเตรียมไว้ ก่อนที่จะเริ่มการเรียน แสดงว่านักเรียนมีคุณธรรมข้อใด ?</p> <p>ก. ซื่อสัตย์ สุจริต</p> <p>ข. ขยันหมั่นเพียร</p> <p>ค. มีความสามัคคี</p> <p>ง. มีความรับผิดชอบ</p> <p>8. เมื่อนักเรียนยืมดินสอของเพื่อนไปใช้ แล้วยังไม่คืน เพื่อนทวงถามนักเรียน นักเรียนจะตอบว่าอย่างไร ?</p> <p>ก. ไม่ได้ยืมมานะ</p> <p>ข. ขอโทษที่เราลืมคืน</p> <p>ค. เดี่ยวคืนให้เองแหละ</p> <p>ง. เธอจำคนผิดหรือเปล่า</p>	<p>9. โรงเรียนมีกฎให้นักเรียนใส่ถุงเท้าสีขาวมาเรียน แต่นักเรียนชอบใส่ถุงเท้าที่มีลวดลายมาโรงเรียน แสดงว่านักเรียนเป็นคนเช่นไร ?</p> <p>ก. ขี้หลง ขี้ลืม</p> <p>ข. ไม่มีความร่วมมือ</p> <p>ค. ชอบแต่งตัวสวยงาม</p> <p>ง. ขาดความรับผิดชอบ</p> <p>10. ในช่วงเวลาพักรับประทานอาหารกลางวัน เมื่อทานอาหารอิ่มแล้ว นักเรียนควรจะทำปฏิบัติตนอย่างไร ?</p> <p>ก. อยู่เฉยๆเดี่ยวเพื่อนก็เก็บให้เอง</p> <p>ข. ทานข้าวอิ่มแล้วก็วางจานทิ้งไว้</p> <p>ค. ฝากจานข้าวของตนให้เพื่อนไปเก็บ</p> <p>ง. รีบนำจานข้าวที่กินหมดแล้วไปเก็บให้เรียบร้อย</p> <p>11. นักเรียนพยายามทำงานที่ครูสั่งในชั่วโมงให้เสร็จทันเวลา และนำไปส่งครู สาเหตุที่ทำให้เป็นเช่นนี้เพราะอะไร ?</p> <p>ก. มีความรับผิดชอบ</p> <p>ข. มีความอดทน</p> <p>ค. อยากรได้คะแนนจากคุณครู</p> <p>ง. อยากรอดฝีมือตนเองกับเพื่อนๆ</p> <p>12. คุณครูสั่งให้นักเรียนทำงานและส่งภายในวันพรุ่งนี้แต่ปรากฏว่านักเรียนส่งไม่ตรงเวลา นักเรียนควรปฏิบัติตนอย่างไร ?</p> <p>ก. บอกคุณครูว่ายังไม่ทำได้</p> <p>ข. บอกคุณครูว่าทำแล้วแต่ยังไม่เสร็จ</p> <p>ค. บอกคุณครูว่างานที่คุณครูสั่งมันยากเลยทำไม่ได้</p> <p>ง. บอกคุณครูว่าขอส่งตอนพักกลางวัน เพราะยังทำไม่เสร็จ</p>
--	--

<p>13. ข้อใดต่อไปนี้เป็นแสดงถึงความตรงต่อเวลา ?</p> <p>ก. ทำงานเสร็จตามกำหนดแต่ส่งล่าช้า</p> <p>ข. ทำงานอย่างเต็มที่แต่เสร็จไม่ทันเวลา</p> <p>ค. ทำงานเสร็จทันเวลาและส่งตามกำหนด</p> <p>ง. ทำงานเสร็จบ้างไม่เสร็จบ้างแล้วแต่อารมณ์</p> <p>14. คุณครูให้นักเรียนทำงานในวิชาคณิตศาสตร์ร่วมกัน เพื่อนำงานมาจัดบอร์ดกิจกรรมหน้าชั้นเรียน นักเรียนจะปฏิบัติตนอย่างไร ?</p> <p>ก. คอยดูเพื่อนๆ ทำโดยเราเป็นคนแนะนำ</p> <p>ข. ทำงานให้เสร็จๆ จะได้คิดหรือไม่ก็ไม่เป็นไร</p> <p>ค. ไม่ต้องทำก็ได้ เพราะของเราไม่ได้คิดบอร์ดอยู่แล้ว</p> <p>ง. ก็บอกให้เพื่อนที่ถนัดคณิตศาสตร์ทำงานกันไป เราไม่ต้องทำ นั่งดูเฉยๆ</p> <p>15. เมื่อนักเรียนหยิบกระเป๋าเดินสอของเพื่อนคิดกระเป๋าไปนักเรียนจะปฏิบัติตนอย่างไร ?</p> <p>ก. บอกเพื่อนว่าที่หลังวางให้เป็นทีลี</p> <p>ข. นำมาคืนเพื่อนและบอกว่าขอโทษ</p> <p>ค. โหนาก็หยิบผิดเก็บไว้ใช้เลยดีกว่า</p> <p>ง. วางทิ้งไว้ในห้องเรียนและไม่บอกเพื่อน</p> <p>ก. เล่นกับเพื่อน</p> <p>ข. บอกให้เพื่อนที่อ่านหนังสือด้วยกันเก็บหนังสือให้แล้วก็ออกไปเล่นกับเพื่อน</p> <p>16. ในขณะที่นักเรียนอยู่ในห้องสมุด นักเรียนนึกได้ว่านักเรียนยังไม่ได้คืนหนังสือที่ยืมจากห้องสมุด นักเรียนควรปฏิบัติตนอย่างไร ?</p> <p>ก. นั่งอ่านหนังสือเงียบๆ</p> <p>ข. เดินไปเดินมาไม่สนใจ</p> <p>ค. รีบไปหยิบหนังสือแล้วมาคืนทันที</p> <p>ง. ไว้คืนพรุ่งนี้เสียค่าปรับแค่ 5 บาทเอง</p>	<p>17. เมื่อนักเรียนเดินชนเพื่อน จนเพื่อนหล้มนักเรียนควรปฏิบัติตนอย่างไร ?</p> <p>ก. เดินผ่านไปเฉยๆและทำไม่รู้ไม่เห็น</p> <p>ข. ช่วยพยุงเพื่อนลุกขึ้น แล้วกล่าวคำขอโทษ</p> <p>ค. หยุดมองหน้าเพื่อนแล้วบอกเพื่อนว่าสมน้ำหน้า</p> <p>ง. ไปบอกให้เพื่อนที่อยู่เหตุการณ์ช่วยพยุงเพื่อนที่ล้มลุกขึ้น</p> <p>18. ในขณะที่นักเรียนกำลังส่งงานบนโต๊ะคุณครูแขนของนักเรียนไปโดนแจกันหล่นแตกนักเรียนจะปฏิบัติตนอย่างไร ?</p> <p>ก. ทำเฉยๆแล้วบอกว่าไม่เห็น</p> <p>ข. รีบเดินออกจากโต๊ะคุณครูทันที</p> <p>ค. บอกคุณครูว่าตนเองทำแจกันหล่น</p> <p>ง. บอกคุณครูว่าเห็นแจกันหล่นอยู่แล้ว</p> <p>19. นักเรียนเล่นฟุตบอลอยู่ในสนามและเตะฟุตบอลไปโดนเพื่อนจนเจ็บ นักเรียนควรปฏิบัติตนอย่างไร ?</p> <p>ก. กล่าวคำขอโทษ</p> <p>ข. บอกเพื่อนว่าซุ่มซาม</p> <p>ค. เตะโดนแล้วไม่เป็นอะไรหรอก</p> <p>ง. มาเล่นด้วยกันจะได้ไม่โดนฟุตบอลเตะใส่</p>
---	--

<p>20. เมื่อถึงเวลาพักกลางวันคุณครูสั่งให้นักเรียนทุกคน ขึ้นไปอ่านหนังสือบนอาคารเรียน นักเรียนจะ ปฏิบัติตนอย่างไร ?</p> <p>ก. ขึ้นไปอ่านบ้างเล่นบ้าง</p> <p>ข. ไปเล่นซอหน้ากับเพื่อนบนอาคารเรียน</p> <p>ค. ไม่สนใจ นำหนังสือลงมาอ่านได้ อาคารเรียน</p> <p>ง. รับประทานอาหารเสร็จแล้วรีบขึ้นไป อ่านหนังสือ</p>	
---	--

แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน

ด้วยรูปแบบรายการวิทัศน์เพื่อส่งเสริมความรับผิดชอบของนักเรียนระดับประถมศึกษา

ตอนที่ 1 การยึดมั่นในกฎเกณฑ์

คำชี้แจง แบบทดสอบฉบับนี้ มี 1 ตอน

ข้อสอบตอนที่ 1 เป็นข้อสอบปรนัย จำนวน 20 ข้อ คะแนนเต็ม 20 คะแนน

ตอนที่ 1 ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย X ทับตัวอักษร ก,ข,ค และ ง หน้าข้อความที่ถูกต้อง

เพียงคำตอบเดียว

<p>1. เมื่อนักเรียนได้รับมอบหมายงานจากคุณครู นักเรียนจะคิดทำเพราะเหตุใด ?</p> <p>ก. อยากได้คะแนนจากคุณครู</p> <p>ข. กลัวถูกลงโทษถ้าไม่ทำงาน</p> <p>ค. เห็นคุณค่าของความรับผิดชอบ</p> <p>ง. ทำเพราะได้รับคำชมจากคุณครู</p> <p>2. คุณครูมอบหน้าที่ให้นักเรียนและเพื่อนๆ ในชั้นเรียนร่วมกันจัดบอร์ดวันพ่อ นักเรียนจะปฏิบัติตนอย่างไร ?</p> <p>ก. ไม่ต้องทำก็ได้เพราะเป็นงานร่วมกัน</p> <p>ข. ให้เพื่อนคนอื่นๆ ทำส่วนตนเองคอยสั่ง</p> <p>ค. ตั้งใจทำอย่างเต็มที่เพราะเป็นงานห้อง</p> <p>ง. บอกให้เพื่อนที่ถนัดจัดบอร์ดรับผิดชอบงานไป</p> <p>3. ข้อใดแสดงว่ามีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ ?</p> <p>ก. ทำงานเสร็จบ้างไม่เสร็จบ้าง</p> <p>ข. ทำงานเสร็จก่อนเวลาเก็บไว้</p> <p>ค. ทำงานอย่างเต็มที่แต่เสร็จไม่ทันเวลา</p> <p>ง. ทำงานเสร็จตามเวลาและส่งตามกำหนด</p>	<p>4. ขณะเรียนนักเรียนเกิดไม่เข้าใจในเรื่องที่เรียน นักเรียนจะปฏิบัติตนอย่างไร ?</p> <p>ก. ถามเพื่อนว่าจะทำอย่างไรดี</p> <p>ข. ไม่เป็นไรไว้ลอกคำตอบเพื่อนก็ได้</p> <p>ค. เฉยๆ เพื่อนคนอื่นก็ไม่เข้าใจเหมือนเรา</p> <p>ง. ถามครูด้วยตนเองทันทีเมื่อเกิดข้อสงสัย</p> <p>5. ที่โรงเรียนจัดกิจกรรมวันแม่ในตอนเช้าของวันพรุ่งนี้ นักเรียนจะปฏิบัติตนอย่างไร ?</p> <p>ก. มาโรงเรียนสายๆ</p> <p>ข. ร่วมหรือไม่ร่วมกิจกรรมก็ได้เพราะแข่งงานวันแม่</p> <p>ค. รีบเข้านอนเพื่อตื่นเช้าเข้าร่วมกิจกรรมให้ตรงเวลา</p> <p>ง. หยุดเรียนเลยเพราะไม่อยากเข้าร่วมกิจกรรมวันแม่</p>
---	--

<p>6. ในชั้นเรียนมีกฎให้รักษาความสะอาดของห้องเรียน และนักเรียนปฏิบัติตามกฎโดยการดูแลห้องเรียน ให้สะอาดเสมอนั้น แสดงว่านักเรียนเป็นคนอย่างไร ?</p> <p>ก. ขยัน</p> <p>ข. ให้ความร่วมมือ</p> <p>ค. รักความสะอาด</p> <p>ง. มีความรับผิดชอบ</p> <p>7. ในตอนพักกลางวันคุณครูให้นักเรียนขึ้นไปทำงานล้างบนห้องเรียนนักเรียนจะปฏิบัติตนอย่างไร ?</p> <p>ก. รีบขึ้นไปทำจะได้มีงานส่งคุณครู</p> <p>ข. ขอเล่นก่อน เดี่ยวลอกเพื่อนก็เสร็จ</p> <p>ค. เดี่ยวค่อยทำก็ได้ งานแค่นี้คนเดียวเอง</p> <p>ง. ไม่ทำหรืองานแค่นี้ไว้ทำที่บ้านดีกว่า</p> <p>8. ข้อใดควรปฏิบัติมากที่สุด ?</p> <p>ก. สุวิภาให้เพื่อนลอกการบ้านตอนเช้า</p> <p>ข. นิคมช่วยอธิบายการบ้านคณิตศาสตร์ให้เพื่อน</p> <p>ค. สาธิตเลือกที่จะเล่นเกมมากกว่าการทำกรบ้าน</p> <p>ง. ปราณิจ้างเพื่อนที่เรียนเก่งทำงานประดิษฐ์ส่งครู</p>	<p>9. นักเรียนพยายามทำงานให้เสร็จภายในเวลาเรียนด้วยตนเอง โดยไม่ลอกเพื่อน และนำไปส่งครูสาเหตุที่ทำเช่นนี้เป็นเพราะอะไร ?</p> <p>ก. มีความรับผิดชอบ</p> <p>ข. มีความมานะพยายาม</p> <p>ค. มีความอดทนต่อการทำงาน</p> <p>ง. อยากได้คะแนนจากคุณครู</p> <p>10. ข้อใดควรปฏิบัติมากที่สุด ?</p> <p>ก. เดินเข้าแถวเพื่อเข้าห้องเรียน</p> <p>ข. รับประทานอาหารเสร็จแล้ววางจานทิ้งไว้</p> <p>ค. ฝากให้เพื่อนเก็บหนังสือไปไว้ที่ชั้นหนังสือ</p> <p>ง. ถอดรองเท้าทิ้งไว้หน้าห้องเรียนก่อน เพราะต้องไปเรียนวิชาอื่นต่อ</p>
--	---

แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน

ด้วยรูปแบบรายการวิดิทัศน์เพื่อส่งเสริมความรับผิดชอบของนักเรียนระดับประถมศึกษา

ตอนที่ 2 ความตรงต่อเวลา

คำชี้แจง แบบทดสอบฉบับนี้ มี 1 ตอน

ข้อสอบตอนที่ 1 เป็นข้อสอบปรนัย จำนวน 20 ข้อ คะแนนเต็ม 20 คะแนน

ตอนที่ 1 ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย X ทับตัวอักษร ก,ข,ค และ ง หน้าข้อความที่ถูกต้อง
เพียงคำตอบเดียว

<p>1. ข้อใดคือผลดีของการตรงต่อเวลา ?</p> <p>ก. ทำให้เพื่อนและครูรัก</p> <p>ข. ทำให้ตนเองเรียนเก่งมากขึ้น</p> <p>ค. ทำให้คนอื่นสงสารและเอ็นดู</p> <p>ง. เป็นที่ไว้วางใจจากเพื่อนและครู</p> <p>2. ข้อใดต่อไปนี้จะแสดงถึงความตรงต่อเวลา ?</p> <p>ก. ทำงานเสร็จตามกำหนดแต่ส่งล่าช้า</p> <p>ข. ทำงานอย่างเต็มที่แต่เสร็จไม่ทันเวลา</p> <p>ค. ทำงานเสร็จทันเวลาและส่งตามกำหนด</p> <p>ง. ทำงานเสร็จบ้างไม่เสร็จบ้างแล้วแต่อารมณ์</p> <p>3. ในขณะที่นักเรียนอยู่ในห้องสมุด นักเรียนนี้ได้ว่านักเรียนยังไม่ได้คืนหนังสือที่ยืมจากห้องสมุด นักเรียนควรปฏิบัติตนอย่างไร ?</p> <p>ก. นั่งอ่านหนังสือเงียบๆ</p> <p>ข. เดินไปเดินมาไม่สนใจ</p> <p>ค. รีบไปหยิบหนังสือแล้วมาคืนทันที</p> <p>ง. ไว้คืนพรุ่งนี้เสียค่าปรับแค่ 5 บาทเอง</p>	<p>4. นักเรียนได้รับคำชมจากคุณครูว่า ทำงานตามกำหนดทุกครั้ง แสดงว่านักเรียนเป็นคนอย่างไร ?</p> <p>ก. รอบคอบ</p> <p>ข. ตรงต่อเวลา</p> <p>ค. ขยัน อดทน</p> <p>ง. มานะ พยายาม</p> <p>5. วันนี้เป็นวันสอบ นักเรียนจะปฏิบัติตนอย่างไร ?</p> <p>ก. เข้าห้องสอบช้าๆเพราะยังงี้ก็ทำข้อสอบได้</p> <p>ข. นั่งอ่านหนังสืออยู่ที่ห้องสมุดจนเลยเวลาสอบ</p> <p>ค. รีบเข้าห้องสอบเพื่อเตรียมตัวสอบวิชาต่อไป</p> <p>ง. รอให้เพื่อนเข้าห้องสอบให้หมดก่อนแล้วค่อยเข้าตามไปทีหลัง</p>
---	---

<p>6. คุณครูสั่งให้นักเรียนทำงานและส่งภายในวันพรุ่งนี้ แต่ปรากฏว่านักเรียนส่งไม่ตรงเวลา นักเรียนควรปฏิบัติตนอย่างไร ?</p> <p>ก. บอกคุณครูว่ายังไม่ได้ทำ</p> <p>ข. บอกคุณครูว่าทำแล้วแต่ยังไม่เสร็จ</p> <p>ค. บอกคุณครูว่างานที่คุณครูสั่งมันยากเลยทำไม่ได้</p> <p>ง. บอกคุณครูว่าของส่งตอนพักกลางวัน เพราะยังทำไม่เสร็จ</p> <p>7. นักเรียนเป็นคนเอาใจใส่ต่อการเรียน และมักจะทำงานที่คุณครูสั่งให้เสร็จทันเวลา แสดงว่านักเรียนเป็นคนอย่างไร ?</p> <p>ก. ตรงต่อเวลา</p> <p>ข. มีระเบียบวินัย</p> <p>ค. สนใจในการเรียน</p> <p>ง. มีความมานะ พยายาม</p> <p>8. วันนี้น้องเกมส์ดูการ์ตูนตอนกลางคืน แล้วเข้านอนดึกทำให้ตื่นสายมาโรงเรียนไม่ทันเวลา ถ้านักเรียนเป็นน้องเกมส์จะปฏิบัติตนอย่างไร ?</p> <p>ก. หยุดเรียน 1 วันพักผ่อนให้เต็มที่</p> <p>ข. ดูการ์ตูนตอนเย็นและเข้านอนแต่หัวค่ำ</p> <p>ค. ดูการ์ตูนตอนกลางคืนและเข้านอนดึกเหมือนเดิม</p> <p>ง. ไม่ดูการ์ตูนตอนกลางคืนแต่เปลี่ยนไปเล่นเกมตอนกลางคืนแทน</p>	<p>9. เพราะเหตุใด เราจึงต้องตรงต่อเวลา ?</p> <p>ก. เป็นคำสั่งของคุณครู</p> <p>ข. ถ้าไม่ทำตามจะถูกทำโทษ</p> <p>ค. เป็นกฎระเบียบที่ทุกคนต้องปฏิบัติตาม</p> <p>ง. เพื่อให้เราเกิดความรับผิดชอบในตนเอง</p> <p>10. เมื่อถึงเวลาพักกลางวันคุณครูสั่งให้นักเรียนทุกคนขึ้นไปอ่านหนังสือบนอาคารเรียน นักเรียนจะปฏิบัติตนอย่างไร ?</p> <p>ก. ขึ้นไปอ่านบ้างเล่นบ้าง</p> <p>ข. ไปเล่นซ่อนหากับเพื่อนบนอาคารเรียน</p> <p>ค. ไม่สนใจ นำหนังสือลงมาอ่านใต้อาคารเรียน</p> <p>ง. รับประทานอาหารเสร็จแล้วรีบขึ้นไปอ่านหนังสือ</p>
---	--

แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน

ด้วยรูปแบบรายการวิดิทัศน์เพื่อส่งเสริมความรับผิดชอบของนักเรียนระดับประถมศึกษา

ตอนที่ 3 การยอมรับผลของการกระทำของตนเอง

คำชี้แจง แบบทดสอบฉบับนี้ มี 1 ตอน

ข้อสอบตอนที่ 1 เป็นข้อสอบปรนัย จำนวน 20 ข้อ คะแนนเต็ม 20 คะแนน

ตอนที่ 1 ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย X ทับตัวอักษร ก,ข,ค และ ง หน้าข้อความที่ถูกต้อง

เพียงคำตอบเดียว

<p>1. ถ้านักเรียนทำน้ำหกใส่เพื่อน นักเรียนควรปฏิบัติตนตามข้อใด ?</p> <p>ก. บอกเพื่อนว่าทำไมชุ่มซำมจัง</p> <p>ข. ทำเฉยๆเหมือนไม่มีอะไรเกิดขึ้น</p> <p>ค. กล่าวคำขอโทษและบอกว่าไม่ได้ตั้งใจ</p> <p>ง. ตอว่าเพื่อนและบอกให้เพื่อนไปไกลๆ</p> <p>2. วันนี้คุณครูบอกให้นักเรียนส่งงาน แต่นักเรียนไม่มีงานส่งคุณครู นักเรียนจะปฏิบัติตนอย่างไร ?</p> <p>ก. บอกคุณครูว่าไม่ได้ทำเพราะไม่มีเวลา</p> <p>ข. บอกคุณครูว่าทำงานเสร็จแล้วแต่ลืมนำมาจากบ้าน</p> <p>ค. บอกคุณครูว่าทำงานยังไม่เสร็จและจะส่งภายหลัง</p> <p>ง. บอกคุณครูว่างานที่ทำส่งคุณครูเพื่อน ยืมไปลอกยังไม่นำมาคืน</p>	<p>3. วันนี้นักเรียนเข้าไปส่งงานที่ห้องคุณครู แล้วเดินไปชนแก้วน้ำคุณครูหล่นแตก นักเรียนควรปฏิบัติตนอย่างไร ?</p> <p>ก. ไม่สนใจ เพราะไม่มีใครเห็น</p> <p>ข. บอกกับคุณครูว่าชนแก้วน้ำคุณครูหล่นแตก</p> <p>ค. บอกคุณครูว่าเห็นแก้วน้ำหล่นแตกอยู่ก่อนแล้ว</p> <p>ง. บอกคุณครูว่าเห็นเพื่อนทำแก้วน้ำคุณครูหล่นแตก</p> <p>4. วันนี้นักเรียนไม่ส่งงานคุณครู คุณครูเลขต่อว่านักเรียน นักเรียนควรปฏิบัติตนอย่างไร ?</p> <p>ก. ทำเฉยๆไม่สนใจ</p> <p>ข. ทำสีหน้าไม่พอใจ</p> <p>ค. บอกคุณครูว่าที่หลังจะตั้งใจทำงาน</p> <p>ง. บอกคุณครูว่างานที่ให้เยอะเกินไป</p>
--	---

<p>5. น้องฝนแอบนำการบ้านของเพื่อนมาลอก เมื่อลอกเสร็จไม่นำการบ้านของเพื่อนเก็บไว้ที่เดิม จนทำให้เพื่อนไม่มีการบ้านส่ง แสดงว่าน้องฝนเป็นคนอย่างไร ?</p> <p>ก. ซื่อสัตย์</p> <p>ข. เห็นแก่ตัว</p> <p>ค. เอาเปรียบ</p> <p>ง. ขยันหมั่นเพียร</p> <p>6. การกระทำใดเป็นการกระทำที่ถูกต้อง ?</p> <p>ก. ชนเพื่อนจนหกล้มแล้วกล่าวคำขอโทษ</p> <p>ข. หยิบดินสอของเพื่อนไปโดยไม่ได้รับอนุญาต</p> <p>ค. ทำน้ำดื่มของเพื่อนหกแล้วบอกว่ากะกะว้าง</p> <p>ง. ทำแฉก้นคุณครูตกแตกแล้วบอกว่าไม่ได้ทำ</p> <p>7. ถ้านักเรียนหยิบดินสอของเพื่อนไปโดยไม่ขออนุญาต แล้วมีเพื่อนเห็นแล้วไปบอกคุณครู นักเรียนจะปฏิบัติตนอย่างไร ?</p> <p>ก. ทำเฉยๆไม่รู้ไม่ชี้</p> <p>ข. บอกคุณครูว่าหยิบดินสอไป</p> <p>ค. บอกเพื่อนว่ากล่าวหาคนผิด</p> <p>ง. บอกคุณครูว่าไม่ได้หยิบดินสอไป</p> <p>8. วันนี้นักเรียนรับประทานอาหารกลางวันไม่หมด คุณครูมาพบเข้า นักเรียนจะปฏิบัติตนอย่างไร ?</p> <p>ก. บอกคุณครูว่าไม่ชอบรับประทาน</p> <p>ข. บอกคุณครูว่าแม่ครัวตักข้าวให้เยอะเกินไป</p> <p>ค. บอกคุณครูว่าข้าวเยอะไปรับประทานไม่หมด</p> <p>ง. นั่งรับประทานจนหมดถึงจะไม่อยากรับประทาน</p>	<p>9. คุณครูสั่งให้นักเรียนนำจานสีมาในชั่วโมงศิลปะ แต่นักเรียนกับใช้แก้วน้ำแทนจานสี คุณครูเห็นเข้า นักเรียนจะปฏิบัติตนอย่างไร ?</p> <p>ก. ไม่สนใจ</p> <p>ข. อยากใช้แก้วน้ำมากกว่า</p> <p>ค. ไม่มีจานสีเลยใช้แก้วน้ำแทน</p> <p>ง. ให้คุณครูหาให้ใหม่เพราะไม่มีจริงๆ</p> <p>10. วันนี้ห้องหนึ่งต้องส่งงานที่คุณครูสั่งแต่ลืมหยิบมาจากบ้าน ถ้านักเรียนเป็นห้องหนึ่งจะปฏิบัติตนอย่างไร ?</p> <p>ก. ขอส่งพรุ่งนี้</p> <p>ข. บอกคุณครูว่าไม่ได้เอามา</p> <p>ค. ให้คุณครูหักคะแนนเพราะไม่ได้เอามาจริงๆ</p> <p>ง. ทำใหม่เดี๋ยวนี้แล้วขอครูส่งตอนพักกลางวัน</p>
--	--

รูปแบบรายการวิดีโอทัศน์เพื่อส่งเสริมความรับผิดชอบของนักเรียนประถมศึกษา

ภาพ : หน้าจอแรกของรายการวิดีโอทัศน์

ภาพ : พิธีกรประจำรายการวิดีโอทัศน์

รูปแบบรายการวิดีโอทัศน์เพื่อส่งเสริมความรับผิดชอบของนักเรียนประถมศึกษา

ภาพ : หน้าจอแรกของรายการวิดีโอทัศน์ ตอนที่ 1

ภาพ : การแสดงในตอนที่ 1

รูปแบบรายการวิดิทัศน์เพื่อส่งเสริมความรับผิดชอบของนักเรียนประถมศึกษา

ภาพ : การแสดงในตอนที่ 1

ภาพ : การแสดงในตอนที่ 1

รูปแบบรายการวีดิทัศน์เพื่อส่งเสริมความรับผิดชอบของนักเรียนประถมศึกษา

ภาพ : หน้าจอแรกของรายการวีดิทัศน์ ตอนที่ 2

ภาพ : การแสดงในตอนที่ 2

รูปแบบรายการวิดิทัศน์เพื่อส่งเสริมความรับผิดชอบของนักเรียนประถมศึกษา

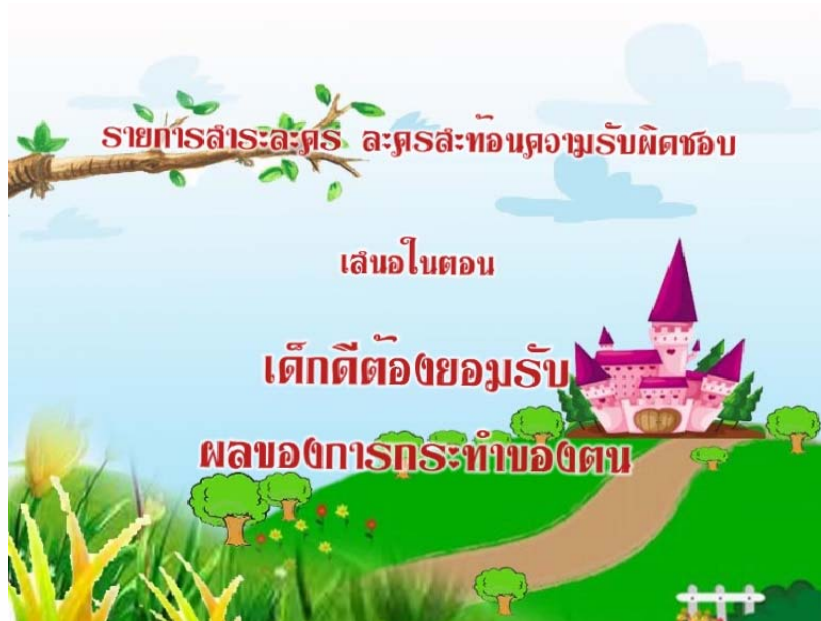

ภาพ : การแสดงในตอนที่ 2

ภาพ : การแสดงในตอนที่ 2

รูปแบบรายการวิดีโอทัศน์เพื่อส่งเสริมความรับผิดชอบของนักเรียนประถมศึกษา

ภาพ : หน้าจอแรกของรายการวิดีโอทัศน์ ตอนที่ 3

ภาพ : การแสดงในตอนที่ 3

รูปแบบรายการวิดีโอทัศน์เพื่อส่งเสริมความรับผิดชอบของนักเรียนประถมศึกษา

ภาพ : การแสดงในตอนที่ 3

ภาพ : การแสดงในตอนที่ 3

รูปแบบรายการวิดีโอทัศน์เพื่อส่งเสริมความรับผิดชอบของนักเรียนประถมศึกษา

ภาพ : การแสดงในตอนที่ 3

ภาพ : ขอขอบคุณสถานที่และผู้แสดงในรายการวิดีโอทัศน์ ตอนที่ 1

รูปแบบรายการวิดีโอทัศน์เพื่อส่งเสริมความรับผิดชอบของนักเรียนประถมศึกษา

ภาพ : ขอขอบคุณสถานที่และผู้แสดงในรายการวิดีโอทัศน์ ตอนที่ 2

ภาพ : ขอขอบคุณสถานที่และผู้แสดงในรายการวิดีโอทัศน์ ตอนที่ 3

คู่มือ

รูปแบบรายการวิดิทัศน์เพื่อส่งเสริมความรับผิดชอบของ
นักเรียนระดับประถมศึกษา : สำหรับครูผู้สอน

เรื่องความรับผิดชอบ สำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษา

จัดทำโดย

นางสาวรัชนก ธีระแก้ว

นักศึกษาปริญญาโท สาขาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

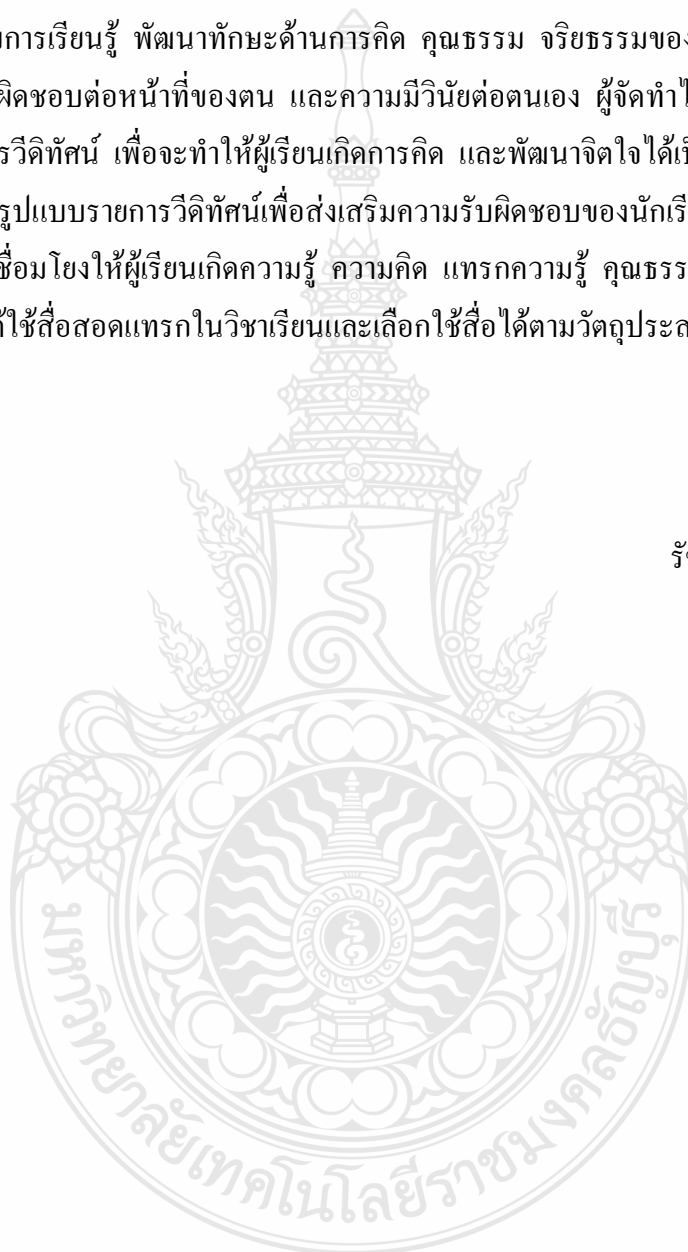
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

คำนำ

รูปแบบรายการวิดิทัศน์เพื่อส่งเสริมความรับผิดชอบของนักเรียนระดับประถมศึกษาจัดทำเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ พัฒนาทักษะด้านการคิด คุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษาเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อหน้าที่ของตน และความมีวินัยต่อตนเอง ผู้จัดทำได้สอดแทรกเนื้อหาอยู่ในรูปแบบรายการวิดิทัศน์ เพื่อจะทำให้ผู้เรียนเกิดการคิด และพัฒนาจิตใจได้เป็นอย่างดี

รูปแบบรายการวิดิทัศน์เพื่อส่งเสริมความรับผิดชอบของนักเรียนระดับประถมศึกษายังเป็นวิดิทัศน์ที่เชื่อมโยงให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ความคิด แทรกความรู้ คุณธรรม จริยธรรม อีกทั้งยังทำให้ครูผู้สอนได้ใช้สื่อสอดแทรกในวิชาเรียนและเลือกใช้สื่อได้ตามวัตถุประสงค์อีกด้วย

รัชนก ธีระแก้ว

คู่มือการใช้รูปแบบรายการวิดีโอทัศน์ เพื่อส่งเสริมความรับผิดชอบของนักเรียนระดับประถมศึกษาสำหรับครูผู้สอน

รูปแบบรายการวิดีโอทัศน์เพื่อส่งเสริมความรับผิดชอบของนักเรียนระดับประถมศึกษา นั้น ผู้ผลิตได้จัดทำคู่มือการใช้ขึ้นมาเพื่อประกอบการเรียนการสอน จะได้สัมฤทธิ์ผลมากยิ่งขึ้น โดยจะต้องจัดให้ผู้ดูได้เห็นภาพและได้ยินเสียงอย่างชัดเจน ซึ่งผู้จัดทำเล็งเห็นว่า ในการใช้รูปแบบรายการวิดีโอทัศน์เพื่อส่งเสริมความรับผิดชอบของนักเรียนระดับประถมศึกษาควรปฏิบัติดังนี้

1. การเตรียมของผู้สอน ผู้สอนควรดูรูปแบบรายการวิดีโอทัศน์เพื่อส่งเสริมความรับผิดชอบของนักเรียนระดับประถมศึกษาก่อนที่จะนำไปสอนผู้เรียน เพื่อคว่าส่วนใดสำคัญและน่าสนใจ เพื่อสามารถนำมาแนะนำหรือสอดแทรกให้กับผู้เรียน และต้องตรวจสอบว่าเครื่องเล่นวิดีโอทัศน์ใช้การได้ดีหรือไม่ เครื่องรับโทรทัศน์สามารถรับภาพและเสียงได้ชัดเจนหรือไม่
2. การเตรียมห้องเรียน
  - ผู้สอนต้องจัดห้องให้สว่างพอสมควร โดยที่ห้องไม่มีคนจนเกินไป ทั้งนี้เพื่อความสบายตาในการรับชมและเพื่อให้ผู้เรียนสามารถอ่านหรือจดบันทึกข้อความได้
  - ผู้สอนไม่ควรติดตั้งเครื่องรับโทรทัศน์ใกล้หน้าต่างจนเกินไปหรือที่ที่มีแสงตกกระทบบนจอภาพได้โดยตรง เพราะจะทำให้เกิดเงาสะท้อนทำให้ภาพมองได้ไม่ชัดเจน
  - ขนาดของจอภาพควรเหมาะสมกับจำนวนผู้เรียนไม่เล็กหรือใหญ่จนเกินไป
  - ผู้สอนควรจัดผู้เรียนให้นั่งชมอย่างเป็นระเบียบเรียบร้อย ไม่กระจัดกระจาย และให้ห่างจากจอภาพพอสมควร ไม่ใกล้หรือไกลจนเกินไป
  - ผู้สอนควรติดตั้งจอภาพให้มีความสูงไม่เกินระดับของผู้เรียน และไม่ต่ำและสูงจนเกินไป
3. การเตรียมผู้เรียน ผู้สอนจะต้องบอกวัตถุประสงค์ของบทเรียนและแนะนำเรื่องก่อนที่จะชมนี้ว่าเป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร และมีความเกี่ยวข้องกับบทเรียนที่กำลังจะเรียนอย่างไรบ้าง ทั้งนี้เพื่อให้ผู้เรียนสามารถรับชมเรื่องนี้ได้เข้าใจมากยิ่งขึ้น
4. การสอน
  - ก่อนที่จะให้ผู้เรียนชมรูปแบบรายการวิดีโอทัศน์เพื่อส่งเสริมความรับผิดชอบของนักเรียนระดับประถมศึกษา ให้ผู้สอนนำแบบทดสอบก่อนเรียนจำนวน 2 ชุด คือ แบบทดสอบวัดความรับผิดชอบก่อนเรียนจำนวน 20 ข้อ 1 ชุด และแบบทดสอบตอนที่ 1 จำนวน 10 ข้อ 1 ชุด มาให้ผู้เรียนทำก่อน เพื่อจะได้ทราบถึงพื้นฐานความรู้ของผู้เรียนว่าอยู่ในระดับใด

- ให้ผู้เรียนชมรูปแบบรายการวิดีโอเพื่อส่งเสริมความรับผิดชอบ จินจบตอน และให้ผู้เรียนทำแบบทดสอบหลังเรียนตอนนั้นๆตามขั้นตอน รูปแบบรายการวิดีโอเพื่อส่งเสริมความรับผิดชอบมีจำนวน 3 ตอน และแบ่งการทำแบบทดสอบออกเป็น 3 ช่วง ระยะเวลาของรูปแบบรายการวิดีโอตอนละประมาณ 5 นาที

5. การติดตามผล หลังจากผู้เรียนชมรูปแบบรายการวิดีโอเพื่อส่งเสริมความรับผิดชอบ จบทุกตอนแล้ว และทำแบบทดสอบของแต่ละตอนเรียบร้อยแล้ว ผู้สอนนำแบบทดสอบหลังเรียนจำนวน 20 ข้อ มาให้ผู้เรียนทำเป็นครั้งสุดท้ายเพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

บทรายการวิดีโอทัศน์
บทรายการวิดีโอทัศน์ รายการสาระละคร ละครสะท้อนความรับผิดชอบ
รัชก ถีระแก้ว เขียนบท

ภาพ	เสียง
<p>Counter Bar ตัวเลขนับถอยหลัง ตัวอักษรลอยเข้ามาพร้อมกัน มีฉากหลังเป็นภาพตึกโรงเรียนและตัวการ์ตูน Animation ข้อความว่า รายการสาระละคร ละครสะท้อนความรับผิดชอบ โดย รัชก ถีระแก้ว นักศึกษาปริญญาโท สาขาเทคโนโลยีและสื่อสาร การศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี เมื่อข้อความลอยเข้ามาจนครบและหยุดนิ่ง</p> <p>Cut ภาพมาที่พิธีกร ฉากหลังเป็นภาพทิวทัศน์ที่มี โรงเรียน</p> <ul style="list-style-type: none"> - พิธีกร กล่าวสวัสดีผู้ชม และช้อนชื่อ พิธีกร (เสกสรร โชคเขี้ยวชาญ) เมื่อพิธีกรพูดจบ <p>Cut ภาพมาที่พิธีกร ฉากหลังเป็นภาพโรงเรียนที่มี นกเกาะอยู่บนกิ่งไม้ และช้อนข้อความว่า รายการสาระละคร ละครสะท้อนความรับผิดชอบ เสนอในตอน เด็กดีต้องยึดมั่นในเกณฑ์</p>	<p>เสียงจังหวะตัวเลขที่นับถอยหลัง เสียงดนตรีบรรเลง และคลอเบาๆ เมื่อพิธีกรขึ้นแล้วจึง Fade ให้หายไป</p> <p>เสียงพูด สวัสดีครับ วันนี้มาพบกับรายการสาระ ละคร ละครสะท้อนความรับผิดชอบนับได้ว่า ความรับผิดชอบเป็นสิ่งสำคัญที่สุดของผู้ที่อยู่ในวัย เรียน ความรับผิดชอบนั้นเป็นสิ่งที่ดีงาม ทุกคน ควรฝึกฝนให้เกิดขึ้นในตัวตน ถ้าเราปราณา ความสุขไม่ต้องการพบความทุกข์ในอนาคต เรา ต้องเริ่มสร้างนิสัยรับผิดชอบตั้งแต่วันนี้ เราไป ติดตามชมละครในแต่ละตอนกันเลยครับ</p>

ภาพ	เสียง
<p>- พิธีกรพูดว่า</p>	<p>เสียงพูด ครบวันนี้เราก็มาพบกับรายการสาระ ละคร ละครสะท้อนความรับผิดชอบ เสนอใน ตอน เด็กดีต้องยึดมั่นในเกณฑ์ ไปติดตามชมกัน เลยครับ</p>
<p>Cut มาที่นักเรียนจำนวนหนึ่งกำลังช่วยกันทำความสะอาด สะอาดห้องสมุดกันอย่างขะมักเขม้นในขณะนั้นเสียง กริ่งดังขึ้นเพื่อบอกเวลาเข้าเรียน เมื่อสิ้นสุดเสียงกริ่ง</p>	<p>เสียงดนตรีบรรเลง และคลอเบาๆ และแทรกด้วยเสียงกริ่ง</p>
<p>Cut มาที่เด็กผู้หญิงที่กำลังนั่งจัดหนังสือ (เด็กหญิงพิมพ์ลภัส ดำนเก่า) พูดว่า</p>	<p>เสียงพูด พวกเราได้เวลาเข้าเรียนแล้ว รีบเก็บของ กันเถอะ</p>
<p>Cut มาที่เด็กชายที่กำลังนั่งจัดหนังสือ (เด็กชายคมกริช บุญล้ำ) พูดว่า</p>	<p>เสียงพูด รีบไปกันเถอะเดี๋ยวไม่ทันเข้าเรียน</p>
<p>Pan ภาพมาที่เด็กชายสองคนที่กำลังทำความสะอาด กระจก ห้องสมุด และมีเสียงของเด็กผู้หญิง (เด็กหญิงสิตางศุ์ สัจจันทรานนท์) พูดว่า</p>	<p>เสียงพูด นี่เพชร กล้อง แต่งตัวให้เรียบร้อย ชายเสื้อของเธอหลุดแล้ว</p>
<p>Cut มาที่เด็กชายที่กำลังทำความสะอาดกระจก (เด็กชายพริษฐ์ งามิพ) พูดว่า</p>	<p>เสียงพูด ก็เราทำงานหนักนี่ ร้อนก็ร้อน ชายเสื้อ</p>
<p>Cut ภาพมาที่เด็กนักเรียนกำลังทำความสะอาดอีก ครั้ง</p>	<p>หลุดแค่นี้ไม่เป็นไรหรอก เสียงดนตรีบรรเลง และคลอเบาๆ</p>
<p>Cut มาที่เด็กนักเรียนทั้งหมดกำลังเดินออกจาก ห้องสมุด โดยที่ เด็กชายเพชร (เด็กชายพริษฐ์ งามิพ) และ เด็กชายกล้อง (เด็กชายสิงหเทพ อูริตวี) เดินตาม เพื่อนๆ มาข้างหลัง และมีเด็กชายคนหนึ่ง (เด็กชาย คมกริช บุญล้ำ) พูดขึ้นมาว่า</p>	<p>เสียงพูด รีบไปแต่งตัวให้เรียบร้อยสิ เดียวก็ขึ้น เรียนแล้ว</p>

ภาพ	เสียง
<p>Cut มาที่เด็กชายเพชร และเด็กชายก๊อ้งที่เดินตามหลังเพื่อนๆเป็นคนที่สุดท้าย ในขณะที่กำลังเดินออกจากห้องสมุดนั้นเด็กชายทั้งสองคนเดินมาพบคุณครู คุณครูพูดว่า</p> <p>เด็กชายเพชรตอบว่า</p> <p>คุณครูถามเด็กชายเพชรต่อไปว่า</p> <p>เด็กชายเพชรตอบว่า</p> <p>คุณครูพูดว่า</p> <p>เด็กชายก๊อ้งพูดว่า</p> <p>คุณครูพูดว่า</p>	<p>เสียงพูด เพชร ก๊อ้ง ทำไมแต่งตัวไม่เรียบร้อยจ๊ะ</p> <p>เสียงพูด ก็ผมไปทำงานมาครับ เหนื่อยก็เหนื่อย</p> <p>เสียงพูด แล้วไปทำงานอะไรมาลูก</p> <p>เสียงพูด ก็ผมทำความสะอาดห้องสมุดมานี่ครับ</p> <p>เสียงพูด ถ้าเราทำงานเสร็จแล้วเราก็ต้องแต่งตัวให้เรียบร้อย ต้องทำตามกฎระเบียบของโรงเรียนรู้ไหม</p> <p>เสียงพูด ที่หลังผมสองคนจะแต่งตัวให้เรียบร้อยไม่ทำผิดกฎของโรงเรียนอีกแล้วครับ</p> <p>เสียงพูด ดีมากลูก แต่วันนี้หนูต้องไปคัดไทยให้ครูห้าจบนะ สวยๆด้วยรู้ไหมครับ</p>
<p>Cut กลุ่มเพื่อนเดินเข้ามาหาเด็กชายเพชรและเด็กชายก๊อ้งโดยเด็กชายคนหนึ่งเดินเข้ามาแทรกกลางระหว่างเด็กชายเพชรและเด็กชายก๊อ้ง</p> <p>เด็กชายก๊อ้งพูดว่า</p> <p>เด็กชายเพชรตอบว่า</p> <p>เด็กชายที่เดินเข้ามาพูดแทรกขึ้นมาพร้อมทั้งหันไปหาเด็กนักเรียนหญิงทั้งสองคนและกอดคอเด็กชายเพชรพูดว่า</p> <p>เด็กผู้หญิงตอบว่า</p>	<p>เสียงพูด เฮ้อ เบื่อจัง</p> <p>เสียงพูด นั่นสิต้องคัดอีกห้าจบ</p> <p>เสียงพูด ไม่เป็นไรหรอกเดี๋ยวเราช่วยไซ้ไหม</p> <p>เสียงพูด ไซ้</p>

ภาพ	เสียง
<p>Cut ภาพมาที่พิธีกร จากหลังเป็นภาพโรงเรียนที่มี นกเกาะอยู่บนกิ่งไม้ พิธีกรพูดว่า</p> <p>เมื่อพิธีกรพูดจบ</p>	<p>เสียงพูด เป็นอย่างไรกันบ้างครับกับละคร สะท้อนความรับผิดชอบ ที่น้องๆ ได้รับชมกันไป สนุกไหมครับ ถ้าเรามีความรับผิดชอบในสิ่งที่ตนเอง กระทำ สิ่งดีๆนั้นแหละก็จะตอบกลับ มาที่ตนเอง เวลาหมดหมดเวลาแล้ว ไว้โอกาสหน้าพบกันใหม่ สวัสดีครับ</p>
<p>Cut ภาพมาที่ฉากหลังเป็นภาพทิวทัศน์ที่มีโรงเรียน ขึ้นข้อความว่า</p> <p>รายการสาระละคร ละครสะท้อนความรับผิดชอบ ตอน...เด็กดีต้องยึดมั่นในเกณฑ์</p> <p>ขอขอบคุณ</p> <p>สถานที่ห้องสมุดโรงเรียนสวนอักษร จังหวัด ปทุมธานี</p> <p>เด็กหญิงพิมพ์ลภัส ด่านเก่า เด็กชายคมกริช บุญล้ำ เด็กชายพริษฐ์ รามิพ เด็กชายสิงหนเทพ อูริตวี เด็กหญิงสิตางค์ ศังขจันทรานนท์</p>	<p>เสียงดนตรีบรรเลง และคลอเบาๆ</p>
<p>Counter Bar ตัวเลขนับถอยหลัง ตัวอักษรลอยเข้ามาพร้อมกัน มีฉากหลังเป็นภาพตึกโรงเรียนและตัวการ์ตูน</p> <p>Animation ขึ้นข้อความว่า</p> <p>รายการสาระละคร ละครสะท้อนความรับผิดชอบ โดย</p> <p>รัชนก ธีระแก้ว</p> <p>นักศึกษาปริญญาโท สาขาเทคโนโลยีและสื่อสาร การศึกษา</p> <p>มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี</p>	<p>เสียงจังหวะตัวเลขที่นับถอยหลัง เสียงดนตรีบรรเลง และคลอเบาๆ เมื่อพิธีกรขึ้นแล้วจึง Fade ให้หายไป</p>

ภาพ	เสียง
<p>Cut ภาพมาที่พิธีกร ฉากหลังเป็นภาพทิวทัศน์ที่มีโรงเรียน</p> <ul style="list-style-type: none"> - พิธีกร กล่าวสวัสดิ์ผู้ชม และช้อนชื่อพิธีกร (เสกสรร โชคเขียวชาญ) เมื่อพิธีกรพูดจบ 	<p>เสียงพูด สวัสดิ์ครับ วันนี้มาพบกับรายการสาระละคร ละครสะท้อนความรับผิดชอบ นับได้ว่า ความรับผิดชอบเป็นสิ่งสำคัญที่สุดของผู้ที่อยู่ในวัยเรียน ความรับผิดชอบนั้น เป็นสิ่งที่ดีงาม ทุกคนควรฝึกฝนให้เกิดขึ้นในตัวตน ถ้าเราปรารถนาความสุขไม่ต้องการพบความทุกข์ในอนาคต เราต้องเริ่มสร้างนิสัยรับผิดชอบตั้งแต่วันนี้ เราไปติดตามชมละครในแต่ละตอนกันเลยครับ</p>
<p>Cut ภาพมาที่พิธีกร ฉากหลังเป็นภาพที่มีป้ายชื่อโรงเรียนและดอกไม้ และช้อนข้อความว่า</p> <p style="text-align: center;">รายการสาระละคร ละครสะท้อนความรับผิดชอบ</p> <p style="text-align: center;">เสนอในตอน</p> <p style="text-align: center;">เด็กดีต้องตรงเวลา</p> <ul style="list-style-type: none"> - พิธีกรพูดว่า 	<p>เสียงพูด ครับวันนี้เราก็มามาพบกับรายการสาระละคร ละครสะท้อนความรับผิดชอบ เสนอในตอน เด็กดีต้องตรงเวลา ไปติดตามชมกันเลยครับ</p>
<p>Cut มาที่ห้องเรียน โดยมีคุณครูกำเดินเข้ามาสอนในห้องเรียนเมื่อคุณครูเดินมาถึงกลางห้องก็จะมีหัวหน้าห้องกล่าวคำสวัสดิ์คุณครู</p>	<p>เสียงพูด ทั้งหมดตรง ทั้งหมดทำความเคารพ สวัสดิ์ครับคุณครู สวัสดิ์ค่ะคุณครู</p>

ภาพ	เสียง
<ul style="list-style-type: none"> - คุณครูตอบว่า - นักเรียนตอบว่า - - คุณครูพูดต่อว่า - นักเรียนตอบว่า - ครูพูดต่อว่า 	<p>เสียงพูด สวัสดิ์ค๊ะ นั่งลงค๊ะ</p> <p>เสียงพูด ขอบคุณครับคุณครู ขอบคุณค๊ะ</p> <p>คุณครู</p> <p>เสียงพูด นักเรียนฟังนะ เมื่อก่อนครูให้</p> <p>การบ้านภาษาไทย จำได้ไหม</p> <p>เสียงพูด จำได้ครับ จำได้ค๊ะ</p> <p>เสียงพูด เอ้า ใครเสร็จแล้วบ้าง ยกมือให้ดู</p> <p>หน้าหน่อย</p>
<p>ภาพนักเรียนกำลังยกมือ</p> <ul style="list-style-type: none"> - ครูพูดต่อว่า - นักเรียนชายตอบ (เด็กชายเอกรัตน์ ศาลาฤทธิ์) - คุณครูพูดว่า - นักเรียนตอบว่า - ครูตอบว่า 	<p>เสียงพูด สรุปเกือบทุกคนนะ มีอยู่คนเดียว</p> <p>ไม่เสร็จ ใครไม่ได้ทำยื่นขึ้น คนอื่นนั่งลง</p> <p>ค๊ะ บอกเหตุผลค๊ะว่าทำไมไม่ทำการบ้าน</p> <p>มาส่งครู</p> <p>เสียงพูด ผมทำไม่เสร็จครับ</p> <p>เสียงพูด มองหน้าครูสิ ทำผิดไม่มองหน้า</p> <p>มองหน้าครูสิ ไหนบอกมาสิ</p> <p>เสียงพูด ผมไม่ได้ลอกโจทย์ ลอกโจทย์ไม่</p> <p>ทัน ผมทำไม่เป็น</p> <p>เสียงพูด ไม่เป็นไรให้แก้ตัว เดี่ยวหลังเลิก</p> <p>เรียนมาพบครู</p>
<p>Cut ภาพมาที่คุณครูกำลังเขียนกระดาน และ</p> <p>เด็กๆกำลังจดงานที่ครูสั่ง</p>	<p>เสียงบรรเลง คลอเบาๆ</p>
<p>Cut ภาพมาที่เด็กนักเรียนชายกำลังเปิดประตู</p> <p>เข้ามาหาคุณครู ในขณะที่คุณครูนั่งตรวจงาน</p> <p>อยู่ในห้องพักครูและก็พูดว่า</p>	<p>เสียงพูด ขออนุญาตครับ</p>

ภาพ	เสียง
<p>ครูตอบว่า</p> <p>นักเรียนชายตอบว่า</p>	<p>เสียงพูด เชิญค่ะ อะว่ามา</p> <p>เสียงพูด ผมทำไม่เสร็จเพราะว่าเพื่อนเค้าลอกกัน ผมไม่ได้ลอกแล้วผมก็อยากทำเองครับ</p>
<p>คุณครูถามว่า</p> <p>นักเรียนชายตอบว่า</p>	<p>เสียงพูด แล้วจะเอาอย่างไร</p> <p>เสียงพูด ขอทำใหม่ครับ</p>
<p>คุณครูพูดว่า</p>	<p>เสียงพูด แน่ใจ ให้ออกาสเธอแก้ตัวใหม่ทำงานให้ดี ถ้าเธอทำงานไม่ดีคะแนนเธอก็จะออกมาไม่ดี ผลการเรียนเธอก็จะแย่เพราะฉะนั้นให้ออกาสใหม่ เธอก็จะต้องทำให้ดี</p>
<p>นักเรียนชายตอบว่า</p> <p>Cut มาที่นักเรียนชายกำลังนั่งทำงานที่คุณครูสั่งอย่างตั้งใจ</p>	<p>เสียงพูด ขอบคุณครับ</p> <p>เสียงบรรเลง คลอเบาๆ</p>
<p>Cut ภาพมาที่คุณครูเดินเข้ามาในหน้าห้องเรียนและพูดกับนักเรียนว่า</p>	<p>เสียงพูด อะมีข่าวดีมาบอก หลังจากที่ครูตรวจงานของพวกเธอไปแล้ว พบว่ามีคนที่ได้คะแนนเยอะที่สุดในห้อง และทำได้ถูกต้องเพียงคนเดียวคือ หนึ่ง ปรบมือให้หนึ่งหน่อย เพราะอะไรอยากรู้ไหม</p>
<p>นักเรียนตอบว่า</p> <p>คุณครูตอบว่า</p>	<p>เสียงพูด อยากรู้ค่ะ อยากรู้ครับ</p> <p>เสียงพูด เพราะว่างานของเค้าจะไม่เหมือนใคร คือเค้าตั้งใจในการทำงานมากถึงมากที่สุด ผลงานของเค้าเลยออกมาดี ไซ้ใหม่คะนอกจากนี้ของคนอื่นจะคล้ายๆกันเลยเหมือนเธอลอกกันมา เหมือนไม่ได้คิดเองครูเคยสอนแล้วว่าเวลาทำงานต้องคิดเองไม่ให้ลอกเพื่อน ไม่ให้ถามเพื่อน แล้วงานก็จะออกมาดูดี</p>

ภาพ	เสียง
<p>Cut ภาพมาที่พิธีกร ฉากหลังเป็นภาพที่มีป้ายชื่อโรงเรียนและดอกไม้ พิธีกรพูดว่า</p> <p>เมื่อพิธีกรพูดจบ</p> <p>Cut ภาพมาที่ฉากหลังเป็นภาพทิวทัศน์ที่มีโรงเรียนขึ้นข้อความว่า</p> <p>รายการสาระละคร ละครสะท้อนความ รับผิชอบ ตอน...เด็กคือต้องตรงเวลา ขอขอบคุณ สถานที่ห้องเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสวนอักษร จังหวัดปทุมธานี นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 คุณครูนิศยา ศรีวิโรบล เด็กชายเอกรัตน์ ศาลาฤทธิ</p>	<p>เสียงพูด เป็นอย่างไรกันบ้างครับกับละครสะท้อนความรับผิชอบ ที่น้องๆได้รับชมกันไป สนุกไหมครับ ถ้าเรามีความรับผิชอบในสิ่งที่ตนเองกระทำ สิ่งดีๆนั้นแหละก็จะตอบกลับมาที่ตนเอง เวลาหมดหมดเวลาแล้วไว้โอกาสหน้าพบกันใหม่ สวัสดีครับ</p> <p>เสียงดนตรีบรรเลง กลอเบาๆ</p>
<p>Counter Bar ตัวเลขนับถอยหลัง ตัวอักษรลอยเข้ามาพร้อมกัน มีฉากหลังเป็นภาพตึกโรงเรียนและตัวการ์ตูน Animation ข้อความว่า</p>	

ภาพ	เสียง
<p>รายการสาระละคร ละครสะท้อนความ รับผิดชอบ โดย รัชนก ถีระแก้ว นักศึกษาปริญญาโท สาขาเทคโนโลยีและ สื่อสารการศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี</p> <p>เมื่อข้อความลอยเข้ามาจนครบและหยุดนิ่ง Cut ภาพมาที่พิธีกร ฉากหลังเป็นภาพทิวทัศน์ ที่มีโรงเรียน</p> <ul style="list-style-type: none"> - พิธีกร กล่าวสวัสดิ์ผู้ชม และช้อนชื่อ พิธีกร (เสกสรร โขกเชี่ยวชาญ) <p>เมื่อพิธีกรพูดจบ</p>	<p>เสียงจังหวะตัวเลขที่นับถอยหลัง เสียงดนตรีบรรเลง และคลอเบาๆ เมื่อพิธีกรขึ้นแล้วจึง Fade ให้หายไป</p> <p>เสียงพูด สวัสดิ์ครับ วันนี้มาพบกับรายการ สาระละคร ละครสะท้อนความรับผิดชอบ นับได้ว่า ความรับผิดชอบเป็นสิ่งสำคัญ ที่สุดของผู้ที่อยู่ในวัยเรียน ความรับผิดชอบ นั้นเป็นสิ่งที่ดีงาม ทุกคนควรฝึกฝนให้ เกิดขึ้นในตัวตน ถ้าเราปราณความสุขไม่ ต้องการพบความทุกข์ในอนาคต เราต้องเริ่ม สร้างนิสัยรับผิดชอบตั้งแต่วันนี้ เราไป ติดตามชมละครในแต่ละตอนกัน लेकरับ</p>

ภาพ	เสียง
<p>Cut ภาพมาที่พิธีกร จากหลังเป็นภาพต้น รูปถ่าย ช้างหลังเป็นภาพโรงเรียน และซ้อน ข้อความว่า</p> <p>รายการสาระละคร ละครสะท้อนความ รับผิดชอบ เสนอในตอน เด็กดีต้องยอมรับผลของการกระทำของตน</p> <p>- พิธีกรพูดว่า</p>	<p>เสียงพูด วันนี้เราก็มาพบกับรายการสาระ ละคร ละครสะท้อนความรับผิดชอบ เสนอ ในตอน เด็กดีต้องยอมรับผลของการกระทำ ของตน ไปติดตามชมกันเลยครับ</p>
<p>Cut มาที่เด็กนักเรียนกำลังช่วยกันทำความสะอาด สะอาดห้องเรียน</p>	<p>เสียงดนตรีบรรเลง คลอเบาๆ</p>
<p>Cut มาที่เด็กนักเรียนชายสองคนกำลังจัด กระเป๋านักเรียนของเพื่อนๆให้เป็นระเบียบ ระหว่างนั้นเด็กชายอีกคิวลุกขึ้นยืน และเดิน ชนเพื่อนที่กำลังนั่งจัดกระเป๋าจนกระเด็น</p>	<p>เสียงดนตรีบรรเลง คลอเบาๆ</p>
<p>Cut มาที่เด็กชายที่ถูกเพื่อนชน และพูด ออกมาว่า</p>	<p>เสียงพูด โอ๊ย เจ็บนะชนแล้วทำไมไม่ขอ โทษ</p>
<p>Cut มาที่เด็กชายที่เดินชน พูดว่า</p>	<p>เสียงพูด แก่คิดเดี๋ยวเองไม่เห็นเจ็บเลย</p>
<p>Cut มาที่เด็กชายที่เดินชนเพื่อนและชี้หน้า เพื่อนที่ถูกชน พูดว่า</p>	<p>เสียงพูด มีปัญหาหรือ หรือจะเอา</p>
<p>Cut มาที่เด็กชายที่ถูกเดินชน และชี้หน้าเพื่อน ที่เดินชน พูดว่า</p>	<p>เสียงพูด อิวคิวขอโทษเดี๋ยวนี้นะ</p>
<p>Cut มาที่เด็กชายทั้งสองคนยืนอยู่ และเด็กที่ เดินชนหันหน้ามาแลบลิ้นใส่เพื่อนที่ตนเอง เดินชนและพูดว่า</p>	<p>เสียงพูด แบร์ ไม่มีทาง</p>

ภาพ	เสียง
Cut มาที่เด็กผู้ชายที่ถูกเดินชน เด็กผู้ชายที่เดินชน และเด็กผู้หญิง พูดว่า	เสียงพูด พวกเขาเป็นอะไรกันนะ
Cut มาที่เด็กผู้หญิง พูดว่า	เสียงพูด มัวทะเลาะกันอยู่ได้ ครูให้จัดห้องนะ ไม่ใช่ทะเลาะกัน
Cut มาที่เด็กชายที่เดินชน พูดตอบเด็กหญิง	เสียงพูด ก็อึกคิวเดินชนเรานี้ ขอโทษก็ไม่ขอโทษ ชนมันเจ็บนะ บอกให้ขอโทษก็ไม่ขอโทษ
Cut มาที่เด็กหญิงและเด็กชายที่เดินชนเพื่อนเด็กหญิงพูดว่า	เสียงพูด เราเป็นเพื่อนห้องเดียวกันนะทำไมต้องแกล้งเพื่อน อึกคิวไปขอโทษเทนนิสซะ ถ้าไม่งั้นเราโกรธนะ
Cut มาที่เด็กชายที่เดินชนเพื่อน พูดว่า (พูดด้วยน้ำเสียงที่ดัง)	เสียงพูด ขอโทษก็ขอโทษ
Cut มาที่ภาพเด็กชายที่เดินชนเพื่อนกำลังคิดอยู่ว่า ถ้าไม่ขอโทษเพื่อน เพื่อนในห้องก็จะไม่ชอบ จะไม่เล่น และคุยด้วย เพราะเรานิสัยไม่ดีทำผิดไม่ยอมรับผิด	เสียงนักเรียนในห้องกำลังเล่นด้วยกัน
Cut มาที่เด็กชายคนที่เดินชนเพื่อน พูดว่า (พูดด้วยน้ำเสียงที่ไพเราะ)	เสียงพูด ขอโทษนะ ทีหลังเราจะไม่ทำอีกแล้ว
Cut มาที่เด็กชายทั้งสองคนหันมาจับมือกัน และเด็กชายคนที่เดินชนเพื่อน พูดว่า เมื่อเด็กชายคนที่เดินชนพูดจบก็เดินจูงมือกันออกไป	เสียงพูด เทนนิสขอโทษนะ เราดีกันนะ ดีกันนะ

ภาพ	เสียง
<p>Cut ภาพมาที่พิธีกร ฉากหลังเป็นภาพต้น ฐูปฤณี ข้างหลังเป็นภาพโรงเรียน พิธีกรพูดว่า</p> <p>เมื่อพิธีกรพูดจบ</p> <p>Cut ภาพมาที่ฉากหลังที่เป็นภาพทิวทัศน์ที่มี โรงเรียน ขึ้นข้อความว่า</p> <p>รายการสาระละคร ละครสะท้อนความ รับผิดชอบ</p> <p>ตอน...เด็กดีต้องยอมรับผลของการกระทำของ ตนเอง</p> <p>ขอขอบคุณ</p> <p>สถานที่ห้องเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เด็กชายกฤตภาส คำรงวัฒนสุข เด็กชายสุวิจักขณ์ หมอป่าไร่</p>	<p>เสียงพูด เป็นอย่างไรกันบ้างครับกับละคร สะท้อนความรับผิดชอบต่อ ที่น้องๆได้รับชม กันไป สนุกไหมครับ ถ้าเรามีความ รับผิดชอบต่อในสิ่งที่ตนเองกระทำ สิ่งดีๆนั้น เผลอก็จะตอบกลับมาที่ตนเอง เวลาหมด หมดเวลาแล้วไว้โอกาสหน้าพบกันใหม่ สวัสดีครับ</p> <p>เสียงดนตรีบรรเลง คลอเบาๆ</p>

ภาคผนวก ง

ตารางการวิเคราะห์ IOC ของแบบสอบถาม แบบประเมินสื่อ และแบบทดสอบวัดผล
สัมฤทธิ์ทางการเรียนรูปแบบรายการวิดิทัศน์เพื่อส่งเสริมความรับผิดชอบของนักเรียน
ระดับประถมศึกษา

ตารางวิเคราะห์ค่า IOC ของข้อคำถามในแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการสร้างรูปแบบรายการ
 วัติตทัศน์เพื่อส่งเสริมความรับผิดชอบของนักเรียนระดับประถมศึกษา

รายการ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ คนที่			รวม	ค่า IOC	แปลผล	
	1	2	3				
แก่นของเรื่อง (Theme)							
1	เชิงลบ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
2	เชิงบวก	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
3	ให้ความรู้	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
4	การนำไปใช้	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
5	โน้มน้าวจิตใจ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
6	ให้แง่คิดภายหลัง	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
7	สร้างความบันเทิง	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
8	กระตุ้นให้เกิดความคิด	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
9	มีการตอบสนองที่ดีขึ้น	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
รูปแบบรายการวัติตทัศน์							
10	รายการละคร	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
11	รายการสารคดี	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
12	รายการสนทนา	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
13	รายการสารละคร	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
14	รายการสัมภาษณ์	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
15	รายการแบบจำลอง	+1	+1	+1	3	0.67	ใช้ได้
16	รายการแบบปณิกกะ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
17	รายการสอนโดยตรง	+1	+1	0	2	1.00	ใช้ได้
18	รายการสอนสถานการณ์จำลอง	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
19	รายการแบบพูดคนเดียว หรือ แบบบรรยาย	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
20	รายการแบบแมกกาซีน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

ตารางวิเคราะห์ค่า IOC ของข้อคำถามในแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการสร้างรูปแบบรายการ
 วัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมความรับผิดชอบของนักเรียนระดับประถมศึกษา (ต่อ)

รายการ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ค่า IOC	แปลผล	
	คนที่						
	1	2	3				
โครงเรื่อง							
ส่วนนำ							
21	แนะนำเรื่อง	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
22	กระตุ้นความสนใจ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
23	สร้างความสัมพันธ์กับผู้ชม	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
24	ระบุหัวข้อหลักหรือประเด็นสำคัญ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
ส่วนเนื้อหา							
25	นำเสนอตามลำดับเรื่อง	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
26	เกิดจุดหักมุมอย่างไม่คาดคิด	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
27	คลี่คลายให้เห็นการพัฒนาเป็นขั้นตอน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
28	เสนอทัศนะจากมุมมองอื่นที่แตกต่างออกไป	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
29	อธิบาย ยกตัวอย่างประกอบ ย้ำประเด็นสำคัญ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
30	เชื่อมโยงระหว่างหัวข้อให้สัมพันธ์สอดคล้องกัน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
ส่วนสรุป							
31	สรุปเค้าโครงหรือภาพรวมของเรื่อง	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
32	ตรวจสอบความเข้าใจของผู้ชมอีกครั้ง	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
33	ขมวดปมของเรื่องทั้งหมดลงอย่างย่อ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

ตารางวิเคราะห์ค่า IOC ของข้อคำถามในแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการสร้างรูปแบบรายการ
 วัติต์ศน์เพื่อส่งเสริมความรับผิดชอบของนักเรียนระดับประถมศึกษา (ต่อ)

รายการ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ คนที่			รวม	ค่า IOC	แปลผล	
	1	2	3				
ส่วนสรุป (ต่อ)							
34	เน้น ขำประเด็นหรือสาระสำคัญของเรื่อง	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
35	ฝากข้อคิด หลักการ หรือเชิญชวน โน้มน้าวใจ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
36	เชื่อมโยงไปสู่หัวข้อหรือเรื่องราวในลำดับต่อไป	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
ระยะเวลาการนำเสนอ							
37	ไม่เกิน 8 นาที	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
38	ไม่เกิน 12 นาที	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
39	ไม่เกิน 15 นาที	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
40	มากกว่า 15 นาที	-1	+1	+1	2	0.33	ใช้ได้

ตารางวิเคราะห์ค่า IOC ของข้อคำถามในแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับความรับผิดชอบของนักเรียนระดับประถมศึกษา

รายการ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ คนที่			รวม	ค่า IOC	แปลผล	
	1	2	3				
การทำตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย							
1	ทำงานที่ได้รับมอบหมายให้เสร็จ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
2	ตั้งใจฟังขณะครูสอน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
3	นั่งเหม่อลอยขณะที่ครูสอน	-1	+1	+1	1	0.33	ตัดทิ้ง
4	รู้สึกไม่สบายใจหากงานที่ได้รับมอบหมายดำเนินไปอย่างล่าช้า	+1	+1	+1	1	1.00	ใช้ได้
5	ถ้าไม่เข้าใจจะรีบซักถามครูทันที	+1	+1	+1	1	1.00	ใช้ได้
6	ไม่สนใจว่างานที่ทำอยู่จะสำเร็จตามเป้าหมายหรือไม่	+1	+1	+1	1	1.00	ใช้ได้
ความละเอียดรอบคอบ							
7	นำอุปกรณ์การเรียนและตำราเรียนมาพร้อมทุกวัน	+1	+1	+1	1	1.00	ใช้ได้
8	วางแผนการดูหนังสือเพื่อเตรียมตัวสอบ	+1	+1	+1	1	1.00	ใช้ได้
9	ทำตารางการทำงานและการอ่านหนังสือและสามารถปฏิบัติได้	+1	+1	+1	1	1.00	ใช้ได้
10	ทบทวนบทเรียนทุกวัน	+1	+1	+1	1	1.00	ใช้ได้
11	ตรวจทานและแก้ไขงานอย่างละเอียดก่อนส่งครูทุกครั้ง	+1	+1	+1	1	1.00	ใช้ได้
12	จดบันทึกสรุปย่อบทเรียนเพื่อเป็นการทบทวน	+1	+1	+1	1	1.00	ใช้ได้

ตารางวิเคราะห์ค่า IOC ของข้อคำถามในแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับความรับผิดชอบของนักเรียนระดับประถมศึกษา (ต่อ)

รายการ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ คนที่			รวม	ค่า IOC	แปลผล	
	1	2	3				
การยึดมั่นในกฎเกณฑ์							
13	ปฏิบัติตามกฎของโรงเรียนด้วยความเต็มใจ	+1	+1	+1	1	1.00	ใช้ได้
14	ปฏิบัติตามข้อตกลงที่มีร่วมกันในชั้นเรียนอย่างเคร่งครัด	+1	+1	+1	1	1.00	ใช้ได้
15	รักโรงเรียน	+1	+1	0	2	0.67	ใช้ได้
16	อ่านหนังสือในห้องสมุดเรียบร้อย	-1	+1	+1	1	0.33	ตัดทิ้ง
17	เมื่อรับประทานอาหารเสร็จ นำจานไปเก็บที่ที่เก็บจาน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
18	ชอบทำงานไปเรื่อยๆโดยไม่ต้องมีเวลาเป็นตัวกำหนด	+1	+1	0	2	0.67	ใช้ได้
ความละเอียดรอบคอบ							
19	เมื่อทำงานผิดหรือไม่เรียบร้อยจะพยายามปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
20	ในวิชาที่ยากจะพยายามอ่านหนังสือทบทวนหลายๆครั้งจนเข้าใจ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
21	เมื่อมีเวลาว่างจะเข้าห้องสมุดเพื่อศึกษาค้นคว้า	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
22	เมื่อเริ่มต้นทำสิ่งใดแล้วและต้องทำให้เสร็จโดยเร็ว	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

ตารางวิเคราะห์ค่า IOC ของข้อคำถามในแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับความรับผิดชอบของนักเรียนระดับประถมศึกษา (ต่อ)

รายการ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ คนที่			รวม	ค่า IOC	แปลผล	
	1	2	3				
ความละเอียดรอบคอบ (ต่อ)							
23	เมื่อมีโอกาสมักจะค้นคว้าหา ความรู้เสมอ	0	+1	+1	2	0.67	ใช้ได้
24	ต้องทำงานพิเศษอื่นๆ เพื่อเป็น ค่าใช้จ่ายในการเรียน	0	+1	+1	2	0.67	ใช้ได้
ความขยันหมั่นเพียร							
25	เอาใจใส่ต่อการเรียน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
26	ช่วยเก็บขยะที่สนามเมื่อเลิกเรียน	0	+1	0	1	0.33	ตัดทิ้ง
27	ชอบไปทัศนศึกษาในที่ต่างๆ เช่น พิพิธภัณฑน์ วัดวาอาราม เมือง โบราณ ฯลฯ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
28	แบ่งเวลาในแต่ละวันสำหรับการ อ่านหนังสือ	0	+1	+1	2	0.67	ใช้ได้
29	ห้องเรียนมีความสะอาดและเป็น ระเบียบ	0	+1	+1	2	0.67	ใช้ได้
30	มุ่งมั่นในการทำงาน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
ความตรงต่อเวลา							
31	ส่งงานตรงเวลาที่ครูกำหนด	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
32	เข้าชั้นเรียนตรงเวลา	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
33	สามารถทำงานที่รับผิดชอบให้ เสร็จก่อนกำหนดเวลาเสมอ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
34	มีนัดจะไปถึงนัดก่อนเวลา	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

ตารางวิเคราะห์ค่า IOC ของข้อคำถามในแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับความรับผิดชอบของนักเรียนระดับประถมศึกษา (ต่อ)

รายการ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ค่า IOC	แปลผล	
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3				
ความตรงต่อเวลา (ต่อ)							
35	เข้านอนแต่หัวค่ำ เพื่อตื่นเช้าไปโรงเรียนให้ทันเวลา	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
36	ส่งคืนหนังสือที่ห้องสมุดตรงเวลา	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
ความไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค							
37	เมื่อมีปัญหาในการเรียนพยายามแก้ปัญหาให้ทันให้ได้	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
38	ในวิชาที่ไม่ชอบจะไม่ตั้งใจเรียน	0	+1	0	1	0.33	ตัดทิ้ง
39	ตั้งใจทำงานด้วยตนเองทุกครั้ง	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
40	ชอบศึกษาเกี่ยวกับวิธีการแก้ปัญหาเพื่อเป็นแนวทางในการแก้ปัญหา	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
41	ตั้งเป้าหมายที่จะเพิ่มผลสัมฤทธิ์ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ได้คะแนนต่ำให้สูงขึ้น	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
42	ช่วยทำงานด้วยความเต็มใจ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
การยอมรับผลการกระทำของตนเอง							
43	ทำงานผิดพลาดพร้อมที่จะยอมรับผิดต่อหน้าเพื่อนๆ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
44	สามารถทำงานที่รับผิดชอบให้เสร็จก่อนกำหนดเวลาเสมอ	0	+1	+1	2	0.67	ใช้ได้

ตารางวิเคราะห์ค่า IOC ของข้อคำถามในแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับความรับผิดชอบของนักเรียนระดับประถมศึกษา (ต่อ)

รายการ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ คนที่	รวม			ค่า IOC	แปลผล	
		1	2	3			
การยอมรับผลการกระทำของตนเอง (ต่อ)							
45	ซักถามครูทันทีเมื่อมีข้อสงสัย	0	+1	0	1	0.33	ตัดทิ้ง
46	เมื่อครูตรวจงานเสร็จจะนำมาปรับปรุงแก้ไขสิ่งที่ผิดทันที	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
47	ยอมรับในสิ่งที่กระทำผิดแม้ว่าจะถูกลงโทษ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
48	มีความเอื้อเฟื้อ ต่อแม่	+1	+1	0	2	0.67	ใช้ได้
ความอดทน							
49	ไม่ลอกงานเพื่อน	+1	+1	0	2	0.67	ใช้ได้
50	เมื่อทำงานกลุ่มจะช่วยทำงานทุกอย่างจนสำเร็จ	0	+1	+1	2	0.67	ใช้ได้
51	เมื่อทำงานร่วมกับเพื่อนๆช่วยทำงานด้วยความตั้งใจ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
52	ขออนุญาตเมื่อต้องออกไปข้างนอก	0	0	+1	1	0.33	ตัดทิ้ง
53	ตั้งใจเรียน	+1	+1	-1	1	0.33	ตัดทิ้ง
54	เมื่อมีงานเยอะก็จะค่อยๆทำให้เสร็จ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
ความเชื่อมั่นในตนเอง							
55	อ่านหนังสือและทำการบ้านเมื่อมีเวลาว่าง	0	+1	+1	2	0.67	ใช้ได้
56	เป็นคนไม่โลเล ที่ชอบเปลี่ยนใจง่ายๆ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

ตารางวิเคราะห์ค่า IOC ของข้อคำถามในแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับความรับผิดชอบของนักเรียนระดับประถมศึกษา (ต่อ)

รายการ		ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ค่า IOC	แปลผล
		1	2	3			
ความเชื่อมั่นในตนเอง (ต่อ)							
57	เป็นคนเปิดเผยเสมอ เพราะเชื่อว่า “ความจริงเป็นสิ่งไม่ตาย”	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
58	ดูแลรักษาความสะอาดร่างกายตนเองสม่ำเสมอ	+1	+1	0	2	0.67	ใช้ได้
59	ชอบอาสาขอเป็นตัวแทนกลุ่ม ออกมาพูดหน้าชั้นเรียน ทุกครั้ง	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
60	รู้สึกโมโหถ้ามีคนมาขัดจังหวะ เวลาที่กำลังทำงาน	0	+1	0	1	0.33	ตัดทิ้ง

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ในข้อคำถามบางข้อผู้เชี่ยวชาญให้ข้อเสนอแนะกับผู้ทำวิจัยว่าต้องมีการปรับเปลี่ยนข้อคำถามในบางประโยค เพื่อความเข้าใจของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางวิเคราะห์ค่า IOC ของข้อคำถามในแบบประเมินคุณภาพสื่อวีดิทัศน์
เรื่อง รูปแบบรายการวีดิทัศน์เพื่อส่งเสริมความรับผิดชอบของนักเรียนระดับประถมศึกษา
สำหรับผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา

รายการ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญคนที่			รวม	ค่า IOC	แปลผล
	1	2	3			
1. ความสอดคล้องของเนื้อหากับวัตถุประสงค์	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
2. ปริมาณเนื้อหาที่มีความเหมาะสม	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
3. การบรรยายเนื้อหาที่มีความเหมาะสมกับผู้เรียน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
4. ความเหมาะสมของเนื้อหากับระดับของผู้เรียน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
5. การนำสู่เรื่อง เสนอเนื้อหา และสรุปเนื้อหา	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
6. การแยกแยะเนื้อหาแต่ละขั้นตอนมีความเด่น และชัดเจน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
7. การสอนด้วยรูปแบบรายการวีดิทัศน์จะสามารถช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และความเข้าใจ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
8. การสอนด้วยรูปแบบวีดิทัศน์สามารถประหยัดเวลาเรียนได้อย่างเหมาะสม	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
9. ช่วยส่งเสริมประสบการณ์การเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
10. เนื้อหาส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ไม่ขัดต่อความมั่นคงของชาติ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
11. ใช้ภาษาถูกต้องชัดเจน เหมาะสมกับระดับผู้เรียน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
12. ใช้ภาษาถูกต้องชัดเจน เหมาะสมกับระดับผู้เรียน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

ตารางวิเคราะห์ค่า IOC ของข้อคำถามในแบบประเมินคุณภาพสื่อวีดิทัศน์
เรื่อง รูปแบบรายการวีดิทัศน์เพื่อส่งเสริมความรับผิดชอบของนักเรียนระดับประถมศึกษา
สำหรับผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือ

รายการ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญคนที่			รวม	ค่า IOC	แปลผล
	1	2	3			
1. ความเหมาะสมของเรื่อง	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
2. ความชัดเจนของภาพ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
3. ความชัดเจนของเสียงบรรยาย	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
4. ความเหมาะสมกลมกลืนของเสียงดนตรี	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
5. ความต่อเนื่องของรายการที่นำเสนอ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
6. ความเหมาะสมของลักษณะ ขนาดตัวอักษร	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
7. ความเหมาะสมของเทคนิคการผลิต	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
8. ความเหมาะสมของเวลาในการนำเสนอ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
9. การนำสู่เรื่อง เสนอเนื้อหา และสรุป	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
10. เสียงดนตรีประกอบ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
11. รูปแบบของสื่อเหมาะสมกับผู้เรียน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
12. การบรรยายเนื้อหาชัดเจน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

ตารางวิเคราะห์ค่า IOC ของข้อคำถามในแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน

รายการ	ความคิดเห็น ของ ผู้เชี่ยวชาญ คนที่			รวม	ค่า IOC	แปลผล
	1	2	3			
1. โรงเรียนมีกฎข้อบังคับให้นักเรียนแต่งกายเรียบร้อย ใส่เสื้อเข้าในกางเกง แต่นักเรียนแต่งกายไม่เรียบร้อย คุณครูมาพบ นักเรียนจะปฏิบัติตนอย่างไร ? ก. กล่าวคำขอโทษ ข. บอกเพื่อนว่าซุ่มซาม ค. ตะโกนแค้นไม่เป็นอะไรหรอก ง. มาเล่นด้วยกันจะได้ไม่โดนฟุตบอลเตะใส่	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
2. วันนี้คุณครูให้นักเรียนช่วยกันคัดแยกหนังสือให้เสร็จก่อนเลิกเรียน นักเรียนควรปฏิบัติตนอย่างไร ? ก. รีบทำให้เสร็จคุณครูจะได้ไม่ว่า ข. ค่อยมาทำพุงนี้ก็ได้เวลาอีกเยอะ ค. ทำไปเล่นไปเดียวเลิกเรียนค่อยมาทำใหม่ ง. ไม่สนใจจะทำไปเรื่อยๆเสร็จเมื่อไหร่ก็เมื่อนั้น	+1	0	-1	0	0.00	ตัดทิ้ง
3. หากนักเรียนทำงานที่ได้รับมอบหมายได้สำเร็จด้วยตนเอง นักเรียนจะคิดทำเพราะเหตุใด ? ก. อยากได้คะแนนจากคุณครู ข. อยากให้เพื่อนและครูชื่นชม ค. เห็นคุณค่าของการรับผิดชอบ ง. กลัวถูกลงโทษหากงานไม่เสร็จ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
4. ในชั้นเรียนมีกฎให้นักเรียนรักษาความสะอาดของห้องเรียน และปฏิบัติตามกฎโดยการดูแลห้องเรียนให้สะอาดเสมอนั้น แสดงว่านักเรียนเป็นคนอย่างไร ? ก. ขยัน อดทน ข. ให้ความร่วมมือ ค. รักษาความสะอาด ง. มีความรับผิดชอบ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

ตารางวิเคราะห์ค่า IOC ของข้อคำถามในแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน (ต่อ)

รายการ	ความคิดเห็น ของ ผู้เชี่ยวชาญ คนที่			รวม	ค่า IOC	แปลผล
	1	2	3			
5. เมื่อนักเรียนอ่านหนังสือในห้องสมุดเรียบร้อยแล้ว นักเรียนต้องปฏิบัติตนอย่างไร ? ก. ให้เพื่อนช่วยเอาไปเก็บให้เรา ข. เอาหนังสือไปเก็บที่ชั้นวางหนังสือ ค. วางหนังสือไว้เดี๋ยวก็นักเรียนมาเก็บเอง ง. ยังไม่ต้องเก็บเพราะจะกลับมาอ่านอีกครั้ง	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
6. เมื่อได้รับมอบหมายให้ทำงานบ้าน นักเรียนจะปฏิบัติ ตนอย่างไร ? ก. ทำงานที่ได้รับมอบหมายให้เสร็จ ข. เฉยไว้ไม่ต้องทำ เดียวคนอื่นก็ทำเอง ค. ไปเล่นกับเพื่อนๆก่อนค่อยกลับมาทำ ง. ใจเย็นๆ ไม่ต้องรีบมากทำบ้างไม่ทำบ้างก็ได้	+1	0	-1	0	0.00	ตัดทิ้ง
7. ถ้านักเรียนได้รับหน้าที่ให้เป็นเวรทำความสะอาดใน วันจันทร์ แต่มีเพื่อนคนอื่นทำอยู่แล้ว นักเรียนจึงไม่ทำ แสดงว่านักเรียนเป็นคนอย่างไร ? ก. ทะเยอทะยาน ข. ไม่มีระเบียบวินัย ค. ไม่มีความเสียสละ ง. ไม่มีความรับผิดชอบ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
8. คุณครูให้นักเรียนนำอุปกรณ์การเรียนขึ้นมาวางเตรียม ไว้ก่อนที่จะเริ่มการเรียน แสดงว่านักเรียนมีคุณธรรม ข้อใด ? ก. ซื่อสัตย์ สุจริต ข. ขยันหมั่นเพียร ค. มีความสามัคคี ง. มีความรับผิดชอบ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

ตารางวิเคราะห์ค่า IOC ของข้อคำถามในแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน (ต่อ)

รายการ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญคนที่			รวม	ค่า IOC	แปลผล
	1	2	3			
<p>9. เมื่อนักเรียนได้รับมอบหมายจากคุณครูให้ช่วยทำความสะอาดโต๊ะรับประทานอาหารในช่วงเวลาพักรับประทานอาหารกลางวัน นักเรียนจะปฏิบัติตนอย่างไร ?</p> <p>ก. ให้เพื่อนเป็นคนทำให้ เรายืนดูเฉย</p> <p>ข. ไม่ต้องทำหรอก คุณครูไม่มาดูหรอก</p> <p>ค. ไม่ต้องรีบร้อน เพื่อจะได้เข้าชั้นเรียนช้าๆ</p> <p>ง. ทำให้รีบร้อย แล้วเข้าชั้นเรียนให้ทันเวลา</p>	+1	0	0	1	0.33	ตัดทิ้ง
<p>10. เมื่อนักเรียนยืมดินสอของเพื่อนไปใช้ แล้วยังไม่ได้คืน เพื่อนทวงถามนักเรียน นักเรียนจะตอบว่าอย่างไร ?</p> <p>ก. ไม่ได้ยืมมานะ</p> <p>ข. ขอโทษที่เราลืมคืน</p> <p>ค. เดี่ยวคืนให้เองแหละ</p> <p>ง. เธอจำคนผิดหรือเปล่า</p>	+1	+1	0	2	0.67	ใช้ได้
<p>11. คุณครูสั่งให้นักเรียนไปช่วยกันเก็บขยะที่สนามหน้าเสาธง หลังจากเลิกเรียนแล้ว นักเรียนควรปฏิบัติตนอย่างไร ?</p> <p>ก. เฉยๆไว้เดี๋ยวครูก็ลืมเอง</p> <p>ข. เรียนแล้วก็ไปเก็บให้เรียบร้อย</p> <p>ค. กลับบ้านดีกว่าเพราะเลิกเรียนแล้ว</p> <p>ง. บอกเพื่อนๆ ให้ไปช่วยเก็บแทนเมื่อเลิก</p>	0	-1	+1	0	0.00	ตัดทิ้ง
<p>12. คุณครูให้นักเรียนทำงานในวิชาคณิตศาสตร์ร่วมกัน เพื่อนำงานมาจัดบอร์ดกิจกรรมหน้าชั้นเรียน นักเรียนจะปฏิบัติตนอย่างไร ?</p> <p>ก. คอยดูเพื่อนๆ ทำโดยเราเป็นคนแนะนำ</p> <p>ข. ทำงานให้เสร็จๆ จะได้ติดหรือไม่ก็ไม่เป็นไร</p> <p>ค. ไม่ต้องทำก็ได้ เพราะของเราไม่ได้ติดบอร์ดอยู่แล้ว</p> <p>ง. ก็บอกให้เพื่อนที่ถนัดคณิตศาสตร์ทำงานกันไป เราไม่ต้องทำ นั่งดูเฉยๆ</p>	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

ตารางวิเคราะห์ค่า IOC ของข้อคำถามในแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน (ต่อ)

รายการ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญคนที่			รวม	ค่า IOC	แปลผล
	1	2	3			
13. นักเรียนเป็นคนชอบทำงานด้วยตนเอง แสดงว่านักเรียนเป็นคนอย่างไร ? ก. มีระเบียบวินัย ข. มีความเสียสละ ค. มีความรับผิดชอบ ง. มีความซื่อสัตย์ สุจริต	-1	0	+1	0	0.00	ตัดทิ้ง
14. คุณครูสั่งให้นักเรียนทำงานและส่งภายในวันพรุ่งนี้แต่ปรากฏว่านักเรียนส่งไม่ตรงเวลา นักเรียนควรปฏิบัติตนอย่างไร ? ก. บอกคุณครูว่ายังไม่ได้ทำ ข. บอกคุณครูว่าทำแล้วแต่ยังไม่เสร็จ ค. บอกคุณครูว่างานที่คุณครูสั่งมันยากเลยทำไม่ได้ ง. บอกคุณครูว่าของส่งตอนพักกลางวันเพราะยังไม่เสร็จ	+1	+1	0	2	0.67	ใช้ได้
15. ข้อใดต่อไปนี้เป็นแสดงถึงความตรงต่อเวลา ? ก. ทำงานเสร็จตามกำหนดแต่ส่งล่าช้า ข. ทำงานอย่างเต็มที่แต่เสร็จไม่ทันเวลา ค. ทำงานเสร็จทันเวลาและส่งตามกำหนด ง. ทำงานเสร็จบ้างไม่เสร็จบ้างแล้วแต่อารมณ์	0	+1	+1	2	0.67	ใช้ได้
16. นักเรียนได้รับคำชมจากคุณครูว่า ส่งงานตามกำหนดทุกครั้ง แสดงว่านักเรียนเป็นคนอย่างไร ? ก. รอบคอบ ข. ตรงต่อเวลา ค. ขยัน อดทน ง. มานะ พยายาม	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

ตารางวิเคราะห์ค่า IOC ของข้อคำถามในแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน (ต่อ)

รายการ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญคนที่			รวม	ค่า IOC	แปลผล
	1	2	3			
17. โรงเรียนมีกฎให้นักเรียนใส่ถุงเท้าสีขาวมาเรียน แต่นักเรียนชอบใส่ถุงเท้าที่มีลวดลายมาโรงเรียนแสดงว่านักเรียนเป็นคนเช่นไร ? ก. ขี้หลง ขี้ลืม ข. ไม่มีความร่วมมือ ค. ชอบแต่งตัวสวยงาม ง. ขาดความรับผิดชอบ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
18. ในช่วงเวลาพักรับประทานอาหารกลางวัน เมื่อกินอาหารอิ่มแล้ว นักเรียนควรจะปฏิบัติตนอย่างไร ? ก. อยู่เฉยๆเดี๋ยวก่อนก็เก็บให้เอง ข. ทานข้าวอิ่มแล้วก็วางจานทิ้งไว้ ค. ฝากจานข้าวของตนให้เพื่อนไปเก็บ ง. รีบนำจานข้าวที่กินหมดแล้วไปเก็บให้เรียบร้อย	0	+1	+1	2	0.67	ใช้ได้
19. “ทำไมห้องเรียนถึงรกอย่างนี้ละ ขยะเต็มไปหมดแล้ว ใครจะเป็นคนทำความสะอาดล่ะ” นักเรียนพูดกับเพื่อนๆ เช่นนี้ แสดงว่านักเรียนเป็นคนอย่างไร ? ก. ข้างสงสัย ข. รักความสะอาด ค. ไม่มีระเบียบวินัย ง. ขาดความรับผิดชอบ	-1	0	+1	0	0.00	ตัดทิ้ง
20. คุณครูสั่งให้นักเรียนวาดภาพสี่เหลี่ยมลงในวิชาศิลปะ แต่นักเรียนไม่มีความถนัดในการวาดภาพสี่เหลี่ยม นักเรียนจะทำอย่างไร ? ก. ให้เพื่อนวาดภาพให้ ข. ไม่ต้องทำงานส่งคุณครู ค. วาดภาพอย่างอื่นไปส่งคุณครูแทน ง. พยายามวาดเองแม้ผลงานจะไม่ค่อยดี	-1	-1	0	-2	-0.67	ตัดทิ้ง

ตารางวิเคราะห์ค่า IOC ของข้อคำถามในแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน (ต่อ)

รายการ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญคนที่			รวม	ค่า IOC	แปลผล
	1	2	3			
<p>21. นักเรียนพยายามทำงานที่ครูสั่งในชั่วโมงให้เสร็จทันเวลา และนำไปส่งครู สาเหตุที่ทำให้เป็นเช่นนี้เพราะอะไร ?</p> <p>ก. มีความรับผิดชอบ</p> <p>ข. มีความอดทน</p> <p>ค. อยากได้คะแนนจากคุณครู</p> <p>ง. อยากอวดฝีมือตนเองกับเพื่อนๆ</p>	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
<p>22. เมื่อนักเรียนหยิบกระเป๋าเดินทางของเพื่อนติดกระเป๋าไป นักเรียนจะปฏิบัติตนอย่างไร ?</p> <p>ก. บอกเพื่อนว่าที่หลังวางให้เป็นที่</p> <p>ข. นำมาคืนเพื่อนและบอกว่าขอโทษ</p> <p>ค. ไหนๆก็หยิบผิดเก็บไว้ใช้เลยดีกว่า</p> <p>ง. วางทิ้งไว้ในห้องเรียนและไม่บอกเพื่อน</p>	+1	0	+1	2	0.67	ใช้ได้
<p>23. เมื่อนักเรียนได้รับมอบหมายให้จัดรองเท้าหน้าชั้นเรียน นักเรียนจะทำตามข้อใด ?</p> <p>ก. รีบทำงานที่ได้รับมอบหมายทันที</p> <p>ข. ไม่ทำเพราะจะต้องทำงานค้างให้เสร็จ</p> <p>ค. ทำเฉยๆ ทำไม่รู้เรื่องเพราะไม่อยากทำ</p> <p>ง. ให้เพื่อนคนอื่นทำแทนเพราะไม่ใช่หน้าที่ของตน</p>	-1	+1	+1	1	0.33	ตัดทิ้ง
<p>24. ถ้านักเรียนทั้งโรงเรียนเป็นคนรับผิดชอบต่องานของตน โรงเรียนจะเป็นไปตามข้อใดมากที่สุด ?</p> <p>ก. โรงเรียนจะมีชื่อเสียง</p> <p>ข. จะมีเด็กมาเรียนมากขึ้น</p> <p>ค. โรงเรียนจะได้รับรางวัล</p> <p>ง. โรงเรียนจะประสบความสำเร็จในการจัดการศึกษา</p>	-1	1	1	1	0.33	ตัดทิ้ง

ตารางวิเคราะห์ค่า IOC ของข้อคำถามในแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน (ต่อ)

รายการ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญคนที่			รวม	ค่า IOC	แปลผล
	1	2	3			
<p>25. หน้าชั้นเรียนขณะที่คุณครูสอน นักเรียนกำลังคุยกับเพื่อนๆ ไม่สนใจที่ครูสอนหน้าชั้นเรียน แสดงว่านักเรียนและเพื่อนๆ เป็นคนอย่างไร ?</p> <p>ก. ไม่ตั้งใจเรียน</p> <p>ข. ไม่มีความซื่อสัตย์</p> <p>ค. เอาใจใส่เพื่อนฝูงดี</p> <p>ง. ไม่มีความรับผิดชอบ</p>	1	-1	1	1	0.33	ตัดทิ้ง
<p>26. เมื่อถึงเวลาพักกลางวันคุณครูสั่งให้นักเรียนทุกคนขึ้นไปอ่านหนังสือบนอาคารเรียน นักเรียนจะปฏิบัติตนอย่างไร ?</p> <p>ก. ขึ้นไปอ่านบ้างเล่นบ้าง</p> <p>ข. ไปเล่นช้อนหากับเพื่อนบนอาคารเรียน</p> <p>ค. ไม่สนใจ นำหนังสือลงมาอ่านใต้อาคารเรียน</p> <p>ง. รับประทานอาหารเสร็จแล้วรีบขึ้นไปอ่านหนังสือ</p>	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
<p>27. ในขณะที่นักเรียนอยู่ในห้องสมุด นักเรียนนึกได้ว่านักเรียนยังไม่ได้คืนหนังสือที่ยืมจากห้องสมุด นักเรียนควรปฏิบัติตนอย่างไร ?</p> <p>ก. นั่งอ่านหนังสือเงียบๆ</p> <p>ข. เดินไปเดินมาไม่สนใจ</p> <p>ค. รีบไปหยิบหนังสือแล้วมาคืนทันที</p> <p>ง. ไว้คืนพรุ่งนี้เสียค่าปรับแค่ 5 บาทเอง</p>	+1	+1	0	2	0.67	ใช้ได้

ตารางวิเคราะห์ค่า IOC ของข้อคำถามในแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน (ต่อ)

รายการ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญคนที่			รวม	ค่า IOC	แปลผล
	1	2	3			
<p>28. เมื่อนักเรียนเดินชนเพื่อน จนเพื่อนหกล้ม นักเรียนควรปฏิบัติตนอย่างไร ?</p> <p>จ. เดินผ่านไปเฉยๆและทำไม่รู้ไม่เห็น</p> <p>ฉ. ช่วยพยุงเพื่อนลุกขึ้น แล้วกล่าวคำขอโทษ</p> <p>ช. หยุดมองหน้าเพื่อนแล้วบอกเพื่อนว่าสมน้ำหน้า</p> <p>ซ. ไปบอกให้เพื่อนที่อยู่ในเหตุการณ์ช่วยพยุงเพื่อนที่ล้มลุกขึ้น</p>	0	+1	+1	2	0.67	ใช้ได้
<p>29. ในขณะที่นักเรียนกำลังส่งงานบนโต๊ะคุณครู แทนของนักเรียนไปโดนแจกันหล่นแตก นักเรียนจะปฏิบัติตนอย่างไร ?</p> <p>ก. ทำเฉยๆแล้วบอกว่าไม่เห็น</p> <p>ข. รีบเดินออกจากโต๊ะคุณครูทันที</p> <p>ค. บอกคุณครูว่าตนเองทำแจกันหล่น</p> <p>ง. บอกคุณครูว่าเห็นแจกันหล่นอยู่แล้ว</p>	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
<p>30. นักเรียนเล่นฟุตบอลอยู่ในสนามและเตะฟุตบอลไปโดนเพื่อนจนเจ็บ นักเรียนควรปฏิบัติตนอย่างไร ?</p> <p>ก. กล่าวคำขอโทษ</p> <p>ข. บอกเพื่อนว่าซุ่มซาม</p> <p>ค. เเตะโดนแค่นี้ไม่เป็นอะไรหรอก</p> <p>ง. มาเล่นด้วยกันจะได้ไม่โดนฟุตบอลเตะใส่</p>	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

ตารางวิเคราะห์ค่า IOC ของข้อคำถามในแบบทดสอบระหว่างเรียน
ตอนที่ 1 การยึดมั่นในกฎเกณฑ์

รายการ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญคนที่			รวม	ค่า IOC	แปลผล
	1	2	3			
<p>1. เช้านี้คุณครูให้นักเรียนส่งการบ้าน แต่นักเรียนไม่ได้ทำมา นักเรียนจะปฏิบัติตนอย่างไร ?</p> <p>ก. ไม่สนใจ และบอกคุณครูว่าไม่ทำ</p> <p>ข. บอกคุณครูว่ากลับบ้านดึกเลยไม่ได้ทำ</p> <p>ค. เดี่ยวทำในชั่วโมงก็ได้ การบ้านง่ายๆแค่นี้</p> <p>ง. ขอโทษครับ/ค่ะ เดี่ยวผม/หนู จะรีบทำให้เสร็จ</p>	-1	0	1	0	0.00	ตัดทิ้ง
<p>2. เมื่อนักเรียนได้รับมอบหมายงานจากคุณครู นักเรียนจะคิดทำเพราะเหตุใด ?</p> <p>ก. อยากได้คะแนนจากคุณครู</p> <p>ข. กลัวถูกลงโทษถ้าไม่ทำงาน</p> <p>ค. เห็นคุณค่าของความรับผิดชอบ</p> <p>ง. ทำเพราะได้รับคำชมจากคุณครู</p>	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
<p>3. คุณครูมอบหน้าที่ให้นักเรียนและเพื่อนๆในชั้นเรียนร่วมกันจัดบอร์ดวันพ่อ นักเรียนจะปฏิบัติตนอย่างไร ?</p> <p>ก. ไม่ต้องทำก็ได้เพราะเป็นงานร่วมกัน</p> <p>ข. ให้เพื่อนคนอื่นๆทำส่วนตนเองคอยสั่ง</p> <p>ค. ตั้งใจทำอย่างเต็มที่เพราะเป็นงานห้อง</p> <p>ง. บอกให้เพื่อนที่ถนัดจัดบอร์ดรับผิดชอบงานไป</p>	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
<p>4. เพราะสาเหตุใดที่นักเรียนจะต้องทำงานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จ ?</p> <p>ก. ได้รับคำชมจากครู</p> <p>ข. เห็นคุณค่าของความรับผิดชอบ</p> <p>ค. ทำเพราะได้รับรางวัล</p> <p>ง. กลัวถูกลงโทษเพราะงานไม่เสร็จ</p>	+1	-1	-1	-1	-0.33	ตัดทิ้ง

ตารางวิเคราะห์ค่า IOC ของข้อคำถามในแบบทดสอบระหว่างเรียน
ตอนที่ 1 การยึดมั่นในกฎเกณฑ์ (ต่อ)

รายการ	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญคนที่			รวม	ค่า IOC	แปล ผล
	1	2	3			
5. ในชั้นเรียนมีกฎให้รักษาความสะอาดของห้องเรียน และนักเรียนปฏิบัติตามกฎโดยการดูแลห้องเรียนให้สะอาดเสมอนั้น แสดงว่านักเรียนเป็นคนอย่างไร ? ก. ขยัน ข. ให้ความร่วมมือ ค. รักความสะอาด ง. มีความรับผิดชอบ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
6. เมื่อนักเรียนได้รับมอบหมายจากแม่ให้กวาดบ้าน นักเรียนจะปฏิบัติตนอย่างไร ? ก. ทำงานที่ได้รับมอบหมายให้เสร็จ ข. เฉยไว้ไม่ต้องทำ เดี่ยวแม่ก็ทำเอง ค. ไปเล่นกับเพื่อนๆก่อนแล้วค่อยกลับมาทำ ง. ไม่ต้องรีบทำ ทำบ้างเล่นบ้างเดี๋ยวก็เสร็จ	-1	0	+1	0	0.00	ตัดทิ้ง
7. ในตอนพักกลางวันคุณครูให้นักเรียนขึ้นไปทำงานล้างบนห้องเรียนนักเรียนจะปฏิบัติตนอย่างไร ? ก. รีบขึ้นไปทำจะได้มีงานส่งคุณครู ข. ขอเล่นก่อน เดี่ยวลอกเพื่อนก็เสร็จ ค. เดี่ยวค่อยทำก็ได้ งานแค่นี้คนเดียวเอง ง. ไม่ทำหรืองานแค่นี้ไว้ทำที่บ้านดีกว่า	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
8. ข้อใดควรปฏิบัติมากที่สุด ? ก. สุวิภาให้เพื่อนลอกการบ้านตอนเช้า ข. นิคมช่วยอธิบายการบ้านคณิตศาสตร์ให้เพื่อน ค. สาธิตเลือกที่จะเล่นเกมมากกว่าการทำกรบ้าน ง. ปราณจ้างเพื่อนที่เรียนเก่งทำงานประดิษฐ์ส่งครู	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

ตารางวิเคราะห์ค่า IOC ของข้อคำถามในแบบทดสอบระหว่างเรียน
ตอนที่ 1 การยึดมั่นในกฎเกณฑ์ (ต่อ)

รายการ	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญคนที่			รวม	ค่า IOC	แปล ผล
	1	2	3			
9. ถ้าเราต้องการให้งานที่ได้รับมอบหมายสำเร็จเรียบร้อย ไปได้ด้วยดี เราควรทำเช่นใด ? ก. จ้างเพื่อนให้ทำให้เรา ข. ทำไปเถอะแค่นี้ส่งก็พอ ค. บนบานสิ่งศักดิ์ให้ช่วยเหลือ ง. ทำงานโดยวางแผนอย่างรอบคอบ	-1	-1	0	-2	-0.67	ตัดทิ้ง
10. นักเรียนเป็นคนที่ไม่เคยมาโรงเรียนสาย และเข้าชั้น เรียนตรงเวลาทุกครั้ง เป็นเพราะสาเหตุใด ? ก. ซื่อสัตย์ ข. มีความรับผิดชอบ ค. กลัวถูกหักคะแนน ง. อยากให้ครูรักและชื่นชม	-1	-1	+1	-1	-0.33	ตัดทิ้ง
11. ข้อใดแสดงว่ามีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ ? ก. ทำงานเสร็จบ้างไม่เสร็จบ้าง ข. ทำงานเสร็จก่อนเวลาเก็บไว้ ค. ทำงานอย่างเต็มที่แต่เสร็จไม่ทันเวลา ง. ทำงานเสร็จตามเวลาและส่งตามกำหนด	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
12. นักเรียนได้รับคำชมว่าทำงานเสร็จทันเวลาทุกครั้ง แสดงว่านักเรียนเป็นคนอย่างไร ? ก. เป็นแบบอย่างที่ดี ข. ตั้งใจศึกษาเล่าเรียน ค. มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ ง. อยากให้คุณครูชื่นชมและให้คะแนน	-1	-1	+1	-1	-0.33	ตัดทิ้ง

ตารางวิเคราะห์ค่า IOC ของข้อคำถามในแบบทดสอบระหว่างเรียน
ตอนที่ 1 การยึดมั่นในกฎเกณฑ์ (ต่อ)

รายการ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญคนที่			รวม	ค่า IOC	แปลผล
	1	2	3			
13. นักเรียนชอบดูการ์ตูนตอนกลางคืน แล้วเข้านอนดึกแทบทุกวัน ทำให้ตื่นสายมาโรงเรียนไม่ทันเวลา แสดงว่านักเรียนเป็นคนอย่างไร ? ก. ขี้เกียจ ข. ขาดความรับผิดชอบ ค. ขาดความขยันหมั่นเพียร ง. เอาใจใส่ต่อสิ่งที่ตนเองสนใจ	-1	+1	0	0	0.00	ตัดทิ้ง
14. นักเรียนทำงานส่งตามกำหนดที่คุณครูสั่ง นักเรียนทำแบบนั้นเพราะเหตุใด ? ก. มีความจำที่ดี ข. ขยันหมั่นเพียร ค. มีความตั้งใจที่จะทำ ง. รับผิดชอบต่อหน้าที่	+1	-1	-1	-1	-0.33	ตัดทิ้ง
15. นักเรียนพยายามทำงานให้เสร็จภายในเวลาเรียนด้วยตนเองโดยไม่ลอกเพื่อน และนำไปส่งครู สาเหตุที่ทำเช่นนี้เป็นเพราะอะไร ? ก. มีความรับผิดชอบ ข. มีความมานะพยายาม ค. มีความอดทนต่อการทำงาน ง. อยากได้คะแนนจากคุณครู	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
16. ขณะเรียนนักเรียนเกิดไม่เข้าใจในเรื่องที่เรียนนักเรียนจะปฏิบัติตนอย่างไร ? ก. ถามเพื่อนว่าจะทำอย่างไรดี ข. ไม่เป็นไรไว้ลอกคำตอบเพื่อนก็ได้ ค. เฉยๆเพื่อนคนอื่นก็ไม่เข้าใจเหมือนเรา ง. ถามครูด้วยตนเองทันทีเมื่อเกิดข้อสงสัย	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

ตารางวิเคราะห์ค่า IOC ของข้อคำถามในแบบทดสอบระหว่างเรียน
ตอนที่ 1 การยัดมันในกฎเกณฑ์ (ต่อ)

รายการ	ความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ คนที่			รวม	ค่า IOC	แปล ผล
	1	2	3			
17. ข้อใดควรปฏิบัติมากที่สุด ? ก. เดินเข้าแถวเพื่อเข้าห้องเรียน ข. รับประทานอาหารเสร็จแล้ววางจานทิ้งไว้ ค. ฝากให้เพื่อนเก็บหนังสือไปไว้ที่ชั้นหนังสือ ง. ถอดรองเท้าทิ้งไว้หน้าห้องเรียนก่อน เพราะต้องไปเรียนวิชาอื่นต่อ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
18. นักเรียนได้รับหน้าที่ให้จัดหนังสือภายในห้องสมุดในช่วงพักกลางวัน นักเรียนจึงรีบรับประทานอาหารให้เสร็จแล้วมาจัดหนังสือให้เสร็จ แสดงว่านักเรียนเป็นคนอย่างไร ? ก. มีความจริงใจ ข. มีความเสียสละ ค. รับผิดชอบต่อนหน้าที่ ง. มีความมานะพยายาม	0	-1	0	-1	-0.33	ตัดทิ้ง
19. ถ้านักเรียนทุกคนในห้องเรียนมีความรับผิดชอบต่องานของตน ห้องเรียนจะเป็นอย่างไร ? ก. ห้องเรียนมีแต่เด็กเก้ง ข. ห้องเรียนจะสงบสุข ค. ครูชื่นชมนักเรียนทุกวัน ง. ห้องเรียนจะเป็นระเบียบเรียบร้อย	0	0	-1	-1	-0.33	ตัดทิ้ง
20. ที่โรงเรียนจัดกิจกรรมวันแม่ในตอนเช้าของวันพรุ่งนี้ นักเรียนจะปฏิบัติตนอย่างไร ? ก. มาโรงเรียนสาย ข. ร่วมหรือไม่ร่วมกิจกรรมก็ได้เพราะแ่่งงานวันแม่ ค. รีบเข้านอนเพื่อคืนเช้าเข้าร่วมกิจกรรมให้ตรงเวลา ง. หุยุดเรียนเลยเพราะไม่อยากเข้าร่วมกิจกรรมวันแม่	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

ตารางวิเคราะห์ค่า IOC ของข้อคำถามในแบบทดสอบระหว่างเรียน
ตอนที่ 2 ความตรงต่อเวลา

รายการ	ความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ คนที่			รวม	ค่า IOC	แปล ผล
	1	2	3			
1. การกระทำของบุคคลใดน่าชื่นชม ? ก. น้องฝนมาโรงเรียนแต่เช้า ข. น้องแดงส่งงานช้า โดยอ้างว่างานยังไม่เรียบร้อย ค. น้องหวานส่งหนังสือที่ยืมจากห้องสมุดเกินกำหนด 1 วัน ง. น้องก้องแต่งกายเรียบร้อยทุกวัน ต่มาโรงเรียนไม่ ทันเช้าแถว	+1	+1	0	2	0.67	ใช้ได้
2. ข้อใดคือผลดีของการตรงต่อเวลา ? ก. ทำให้เพื่อนและครูรัก ข. ทำให้ตนเองเรียนเก่งมากขึ้น ค. ทำให้คนอื่นสงสารและเอ็นดู ง. เป็นที่ไว้วางใจจากเพื่อนและครู	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
3. สิ่งใดควรปฏิบัติมากที่สุด ? ก. ดูการ์ตูนก่อนแล้วค่อยทำการบ้าน ข. ให้พี่ช่วยทำการบ้านเพื่อจะได้เสร็จทันเวลา ค. เข้านอนแต่หัวค่ำเพื่อตื่นแต่เช้าไปโรงเรียน ง. ทำงานที่คุณครูสั่งไม่เสร็จและบอกครูว่าไม่มีเวลา	-1	+1	0	0	0.00	ตัดทิ้ง
4. หนูแดงเป็นเด็กที่ไม่เคยมาโรงเรียนสายหรือเข้าชั้นเรียนช้า แสดงว่าหนูแดงเป็นคนอย่างไร ? ก. เป็นคนไม่คดโกง ข. เป็นคนตรงต่อเวลา ค. เป็นคนรับผิดชอบต่อหน้าที่ ง. เป็นคนปฏิบัติตามกฎระเบียบ	0	-1	0	-1	-0.33	ตัดทิ้ง

ตารางวิเคราะห์ค่า IOC ของข้อคำถามในแบบทดสอบระหว่างเรียน
ตอนที่ 2 ความตรงต่อเวลา (ต่อ)

รายการ	ความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ คนที่			รวม	ค่า IOC	แปล ผล
	1	2	3			
<p>5. วันนี้เป็นวันสอบ นักเรียนจะปฏิบัติตนอย่างไร ?</p> <p>ก. เข้าห้องสอบช้าๆเพราะยังงี้ก็ทำข้อสอบได้</p> <p>ข. นั่งอ่านหนังสืออยู่ที่ห้องสมุดจนเลยเวลาสอบ</p> <p>ค. รีบเข้าห้องสอบเพื่อเตรียมตัวสอบวิชาต่อไป</p> <p>ง. รอให้เพื่อนเข้าห้องสอบให้หมดก่อนแล้วค่อยเข้าตามไปทีหลัง</p>	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
<p>6. คุณครูสั่งให้นักเรียนทำงานและส่งภายในวันพรุ่งนี้ แต่ปรากฏว่านักเรียนส่งไม่ตรงเวลา นักเรียนควรปฏิบัติตนอย่างไร ?</p> <p>ก. บอกคุณครูว่ายังไม่ได้ทำ</p> <p>ข. บอกคุณครูว่าทำแล้วแต่ยังไม่เสร็จ</p> <p>ค. บอกคุณครูว่างานที่คุณครูสั่งมันยากเลยทำไม่ได้</p> <p>ง. บอกคุณครูว่าของส่งตอนพักกลางวันเพราะยังทำไม่เสร็จ</p>	+1	0	+1	2	0.67	ใช้ได้
<p>7. นักเรียนเป็นคนเอาใจใส่ต่อการเรียน และมักจะทำงานที่คุณครูสั่งให้เสร็จทันเวลา แสดงว่านักเรียนเป็นคนอย่างไร ?</p> <p>ก. ตรงต่อเวลา</p> <p>ข. มีระเบียบวินัย</p> <p>ค. สนใจในการเรียน</p> <p>ง. มีความมานะ พยายาม</p>	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
<p>8. ข้อใดต่อไปนี้เป็นแสดงถึงความตรงต่อเวลา ?</p> <p>ก. ทำงานเสร็จตามกำหนดแต่ส่งล่าช้า</p> <p>ข. ทำงานอย่างเต็มที่แต่เสร็จไม่ทันเวลา</p> <p>ค. ทำงานเสร็จทันเวลาและส่งตามกำหนด</p> <p>ง. ทำงานเสร็จบ้างไม่เสร็จบ้างแล้วแต่อารมณ์</p>	+1	+1	0	2	0.67	ใช้ได้

ตารางวิเคราะห์ค่า IOC ของข้อคำถามในแบบทดสอบระหว่างเรียน
ตอนที่ 2 ความตรงต่อเวลา (ต่อ)

รายการ	ความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ คนที่			รวม	ค่า IOC	แปล ผล
	1	2	3			
9. ถ้าเพื่อนของนักเรียนไม่ได้ทำการบ้านที่คุณครูสั่งมาจากบ้านนักเรียนจะปฏิบัติตนตามข้อใด ? ก. ไปบอกคุณครูให้ทำโทษเพื่อน ข. เฉยๆ ไม่สนใจเพราะไม่ใช่เรื่องของเรา ค. บอกเพื่อนให้ทำการบ้านเพราะยังทันเวลา ง. ว่าเพื่อนและบอกให้เพื่อนไปลอกของนักเรียน	0	1	-1	0	0.00	ตัดทิ้ง
10. เมื่อนักเรียนได้รับมอบหมายจากคุณครูให้ช่วยกันจัดห้องเรียนในเวลาพักกลางวัน นักเรียนควรปฏิบัติตนอย่างไร ? ก. เดี่ยวมาจัดตอนเลิกเรียนก็ได้ ข. ขึ้นมาจัดในเวลาเรียนจะได้ไม่ต้องเรียน ค. ขึ้นมาจัดตอนใกล้จะหมดเวลาพักกลางวัน ง. รับประทานอาหารกลางวันเสร็จรีบขึ้นมาจัดห้องเรียน	-1	-1	+1	-1	-0.33	ตัดทิ้ง
11. ในขณะที่นักเรียนอยู่ในห้องสมุด นักเรียนนึกได้ว่านักเรียนยังไม่ได้คืนหนังสือที่ยืมจากห้องสมุด นักเรียนควรปฏิบัติตนอย่างไร ? ก. นั่งอ่านหนังสือเงียบๆ ข. เดินไปเดินมาไม่สนใจ ค. รีบไปหยิบหนังสือแล้วมาคืนทันที ง. ไว้คืนพรุ่งนี้เสียค่าปรับแค่ 5 บาทเอง	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

ตารางวิเคราะห์ค่า IOC ของข้อคำถามในแบบทดสอบระหว่างเรียน
ตอนที่ 2 ความตรงต่อเวลา (ต่อ)

รายการ	ความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ คนที่			รวม	ค่า IOC	แปล ผล
	1	2	3			
<p>12. ถ้านักเรียนทำการบ้านไม่เสร็จในตอนเย็น และคิดว่าจะมาลอกเพื่อนในตอนเช้า แสดงว่านักเรียนขาดคุณธรรมในข้อใด ?</p> <p>ก. รอบคอบ ข. ตรงต่อเวลา ค. มานะ พยายาม ง. เมตตากรุณา</p>	+1	-1	0	0	0.00	ตัดทิ้ง
<p>13. นักเรียนได้รับคำชมจากคุณครูว่า ทำงานตามกำหนดทุกครั้ง แสดงว่านักเรียนเป็นคนอย่างไร ?</p> <p>ก. รอบคอบ ข. ตรงต่อเวลา ค. ขยัน อดทน ง. มานะ พยายาม</p>	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
<p>14. วันนี้ห้องเกมส์คูการ์ตูนตอนกลางคืน แล้วเข้านอนดึกทำให้ตื่นสายมาโรงเรียนไม่ทันเวลา ถ้านักเรียนเป็นห้องเกมส์จะปฏิบัติตนอย่างไร ?</p> <p>ก. หยุดเรียน 1 วันพักผ่อนให้เต็มที่ ข. คูการ์ตูนตอนเย็นและเข้านอนแต่หัวค่ำ ค. คูการ์ตูนตอนกลางคืนและเข้านอนดึกเหมือนเดิม ง. ไม่ดูการ์ตูนตอนกลางคืนแต่เปลี่ยนไปเล่นเกมสัตอนกลางคืนแทน</p>	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

ตารางวิเคราะห์ค่า IOC ของข้อคำถามในแบบทดสอบระหว่างเรียน
ตอนที่ 2 ความตรงต่อเวลา (ต่อ)

รายการ	ความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ คนที่			รวม	ค่า IOC	แปล ผล
	1	2	3			
15. นื่องน้อยอยากได้เกรด 4 แต่นื่องน้อยไม่เคยส่งงาน คุณครูเลย นักเรียนคิดว่านื่องน้อยขาดคุณธรรมข้อใด ? ก. ตรงต่อเวลา ข. ความอดทน ค. ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค ง. ความเชื่อมั่นในตนเอง	-1	-1	+1	-1	-0.33	ตัดทิ้ง
16. นักเรียนจะปฏิบัติตนอย่างไร เมื่อคุณครูส่งงานนักเรียน หลายๆชิ้นและกำหนดระยะเวลาของชิ้นงาน โดยที่แต่ละ ชิ้นงานมีกำหนดเวลาส่งไม่เท่ากัน ? ก. คอยรอลอกเพื่อนที่เสร็จ ข. ค่อยๆทำงานชิ้นที่ต้องส่งก่อน ค. ไม่ทำเลขซักชิ้นเพราะงานเยอะไป ง. ทำงานที่ต้องส่งที่หลังก่อนเพราะง่ายดี	0	0	-1	-1	-0.33	ตัดทิ้ง
17. เพราะเหตุใด เราจึงต้องตรงต่อเวลา ? ก. เป็นคำสั่งของคุณครู ข. ถ้าไม่ทำตามจะถูกทำโทษ ค. เป็นกฎระเบียบที่ทุกคนต้องปฏิบัติตาม ง. เพื่อให้เราเกิดความรับผิดชอบในตนเอง	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
18. วันนี้คุณครูให้นักเรียนช่วยกันคัดแยกหนังสือให้เสร็จก่อน เลิกเรียน นักเรียนควรปฏิบัติตนอย่างไร ? ก. รีบทำให้เสร็จคุณครูจะได้ไม่ว่า ข. ค่อยมาทำพุงนี้ก็ได้ เวลาเวลาเยอะ ค. ทำไปเล่นไปเดี๋ยวเลิกเรียนค่อยมาทำใหม่ ง. ไม่สนใจจะทำไปเรื่อยๆเสร็จเมื่อไหร่ก็เมื่อนั้น	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

ตารางวิเคราะห์ค่า IOC ของข้อคำถามในแบบทดสอบระหว่างเรียน
ตอนที่ 2 ความตรงต่อเวลา (ต่อ)

รายการ	ความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ คนที่			รวม	ค่า IOC	แปล ผล
	1	2	3			
19. เมื่อถึงเวลาพักกลางวันคุณครูสั่งให้นักเรียนทุกคนขึ้นไปอ่านหนังสือบนอาคารเรียน นักเรียนจะปฏิบัติตนอย่างไร ? ก. ขึ้นไปอ่านบ้างเล่นบ้าง ข. ไปเล่นช้อนหากับเพื่อนบนอาคารเรียน ค. ไม่สนใจ นำหนังสือลงมาอ่านใต้อาคารเรียน ง. รับประทานอาหารเสร็จแล้วรีบขึ้นไปอ่านหนังสือ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
20. ถ้าวันนี้ผู้ปกครองของนักเรียนให้นักเรียนนำโทรศัพท์มาโรงเรียน นักเรียนจะปฏิบัติตนอย่างไรจึงจะถูกต้องที่สุด ? ก. นำไปฝากคุณครู และหลังเลิกเรียนไปรับคืน ข. เปิดระบบสั่นไว้ เพื่อผู้ปกครองโทรมา ค. ปิดเครื่องไว้แล้วหลังเลิกเรียนค่อยเปิด ง. ตั้งเสียงดังไว้ผู้ปกครองโทรมาจะได้ยิน	+1	+1	0	2	0.67	ใช้ได้

ตารางวิเคราะห์ค่า IOC ของข้อคำถามในแบบทดสอบระหว่างเรียน
ตอนที่ 3 การยอมรับการกระทำของตนเอง

รายการ	ความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ คนที่			รวม	ค่า IOC	แปล ผล
	1	2	3			
1. ถ้านักเรียนทำน้ำหกใส่เพื่อน นักเรียนควรปฏิบัติตนตามข้อใด ? ก. บอกเพื่อนว่าทำไมชุ่มชุ่มจัง ข. ทำเฉยๆเหมือนไม่มีอะไรเกิดขึ้น ค. กล่าวคำขอโทษและบอกว่าไม่ได้ตั้งใจ ง. ต่อกว่าเพื่อนและบอกให้เพื่อนไปไกลๆ	+1	0	+1	2	0.67	ใช้ได้
2. วันนี้คุณครูบอกให้นักเรียนส่งงาน แต่นักเรียนไม่มีงานส่ง คุณครู นักเรียนจะปฏิบัติตนอย่างไร ? ก. บอกคุณครูว่าไม่ได้ทำเพราะไม่มีเวลา ข. บอกคุณครูว่าทำงานเสร็จแล้วแต่ลืมนำมาจากบ้าน ค. บอกคุณครูว่าทำงานยังไม่เสร็จและจะส่งภายหลัง ง. บอกคุณครูว่างานที่ทำส่งคุณครูเพื่อนยืมไปลอกยังไม่นำมาคืน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
3. วันนี้นักเรียนเข้าไปส่งงานที่ห้องคุณครู แล้วเดินไปชนแก้วน้ำคุณครูหล่นแตก นักเรียนควรปฏิบัติตนอย่างไร ? ก. ไม่สนใจ เพราะไม่มีใครเห็น ข. บอกกับคุณครูว่าชนแก้วน้ำคุณครูหล่นแตก ค. บอกคุณครูว่าเห็นแก้วน้ำหล่นแตกอยู่ก่อนแล้ว ง. บอกคุณครูว่าเห็นเพื่อนทำแก้วน้ำคุณครูหล่นแตก	+1	+1	0	2	0.67	ใช้ได้
4. น้องแก้วมีใสทำงานมของเพื่อนหก ถ้านักเรียนเป็นน้องแก้วมีใสนักเรียนจะอย่างไร ? ก. ต่อกว่าเพื่อน ข. กล่าวคำขอโทษ ค. วิ่งหนีไปอย่างรวดเร็ว ง. ทำเฉยๆเหมือนไม่มีอะไรเกิดขึ้น	0	-1	-1	-2	-0.67	ตัดทิ้ง

ตารางวิเคราะห์ค่า IOC ของข้อคำถามในแบบทดสอบระหว่างเรียน
ตอนที่ 3 การยอมรับการกระทำของตนเอง (ต่อ)

รายการ	ความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ คนที่			รวม	ค่า IOC	แปล ผล
	1	2	3			
<p>5. วันนี้นักเรียนไม่ส่งงานคุณครู คุณครูเลยต่อว่านักเรียน นักเรียนควรปฏิบัติตนอย่างไร ?</p> <p>ก. ทำเฉยๆไม่สนใจ</p> <p>ข. ทำสีหน้าไม่พอใจ</p> <p>ค. บอกคุณครูว่าที่หลังจะตั้งใจทำงาน</p> <p>ง. บอกคุณครูว่างานที่ให้เยอะเกินไป</p>	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
<p>6. น້องฝนแอบนำการบ้านของเพื่อนมาลอก เมื่อลอกเสร็จไม่นำการบ้านของเพื่อนเก็บไว้ที่เดิมจนทำให้เพื่อนไม่มีการบ้านส่ง แสดงว่าน້องฝนเป็นคนอย่างไร ?</p> <p>ก. ซื่อสัตย์</p> <p>ข. เห็นแก่ตัว</p> <p>ค. เอาเปรียบ</p> <p>ง. ขยันหมั่นเพียร</p>	+1	0	+1	2	0.67	ใช้ได้
<p>7. การกระทำใดเป็นการกระทำที่ถูกต้อง ?</p> <p>ก. ชนเพื่อนจนหกล้มแล้วกล่าวคำขอโทษ</p> <p>ข. หยิบดินสอของเพื่อนไปโดยไม่ได้รับอนุญาต</p> <p>ค. ทำน้ำดื่มของเพื่อนหกแล้วบอกว่าเกะกะวัง</p> <p>ง. ทำแฉก้นคุณครูตกแตกแล้วบอกว่าไม่ได้ทำ</p>	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
<p>8. วันนี้น້องเก่งกับน້องจอมเล่นด้วยกันที่สนามเด็กเล่น พอดีน້องเก่งวิ่งชนกับน້องจอมจนหกล้มเลือดออก ถ้านักเรียนเป็นน້องเก่งจะปฏิบัติตนอย่างไร ?</p> <p>ก. กล่าวคำขอโทษ</p> <p>ข. วิ่งไปโดนไม่สนใจ</p> <p>ค. ว่าน້องจอมว่าซุ่มซาม</p> <p>ง. เล่นด้วยกันเจ็บแค่นี้ไม่เป็นไรหรอก</p>	+1	+1	0	2	0.67	ใช้ได้

ตารางวิเคราะห์ค่า IOC ของข้อคำถามในแบบทดสอบระหว่างเรียน
ตอนที่ 3 การยอมรับการกระทำของตนเอง (ต่อ)

รายการ	ความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ คนที่			รวม	ค่า IOC	แปล ผล
	1	2	3			
<p>9. ถ้านักเรียนได้รับหน้าที่ให้ดูแลต้นทานตะวันภายในเวลา 1 สัปดาห์ แต่นักเรียนไม่เคยดูแลต้นทานตะวันเลย จึงทำให้ต้นทานตะวันแห้งเหี่ยวใกล้ตาย นักเรียนจะปฏิบัติตนอย่างไรเมื่อคุณครูถาม ?</p> <p>ก. บอกคุณครูว่าไม่รู้ และทำเฉยๆ</p> <p>ข. บอกคุณครูว่าไม่เคยดูแลเพราะไม่มีเวลาว่างเลย</p> <p>ค. บอกคุณครูว่าดูแลทุกวันแต่ทำไมเป็นแบบนี้ไม่รู้</p> <p>ง. บอกคุณครูว่าเพื่อนคงแกล้งเอาอะไรมาใส่ต้นทานตะวันจึงเป็นแบบนี้</p>	+1	-1	+1	1	0.33	ตัดทิ้ง
<p>10. ถ้านักเรียนหิบบินสอของเพื่อนไปโดยไม่ขออนุญาต แล้วมีเพื่อนเห็นแล้วไปบอกคุณครู นักเรียนจะปฏิบัติตนอย่างไร ?</p> <p>ก. ทำเฉยๆ ไม่รู้ไม่ชี้</p> <p>ข. บอกคุณครูว่าหิบบินสอไป</p> <p>ค. บอกเพื่อนว่ากล่าวหาคนผิด</p> <p>ง. บอกคุณครูว่าไม่ได้หิบบินสอไป</p>	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
<p>11. นักเรียนเปิดหน้าต่างในห้องเรียนแล้วไปงานปาร์ตี้นอกห้องเรียน นักเรียนจะปฏิบัติตนอย่างไร ?</p> <p>ก. บอกเพื่อนให้ลงไปเก็บที่ชั้นล่าง</p> <p>ข. ทำเฉยๆ ไม่สนใจเปิดหน้าต่างต่อไป</p> <p>ค. ปิดหน้าต่างไว้เหมือนเดิมและเดินออกนอกห้องเรียน</p> <p>ง. บอกคุณครูว่าเปิดหน้าต่างแล้วไปงาน ปาร์ตี้นอกห้องเรียน</p>	+1	0	+1	2	0.67	ใช้ได้

ตารางวิเคราะห์ค่า IOC ของข้อคำถามในแบบทดสอบระหว่างเรียน
ตอนที่ 3 การยอมรับการกระทำของตนเอง (ต่อ)

รายการ	ความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ คนที่			รวม	ค่า IOC	แปล ผล
	1	2	3			
12. นักเรียนแอบนำขนมมารับประทานในห้องเรียน คุณครูจับได้ นักเรียนจะปฏิบัติตนอย่างไร ? ก. บอกคุณครูว่าหิวมาก ข. ไม่สนใจ ก็จะกินซะอย่าง ค. ขอมรภัต ที่หลังจะไม่ทำอีก ง. บอกคุณครูว่าเพื่อนชวนรับประทานขนมในห้องเรียน	+1	0	+1	2	0.67	ใช้ได้
13. คุณครูตั้งให้นักเรียนนำเมล็ดถั่วมาเพาะในตอนเช้า แต่นักเรียนไม่นำเมล็ดถั่วมา นักเรียนจะปฏิบัติตนอย่างไร ? ก. บอกคุณครูว่าลืม ข. บอกคุณครูว่าไม่อยากปลูกต้นถั่ว ค. บอกคุณครูว่าผู้ปกครองไม่มีเวลาไปซื้อให้ ง. บอกคุณครูว่าที่บ้านไม่มีเมล็ดถั่ว เดี่ยวขอแบ่งจากเพื่อน	0	-1	-1	-2	-0.67	ตัดทิ้ง
14. นื่องแฟนต้าทำคะแนนสอบได้ไม่มี เพราะว่านื่องแฟนต้าไม่ยอมอ่านหนังสือ นื่องแฟนต้าขาดคุณธรรมในข้อใด ? ก. ความเพียร ข. ความอดทน ค. ความสามัคคี ง. ความรับผิดชอบ	0	+1	+1	2	0.67	ใช้ได้

ตารางวิเคราะห์ค่า IOC ของข้อคำถามในแบบทดสอบระหว่างเรียน
ตอนที่ 3 การยอมรับการกระทำของตนเอง (ต่อ)

รายการ	ความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ คนที่			รวม	ค่า IOC	แปล ผล
	1	2	3			
15. น้องพลอยอ่านหนังสือไม่ออก คุณครูสั่งให้น้องพลอย ขึ้นมาอ่านหนังสือในช่วงพักกลางวัน น้องพลอยจะปฏิบัติตน อย่างไร ? ก. ให้เพื่อนขึ้นไปอ่านแทน ข. ปฏิบัติตามขึ้นไปอ่านหนังสือ ค. ไม่เชื่อเพราะคิดว่าอ่านคล่องแล้ว ง. ไม่สนใจ เวลาพักกลางวันไม่ใช้เวลาอ่านหนังสือ	+1	+1	-1	1	1.00	ใช้ได้
16. ถ้านักเรียนเป็นน้องจะทำอย่างไร เมื่อถูกกล่าวหาว่า เป็นคนขีดเขียนกำแพงห้องเรียนให้สกปรก ? ก. ปฏิเสธและบอกว่าไม่ได้ทำ ข. ไม่สนใจเพราะไม่ได้เป็นคนทำ ค. ปฏิเสธและต่อว่าเพื่อนที่กล่าวหา ง. ยอมรับและบอกว่าอยากวาดภาพ	+1	-1	+1	1	0.33	ตัดทิ้ง
17. วันนี้นักเรียนรับประทานอาหารกลางวันไม่หมด คุณครู มาพบเข้า นักเรียนจะปฏิบัติตนอย่างไร ? ก. บอกคุณครูว่าไม่ชอบรับประทาน ข. บอกคุณครูว่าแม่ครัวตักข้าวให้เยอะเกินไป ค. บอกคุณครูว่าข้าวเยอะไปรับประทานไม่หมด ง. นั่งรับประทานจนหมดถึงจะไม่อยากรับประทาน	0	+1	+1	2	0.67	ใช้ได้
18. พี่ชายนักเรียนลืมนำกระเป๋าสตางค์ไปโรงเรียน นักเรียนจะ ปฏิบัติตนอย่างไร ? ก. บอกให้พี่ไปยืมเงินคุณครู ข. แบ่งเงินของตนให้พี่ชาย ค. บอกพี่ชายให้มารับประทานขนมไปวันหนึ่ง ง. ไม่สนใจเพราะตนไม่ได้ลืมนำกระเป๋าสตางค์	+1	-1	+1	1	0.33	ตัดทิ้ง

ตารางวิเคราะห์ค่า IOC ของข้อคำถามในแบบทดสอบระหว่างเรียน
ตอนที่ 3 การยอมรับการกระทำของตนเอง (ต่อ)

รายการ	ความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ คนที่			รวม	ค่า IOC	แปล ผล
	1	2	3			
<p>19. คุณครูสั่งให้นักเรียนนำงานสีมาในชั่วโมงศิลปะ แต่ นักเรียนกับใช้แก้วน้ำแทนงานสี คุณครูเห็นเข้า นักเรียน จะปฏิบัติตนอย่างไร ?</p> <p>ก. ไม่สนใจ</p> <p>ข. อยากใช้แก้วน้ำมากกว่า</p> <p>ค. ไม่มีงานสีเลยใช้แก้วน้ำแทน</p> <p>ง. ให้คุณครูหาให้ใหม่เพราะไม่มีจริงๆ</p>	+1	+1	-1	1	0.33	ตัดทิ้ง
<p>20. วันนี้ห้องหนึ่งต้องส่งงานที่คุณครูสั่งแต่ลืมหยิบมาจากบ้าน ถ้านักเรียนเป็นห้องหนึ่งจะปฏิบัติตนอย่างไร ?</p> <p>ก. ขอส่งพรุ่งนี้</p> <p>ข. บอกคุณครูว่าไม่ได้เอามา</p> <p>ค. ให้คุณครูหักคะแนนเพราะไม่ได้เอามาจริงๆ</p> <p>ง. ทำใหม่เดี๋ยวนี้แล้วขอครูส่งตอนพักกลางวัน</p>	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

ภาคผนวก จ
ตารางการเปรียบเทียบคะแนนจากแบบทดสอบก่อนเรียน ระหว่างเรียน
และหลังเรียน

เปรียบเทียบคะแนนทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนจากแบบทดสอบ เรื่องรูปแบบรายการวิดิทัศน์เพื่อส่งเสริมความรับผิดชอบของนักเรียนระดับประถมศึกษา ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2554 โรงเรียนสวนอักษร จังหวัดปทุมธานี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานีเขต 2

จำนวน 45 คน

คนที่	(n = 45)	
	คะแนนทดสอบก่อนเรียน (20)	คะแนนทดสอบหลังเรียน (20)
1	20	20
2	18	20
3	19	20
4	18	20
5	19	20
6	19	20
7	18	19
8	19	19
9	18	19
10	18	20
11	19	20
12	18	19
13	19	20
14	18	20
15	19	19
16	19	20
17	18	19
18	18	20
19	18	19
20	17	20
21	18	20
22	19	20
23	18	18
24	18	18
25	18	19

เปรียบเทียบคะแนนทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนจากแบบทดสอบ เรื่องรูปแบบรายการวิดิทัศน์เพื่อส่งเสริมความรับผิดชอบของนักเรียนระดับประถมศึกษา ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2554 โรงเรียนสวนอักษร จังหวัดปทุมธานี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานีเขต 2 จำนวน 45 คน (ต่อ)

คนที่	(n = 45)	
	คะแนนทดสอบก่อนเรียน (20)	คะแนนทดสอบหลังเรียน (20)
26	17	20
27	18	20
28	18	18
29	19	19
30	18	19
31	18	18
32	20	20
33	18	19
34	18	19
35	19	19
36	20	20
37	18	19
38	17	18
39	19	20
40	18	20
41	18	19
42	19	18
43	18	20
44	18	20
45	18	19
รวม	735	776
คะแนนเฉลี่ย	16.33	17.24

เปรียบเทียบคะแนนทดสอบระหว่างเรียนและทดสอบหลังเรียน จากแบบทดสอบตอนที่ 1 การยึดมั่น
 ในกฎเกณฑ์เรื่องรูปแบบรายการวิดิทัศน์เพื่อส่งเสริมความรับผิดชอบของนักเรียนระดับประถมศึกษา
 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2554 โรงเรียนสวนอักษร จังหวัดปทุมธานี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
 ประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 จำนวน 45 คน

คนที่	(n = 45)	
	คะแนนทดสอบระหว่างเรียน (10)	คะแนนทดสอบหลังเรียน (10)
1	10	10
2	9	9
3	8	10
4	9	10
5	9	9
6	8	9
7	10	10
8	9	10
9	9	9
10	10	10
11	7	10
12	7	10
13	9	10
14	8	10
15	9	9
16	8	9
17	9	10
18	9	10
19	7	9
20	10	10
21	8	10
22	9	10
23	9	9
24	9	9
25	9	9

เปรียบเทียบคะแนนทดสอบระหว่างเรียนและทดสอบหลังเรียน จากแบบทดสอบตอนที่ 1 การยึดมั่น
 ในกฎเกณฑ์เรื่องรูปแบบรายการวิทัศน์เพื่อส่งเสริมความรับผิดชอบของนักเรียนระดับประถมศึกษา
 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2554 โรงเรียนสวนอักษร จังหวัดปทุมธานี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
 ประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 จำนวน 45 คน (ต่อ)

คนที่	(n = 45)	
	คะแนนทดสอบระหว่างเรียน (10)	คะแนนทดสอบหลังเรียน (10)
26	8	10
27	7	10
28	7	10
29	9	10
30	8	8
31	7	8
32	6	9
33	8	9
34	7	8
35	9	9
36	9	10
37	9	10
38	8	10
39	10	10
40	9	10
41	8	9
42	8	8
43	9	10
44	10	10
45	9	10
รวม	339	381
คะแนนเฉลี่ย	7.53	8.47

เปรียบเทียบคะแนนทดสอบระหว่างและหลังเรียนจากแบบทดสอบตอนที่ 2 ความตรงต่อเวลา
 เรื่องรูปแบบรายการวิดิทัศน์เพื่อส่งเสริมความรับผิดชอบของนักเรียนระดับประถมศึกษา
 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2554 โรงเรียนสวนอักษร จังหวัดปทุมธานี สำนักงาน
 เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานีเขต 2 จำนวน 45 คน

(n = 45)

คนที่	คะแนนทดสอบระหว่างเรียน (10)	คะแนนทดสอบหลังเรียน (10)
1	8	10
2	8	9
3	8	10
4	8	10
5	7	9
6	9	9
7	7	10
8	9	9
9	8	9
10	9	10
11	9	9
12	9	10
13	9	10
14	8	8
15	10	10
16	10	10
17	8	10
18	8	9
19	9	9
20	8	9
21	8	9
22	10	10
23	7	8
24	9	10
25	8	9

เปรียบเทียบคะแนนทดสอบระหว่างและหลังเรียนจากแบบทดสอบตอนที่ 2 ความตรงต่อเวลา
เรื่องรูปแบบรายการวิดิทัศน์เพื่อส่งเสริมความรับผิดชอบของนักเรียนระดับประถมศึกษา
ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2554 โรงเรียนสวนอักษร จังหวัดปทุมธานี สำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานีเขต 2 จำนวน 45 คน (ต่อ)

คนที่	(n = 45)	
	คะแนนทดสอบระหว่างเรียน (10)	คะแนนทดสอบหลังเรียน (10)
26	8	10
27	8	8
28	8	8
29	8	8
30	8	9
31	7	10
32	8	10
33	8	9
34	10	10
35	9	9
36	9	10
37	9	10
38	9	9
39	8	8
40	10	10
41	8	8
42	9	9
43	7	10
44	10	10
45	9	9
รวม	338	373
คะแนนเฉลี่ย	7.15	8.29

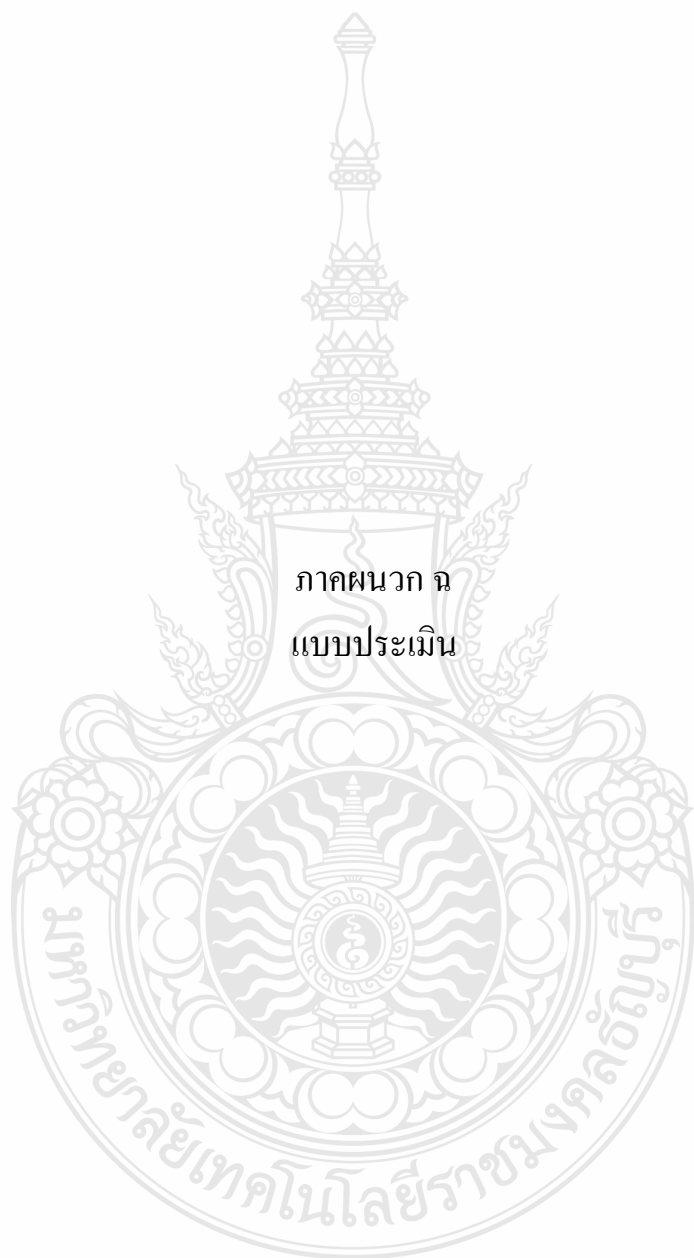
เปรียบเทียบคะแนนทดสอบระหว่างและหลังเรียนจากแบบทดสอบตอนที่ 3 การยอมรับผลของการกระทำของตนเอง เรื่องรูปแบบรายการวิดิทัศน์เพื่อส่งเสริมความรับผิดชอบของนักเรียนระดับประถมศึกษา ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2554 โรงเรียนสวนอักษร จังหวัดปทุมธานี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี เขต 2 จำนวน 45 คน

คนที่	(n = 45)	
	คะแนนทดสอบระหว่างเรียน (10)	คะแนนทดสอบหลังเรียน (10)
1	10	10
2	8	10
3	9	10
4	8	9
5	10	10
6	8	10
7	7	9
8	9	9
9	9	10
10	8	10
11	10	10
12	8	9
13	7	10
14	8	10
15	9	10
16	10	10
17	8	8
18	7	8
19	8	8
20	9	10
21	8	10
22	9	9
23	7	8
24	8	8
25	9	9

เปรียบเทียบคะแนนทดสอบระหว่างเรียนและหลังเรียนจากแบบทดสอบตอนที่ 3 การยอมรับผลของการกระทำของตนเอง เรื่องรูปแบบรายการวิดิทัศน์เพื่อส่งเสริมความรับผิดชอบของนักเรียนระดับประถมศึกษา ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2554 โรงเรียนสวนอักษร จังหวัดปทุมธานี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี เขต 2 จำนวน 45 คน

คนที่	(n = 45)	
	คะแนนทดสอบระหว่างเรียน (10)	คะแนนทดสอบหลังเรียน (10)
26	10	10
27	9	9
28	8	9
29	8	10
30	8	10
31	8	9
32	10	10
33	8	8
34	8	9
35	8	9
36	7	9
37	9	9
38	10	10
39	9	10
40	8	10
41	8	10
42	9	9
43	9	9
44	10	10
45	9	9
รวม	339	375
คะแนนเฉลี่ย	7.53	8.33

ภาคผนวก ก
แบบประเมิน

ตารางการประเมินแบบสอบถามความคิดเห็นด้านองค์ประกอบคุณลักษณะความรับผิดชอบ
ของนักเรียน

รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับคุณภาพ
การทำตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย			
1. ทำงานที่ได้รับมอบหมายให้เสร็จ	4.13	0.78	มาก
2. ตั้งใจฟังขณะครูสอน	4.07	0.83	มาก
3. ทำกิจกรรมอื่นขณะครูสอน	3.93	0.78	มาก
4. รู้สึกไม่สบายใจหากงานที่ได้รับมอบหมายดำเนินไปอย่างล่าช้า	3.83	0.75	มาก
5. ถ้าไม่เข้าใจจะรีบซักถามครูทันที	4.07	0.69	มาก
6. ไม่สนใจว่างานที่ทำอยู่จะสำเร็จตามเป้าหมายหรือไม่	3.73	0.78	มาก
ค่าเฉลี่ย	3.96	0.76	มาก
ความละเอียดรอบคอบ			
7. นำอุปกรณ์การเรียนและตำราเรียนมาพร้อมทุกวัน	3.87	0.82	มาก
8. วางแผนการดูหนังสือเพื่อเตรียมตัวสอบ	3.90	0.71	มาก
9. ทำตารางการทำงานและการอ่านหนังสือและสามารถปฏิบัติได้	3.83	0.65	มาก
10. ทบทวนบทเรียนทุกวัน	3.80	0.81	มาก
11. ตรวจสอบและแก้ไขงานอย่างละเอียดก่อนส่งครูทุกครั้ง	3.83	0.75	มาก
12. จัดบันทึก สรุปย่อบทเรียนเพื่อเป็นการทบทวน	3.80	0.71	มาก
ค่าเฉลี่ย	3.83	0.74	มาก
การยึดมั่นในกฎเกณฑ์			
13. ปฏิบัติตามกฎของโรงเรียนด้วยความเต็มใจ	1.97	0.61	น้อย
14. ปฏิบัติตามข้อตกลงที่มีร่วมกันในชั้นเรียนอย่างเคร่งครัด	2.10	0.71	น้อย
15. ไม่ส่งเสียงดังในห้องสมุด	1.93	0.58	น้อย
16. ยืมหนังสือและส่งคืนตามกำหนด	2.00	0.53	น้อย
17. เมื่อรับประทานอาหารเสร็จ นำจานไปเก็บที่ที่เก็บจาน	2.07	0.64	น้อย
18. ทำงานที่ครูสั่งและส่งตามกำหนดเวลา	1.73	0.58	น้อย
ค่าเฉลี่ย	1.97	0.60	น้อย

ตารางการประเมินแบบสอบถามความคิดเห็นด้านองค์ประกอบคุณลักษณะความรับผิดชอบ
ของนักเรียน

รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับคุณภาพ
ความเพียร			
19. เมื่อทำงานผิดหรือไม่รีบรื้อจะพยายามปรับปรุง แก้ไขให้ดีขึ้น	3.63	0.76	มาก
20. ในวิชาที่ยากจะพยายามอ่านหนังสือทบทวนหลายๆครั้งจนเข้าใจ	3.53	0.82	มาก
20. ในวิชาที่ยากจะพยายามอ่านหนังสือทบทวนหลายๆครั้งจนเข้าใจ	3.47	0.78	ปานกลาง
21. เมื่อมีเวลาว่างจะเข้าห้องสมุดเพื่อศึกษาค้นคว้า	3.40	0.62	ปานกลาง
22. เมื่อเริ่มต้นทำอะไรแล้วจะต้องทำให้เสร็จโดยเร็ว	3.53	0.73	มาก
23. งานสิ่งใดยากจะทุ่มเททำงานสำเร็จ	3.63	0.72	มาก
24. ปรับปรุงงานเพื่อให้ดีที่สุดแม้ต้องทำหลายครั้ง			
ค่าเฉลี่ย	3.53	0.73	มาก
ความขยันหมั่นเพียร			
25. เอาใจใส่ต่อการเรียน	3.70	0.75	มาก
26. เก็บขยะเมื่อเจอทุกครั้ง	3.80	0.71	มาก
27. เมื่อมีเวลาว่างมักไปทัศนศึกษาหาความรู้ในที่ต่างๆ	3.70	0.75	มาก
28. ใช้เวลาว่างในการอ่านหนังสือเพิ่มเติม	3.63	0.67	มาก
29. ทำการบ้านเองโดยไม่ต้องบังคับ	3.63	0.67	มาก
30. มุ่งมั่นในการทำงาน	3.43	0.77	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	3.64	0.72	มาก
ความตรงต่อเวลา			
31. ส่งงานตรงเวลาที่ครูกำหนด	2.07	0.58	น้อย
32. เข้าชั้นเรียนตรงเวลา	2.07	0.52	น้อย
33. ทำงานในชั้นเรียนเสร็จทันเวลา	2.00	0.59	น้อย
34. มีนัดจะไปถึงนัดก่อนเวลา	1.70	0.65	น้อย
35. เข้านอนแต่หัวค่ำ เพื่อตื่นเช้าไปโรงเรียนให้ทันเวลา	1.73	0.64	น้อย
36. ส่งคืนหนังสือที่ห้องสมุดตรงเวลา	2.00	0.64	น้อย
ค่าเฉลี่ย	1.92	0.60	น้อย

ตารางการประเมินแบบสอบถามความคิดเห็นด้านองค์ประกอบคุณลักษณะความรับผิดชอบ
ของนักเรียน

รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับคุณภาพ
ความไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค			
37. เมื่อมีปัญหาในการเรียนพยายามแก้ปัญหาให้ได้	3.57	0.94	มาก
38. ในวิชาที่ไม่ชอบก็จะพยายามตั้งใจเรียน	3.73	0.69	มาก
39. ตั้งใจทำงานด้วยตนเองทุกครั้ง	3.73	0.87	มาก
40. ชอบศึกษาเกี่ยวกับวิธีการแก้ปัญหาเพื่อเป็นแนวทางในการแก้ปัญหา	3.77	0.82	มาก
41. ตั้งเป้าหมายที่จะเพิ่มผลสัมฤทธิ์ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ได้คะแนนต่ำให้สูงขึ้น	3.73	0.94	มาก
42. ช่วยทำงานด้วยความเต็มใจ	3.83	0.95	มาก
ค่าเฉลี่ย	3.72	0.86	มาก
การยอมรับผลการกระทำของตนเอง			
43. ทำงานผิดพลาดพร้อมที่จะยอมรับผิดต่อหน้าเพื่อนๆ	2.13	0.57	น้อย
44. เมื่อทำผิดก็ได้รับคำชมเชย	2.10	0.66	น้อย
45. ยินดีปรับปรุงตนเองตามคำแนะนำของครู	2.13	0.57	น้อย
46. เมื่อครูตรวจงานเสร็จจะนำมาปรับปรุงแก้ไขสิ่งที่ผิดทันที	1.97	0.61	น้อย
47. ขอมรับในสิ่งที่กระทำผิดแม้ว่าจะถูกลงโทษ	2.00	0.53	น้อย
48. เมื่อทำของเสียหายก็จะบอกกับครูทันที	1.90	0.55	น้อย
ค่าเฉลี่ย	2.03	0.58	น้อย
ความอดทน			
49. ไม่ลอกงานเพื่อนแม้งานจะยาก	3.73	0.69	มาก
50. ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ทุกคน	3.83	0.87	มาก
51. เมื่อทำงานร่วมกับเพื่อนๆช่วยทำงานด้วยความตั้งใจ	3.77	0.86	มาก
52. แม้มีขั้นตอนมากก็พยายามทำตามลำดับ	3.80	0.89	มาก
53. แม้อากาศจะร้อน หรือหนาวก็ทนได้	3.80	0.89	มาก
54. เมื่อมีงานเยอะก็จะค่อยๆทำให้เสร็จ	3.67	0.80	มาก
ค่าเฉลี่ย	3.76	0.83	มาก

ตารางการประเมินแบบสอบถามความคิดเห็นด้านองค์ประกอบคุณลักษณะความรับผิดชอบ
ของนักเรียน

รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับคุณภาพ
ความเชื่อมั่นในตนเอง			
55. อ่านหนังสือและทำการบ้านเมื่อมีเวลาว่างด้วยตนเอง	3.90	0.92	มาก
56. เป็นคนไม่โลเล ที่ชอบเปลี่ยนใจง่าย ๆ	3.87	0.90	มาก
57. เป็นคนเปิดเผยเสมอ เพราะเชื่อว่า “ความจริงเป็นสิ่งไม่ตาย”	3.80	0.85	มาก
58. ทำกิจกรรมหน้าชั้นเรียนโดยที่ครูไม่ต้องเรียก	3.57	0.86	มาก
59. ขอบอาสาขอเป็นตัวแทนกลุ่มออกมาพูดหน้าชั้นเรียนทุกครั้ง	3.73	0.91	มาก
60. รู้สึกสนุกสนานกับการได้แสดงละครหน้าเวที	3.80	0.85	มาก
ค่าเฉลี่ย	3.77	0.88	มาก
ค่าเฉลี่ยโดยรวม	3.22	0.26	ปานกลาง

ตารางการประเมินแบบสอบถามความคิดเห็นด้านการสร้างวิดิทัศน์ความรับผิดชอบของนักเรียน

รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับคุณภาพ
แก่นของเรื่อง (Theme)			
1. เชิงบวก	2.30	0.75	น้อย
2. ให้ความรู้	2.63	0.72	ปานกลาง
3. การนำไปใช้	2.60	0.56	ปานกลาง
4. โน้มน้าวจิตใจ	2.87	0.73	ปานกลาง
5. ให้แง่คิดภายหลัง	4.27	1.01	มาก
6. สร้างความบันเทิง	3.90	0.88	มาก
7. กระตุ้นให้เกิดความคิด	3.97	0.96	มาก
8. มีการตอบสนองที่ดีขึ้น	2.90	0.66	ปานกลาง
9. ย้อนกลับไปหาต้นเรื่อง	2.77	0.57	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	3.13	0.76	ปานกลาง
รูปแบบรายการวิดิทัศน์			
10. รายการละคร	2.83	0.79	ปานกลาง
11. รายการสารคดี	2.87	0.73	ปานกลาง
12. รายการสนทนา	3.00	0.74	ปานกลาง
13. รายการสารละคร	4.20	0.96	มาก
14. รายการสัมภาษณ์	3.10	0.66	ปานกลาง
15. รายการแบบจำลอง	3.10	0.76	ปานกลาง
16. รายการแบบปกิณกะ	3.37	0.49	ปานกลาง
17. รายการสอนโดยตรง	3.00	0.79	ปานกลาง
18. รายการแบบบรรยาย	2.60	0.81	ปานกลาง
19. รายการแบบแมกกาซีน	3.70	0.70	มาก
20. รายการสอนสถานการณ์จำลอง	2.97	0.81	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	3.15	0.83	ปานกลาง

ตารางการประเมินแบบสอบถามความคิดเห็นด้านการสร้างวิทัศน์ความรับผิดชอบของนักเรียน

รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับคุณภาพ
โครงเรื่อง			
ส่วนนำ			
21. แนะนำเรื่อง	4.47	0.73	มาก
22. กระตุ้นความสนใจ	2.67	0.71	ปานกลาง
23. สร้างความสัมพันธ์กับผู้ชม	2.90	0.71	ปานกลาง
24. ระบุหัวข้อหลักหรือประเด็นสำคัญ	4.17	0.83	มาก
ค่าเฉลี่ย	3.55	0.74	มาก
ส่วนเนื้อหา			
25. นำเสนอตามลำดับเรื่อง	4.30	0.70	มาก
26. เกิดจุดหักมุมอย่างไม่คาดคิด	2.80	1.06	ปานกลาง
27. คลื่นคลายให้เห็นการพัฒนาเป็นขั้นตอน	2.70	0.84	ปานกลาง
28. เสนอทัศนะจากมุมมองอื่นที่แตกต่างออกไป	2.53	0.86	ปานกลาง
29. อธิบาย ยกตัวอย่างประกอบ ย้ำประเด็นสำคัญ	4.60	0.56	มากที่สุด
30. เชื่อมโยงระหว่างหัวข้อให้สัมพันธ์สอดคล้องกัน	2.77	0.86	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	3.28	0.81	ปานกลาง
ส่วนสรุป			
31. สรุปเค้าโครงหรือภาพรวมของเรื่อง	4.60	0.56	มาก
32. ตรวจสอบความเข้าใจของผู้ชมอีกครั้ง	3.50	0.78	ปานกลาง
33. ขมวดปมของเรื่องทั้งหมดลงอย่างย่อ	2.73	0.69	ปานกลาง
34. เน้น ย้ำประเด็นหรือสาระสำคัญของเรื่อง	4.53	0.68	มากที่สุด
35. ฝากข้อคิด หลักการ หรือเชิญชวน โน้มน้าวใจ	4.53	0.63	มากที่สุด
36. เชื่อมโยงไปสู่หัวข้อหรือเรื่องราวในลำดับต่อไป	2.67	0.88	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	3.76	0.70	มาก

ตารางการประเมินแบบสอบถามความคิดเห็นด้านการสร้างวิทัศน์ความรับผิดชอบของนักเรียน

รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับคุณภาพ
ระยะเวลาการนำเสนอ			
37. ไม่เกิน 8 นาที	1.87	0.51	น้อย
38. ไม่เกิน 12 นาที	2.83	0.59	ปานกลาง
39. ไม่เกิน 15 นาที	4.57	0.63	มากที่สุด
40. มากกว่า 15 นาที	2.73	0.45	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	3.00	0.53	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ยโดยรวม	3.29	0.15	ปานกลาง

ตารางการประเมินแบบประเมินคุณภาพสื่อวีดิทัศน์
เรื่อง รูปแบบรายการวีดิทัศน์เพื่อส่งเสริมความรับผิดชอบของนักเรียนระดับประถมศึกษา
สำหรับผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา

รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับคุณภาพ
1. ความสอดคล้องของเนื้อหาเกี่ยวกับวัตถุประสงค์	3.33	0.58	ปานกลาง
2. ปริมาณเนื้อหามีความเหมาะสม	4.67	0.58	ดีมาก
3. การบรรยายเนื้อหามีความเหมาะสมกับผู้เรียน	3.33	0.58	ปานกลาง
4. ความเหมาะสมของเนื้อหากับระดับของผู้เรียน	3.67	0.58	ดี
5. การนำเสนอเรื่อง เสนอเนื้อหา และสรุปเนื้อหา	3.33	0.58	ปานกลาง
6. การแยกแยะเนื้อหาแต่ละขั้นตอนมีความเด่นชัดและชัดเจน	3.33	0.58	ปานกลาง
7. การสอนด้วยรูปแบบรายการวีดิทัศน์จะสามารถช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และความเข้าใจ	4.67	0.58	ดีมาก
8. การสอนด้วยรูปแบบวีดิทัศน์สามารถประหยัดเวลาเรียนได้อย่างเหมาะสม	3.67	0.58	ดี
9. ช่วยส่งเสริมประสบการณ์การเรียนรู้	4.67	0.58	ดีมาก
10. เนื้อหาส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ไม่ขัดต่อความมั่นคงของชาติ	4.00	0.00	ดี
11. ใช้ภาษาถูกต้องชัดเจน เหมาะสมกับระดับผู้เรียน	3.33	0.58	ปานกลาง
12. ใช้ภาษาถูกต้องชัดเจน เหมาะสมกับระดับผู้เรียน	3.33	0.58	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ยรวม	3.77	0.53	ดี

ตารางการประเมินแบบประเมินคุณภาพสื่อวีดิทัศน์
เรื่อง รูปแบบรายการวีดิทัศน์เพื่อส่งเสริมความรับผิดชอบของนักเรียนระดับประถมศึกษา
สำหรับผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือ

รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับคุณภาพ
1. ความเหมาะสมของเรื่อง	3.33	0.58	ปานกลาง
2. ความชัดเจนของภาพ	3.00	0.00	ปานกลาง
3. ความชัดเจนของเสียงบรรยาย	3.67	0.58	ดี
4. ความเหมาะสมกลมกลืนของเสียงดนตรี	3.67	0.58	ดี
5. ความต่อเนื่องของรายการที่นำเสนอ	4.33	0.58	ดี
6. ความเหมาะสมของลักษณะ ขนาดตัวอักษร	3.67	0.58	ดี
7. ความเหมาะสมของเทคนิคการผลิต	3.33	0.58	ปานกลาง
8. ความเหมาะสมของเวลาในการนำเสนอ	4.33	0.58	ดี
9. การนำเสนอเรื่อง เสนอเนื้อหา และสรุป	4.33	0.58	ดี
10. เสียงดนตรีประกอบ	3.67	0.58	ดี
11. รูปแบบของสื่อเหมาะสมกับผู้เรียน	4.67	0.58	ดีมาก
12. การบรรยายเนื้อหาชัดเจน	3.67	0.58	ดี
ค่าเฉลี่ยรวม	3.80	0.53	ดี

แบบประเมินคุณภาพสื่อวีดิทัศน์
เรื่อง รูปแบบรายการวีดิทัศน์เพื่อส่งเสริมความรับผิดชอบของนักเรียนระดับประถมศึกษา
สำหรับผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา

ประเภทสื่อรายการวีดิทัศน์

ระยะเวลาในการนำเสนอประมาณ 15 นาที

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย / ลงในช่องประเมินความคิดเห็นของท่าน

1. แบบประเมินนี้เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญใช้สำหรับประเมินคุณภาพสื่อวีดิทัศน์ด้านเนื้อหา
2. แบบประเมินคุณภาพสื่อวีดิทัศน์มีค่าระดับความคิดเห็นดังนี้
  - 5 หมายถึง ดีมาก
  - 4 หมายถึง ดี
  - 3 หมายถึง ปานกลาง
  - 2 หมายถึง พอใช้
  - 1 หมายถึง ควรปรับปรุง

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
	ดีมาก	ดี	ปานกลาง	พอใช้	ควรปรับปรุง
	5	4	3	2	1
1. ความสอดคล้องของเนื้อหากับวัตถุประสงค์					
2. ปริมาณเนื้อหาที่มีความเหมาะสม					
3. การบรรยายเนื้อหาที่มีความเหมาะสมกับผู้เรียน					
4. ความเหมาะสมของเนื้อหากับระดับของผู้เรียน					
5. การนำเสนอเรื่อง เสนอเนื้อหา และสรุปเนื้อหา					
6. การแยกแยะเนื้อหาแต่ละชั้นตอนมีความเด่นและชัดเจน					
7. การสอนด้วยรูปแบบรายการวีดิทัศน์จะสามารถช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และความเข้าใจ					
8. การสอนด้วยรูปแบบวีดิทัศน์สามารถประหยัดเวลาเรียนได้อย่างเหมาะสม					
9. ช่วยส่งเสริมประสบการณ์การเรียนรู้					

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
	ดีมาก 5	ดี 4	ปานกลาง 3	พอใช้ 2	ควรปรับปรุง 1
10. เนื้อหาส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ไม่ขัดต่อ ความ มั่นคงของชาติ					
11. ใช้ภาษาถูกต้องชัดเจน เหมาะสมกับระดับผู้เรียน					
12. ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีกระบวนการคิด					

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....

(.....)

ผู้ประเมิน

แบบประเมินคุณภาพสื่อวีดิทัศน์
เรื่อง รูปแบบรายการวีดิทัศน์เพื่อส่งเสริมความรับผิดชอบของนักเรียนระดับประถมศึกษา
สำหรับผู้เชี่ยวชาญในการตรวจเครื่องมือ

ประเภทสื่อรายการวีดิทัศน์

จำนวน 3 ตอน ระยะเวลาในการนำเสนอ ตอนละประมาณ 5 นาที

ตอนที่ 1 การยึดมั่นในกฎเกณฑ์

ตอนที่ 2 ความตรงต่อเวลา

ตอนที่ 3 การยอมรับผลของการกระทำของตนเอง

คำชี้แจง

โปรดทำเครื่องหมาย / ลงในช่องประเมินความคิดเห็นของท่าน

1. แบบประเมินนี้เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญใช้สำหรับประเมินคุณภาพสื่อวีดิทัศน์
2. แบบประเมินคุณภาพสื่อวีดิทัศน์มีค่าระดับความคิดเห็นดังนี้
  - 5 หมายถึง ดีมาก
  - 4 หมายถึง ดี
  - 3 หมายถึง ปานกลาง
  - 2 หมายถึง พอใช้
  - 1 หมายถึง ควรปรับปรุง

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
	ดีมาก 5	ดี 4	ปานกลาง 3	พอใช้ 2	ควรปรับปรุง 1
1. ความเหมาะสมของเรื่อง					
2. ความชัดเจนของภาพ					
3. ความชัดเจนของเสียงบรรยาย					
4. ความเหมาะสมกลมกลืนของเสียงดนตรี					
5. ความต่อเนื่องของรายการที่นำเสนอ					
6. ความเหมาะสมของลักษณะ ขนาดตัวอักษร					
7. ความเหมาะสมของเทคนิคการผลิต					
8. ความเหมาะสมของเวลาในการนำเสนอ					
9. การนำเสนอเรื่อง เสนอเนื้อหา และสรุป					
10. เสียงดนตรีประกอบ					

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
	ดีมาก	ดี	ปานกลาง	พอใช้	ควรปรับปรุง 1
	5	4	3	2	
11. รูปแบบของสื่อเหมาะสมกับผู้เรียน					
12. การบรรยายเนื้อหาชัดเจน					

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

.....

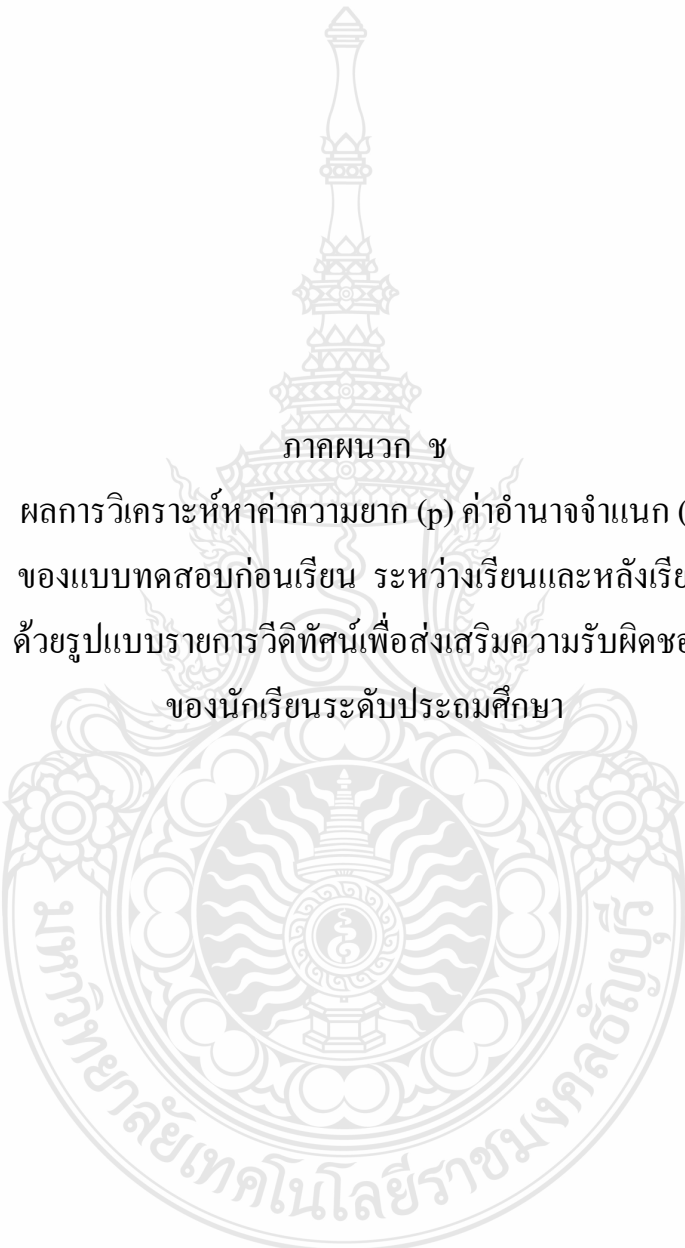
.....

ลงชื่อ.....

(.....)

ผู้ประเมิน

ภาคผนวก ช

ผลการวิเคราะห์หาค่าความยาก (p) ค่าอำนาจจำแนก (x)
ของแบบทดสอบก่อนเรียน ระหว่างเรียนและหลังเรียน
ด้วยรูปแบบรายการวิทัศน์เพื่อส่งเสริมความรับผิดชอบ
ของนักเรียนระดับประถมศึกษา

ผลการวิเคราะห์หาค่าความยาก (p) ค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน
ด้วยรูปแบบรายการวิดิทัศน์เพื่อส่งเสริมความรับผิดชอบของนักเรียนประถมศึกษา

(n = 45)

ข้อ ที่	จำนวนคน ที่ตอบถูก ในกลุ่มสูง (R_u)	จำนวนคน ที่ตอบถูก ในกลุ่มต่ำ (R_l)	ดัชนี ความ ยาก-ง่าย (p)	ดัชนี อำนาจ จำแนก (r)	q (1-p)	pq
1	9	13	0.73	0.26	0.26	0.19
2	7	14	0.70	0.46	0.30	0.21
3	2	5	0.23	0.20	0.76	0.17
4	2	12	0.46	0.66	0.53	0.24
5	0	9	0.30	0.60	0.70	0.21
6	8	12	0.66	0.26	0.33	0.22
7	6	12	0.60	0.40	0.40	0.24
8	5	11	0.53	0.40	0.46	0.24
9	1	5	0.20	0.26	0.80	0.16
10	3	12	0.50	0.60	0.50	0.25
11	5	8	0.43	0.20	0.56	0.24
12	2	10	0.40	0.53	0.60	0.24
13	7	15	0.73	0.53	0.26	0.19
14	2	10	0.40	0.53	0.60	0.24
15	7	9	0.53	0.13	0.46	0.24
16	3	11	0.46	0.53	0.53	0.24
17	5	10	0.50	0.33	0.50	0.25
18	5	11	0.53	0.40	0.46	0.24
19	3	10	0.43	0.46	0.56	0.24
20	3	9	0.40	0.40	0.60	0.24
21	5	9	0.46	0.26	0.53	0.24
22	6	12	0.60	0.40	0.40	0.24
23	9	11	0.66	0.13	0.33	0.22
24	1	9	0.33	0.53	0.66	0.22
25	5	14	0.63	0.60	0.36	0.23

ผลการวิเคราะห์หาค่าความยาก (p) ค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน
ด้วยรูปแบบรายการวิดิทัศน์เพื่อส่งเสริมความรับผิดชอบของนักเรียนประถมศึกษา (ต่อ)

(n = 45)

ข้อ ที่	จำนวนคน ที่ตอบถูก ในกลุ่มสูง (R_H)	จำนวนคน ที่ตอบถูก ในกลุ่มต่ำ (R_L)	ดัชนี ความ ยาก-ง่าย (p)	ดัชนี อำนาจ จำแนก (r)	q (1-p)	pq
26	4	11	0.50	0.46	0.50	0.25
27	3	4	0.23	0.06	0.76	0.17
28	1	14	0.50	0.86	0.50	0.25
29	9	14	0.76	0.33	0.23	0.17
30	1	11	0.40	0.66	0.60	0.24
						6.72

หมายเหตุ : ข้อสอบทั้ง 30 ข้อ จะต้องมิลักษณะดังนี้

(ชวลิต ชูกำแหง,2550)และ(ภัทรา นิคมานนท์,2525)

ข้อที่ตอบถูกมีค่า p อยู่ในช่วง .20 ถึง .80

ค่า r ตั้งแต่ .20 ขึ้นไป ซึ่งจะแสดงไว้ด้วยเครื่องหมาย ดี

ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับ = 0.9007

มีข้อสอบที่ผู้วิจัยต้องปรับปรุงจำนวน 3 ข้อ คือ 15,23,27

ผลการวิเคราะห์หาค่าความยาก (p) ค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบระหว่างเรียน ด้วย
รูปแบบรายการวิดิทัศน์เพื่อส่งเสริมความรับผิดชอบของนักเรียนประถมศึกษา (ตอนที่ 1)

(n = 45)

ข้อ ที่	จำนวนคน ที่ตอบถูก ในกลุ่มสูง (R_u)	จำนวนคน ที่ตอบถูก ในกลุ่มต่ำ (R_l)	ดัชนี ความ ยาก-ง่าย (p)	ดัชนี อำนาจ จำแนก (r)	$q(1-p)$	pq
1	3	12	0.50	0.60	0.50	0.25
2	9	13	0.73	0.26	0.26	0.19
3	5	15	0.66	0.66	0.33	0.22
4	4	15	0.63	0.73	0.36	0.23
5	6	15	0.70	0.60	0.30	0.21
6	4	15	0.63	0.73	0.36	0.23
7	5	15	0.66	0.66	0.33	0.22
8	3	15	0.53	0.66	0.46	0.24
9	4	13	0.50	0.46	0.50	0.25
10	3	11	0.56	0.73	0.43	0.24
11	4	14	0.60	0.66	0.40	0.24
12	7	15	0.73	0.53	0.26	0.19
13	7	15	0.73	0.53	0.26	0.19
14	2	13	0.50	0.73	0.50	0.25
15	5	12	0.56	0.46	0.43	0.24
16	5	11	0.53	0.40	0.46	0.24
17	3	11	0.46	0.53	0.53	0.24
18	5	10	0.50	0.33	0.50	0.25
19	4	12	0.53	0.53	0.46	0.24
20	4	12	0.53	0.53	0.46	0.24

หมายเหตุ : ข้อสอบทั้ง 20 ข้อ จะต้องมิลักษณะดังนี้

(ชวลิต ชูกำแพง,2550)และ(ภัทรา นิคมานนท์,2525)

ข้อที่ตอบถูกมีค่า p อยู่ในช่วง .20 ถึง .80

ค่า r ตั้งแต่ .20 ขึ้นไป ซึ่งจะแสดงไว้ด้วยเครื่องหมาย ดี

ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับ = 0.9160

มีข้อสอบที่ผู้วิจัยต้องปรับปรุงจำนวน 0 ข้อ คือ -

ผลการวิเคราะห์หาค่าความยาก (p) ค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบระหว่างเรียน ด้วย
รูปแบบรายการวิทัศน์เพื่อส่งเสริมความรับผิดชอบของนักเรียนประถมศึกษา (ตอนที่ 2)

(n = 45)

ข้อ ที่	จำนวนคน ที่ตอบถูก ในกลุ่มสูง (R_u)	จำนวนคน ที่ตอบถูก ในกลุ่มต่ำ (R_l)	ดัชนี ความ ยาก-ง่าย (p)	ดัชนี อำนาจ จำแนก (r)	q (1-p)	pq
1	2	13	0.50	0.73	0.50	0.25
2	1	13	0.46	0.80	0.53	0.24
3	7	14	0.70	0.46	0.30	0.21
4	4	15	0.63	0.73	0.36	0.23
5	4	15	0.63	0.73	0.36	0.23
6	0	14	0.46	0.93	0.53	0.24
7	3	13	0.53	0.66	0.46	0.24
8	6	13	0.63	0.46	0.36	0.23
9	6	12	0.60	0.40	0.40	0.24
10	2	15	0.56	0.86	0.43	0.24
11	4	14	0.60	0.66	0.40	0.24
12	4	15	0.63	0.73	0.36	0.23
13	5	10	0.50	0.33	0.50	0.25
14	5	13	0.60	0.53	0.40	0.24
15	1	13	0.46	0.80	0.53	0.24
16	6	9	0.50	0.20	0.50	0.25
17	3	13	0.53	0.66	0.46	0.24
18	1	12	0.43	0.73	0.56	0.24
19	1	15	0.53	0.93	0.46	0.24
20	1	15	0.53	0.93	0.46	0.24
					4.75	

หมายเหตุ : ข้อสอบทั้ง 20 ข้อ จะต้องมีลักษณะดังนี้

(ชวลิต ชูกำแพง,2550)และ(ภัทรา นิคมานนท์,2525)

ข้อที่ตอบถูกมีค่า p อยู่ในช่วง .20 ถึง .80

ค่า r ตั้งแต่ .20 ขึ้นไป ซึ่งจะแสดงไว้ด้วยเครื่องหมาย ดี

ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับ = 0.9454

มีข้อสอบที่ผู้วิจัยต้องปรับปรุงจำนวน 0 ข้อ คือ -

ผลการวิเคราะห์หาค่าความยาก (p) ค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบระหว่างเรียน ด้วย
รูปแบบรายการวิดิทัศน์เพื่อส่งเสริมความรับผิดชอบของนักเรียนประถมศึกษา (ตอนที่ 3)

(n = 45)

ข้อ ที่	จำนวนคน ที่ตอบถูก ในกลุ่มสูง (R_u)	จำนวนคน ที่ตอบถูก ในกลุ่มต่ำ (R_l)	ดัชนี ความ ยาก-ง่าย (p)	ดัชนี อำนาจ จำแนก (r)	q (1-p)	pq
1	7	12	0.63	0.33	0.36	0.23
2	5	11	0.53	0.40	0.46	0.24
3	7	13	0.66	0.40	0.33	0.22
4	5	11	0.53	0.40	0.46	0.24
5	4	15	0.63	0.73	0.36	0.23
6	7	14	0.70	0.46	0.30	0.21
7	6	15	0.70	0.60	0.30	0.21
8	10	13	0.76	0.20	0.23	0.17
9	3	15	0.60	0.80	0.40	0.24
10	4	12	0.53	0.53	0.46	0.24
11	3	13	0.53	0.66	0.46	0.24
12	6	15	0.70	0.60	0.30	0.21
13	6	15	0.70	0.60	0.30	0.21
14	6	13	0.63	0.46	0.36	0.23
15	7	13	0.66	0.40	0.33	0.22
16	4	12	0.53	0.53	0.46	0.24
17	6	12	0.60	0.40	0.40	0.24
18	7	15	0.73	0.53	0.26	0.19
19	7	12	0.63	0.33	0.36	0.23
20	2	10	0.40	0.53	0.60	0.24

หมายเหตุ : ข้อสอบทั้ง 20 ข้อ จะต้องมิลักษณะดังนี้

(ชวลิต ชูกำแหง,2550)และ(ภัทรา นิคมานนท์,2525)

ข้อที่ตอบถูกมีค่า p อยู่ในช่วง .20 ถึง .80

ค่า r ตั้งแต่ .20 ขึ้นไป ซึ่งจะแสดงไว้ด้วยเครื่องหมาย ดี

ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับ = 0.9942

มีข้อสอบที่ผู้วิจัยต้องปรับปรุงจำนวน 0 ข้อ คือ -

ภาคผนวก ซ
หาประสิทธิภาพแบบทดสอบรูปแบบรายการวิดิทัศน์เพื่อส่งเสริมความรับผิดชอบ
ของนักเรียนระดับประถมศึกษา ไม่ใช่กลุ่มทดลอง

ข้อมูลในการหาประสิทธิภาพแบบทดสอบรูปแบบรายการวิดิทัศน์เพื่อส่งเสริมความรับผิดชอบของนักเรียนระดับประถมศึกษา แบบเดี่ยว (One to One)

(n = 3)

นักเรียนคนที่	คะแนนก่อนเรียน (20)	คะแนนระหว่างเรียน					คะแนนหลังเรียน (20)	รวมคะแนนทั้งหมด (70)
		ตอนที่ 1 (10)	ตอนที่ 2 (10)	ตอนที่ 3 (10)	คะแนนรวม (30)	คะแนนเต็ม (20)		
1	10	8	7	9	24	16	17	51
2	7	5	6	7	18	12	12	37
3	14	9	8	9	26	17	18	58
รวม	31	22	21	25	68	45	47	146
เฉลี่ยร้อยละ	51.66	73.33	70.00	83.33	75.55	75.00	78.33	69.52
$E_1/E_2 = 75.55 / 78.33$								

ข้อมูลในการหาประสิทธิภาพแบบทดสอบรูปแบบรายการวิดิทัศน์เพื่อส่งเสริมความรับผิดชอบของนักเรียนระดับประถมศึกษา แบบกลุ่ม (Small Group)

(n = 9)

นักเรียนคนที่	คะแนนก่อนเรียน (20)	คะแนนระหว่างเรียน					คะแนนหลังเรียน (20)	รวมคะแนนทั้งหมด (70)
		ตอนที่ 1 (10)	ตอนที่ 2 (10)	ตอนที่ 3 (10)	คะแนนรวม (30)	คะแนนเต็ม (20)		
1	7	8	7	8	23	15	10	40
2	12	7	8	8	23	15	16	51
3	11	7	7	6	20	13	20	51
4	8	6	8	8	22	15	16	46
5	9	8	7	7	22	15	13	44
6	15	8	8	9	25	17	14	54
7	6	7	9	8	24	16	14	44
8	14	8	6	7	21	14	19	54
9	11	9	8	8	25	17	20	56
รวม	93	68	68	69	205	137	142	440
เฉลี่ยร้อยละ	51.66	75.55	75.55	76.66	75.92	76.11	78.85	69.84
$E_1/E_2 = 75.92 / 78.85$								

ข้อมูลในการหาประสิทธิภาพแบบทดสอบรูปแบบรายการวิดิทัศน์เพื่อส่งเสริมความรับผิดชอบของ
นักเรียนระดับประถมศึกษา แบบกลุ่มใหญ่ (Large Group)

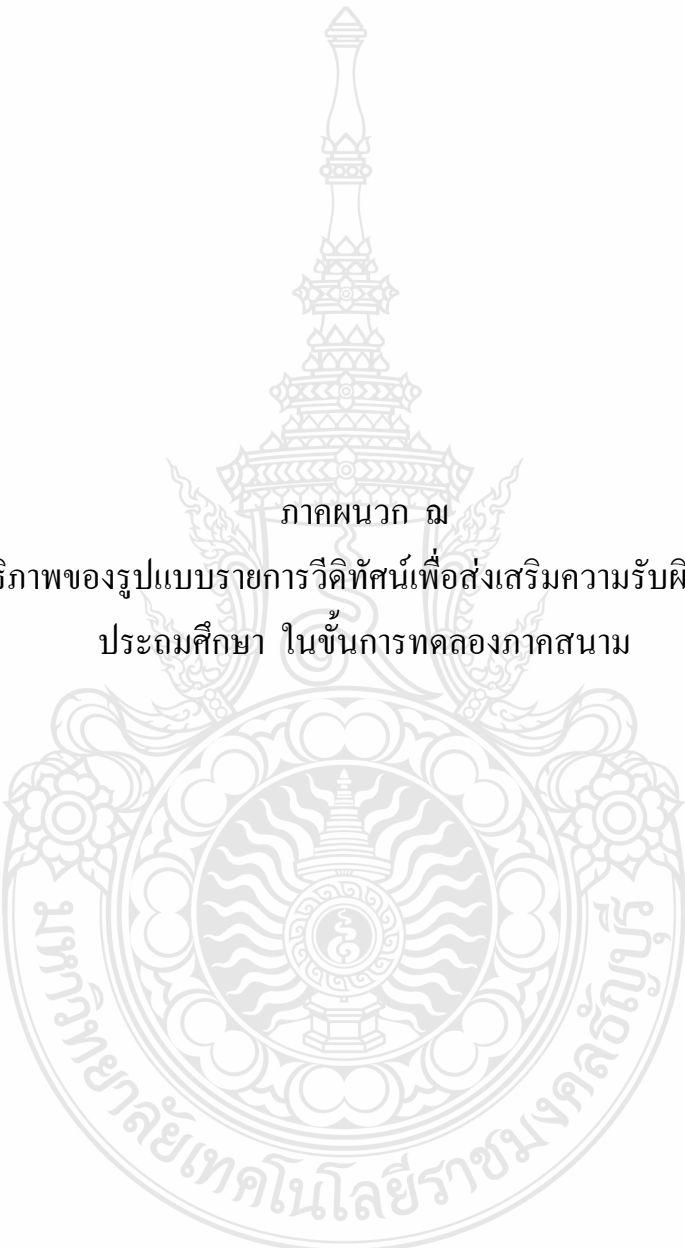
(n = 30)

นักเรียน คนที่	คะแนน ก่อนเรียน (20)	คะแนนระหว่างเรียน					คะแนน หลัง เรียน (20)	รวม คะแนน ทั้งหมด (70)
		ตอนที่ 1 (10)	ตอนที่ 2 (10)	ตอนที่ 3 (10)	คะแนน รวม (30)	คะแนน เต็ม (20)		
1	12	7	8	8	23	15	15	50
2	13	8	9	7	24	16	16	53
3	12	8	9	9	26	17	18	56
4	10	7	8	9	24	16	15	49
5	15	7	8	7	22	15	15	52
6	12	9	8	7	24	16	18	54
7	16	9	7	6	22	15	20	58
8	13	7	6	8	21	14	16	50
9	11	8	9	7	24	16	16	51
10	13	6	9	6	21	14	17	51
11	14	7	8	7	22	15	19	55
12	13	9	7	5	21	14	18	52
13	12	8	8	8	24	16	17	53
14	13	7	7	9	23	15	16	52
15	11	5	7	9	21	14	19	51
16	16	8	8	7	23	15	20	59
17	12	5	5	8	18	12	17	47
18	14	8	8	8	24	16	14	52
19	15	9	6	5	20	13	16	51
20	14	7	9	9	25	17	19	58
รวม	261	149	154	149	452	301	341	1059

ข้อมูลในการหาประสิทธิภาพแบบทดสอบรูปแบบรายการวิดิทัศน์เพื่อส่งเสริมความรับผิดชอบของ
นักเรียนระดับประถมศึกษา แบบกลุ่มใหญ่ (Large Group) (ต่อ)

(n = 30)

นักเรียน คนที่	คะแนน ก่อนเรียน (20)	คะแนนระหว่างเรียน					คะแนน หลัง เรียน (20)	รวม คะแนน ทั้งหมด (70)
		ตอนที่ 1 (10)	ตอนที่ 2 (10)	ตอนที่ 3 (10)	คะแนน รวม (30)	คะแนน เต็ม (20)		
21	14	8	7	9	24	16	14	52
22	16	10	8	7	25	17	18	59
23	15	9	9	7	25	17	16	56
24	13	8	8	8	24	16	17	54
25	16	8	7	8	23	15	16	55
26	16	7	7	9	23	15	14	53
27	14	6	8	7	21	14	18	53
28	10	6	9	6	21	14	17	48
29	14	8	7	7	22	15	19	55
30	15	9	7	7	23	15	19	57
รวม	404	228	231	224	683	455	509	1601
เฉลี่ย ร้อยละ	67.33	76.00	77.00	74.66	75.88	75.83	84.83	76.23
$E_1/E_2 = 75.88/84.83$								

ภาคผนวก ฅ

การหาประสิทธิภาพของรูปแบบรายการวิดิทัศน์เพื่อส่งเสริมความรับผิดชอบของนักเรียน
ประถมศึกษา ในชั้นการทดลองภาคสนาม

การหาประสิทธิภาพของรูปแบบรายการวัดทัศนคติเพื่อส่งเสริมความรับผิดชอบของนักเรียน
ประถมศึกษา ในชั้นการทดลองภาคสนาม ชุดเริ่มต้นการเรียนรู้

(n = 45)

ลำดับที่	คะแนนแบบทดสอบ (20 คะแนน)	ร้อยละ	คะแนนแบบทดสอบ วัดผลสัมฤทธิ์ (20 คะแนน)	ร้อยละ
1	20	200	20	200
2	18	180	20	200
3	19	190	20	200
4	18	180	20	200
5	19	190	20	200
6	19	190	20	200
7	18	180	19	190
8	19	190	19	190
9	18	180	19	190
10	18	180	20	200
11	19	190	20	200
12	18	180	19	190
13	19	190	20	200
14	18	180	20	200
15	19	190	19	190
16	19	190	20	200
17	18	180	19	190
18	18	180	20	200
19	18	180	19	190
20	17	170	20	200
21	18	180	20	200
22	19	190	20	200
23	18	180	18	180
24	18	180	18	180
25	18	180	19	190

การหาประสิทธิภาพของรูปแบบรายการวัดทัศนเพื่อส่งเสริมความรับผิดชอบของนักเรียน
ประถมศึกษา ในชั้นการทดลองภาคสนาม ชุดเริ่มต้นการเรียนรู้ (ต่อ)

(n = 45)

ลำดับที่	คะแนนแบบทดสอบ (20 คะแนน)	ร้อยละ	คะแนนแบบทดสอบ วัดผลสัมฤทธิ์ (20 คะแนน)	ร้อยละ
26	17	170	20	200
27	18	180	20	200
28	18	180	18	180
29	19	190	19	190
30	18	180	19	190
31	18	180	18	180
32	20	200	20	200
33	18	180	19	190
34	18	180	19	190
35	19	190	19	190
36	20	200	20	200
37	18	180	19	190
38	17	170	18	180
39	19	190	20	200
40	18	180	20	200
41	18	180	19	190
42	19	190	18	180
43	18	180	20	200
44	18	180	20	200
45	18	180	19	190
รวม	735	7380	776	7760
ค่าเฉลี่ย	16.33	81.65	17.24	86.20

การหาประสิทธิภาพของรูปแบบรายการวิดีโอทัศน์เพื่อส่งเสริมความรับผิดชอบของนักเรียน
ประถมศึกษา ในชั้นการทดลองภาคสนาม ตอนที่ 1 การยัดมันในเกณฑ์

(n = 45)

ลำดับที่	คะแนนแบบทดสอบ (10 คะแนน)	ร้อยละ	คะแนนแบบทดสอบ วัดผลสัมฤทธิ์ (10 คะแนน)	ร้อยละ
1	10	100	10	100
2	9	90	9	90
3	8	80	10	100
4	9	90	10	100
5	9	90	9	90
6	8	80	9	90
7	10	100	10	100
8	9	90	10	100
9	9	90	9	90
10	10	100	10	100
11	7	70	10	100
12	7	70	10	100
13	9	90	10	100
14	8	80	10	100
15	9	90	9	90
16	8	80	9	90
17	9	90	10	100
18	9	90	10	100
19	7	70	9	90
20	10	100	10	100
21	8	80	10	100
22	9	90	10	100
23	9	90	9	90
24	9	90	9	90
25	9	90	9	90

การหาประสิทธิภาพของรูปแบบรายการวิดิทัศน์เพื่อส่งเสริมความรับผิดชอบของนักเรียน
ประถมศึกษา ในชั้นการทดลองภาคสนาม ตอนที่ 1 การยัดมันในเกณฑ์ (ต่อ)

ลำดับที่	คะแนนแบบทดสอบ (10 คะแนน)	ร้อยละ	(n = 45)	
			คะแนนแบบทดสอบ วัดผลสัมฤทธิ์ (10 คะแนน)	ร้อยละ
26	8	80	10	100
27	7	70	10	100
28	7	70	10	100
29	9	90	10	100
30	8	80	8	80
31	7	70	8	80
32	6	60	9	90
33	8	80	9	90
34	7	70	8	80
35	9	90	9	90
36	9	90	10	100
37	9	90	10	100
38	8	80	10	100
39	10	100	10	100
40	9	90	10	100
41	8	80	9	90
42	8	80	8	80
43	9	90	10	100
44	10	100	10	100
45	9	90	10	100
รวม	339	3390	381	3810
ค่าเฉลี่ย	7.53	75.30	8.46	84.60

การหาประสิทธิภาพของรูปแบบรายการวิดีโอทัศน์เพื่อส่งเสริมความรับผิดชอบของนักเรียน
ประถมศึกษา ในชั้นการทดลองภาคสนาม ตอนที่ 2 ความตรงต่อเวลา

(n = 45)

ลำดับที่	คะแนนแบบทดสอบ (10 คะแนน)	ร้อยละ	คะแนนแบบทดสอบ วัดผลสัมฤทธิ์ (10 คะแนน)	ร้อยละ
1	8	80	10	100
2	8	80	9	90
3	8	80	10	100
4	8	80	10	100
5	7	70	9	90
6	9	90	9	90
7	7	70	10	100
8	9	90	9	90
9	8	80	9	90
10	9	90	10	100
11	9	90	9	90
12	9	90	10	100
13	9	90	10	100
14	8	80	8	80
15	10	100	10	100
16	10	100	10	100
17	8	80	10	100
18	8	80	9	90
19	9	90	9	90
20	8	80	9	90
21	8	80	9	90
22	10	100	10	100
23	7	70	8	80
24	9	90	10	100
25	8	80	9	90

การหาประสิทธิภาพของรูปแบบรายการวิดีโอทัศน์เพื่อส่งเสริมความรับผิดชอบของนักเรียน
ประถมศึกษา ในชั้นการทดลองภาคสนาม ตอนที่ 2 ความตรงต่อเวลา (ต่อ)

(n = 45)

ลำดับที่	คะแนนแบบทดสอบ (10 คะแนน)	ร้อยละ	คะแนนแบบทดสอบ วัดผลสัมฤทธิ์ (10 คะแนน)	ร้อยละ
26	8	80	10	100
27	8	80	8	80
28	8	80	8	80
29	8	80	8	80
30	8	80	9	90
31	7	70	10	100
32	8	80	10	100
33	8	80	9	90
34	10	100	10	100
35	9	90	9	90
36	9	90	10	100
37	9	90	10	100
38	9	90	9	90
39	8	80	8	80
40	10	100	10	100
41	8	80	8	80
42	9	90	9	90
43	7	70	10	100
44	10	100	10	100
45	9	90	9	90
รวม	338	3380	373	3730
ค่าเฉลี่ย	7.51	75.10	8.28	82.80

การหาประสิทธิภาพของรูปแบบรายการวิดีโอทัศน์เพื่อส่งเสริมความรับผิดชอบของนักเรียน
ประถมศึกษาในชั้นการทดลองภาคสนาม ตอนที่ 3 การยอมรับผลของการกระทำของตนเอง

(n = 45)

ลำดับที่	คะแนนแบบทดสอบ (10 คะแนน)	ร้อยละ	คะแนนแบบทดสอบ วัดผลสัมฤทธิ์ (10 คะแนน)	ร้อยละ
1	10	100	10	100
2	8	80	10	100
3	9	90	10	100
4	8	80	9	90
5	10	100	10	100
6	8	80	10	100
7	7	70	9	90
8	9	90	9	90
9	9	90	10	100
10	8	80	10	100
11	10	100	10	100
12	8	80	9	90
13	7	70	10	100
14	8	80	10	100
15	9	90	10	100
16	10	100	10	100
17	8	80	8	80
18	7	70	8	80
19	8	80	8	80
20	9	90	10	100
21	8	80	10	100
22	9	90	9	90
23	7	70	8	80
24	8	80	8	80
25	9	90	9	90

การหาประสิทธิภาพของรูปแบบรายการวิดีโอทัศน์เพื่อส่งเสริมความรับผิดชอบของนักเรียน
ประถมศึกษาในชั้นการทดลองภาคสนาม ตอนที่ 3 การยอมรับผลของการกระทำของตนเอง

(n = 45)

ลำดับที่	คะแนนแบบทดสอบ (10 คะแนน)	ร้อยละ	คะแนนแบบทดสอบ วัดผลสัมฤทธิ์ (10 คะแนน)	ร้อยละ
26	10	100	10	100
27	9	90	9	90
28	8	80	9	90
29	8	80	10	100
30	8	80	10	100
31	8	80	9	90
32	10	100	10	100
33	8	80	8	80
34	8	80	9	90
35	8	80	9	90
36	7	70	9	90
37	9	90	9	90
38	10	100	10	100
39	9	90	10	100
40	8	80	10	100
41	8	80	10	100
42	9	90	9	90
43	9	80	9	90
44	10	100	10	100
45	9	90	9	90
รวม	339	3390	375	3750
ค่าเฉลี่ย	7.53	75.30	8.33	83.30

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ – นามสกุล	นางสาวรัชชก ถีระแก้ว
วัน เดือน ปีเกิด	22 สิงหาคม 2529
ที่อยู่	34 ถนนหลวงนายฤทธิ ตำบลท่าพี่เลี้ยง อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี
การศึกษา	
พ.ศ. 2541 - 2543	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสวนหุญง จังหวัดสุพรรณบุรี
พ.ศ. 2544 - 2546	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสวนหุญง จังหวัดสุพรรณบุรี
พ.ศ. 2547 - 2550	ครุศาสตรบัณฑิต สาขาเทคโนโลยีและนวัตกรรมการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม
ประวัติการทำงาน	
พ.ศ. 2552 - 2553	วิทยากรบุคคลภายนอกการสอนกีฬาไทย และฟันบ้าน (SP2) วิทยากรบุคคลภายนอกการสอนวิชาประวัติศาสตร์ สังคมศึกษาและประชาธิปไตย (SP2) โรงเรียนบ้านทุ่งแฝก จังหวัดราชบุรี
พ.ศ. 2553	ครูจ้างสอน โรงเรียนวัดวรจันทร์ จังหวัดสุพรรณบุรี
พ.ศ. 2553 - ปัจจุบัน	ครู โรงเรียนสวนอักษร จังหวัดปทุมธานี